

Bv. Biztonság záróvizsga tételek 2023.

1.

- a) A büntetés-végrehajtási szervezet biztonsági rendszere és annak feltételei, az őrzés, felügyelet és ellenőrzés fogalma.**

Jogszabályi háttér:

- 16/2014. IM rendelet
- Biztonsági Szabályzat
- A bv. szervezetről szóló CVII. tv.
- a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény.

A büntetés-végrehajtási szerv biztonsági rendszere azon szabályok, valamint tárgyi, személyi és szervezeti elemek összessége, amely biztosítja a bv. szervezet jogszabályokban meghatározott feladatainak biztonságos körülmények közötti ellátását.

A bv. szervnek olyan biztonsági rendszert kell kialakítania, amely folyamatosan biztosítja:

- a) a fogvatartottak őrzését, felügyeletét, ellenőrzését,
- b) a bv. szerv őrzését, védelmét,
- c) a személyi állomány tagjainak és a bv. szerv területén tartózkodók (életének) testi épségének megóvását,
- d) a jogszabályban meghatározott feladatok biztonságos körülmények közötti ellátását.

A bv. szerv biztonsági rendszerének elemei:

- a) a bv. szervezet tevékenységére vonatkozó jogszabályok és alacsonyabb szintű rendelkezések,
- b) a szervezeti egységek,
- c) a rendelkezésre álló személyi állomány,
- d) a biztonsági létesítmények, biztonsági berendezések, technikai- és kényszerítő eszközök, okmányok.¹

¹ Biztonsági Szabályzat 3-5 pontja

A biztonsági rendszer – és ebből következően – biztonsági tevékenység is egy komplex cselekvési rendszer, amely túlnyomórészt megelőző jellegű. Totális biztonsági rendszer nem létezik, a preventív jellegéből adódóan a döntéshozatal valószínűségeken, rizikó-értékeléseken, mérlegeléseken alapul. A különböző veszélyforrásokat fel kell kutatni, azokat értékelni kell, majd a megelőzésükre, illetve felszámolásukra fel kell készülni. A biztonsági tevékenység és a biztonsági rendszer közötti szoros kapcsolat nyilvánvaló, így az megállapítható, hogy a biztonsági tevékenység ellátásával működtetjük a biztonsági rendszert. Számtalanszor használjuk a biztonsági tevékenység kifejezést is, ezért fontosnak tartom annak tisztázását.

Az őrzés, a felügyelt és az ellenőrzés fogalma

A biztonsági tevékenység ellátása során az alapvető feladat a biztonságos fogvatartás biztosítása, amit differenciáltan kell végrehajtani. A differenciálás alapvetően három szinten valósul meg, amely alapján beszélhetünk őrzésről, felügyeletről, valamint ellenőrzésről.

A biztonsági tevékenység legszigorúbb formája az őrzés, amit a szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbírág helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) a következőképpen határoz meg:

*Az őrzés az elítélt meghatározott helyen való tartására, életének és testi épségének megóvására, a bv. szerv és az ahhoz tartozó létesítmények, illetve területek védelmére irányuló tevékenység, amelyet jogszabály alapján rendszeresített lőfegyverrel, technikai eszközzel vagy szolgálati kutyával látnak el.*²

A fogalom első fordulata azt határozza meg, hogy az őrzési tevékenységnek mi a célja. Ezek a következők:

- a) az elítélt meghatározott helyen való tartása,
- b) az elítélt életének és testi épségének megóvása,
- c) a bv. szerv és az ahhoz tartozó létesítmények, illetve területek védelme.

Az elítélt meghatározott helyen való tartása. Azt, hogy az elítéltet melyik bv. intézetben kell elhelyezni, jogszabály alapján a bv. szervezet dönti el. Az intézet meghatározása, majd az elítélt

²A szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbírág helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet 49.§ (1) bekezdése.

befogadása után a fogvatartottat az elhelyezési részlegre kell kísérni és részére megfelelő zárkat vagy lakóhelyiséget kell kijelölni, ahová az elítélt köteles bemenni, valamint ott tartózkodni. Ugyanakkor számos olyan helyzet fordulhat elő, amikor az elítéltnak el kell hagynia a zárkat, vagy lakóhelyiséget, ezért nagyon fontos, hogy ezen esetekben is pontosan meghatározásra kerüljön a *kényszerszállítási hely*. Különösen igaz ez az intézetben kívüli feladat-végrehajtás során, (pl.: előállítás, munkavégzés, stb.), mivel ezen esetekben jelentősen megnövekszik a rendkívüli események – különösen a szökés – bekövetkezésének veszélye.

Az elítélt életének és testi épségének megóvása. A definícióban konkrétan megjelenik a személyvédelem, a vagyon-, valamint a területvédelem. Az élet és a testi épség olyan alapvető emberi jogok, amelyeket még a jogerős bírósági ítélet sem vonhat el, illetve korlátozhat. Számos nemzetközi egyezmény, valamint az Alaptörvényünk is deklarálja az élet és a testi épség védelmét:

- *Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.*³
- *Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.*⁴

Az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott az Alaptörvényben meghatározott alapvető jogait, valamint egyéb jogait és kötelezettségeit – a törvényben, a bíróság ítéletében, valamint a bíróság és az ügyészség egyéb határozatában meghatározott korlátozásokkal vagy tilalmakkal – a büntetés-végrehajtás rendjével összhangban gyakorolja, illetve teljesíti.

A jogkorlátozás során az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt kell alkalmazni.⁵

A bv. szerv és az ahhoz tartozó létesítmények és területek védelme. Összességében ezt a feladatot mondhatjuk objektumörzésnek- és védelemnek, amelynek fontos elemét képezi a külső őrzés. Ahogyan azt már fentebb kifejtettük, a bv. szervezetnek nagy hangsúlyt kell fektetnie a vagyonvédelemre, mivel a büntetés-végrehajtási feladatok ellátásához a tárgyi feltételek megléte, működőképessége elengedhetetlen.

³ Magyarország Alaptörvénye II. cikk.

⁴ Magyarország Alaptörvénye XX. cikk.

⁵ a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 9.§ (1)-(2) bekezdés.

A fogalom második fordulata tartalmazza azt, hogy az őrzési tevékenységet, milyen eszközökkel lehet ellátni. Külön ki kell emelni, hogy csak a jogszabály alapján rendszeresített lőfegyverrel, technikai eszközzel vagy szolgálati kutyával lehet őrzést végrehajtani.

A *lőfegyver* lényegében azóta jelen van a büntetés-végrehajtás eszközrendszerében, amióta csak létezik. Ugyanakkor az elmúlt években – ha nem is gyors ütemben – elindult egy olyan tendencia, amelyet a lőfegyverek szerepének csökkentése, racionalizálása jellemez. Szakmailag ez az irány megfelelőnek mondható, ugyanis a lőfegyvereknek csak a legszükségesebb mértékben kell jelen lenniük a büntetések végrehajtásában és csak azon típusoknak, amelyek a legalkalmasabbak az egyes feladatok végrehajtására. A hangsúlyt a *dinamikus biztonságra* kell helyezni, a kényszerítő eszközöket pedig – különösen a lőfegyvert – csak a legvégső esetben kell alkalmazni, lényegében csak akkor, ha élet és/vagy testi épség van közvetlen veszélyben.

A *technikai eszközöknek* komoly szerepe van a büntetés-végrehajtási feladatok ellátásában, a biztonsági rendszer pedig egyszerűen nem létezne nélkülük. Az őrzés szempontjából fontos technikai eszközöket és berendezéseket a Biztonsági Szabályzat (a továbbiakban: BSz.) az alábbiak szerint tartalmazza:

A bv. szerv biztonsági berendezései és technikai eszközei:

- a) védelmi építmények, őrhelyek és azok technikai berendezései,
- b) jelző, riasztó technikai eszközök és rendszerek,
- c) elektronikus megfigyelési eszközök,
- d) bástyafal,
- e) biztonsági kerítés,
- f) nyomsáv,
- g) biztonsági ajtók, zárok, zárrendszerek,
- h) biztonsági rács, jelzőrács,
- i) kilátásgátló,
- j) műszaki akadály,
- k) világítástechnikai berendezések, áramfejlesztő,
- l) különleges gépjárművek, és egyéb járművek,
- m) hír-összeköttetést biztosító berendezések,
- n) elektronikus távfelügyeleti eszközök,

- o) vezetékek nélküli személyi riasztó rendszer,
- p) fémkereső, csomagvizsgáló berendezések.

Továbbá meg kell itt említeni az engedély nélkül tartott elektronikus hírközlő eszköz vagy információs rendszer felkutatása és használatának korlátozása érdekében alkalmazott eszköz.

Azt azonban meg kell jegyezni, hogy a technika nem mindenható, és amennyiben nem a megfelelő mennyiségben, minőségben van jelen, vagy szakmailag nem megfelelően alkalmazzák, akár negatív hatással is lehet a feladatellátásra. Gondoljunk csak a túlzott mennyiségű kamera alkalmazására, vagy a kezelhetetlenül magas, téves riasztást adó mozgásérzékelőkre, stb. Továbbá azt sem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a technikai eszközök *nem képesek intézkedni*, arra csak a szakszerűen kiképzett, megfelelő létszámban jelenlévő személyi állomány lehet képes.

A *szolgálati kutyák* alkalmazhatósága a büntetés-végrehajtás őrzési rendszerében jogszabályok által részletesen körülhatárolt. A bv. szervezetről szóló 1995. évi törvény (a továbbiakban: Sztv.) 2007-ben történt módosítása következtében a szolgálati kutya lett a legsúlyosabb kényszerítő eszköz, amelyet fogvatartott szökésének megakadályozására, vagy megszökött fogvatartott elfogására alkalmazni lehet. A *szolgálati kutya*: az a kutya, amely fajtája, alkata, tekintélyt parancsoló megjelenése, idegrendszeri tulajdonságai, éles érzékszervei és képzettsége alapján a bv. szervek őrzési rendszerében különböző biztonsági feladatok ellátására alkalmas.⁶

Mint látjuk a szabályozás igen szigorú feltételeket határoz meg ahhoz, hogy egy kutya, szolgálati kutyaként alkalmazásra kerüljön a büntetés-végrehajtásnál. Természetesen nem csak a kutyával szemben vannak szigorú követelmények támasztva, hanem a kutyavezetővel szemben is. *Kutyavezető*: a bv. szervezet azon véglegesített hivatásos állományú tagja, akit – a meghatározott képzésen történő részvétel és eredményes (elméleti és gyakorlati) vizsga alapján – parancs által kutyavezetői beosztásba kineveznek (megbíznak), beosztásához szolgálati kutyát rendszeresítenek.⁷

A szolgálati kutyák igénybe vehetők a szolgálat ellátása során

- a) járőrőrzési feladatra;

⁶7/2020. (XII.11.) BVOP utasítás a büntetés-végrehajtási szervezet szolgálati kutyáinak rendszeresítéséről, beszerzéséről, tartásáról, tenyésztéséről, kiképzéséről és alkalmazásáról.

⁷67/2020. (XII.12.) BVOP utasítás a büntetés-végrehajtási szervezet szolgálati kutyáinak rendszeresítéséről, beszerzéséről, tartásáról, tenyésztéséről, kiképzéséről és alkalmazásáról.

- b) biztosítási feladatok ellátására;
- c) nyomkövetésre;
- d) keresőmunkára;
- e) kényszerítő eszközként, a törvényben meghatározott esetekben;
- f) egyéb oktatási, demonstrációs jelleggel.

Összességében elmondható, hogy a szolgálati kutya alkalmazásához számos, speciális feltételnek kell megfelelni, mind a kutya, mind a kutyavezető tekintetében.

Az őrzésnél meg kell még említeni, hogy a *szabályozás nem követeli meg az eszközök együttes alkalmazását*, azaz akkor is megvalósul az őrzés, ha csak lőfegyverrel, vagy csak technikai eszközzel, illetve csak szolgálati kutyával hajtják végre. Azonban ez a helyzet igen ritka, ugyanis az esetek többségében mindhárom eszköz biztosított, de a lőfegyver és a technikai eszköz minden bv. intézetben rendelkezésre áll.

A *felügyelet* az elítélt meghatározott helyen való tartózkodásának, tevékenységének folyamatos – közvetlen vagy közvetett – irányítása.⁸

Az *ellenőrzés* az elítélt meghatározott helyen való tartózkodásának, tevékenységének az időszakos figyelemmel kísérése.⁹

A felügyelet és az ellenőrzés jelentős mértékben különbözik az őrzési tevékenységtől. Egyfelől az őrzés fogalma meghatározza azokat az eszközöket is, amelyekkel a tevékenységet el lehet látni, valamint sokkal szigorúbb feltételeket teremt a fogvatartás biztosítására. Addig, míg az őrzés során egy, a büntetés-végrehajtás által meghatározott helyen kell tartani a fogvatartottat, a felügyelet vagy az ellenőrzés esetében a meghatározott helyen való tartózkodásról van szó. Természetesen azt, hogy a három alaptevékenység közül melyiket kell alkalmazni a biztonságos fogvatartás érdekében, számos, a fogvatartottal, illetve a fogva tartó intézettel, valamint a végrehajtandó

⁸ a szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbírság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet 49.§ (2) bekezdése.

⁹ a szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbírság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet 49.§ (3) bekezdése.

feladattal kapcsolatos szempont figyelembevételével kell eldönteni, amely döntést az intézet parancsnoka hozza meg.

Az őrzési, felügyeleti és ellenőrzési feladatok ellátásának rendjét, a kockázatértékelési összefoglaló jelentés, az elítélt végrehajtási fokozata és a fogvatartás biztonságára való veszélyessége, továbbá a bv. intézet sajátosságainak a figyelembevételével a bv. intézet parancsnoka határozza meg.¹⁰

A bv. biztonsági rendszerének feltételei (elemei)

A biztonsági rendszer legfontosabb feltétele a megfelelő szinten kiképzett és a szükséges létszámban rendelkezésre álló *személyi állomány*. Mindazok a személyek ebbe a körbe tartoznak, akik biztonsági tevékenységet látnak el és ezzel közreműködnek a szükséges mértékű biztonság kialakításában. Természetesen egy bv. intézetben minden állománytagnak vannak biztonsági vonatkozású feladatai, de vannak olyanok, akik kifejezetten biztonsági tevékenységet látnak el.

Amennyiben tágabban értelmezzük a személyi állományt, akkor a bv. szervezet állománya mellett meg kell említeni az együttműködő szerveket, (pl.: rendőrség, ügyészség, katasztrófavédelem, stb.), valamint fontos szerepe van a különböző társadalmi, karitatív szervezeteknek is. A továbbiakban a bv. szervezet személyi állományának biztonsági feladatait részletezem.

Ahhoz, hogy valaki biztonsági tevékenységet láthasson el, először jogviszonyt kell létesítenie a bv. szervvel. Az Sztv. meghatározza azokat a jogviszonyokat, amelyek létrejöhetnek egy természetes személy és a bv. szervezet között.

A bv. szervezet személyi állománya hivatásos büntetés-végrehajtási szolgálati jogviszonyban (a továbbiakban: hivatásos szolgálati jogviszony), továbbá rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszonyban és munkaviszonyban álló személyekből állhat.

A rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszonyban álló, illetve munkaviszonyban álló személy csak olyan munkakört láthat el, amelyhez a hivatásos szolgálati jogviszony létesítésének sajátos feltételei nem szükségesek.

¹⁰ a szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbírság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet 49.§ (4) bekezdése.

A bv. szervezetben működtetett fegyveres biztonsági őrsg a következő tevékenység ellátásában működhet közre:

- a) a bv. szervek területére történő be- és kiléptetés végrehajtása,
- b) objektumvédelmi tevékenység,
- c) járőrözési tevékenység,
- d) területőrzés a bv. szervek határán kívül elhelyezkedő területen a bv. szervek anyagi javainak vagy az ott tartózkodó fogvatartottak őrzése érdekében,
- e) fogvatartotti foglalkoztatás biztosítása a bv. szervek területén belül vagy kívül.

A bv. szervezet állománya olyan személyekből áll, akik rendelkeznek a munkakör betöltéséhez szükséges - más jogszabályokban meghatározott - személyi, egészségi, fizikai feltételekkel, megfelelő iskolai végzettséggel (szakképzettséggel) és azokkal a pszichikai adottságokkal, amelyek alkalmassá teszik őket arra, hogy feladatukat a fogvatartott emberek között emberséges módon lássák el.

A jogviszonyok tartalmát külön törvények szabályozzák.

Tehát összességében három fajta jogviszonnyal találkozhatunk a büntetés-végrehajtás szervezetén belül, melyek a következők:

- hivatásos szolgálati jogviszony,
- rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszony,
- munkaviszony.

A biztonsági tevékenységet ellátók meghatározása

Biztonsági felügyelő a bv. szerv hivatásos állományú tagja, aki a szolgálatban lévő biztonsági tiszt – büntetés-végrehajtási gazdasági társaság (a továbbiakban: bv. gazdasági társaság) esetén munkanapokon a fogvatartotti foglalkoztatás-biztonsági alosztályvezető – közvetlen alárendeltségében, lőfegyverrel vagy egyéb rendszeresített kényszerítő eszközzel, eligazítás és őrutasítás vagy szolgálati utasítás alapján biztonsági tevékenységet lát el.

A biztonsági feladatokat alapvetően a biztonsági felügyelők látják el. A fenti fogalom tartalmazza mindazon feltételeket, amelyekkel egy biztonsági felügyelőnek rendelkeznie kell. A jogviszonyát tekintve egyértelmű a meghatározás: csak hivatásos szolgálati jogviszonyban álló személy lehet. Az alárendeltségre is utal a fogalom, miszerint közvetlenül a szolgálatban lévő biztonsági tisztnek van alárendelve. Továbbá meghatározza a fogalom azon eszközök körét – lőfegyver vagy egyéb rendszeresített kényszerítő eszköz – amelyekkel fel kell szerelni ahhoz, hogy elláthasson biztonsági feladatot. Természetesen a kényszerítő eszközök mellett, a feladatok függvényében más eszközökkel is fel lehet (kell) szerelni a biztonsági felügyelőt (pl.: EDR, mobiltelefon, védő eszközök, stb.), de valamilyen kényszerítő eszközzel minden esetben el kell látni. Végül arra is utal a fogalom, hogy mi alapján látja el a konkrét biztonsági feladatot, így amennyiben fegyveres szolgálatban van eligazítás és őrutasítás, ha pedig nem fegyverrel teljesíti a feladatot, akkor eligazítás és szolgálati utasítás alapján. Azaz, eligazítást minden esetben kell kapnia a felügyelőnek.

Ha azt akarjuk meghatározni, hogy a biztonsági felügyelőt milyen feladatok ellátására lehet beosztani, akkor röviden azt mondhatjuk, hogy az ún. főbb biztonsági feladatok – a következőkben részletesen tárgyalom – bármelyikét elláthatja, természetesen a szükséges kiképzés és eligazítás megtörténte után. Ilyen feladatok pl.: az előállítás, szállítás, kísérés, a fogvatartottak őrzése, felügyelete, ellenőrzése, valamint különböző fegyveres biztosítási feladatok. Ezen feladatokat őr-, ügyeleti-, készenléti- és járőr szolgálat keretei között láthatja el.

A *körletfelügyelő* a bv. szervezet hivatásos állományú tagja, aki ellátható kényszerítő eszközzel és – ha a bv. szerv vezetője eltérően nem rendelkezett – a szolgálatban lévő körlet-főfelügyelő közvetlen alárendeltségében, eligazítás és szolgálati utasítás alapján biztonsági tevékenységet lát el.¹¹

A körletfelügyelő alapvetően a belső őrzéssel, felügyelettel és ellenőrzéssel kapcsolatos feladatokat látja el, azaz a biztonsági felügyelőhöz hasonlóan biztonsági feladatokat, de a felállítási helye és mozgási körzete sokkal meghatározottabb, ugyanis az főként a fogvatartotti részlegekre, körletrészekre korlátozódik. A fogalom ugyanazon szempontokat határozza meg, mint a biztonsági felügyelőnél, azaz a jogviszonyt, az alárendeltséget, az eszközökkel való ellátottságot, a feladatellátásra vonatkozó információforrást, valamint a feladatot. Kiemelném a kényszerítő

¹¹ Biztonsági Szabályzat 11. pontja

eszközökkel való ellátottságot, mivel a fogalom nem írja elő kötelezően a körletfelügyelő ezen eszközökkel való ellátását. Ez a helyzet némi ellentmondásban van a hatályos jogszabályokkal, ugyanis a Sztv. kimondja, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazása nem csak joga a személyi állomány tagjának, hanem kötelezettsége is. Ezért véleményem szerint – a törvényi kötelezettségből fakadóan – a körletfelügyelőket is el kellene látni – lőfegyver kivételével – kényszerítő eszközzel. Megjegyzem a gyakorlatban így is van, mivel számos eset bizonyította, hogy csak testi kényszerrel nem lehet minden rendkívüli eseményt eredményesen felszámolni, egy bilincsre például – akár kényszerítő eszközként, akár mozgáskorlátozóként – szinte mindig szükség van.

A foglalkoztatási felügyelő a bv. szervezet azon tagja, aki az előjáró által meghatározott személy közvetlen alárendeltségében, eligazítás és őrutasítás, szolgálati utasítás, vagy munkaköri leírás, valamint annak biztonsági mellékletében meghatározottak szerint a fogvatartottak munkavégzését irányítja, vagy figyelemmel kíséri.¹²

A fogvatartottak munkáltatásánál biztonsági tevékenységet ellátó állomány részletes feladatait:

- őrutasításban,
- szolgálati utasításban,
- munkaköri leírásban, illetve annak biztonsági mellékletében kell rögzíteni.

A parancsnok *biztonsági feladatok ellátásával* és a fogvatartott tevékenységének figyelemmel kísérésével – felügyelet, ellenőrzés – a bv. szervek közalkalmazotti jogviszonyban, illetve munkaviszonyban álló személyt is megbízhat. Tehát a közalkalmazotti jogviszonyban álló személy is elláthat biztonsági tevékenységet. Munkaviszonyt a gazdálkodó szervezetekkel létesíthet a természetes személy. A rájuk vonatkozó rendelkezéseket a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény tartalmazza. Biztonsági tevékenységet az ilyen jogviszonyban álló személy is elláthat. Végül meg kell említeni a kormányzati szolgálati jogviszonyt, amit a közsolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény szabályozza. Ezen utóbbi személyi kör nagyon ritka és ők biztonsági feladatot nem láthatnak el.

¹² Biztonsági Szabályzat 12. pontja

A biztonsági tevékenység ellátásához a jogviszony szükséges, de nem elegendő. Ugyanis a BSz. további feltételeket határoz meg azokkal a személyekkel szemben, akik biztonsági feladatot látnak el.

Biztonsági feladatot a bv. szervezet állományának az a tagja láthat el, aki:

- a) kiképzett,
- b) ismeri az adott feladat végrehajtására vonatkozó szabályokat, valamint a feladata ellátásához szükséges mértékben a kényszerítő eszközök, fegyverzeti és egyéb szakanyagok, a biztonsági berendezések, technikai eszközök alkalmazásának és kezelésének szabályait,
- c) a napi szolgálatteljesítésre egészségügyi szempontból alkalmas.¹³

Tehát ahhoz, hogy a bv. szervezet tagja biztonsági feladatot lásson el, együttesen rendelkeznie kell a fentebb felsorolt feltételekkel.

A *kiképzettség* az egyik legalapvetőbb feltétele a biztonsági tevékenység ellátásának. A biztonsági feladatok számos olyan képességet kívánnak meg, amelyet csak speciális kiképzés során sajátíthat el a személyi állomány tagja. Itt kell megemlíteni az *intézkedési képességet*, ami az egyik legfontosabb eleme a biztonsági feladatok ellátásának, a biztonsági tevékenységnek. Az, hogy a személyi állomány tagja jogszerűen és szakszerűen tudjon intézkedni, ahhoz bizonyos tevékenységeket készség szintjén kell elsajátítani. Vannak bizonyos képességeink, amelyek lényegében velünk születnek, azaz képesek vagyunk megtenni, de ezek közül bizonyos képességeket készség szintre lehet – és kell is – fejleszteni annak érdekében, hogy a mindennapi életünket minél hatékonyabban tudjuk bonyolítani. A készség szintű tudás azt jelenti, hogy bizonyos folyamatokat annyira begyakorolunk, hogy a tudatosság kikapcsolásával, automatikusan is meg tudjuk bármikor tenni, így pl.: az írás, olvasás, úszás, biciklizés is ilyen tevékenységek. Ez a készség szintű tudás a biztonsági tevékenység során is számos esetben szükséges, különösen a kényszerítő eszközök, a motozás, a mozgáskorlátozó eszközök alkalmazása esetén.

A szükséges kiképzés alapjait a Bv. Szervezet Oktatási, Továbbképzési és Rehabilitációs Központja teremti meg. Az itt átadott ismeretek feljogosítják az állomány tagját arra, hogy a bv. intézetben szolgálatba álljon, ugyanakkor ez a képzettségi szint önmagában még nem elegendő. A

¹³ Biztonsági Szabályzat 6. pontja

megszerzett tudást folyamatosan fenn kell tartani, illetve tovább kell fejleszteni mindaddig, míg a készség szintet el nem éri az állomány tagjai.

A feladat ismeret szintén alapvető követelmény a napi szolgálatellátáshoz, aminek biztosítására az eligazítás hivatott, vagyis minden biztonsági feladat megkezdése előtt el kell igazítani a személyi állomány tagját. Az eligazítás mellett szükséges a különböző eszközök alkalmazásának, használatának ismerete is, amit szintén elméleti és gyakorlati oktatás keretében kell elsajátítani az állománynak.

Az egészségügyi alkalmasság szintén szükséges ahhoz, hogy a személyi állomány tagja napi szolgálatot elláthasson. Ebben az esetben nem a jogviszony létrejöttéhez szükséges egészségügyi alkalmasságról van szó, hanem arról, hogy a szolgálatba lépés pillanatában ne rendelkezzen olyan betegséggel, amely akadályozza a munkavégzésben. A betegség mellett itt kell még megemlíteni az alkoholos, és más bódítószeres befolyásoltságot is. Természetesen, aki ilyen szerek hatása alatt van, az szolgálatba nem állítható, ezért az ilyen körülményeket nagyon precízen ki kell szűrni. Amennyiben felmerül annak a gyanúja, hogy az állomány tagja alkoholos befolyásoltság alatt áll, akkor a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálatképes állapota megállapítása érdekében a befolyásoltság kiszűrése céljából elvégezhető vizsgálatok köréről és a vizsgálat végrehajtásának szabályairól szóló 22/2015. (VI. 15.) BM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) alapján kell eljárni.

A Hszt. egyértelműen meghatározza kötelezettséggént a szolgálatképes állapotot, valamint annak vizsgálatát.

A büntetés-végrehajtás szervezeti felépítése

Az Országos Parancsnokság

Az Országos Parancsnokság a jogszabályok, a miniszter döntései és az országos parancsnok utasításai, valamint egyedi intézkedései alapján.

- a) előkészíti az országos parancsnok utasításait, parancsait és előterjesztéseit;
- b) felügyeli, ellenőrzi, támogatja és szakmailag irányítja a bv. szervek szolgálati feladatainak a végrehajtását, így különösen a fogvatartás biztonságával, a fogvatartottak reintegrációjával, foglalkoztatásával, egészségügyi ellátásával, szállításával és nyilvántartásával, szabadulásra felkészítés körében a gondozással és a szabadságvesztésből szabadultak utógondozásával, valamint a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelői feladatok végrehajtásával kapcsolatos tevékenységet;

- c) bv. szervezet költségvetésének keretei között biztosítja a bv. szervek feladatainak ellátásához szükséges feltételeket;
- d) a fogvatartottak foglalkoztatását végző gazdasági társaságok (a továbbiakban: gazdasági társaságok) és a fogvatartottak foglalkoztatására létrehozott költségvetési szervek működésével kapcsolatban ellátja a miniszter által meghatározott büntetés-végrehajtási feladatokat;
- e) végzi a honvédelemmel, a polgári és katasztrófavédelmi tevékenységgel, a munkavédelemmel, környezetvédelemmel, energetikai tevékenységgel, elektronikus információbiztonsággal és a tűzvédelemmel kapcsolatos központi feladatokat;
- f) együttműködik a büntetések és az intézkedések végrehajtásában közreműködő, illetve a végrehajtást segítő állami szervekkel és egyesületekkel, vallási közösségekkel, alapítványokkal és személyekkel, továbbá az érintett nemzetközi szervezetekkel;
- g) ellátja a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott egyéb feladatokat.

Az Országos Parancsnokság az egyes gazdasági feladatait a gazdasági ellátó (GEI) szerv útján látja el.

A büntetés-végrehajtási intézetek és intézmények

A bv. intézetek a jogszabályok, az országos parancsnoki utasítások, az országos parancsnok parancsai, valamint a szervezeti és működési szabályzatukban foglaltak alapján ellátják a büntetések és intézkedések végrehajtásával járó feladatokat, a fogvatartottak - köztük a kóros elmeállapotúak - gyógykezelését, elmemegfigyelését és kivizsgálását.

Intézet a büntetés és az intézkedés jellegére, a végrehajtási fokozatra, a fogvatartottak életkorára, nemére és a végrehajtás egyéb sajátos körülményeire tekintettel alapítható.

Az intézetek öt agglomerációt képeznek, az agglomerációs központ vezetőjét, valamint az egyes agglomerációs központ alá tartozó intézeteket az országos parancsnok jelöli ki.

Az országos parancsnok kijelölése alapján a gazdasági társaságok az agglomerációba tartozó intézetekkel együttműködve az agglomerációba bevonhatók.

A bv. szervek anyagi-technikai ellátására, a személyi állomány oktatására, továbbképzésére, egyes szociális és egészségügyi feladatok ellátására büntetés-végrehajtási intézmény (a továbbiakban: intézmény) alapítható.

Az intézetet vagy intézményt a parancsnok, főigazgató főorvos, főigazgató, igazgató (a továbbiakban együtt: parancsnok) vezeti, aki

- a) felelős az intézet vagy intézmény feladatainak a törvényes végrehajtásáért, annak rendjéért és biztonságáért,
- b) gyakorolja a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló jogszabályokban meghatározott jogait, ellátja az ebből eredő kötelezettségeit,
- c) kapcsolatot tart a 13. § (1) bekezdésében megnevezett szervezetekkel, elősegíti tevékenységüket és biztosítja az intézet részéről ehhez szükséges feltételeket,
- d) felelős az intézet vagy intézmény gazdálkodásáért, a költségvetés előkészítéséért és végrehajtásáért, a számviteli rend betartásáért,
- e) ellátja a hivatásos állománnyal kapcsolatos parancsnoki feladatokat, jogszabályban meghatározottak szerint munkáltatói jogokat gyakorol a személyi állomány tagjai felett,
- f) képviseli az intézetet vagy intézményt.

Az agglomerációs központ vezetője jogosult

- a) az országos parancsnok megbízása alapján, annak keretei között felügyeli, ellenőrzi, támogatja és szakmailag irányítja a bv. szervek szolgálati feladatainak a végrehajtását, így különösen a fogvatartás biztonságával, a fogvatartottak reintegrációjával, foglalkoztatásával, egészségügyi ellátásával, szállításával és nyilvántartásával, szabadulásra felkészítés körében a gondozással és a szabadságvesztésből szabadultak utógondozásával, valamint a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelői feladatok végrehajtásával kapcsolatos tevékenységet;
- b) törvényben meghatározott egyéb feladatok ellátására, továbbá
- c) az a) pontban és a 8/A. §-ban meghatározott feladatai ellátásával összefüggésben, az irányítási jogkörök gyakorlásához szükséges mértékben a büntetés-végrehajtási intézetek és intézmények kezelésében lévő közérdekű adatokat és közérdekből nyilvános adatokat, valamint törvényben meghatározott személyes adatokat kezelni.

Az agglomerációs központ vezetője felelős helyi jogállású intézetek esetén a 8. § (1) bekezdés d) pontjában foglaltak ellátásáért. d) felelős az intézet vagy intézmény gazdálkodásáért, a költségvetés előkészítéséért és végrehajtásáért, a számviteli rend betartásáért,

Gazdasági társaságok

A szabadságvesztés végrehajtásának a célja elérése érdekében létrehozott gazdasági társaságok kizárólagos állami tulajdonban vannak.

A gazdasági társaságok részére az elítéltek foglalkoztatásából eredő sajátos és indokolt többletkiadásokat - a mindenkor érvényben lévő költségvetési törvényben meghatározott mértékben - a központi költségvetés megtéríti.

A miniszter által rendeletben meghatározott, a fogvatartottak kötelező foglalkoztatása keretében előállított termékek és szolgáltatások tekintetében - az átadás-átvétel és az ellentételezés miniszteri rendeletben meghatározott rendje szerint - a büntetés-végrehajtási szervezetet a miniszter vezetése, irányítása vagy felügyelete alá tartozó szervek, valamint a miniszter tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó gazdálkodó szervezet részére ellátási kötelezettség terheli.

A miniszter által rendeletben meghatározott, a fogvatartottak kötelező foglalkoztatása keretében előállított termékek és szolgáltatások tekintetében - kormányrendeletben foglaltak szerint - a büntetés-végrehajtási szervezetet a Magyar Honvédség, a kormányrendeletben meghatározott központi államigazgatási szerv, az autonóm államigazgatási szerv, azon állami tulajdonú gazdasági társaság, amelyben az állam a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény szerinti többségi befolyást gyakorol, a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény 2. §-ában meghatározott szerv, az egészségügyért felelős miniszter irányítása alatt álló, az egészségügy területén működő országos intézet, az állam tulajdonába, illetve fenntartásába tartozó fekvőbeteg-szakellátás vagy fekvőbeteg- és hozzá kapcsolódó járóbeteg-szakellátást végző egészségügyi szolgáltató, tankerületi központok, valamint a szociálpolitikaért felelős miniszter irányítása és felügyelete alá tartozó szociális intézmény részére is ellátási kötelezettség terheli.

A büntetés-végrehajtási szervezetet nem terheli a meghatározott ellátási kötelezettség a honvédelmi szervezet tekintetében, ha a honvédelemért felelős miniszter rendelkezése alapján a honvédelmi szervezet egyéb beszerzési eljárást folytat le.

b) A biztonsági tevékenység fogalma, a főbb biztonsági feladatok a biztonsági tevékenységre ható alapelvek

Biztonsági tevékenységnek minősül a bv. szerv biztonsági rendszerének működtetéséhez szükséges biztonsági feladatok végrehajtása, így különösen:

- a) a fogvatartott őrzése, felügyelete vagy ellenőrzése,
- b) a bv. szerv, valamint a bv. intézet mellett működő gazdasági társaság, továbbá a fogvatartottak bv. szervén kívüli foglalkoztatására szolgáló terület őrzése, ellenőrzése,
- c) a fogvatartottak előállítása, szállítása és egyéb célból történő kísérése,
- d) a bv. szerv házirendjében, azon belül a napirendben meghatározott feladatok szervezése, végrehajtása,
- e) a fogvatartottaktól a rájuk vonatkozó szabályok betartásának megkövetelése, ellenszegülés esetén a szabálykövető magatartás kikényszerítése,
- f) a rendkívüli események megelőzése, megszakítása, a következmények felszámolása és a megfelelő működést biztosító állapot visszaállítása,
- g) a bv. szerv zavartalan működéséhez szükséges belső rend biztosítása.¹⁴

Ezen hét feladat a legfontosabb biztonsági feladatokat határozza meg. Így kimondhatjuk, hogy a biztonsági tevékenység egy összegző fogalom, lényegében a biztonsági feladatok bármelyikét jelentheti.

Minden szakterület elméleti és gyakorlati tapasztalatok alapján fogalmaz meg bizonyos követelményeket, amelyek alapelvekké válnak (válhatnak) annak érdekében, hogy a jogszabályokban meghatározott jogok és kötelezettségek maradéktalanul érvényesülhessenek. Az alapelv nem egy konkrét helyzetre, hanem az adott szakterületre általánosságban érvényesülő szabály, amelynek az egyik fontos jellemzője az időtállóság, azaz, akár több évszázadon keresztül is kifejtetheti hatását. Az alapelvek jelentősége a biztonsági tevékenység során két egymással kétségtelenül összefüggő, de ennek ellenére viszonylag jól elkülöníthető területen: a

¹⁴ Biztonsági Szabályzat 9. pontja

szabályalkotásban (parancs, intézkedés, egyéb szabály) és a szabályalkalmazásban mutatkozik meg.

A törvényesség alapelve

Egy olyan szervezetnél, ahol az emberek alapvető jogainak korlátozása történik, különösen nagy jelentősége van annak, hogy ezen szabályok mindenre kiterjedőek legyenek, továbbá annak, hogy végrehajtás során betartásuk teljes legyen.

Ezen alapelvnek megfelelő magatartás azt jelenti, hogy a biztonsági tevékenységet, ezen belül a biztonsági rendszert úgy kell megszervezni, hogy az megfeleljen a tevékenység teljes egészét szabályozó jogi normáknak. A törvényességi felügyeletet az ügyészség gyakorolja, amely tevékenység egy folyamatos szakmai kontrollt jelent a biztonsági feladatok végrehajtása felett is.

A fogvatartás biztonságának és folyamatosságának alapelve

A fogvatartottakat a társadalom védelme érdekében, jogszabályokban meghatározott módon, a szükséges mértékben, a külvilágtól el kell különíteni. Ez a jogszabályokban meghatározott izoláció elsősorban bv. intézetekben kerül végrehajtásra. Azaz, az elsődleges követelmény a fogvatartás biztosítása a társadalom védelme, valamint a bírósági ítélet végrehajtása érdekében.

A fogvatartás biztonságának folyamatossága feltételezi, hogy a nap bármely szakában biztosított legyen az intézetekben tartózkodó személyek élete, testi épsége, személyes szabadsága, valamint a bv. szerv működőképessége.

Ennek érdekében biztosítani kell:

- a biztonsági tevékenység ellátásának személyi és tárgyi feltételeit,
- fogvatartás biztonságát szavatoló módszerek kidolgozását,
- a biztonsági tevékenység folyamatos ellátásának megszervezését,
- az intézetek zavartalan működésének biztonsági feltételeit,
- az események bekövetkezésének megakadályozását,

- a végrehajtás során a jogok gyakorlását, a kötelezettségek teljesítését és a törvényesség betartását a személyi állományra és a fogvatartottakra vonatkoztatva egyaránt,
- a törvények, biztonsági szabályok, utasítások, parancsok maradéktalan érvényesülését,
- a megfelelő szintű anyagi, szociális, kulturális és egészségügyi ellátást.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának alapelve

A büntetés-végrehajtási szervezet hivatásos szolgálati jogviszonyban álló tagja feladatának jogszerű teljesítése során a törvényben meghatározott esetekben jogosult és köteles intézkedni tekintet nélkül arra, hogy egyenruhát vagy polgári ruhát visel. Ha más intézkedés nem vezet eredményre, a törvényben meghatározott kényszerítő eszköz alkalmazására jogosult és köteles.

Garanciális szabályok:

- a törvényben meghatározott kényszerítő eszközök közül csak azok - addig és olyan mértékben - alkalmazhatók, amelyek az intézkedés eredményességéhez szükségesek,
- kényszerítő eszköz valamely cselekmény, vagy magatartás megtorlásaként nem alkalmazható,
- kényszerítő eszközzel ellátni csak az alkalmazásra kiképzett személyt lehet,
- az alkalmazás nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban annak törvényes céljával
- több lehetséges és alkalmas kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely elégséges az intézkedés eredményes befejezéséhez és a legkisebb sérüléssel vagy károkozással jár,
- csak törvényben meghatározott esetekben lehet kényszerítő eszközöket alkalmazni,
- szintén törvény határozza meg azt, hogy mely személyekkel szemben melyik kényszerítő eszköz és milyen feltételek mellett alkalmazható.

A differenciálás alapelve

A fogvatartottak őrzését, felügyeletét, ellenőrzését az intézet típusának, biztonsági helyzetének, területi elhelyezkedésének, földrajzi, építészeti jellegének a fogvatartottak büntetés-végrehajtási fokozatának, a fogvatartottak végrehajtási fokozatán belül kialakított csoportjai jellegének megfelelően, személyiségének és veszélyességi fokának figyelembe vételével differenciáltan kell megszervezni. A megfelelően alkalmazott differenciálás, az egyik leghatékonyabb – ha nem a

leghatékonyabb – megelőzése a rendkívüli események bekövetkezésének, ezért nagyon nagy hangsúlyt kell fektetni az alkalmazására.

A személyi feltételek alapelve

Biztonsági feladatot a bv. szervezet személyi állományának az a tagja láthat el, akit erre kiképeztek és sikeres vizsgát tett, ismeri az adott feladat végrehajtásának, a kényszerítő eszközök, a fegyver - műszaki anyagok, a biztonsági berendezések és technikai eszközök alkalmazásának és kezelésének szabályait, továbbá a szolgálat teljesítésére egészségügyi szempontból alkalmas. Biztonsági feladatok ellátásával a bv. szervvel közalkalmazotti jogviszonyban, illetve munkaviszonyban álló személyt is megbízhat a parancsnok.

Az intézkedési jog és kötelezettség egységének alapelve

Ezen alapelv a komplex büntetés-végrehajtási tevékenységet meghatározza. A szervezet tagja feladatellátásnak jogszerű végrehajtása során, különböző intézkedések megtételére jogosult és köteles. A személyi állomány tagja a bv. szervezet feladatkörében, szolgálati beosztásának (munkakörének) a jogszerű ellátása során a jogszabályokban meghatározott intézkedések megtételére jogosult és köteles.

Az intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban annak törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas intézkedés közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett a legkisebb személyi korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az intézkedő nem alkalmazhat kínzást, kényszervallatást, embertelen vagy megalázó bánásmódot, az erre vonatkozó utasítást köteles megtagadni. A személyi állomány tagja az ilyen magatartás tanúsítóját a cselekmény abbahagyására felszólítani, vele szemben intézkedni, vagy az intézkedésre jogosult személynek jelentést tenni köteles.

A személyi állomány tagja köteles megakadályozni, hogy a fogvatartottak egymást bántalmazzák, sanyargassák, vagy egyéb, az emberi méltóságot sértő magatartást tanúsítsanak. Az intézkedés során kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedésnél megsérült személy részére — amint az lehetséges — segítséget kell nyújtani, gondoskodni kell az orvosi ellátásáról, kórházi elhelyezés esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy értesítéséről.

A minimális biztonság alapelve

A jogszabályok és egyéb biztonsági szabályok keretei között lehetőség nyílik a büntetés-végrehajtási szervezet számára, így ezen belül a bv. szerveknek is, hogy a biztonsági feladatok végrehajtása során bizonyos határok között, önállóan differenciálhatnak. Ezen differenciálás keretében a biztonsági feladatok végrehajtását úgy kell megszervezni, hogy az fenntartsa az adott helyzetben szükséges minimális biztonságot. Természetesen ehhez az is szükséges, hogy egyértelműen meghatározásra kerüljön az a biztonsági szint, amely alá nem lehet menni. Különösen igaz ez a személyi állomány létszámának, kiképzettségének figyelembevételére, ugyanis az egyik legfontosabb feltétel a személyi állomány.

Minimum kockázatvállalás alapelve

Szorosan kapcsolódik a minimális biztonság elvéhez, minek következtében egy bizonyos fokú kockázatvállalást is magába foglal, amelyet az egyes bv. szervek vezetőinek fel kell vállalni. Rangsorolni kell a feladatok fontosságát és ennek megfelelően bizonyos tevékenységek a minimális biztonság fenntartása érdekében később kerülnek végrehajtásra.

2.

a) Az irányítás és ellenőrzés fogalma, az ellenőrzés fajtái

Jogszályi háttér

- a bv. szervezetről szóló 1995. évi CVII. tv.
- Biztonsági Szabályzat
- 27/2023. (IV.20.) BVOP utasítás a büntetés-végrehajtási szervezet szakmai ellenőrzéséről

Az irányítás, a felügyelet és az ellenőrzés három meghatározó tevékenység, amelyek nélkül nem képzelhető el a jogszerű és szakszerű büntetés-végrehajtási tevékenység. Különösen igaz ez a biztonsági tevékenységre, amelynek lényege, hogy a fogvatartás biztonságát folyamatosan fenntartsa. Az irányításnak van egy általánosan elfogadott fogalma, ami az alábbiak szerint szól.

Irányítás az irányító személy és az irányított személy közötti olyan hatalmi viszony, amelyben az irányító - közvetlen vagy közvetett úton - az irányított viszonyaira meghatározó befolyást gyakorol.

Tehát egy *alanya* és egy *tárgya* van a tevékenységnek, van egy irányító, aki/ami lehet személy vagy szerv, és van egy irányított, ami szintén lehet személy (személyek) vagy szerv, szervezet. Ezen alanyok közötti viszonyról van szó, aminek fontos jellemzője a *hatalom*, ami megalapozza a viszony létrejöttét. A hatalom valamilyen jogszabályon kell, hogy alapuljon. pl. az Sztv. felhatalmazza a belügyminisztert arra, hogy irányítsa a bv. szervezetét.

Az irányítás lehet *közvetlen*, vagy *közvetett*. Általánosságban azt lehet mondani, hogy a beosztások tekintetében minél közelebb van egymáshoz az irányító és az irányított, a tevékenység annál közvetlenebb, továbbá az irányítás formáját is meghatározza, ami történhet *szóban* és *írásban* is.

A bv. szervezet biztonsági tevékenységének irányítása

Az első szint a Kormány, illetve a felelős miniszter irányítási tevékenysége. A bv. szervezet működését a Kormány a büntetés-végrehajtásért felelős miniszter (belügyminiszter) útján irányítja.

A második szintje az irányításnak a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka, aki a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága élén áll, és irányítja a büntetés-végrehajtási szervezetet, ezen belül meghatározó irányítási tevékenységet gyakorol a bv. biztonsági tevékenységére is.

A bv. szervezet központi vezető szerve a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága, élén a büntetés-végrehajtás országos parancsnokával.

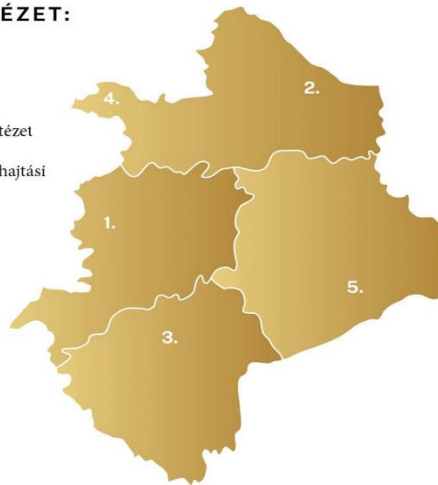
A harmadik szint az agglomerációs központok vezetői.

A büntetés-végrehajtási szervezet hatékonyabb működése érdekében egy átfogó strukturális reformot hajtottak végre, amelynek eredményeként létrejött egy új, régiós szintű szakirányítási szint. Az öt agglomerációs körzet – egy-egy vezető intézettel az élükön – egy hidat képez az országos parancsnokság és a területi, illetve helyi besorolású intézetek között. Az egy térségben található intézetek egy olyan együttműködési rendbe szerveződtek össze, amelynek keretében akár közös szolgálat ellátásával, akár az erőforrásaik megosztásával segítik, támogatják egymást.

1. AGGLOMERÁCIÓ, VEZETŐ INTÉZET:

Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet

- ① Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet
- ② Győr-Moson-Sopron Vármegyei Büntetés-végrehajtási Intézet
- ③ Zala Vármegyei Büntetés-végrehajtási Intézet
- ④ Sopronkőhidai Fegyház és Börtön
- ⑤ Veszprém Vármegyei Büntetés-végrehajtási Intézet

2. AGGLOMERÁCIÓ, VEZETŐ INTÉZET:

Budapesti Fegyház és Börtön

- ① Budapesti Fegyház és Börtön
- ② Tököli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet
- ③ Közép-dunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet
- ④ Pálhalmai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet
- ⑤ Baranya Vármegyei Büntetés-végrehajtási Intézet
- ⑥ Tolna Vármegyei Büntetés-végrehajtási Intézet
- ⑦ Somogy Vármegyei Büntetés-végrehajtási Intézet
- ⑧ Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézet

3. AGGLOMERÁCIÓ, VEZETŐ INTÉZET:

Szegedi Fegyház és Börtön

- ① Szegedi Fegyház és Börtön
- ② Kalocsai Fegyház és Börtön
- ③ Bács-Kiskun Vármegyei Büntetés-végrehajtási Intézet
- ④ Kiskunhalasi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet
- ⑤ Állampisztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet
- ⑥ Békés Vármegyei Büntetés-végrehajtási Intézet

4. AGGLOMERÁCIÓ, VEZETŐ INTÉZET:

Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet

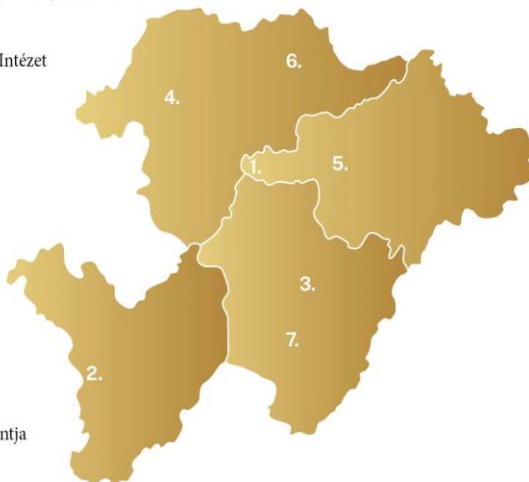
- ① Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet
- ② Heves Vármegyei Büntetés-végrehajtási Intézet
- ③ Balassagyarmati Fegyház és Börtön
- ④ Márianosztrai Fegyház és Börtön
- ⑤ Váci Fegyház és Börtön

5. AGGLOMERÁCIÓ, VEZETŐ INTÉZET:

Tiszaöldi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet

- ① Tiszaöldi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet
- ② Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Büntetés-végrehajtási Intézet
- ③ Hajdú-Bihar Vármegyei Büntetés-végrehajtási Intézet
- ④ Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Büntetés-végrehajtási Intézet
- ⑤ Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Büntetés-végrehajtási Intézet
- ⑥ Sátoraljaújhelyi Fegyház és Börtön
- ⑦ Büntetés-végrehajtás Egészségügyi Központja

Az ellenőrzés

Az ellenőrzés ténymegállapító, összehasonlító, értékelő és javaslattevő tevékenység, a vizsgált terület, illetve tevékenység helyzetének tényszerű feltárása, a működési gyakorlat hiteles megismerése és mindezek viszonyítása a jogszabályokhoz és belső szabályozókhoz, majd a megállapítások rendszerezése alapján javaslatok megfogalmazása a vezetői döntésekhez.

Az ellenőrzés célja, hogy elősegítse a büntetés-végrehajtási szervezet jogszabályokban, közjogi szervezetszabályozó eszközökben és egyéb belső szabályozókban meghatározottak szerinti

működését. Az ellenőrzés feladata, hogy értékelést adjon a tevékenység szabályosságáról és hatékonyságáról, vizsgálja a meghatározások teljesíthetőségét, erősítse meg az előírásoknak megfelelő gyakorlatot, tárja fel a végrehajtás hiányosságait, szabálytalanságait, szakszerűtlenségeit, célszerűtlenségeit, a végrehajtást akadályozó tényezőket, javaslatot tegyen a hiányosságok felszámolására, a szakmai tevékenység fejlesztésére, indokolt esetben a jogszabály vagy belső szabályozás megalkotására, módosítására az ellenőrzés céljának megvalósítása érdekében.

Az ellenőrzés fajtái

átfogó ellenőrzés: a bv. szerv egészére irányuló ellenőrzési forma, amelynek keretében a szakmai feladatok és végrehajtásuk összefüggő vizsgálatára és értékelésére kerül sor annak érdekében, hogy a működés és a tendencia komplex módon megítélhető legyen,

céll ellenőrzés: célirányos, egyedi témájú vizsgálat vagy egy adott szolgálati feladat végrehajtásának ellenőrzése a BVOP, a bv. szerv vagy azok állományába tartozó személy vonatkozásában,

elektronikus úton történő ellenőrzés: speciális ellenőrzési forma, amelynek keretében – az információtechnológia alkalmazásával – számítógépes ügyviteli programból, informatikai adatbázisból vagy a büntetés-végrehajtási tevékenységet támogató informatikai alkalmazásból történik az adatgyűjtés

éjszakai ellenőrzés: a hét munkanapjain megkezdett, 22 és másnap 5 óra közötti időpontban végrehajtott ellenőrzés,

függetlenített ellenőrzés: az országos parancsnok közvetlen alárendeltségében működő, kifejezetten szakmai-ellenőrzési feladatok ellátását szolgáló szervezeti elem, valamint a bv. intézet parancsnokának közvetlen utasítására szakmai-ellenőrzési feladatokat végrehajtó beosztott által lefolytatott ellenőrzés, *függetlenített ellenőrzési szervezeti elem:* a BVOP Ellenőrzési Szolgálat.

hétvégi ellenőrzés: a szabad- és munkaszüneti napon végrehajtott ellenőrzés,

hivatali munkaidőn kívüli ellenőrzés: a hét munkanapjain, a bv. szervben alkalmazott hivatali munkarendtől eltérő időpontban végrehajtott ellenőrzés,

mobilellenőrzés: olyan speciális, a Szolgálat által, előzetes bejelentés nélkül végrehajtott céll ellenőrzés, amely eseti jelleggel, szűrőpróbaszerűen vizsgálja a jogszabályokban, valamint belső szabályozókban meghatározott előírások érvényesülését, a szakmai szabályok szerinti feladat-végrehajtást,

munkafolyamatba épített ellenőrzés: az ellenőrzési nyomvonal, a kockázatkezelés, a szervezeti integritást sértő eseményekkel kapcsolatos eljárásrend kialakításának kötelezettsége,

nyílt parancs: az ellenőr részére kiállított, az 1. melléklet szerinti nyomdai készítésű okmány alapján kiállított plastik igazolvány, amely az abban meghatározott bv. szervnél a jelen utasításban meghatározott jogok gyakorolására jogosít,

rendkívüli esemény vizsgálata: az országos parancsnok, az agglomerációs központ vezetője által elrendelt helyszíni céllenőrzés, amely a rendkívüli esemény bekövetkezésének szakmai okait és körülményeit hivatott feltárni, valamint a következtetések levonására, a személyes felelősség megállapítására irányul,

szakirányító szervezeti elemek és bv. szervek: BVOP Hivatal, Humán Szolgálat, Belső Ellenőrzési Főosztály, Kommunikációs Főosztály, Biztonsági Szolgálat, Fogvatartási Ügyek Szolgálat, Egészségügyi Főosztály, Központi Kivizsgáló és Módszertani Intézet, Felderítési Főosztály, Nyilvántartási és Logisztikai Főosztály, Gazdasági Szolgálat, agglomerációs központ, BV GEI,

szakirányítás: a meghatározott szakterülethez tartozó ügyekre, tevékenységekre vonatkozó irányítási jogkörök és azok gyakorlásának összessége; a szakirányítás rendeltetése az irányított bv. szervek adott szakterülethez tartozó tevékenységeinek az alaprendeltetését, az általános célkitűzéseket támogató, eredményes és hatékony megvalósításának biztosítása; a szakirányítási jogosultságokat úgy kell gyakorolni, hogy az előmozdítsa az ellenőrzési tevékenység egységes szakmai gyakorlatának a megteremtését, hozzájáruljon a szakterület feladat-végrehajtási módszereinek fejlődéséhez, biztosítsa a vonatkozó jogszabályok és belső szabályozók egységes értelmezésének kialakulását; a szakirányítás gyakorlói kötelesek az irányításuk alatt álló szervek szakmai munkáját folyamatosan értékelni, részt vesznek és iránymutatást nyújtanak a bv. szervben bekövetkezett rendkívüli események kiváltó okainak, felelőseinek megállapítását célzó, a bv. szerv vezetője által lefolytatott vizsgálatokban,

témaellenőrzés: azonos tartalmú szakmai feladat vizsgálatára irányuló, általánosítható következtetések levonását és ennek megfelelő intézkedések megtételét célzó ellenőrzés, amely a BVOP szervezeti elemei által végrehajtott ellenőrzés esetében legalább öt bv. szerv kijelölésével hajtható végre,

utóellenőrzés: valamely korábban végrehajtott ellenőrzés megállapításai és javaslatai alapján a feltárt hibák és hiányosságok megszüntetésére tett intézkedések teljesítésének és azok hatásainak vizsgálata,

b) A biztonsági tiszt feladatai és ellenőrzési tevékenysége.

A biztonsági tiszt

A biztonsági tiszt a biztonsági rendszer működtetésének egyik legfontosabb eleme. A napi biztonsági tevékenység közvetlen irányítása, ellenőrzése az ő feladata.

- a) közvetlenül a biztonsági osztályvezetőnek van alárendelve, szolgálatban előjárója:
 - az alárendeltségébe tartozó főfelügyelőknek, felügyelőknek, hivatali munkaidőn kívül a bv. szerv vezetője által meghatározott körben a személyi állománynak,
 - rendkívüli eseménnyel összefüggésben az igénybe vett személyi állománynak, amíg előjárója az intézkedést át nem veszi,
- b) haladéktalanul intézkedik a biztonságot veszélyeztető körülmény megszüntetésére, arról előjárójának jelentést tesz,
- c) előjáróinak távollétében a bv. szerv vezetője által meghatározott hatáskörrel és felelősséggel rendelkezik,
- d) helyettesítésére csak arra alkalmas személy jelölhető ki.

A biztonsági tiszt feladatai:

- a) a napi biztonsági feladatot ellátó állomány felkészültségének, alkalmasságának ellenőrzése,
- b) a biztonsági feladatokat ellátó állomány eligazítása, tájékoztatása,
- c) az előállítási, szállítási és egyéb intézetek kívüli őrzési, felügyeleti és ellenőrzési feladatra kijelöltek útba indítása, visszaérkezéskor fogadása,
- d) szükség esetén az alárendeltségébe tartozó személy leváltása,
- e) indokolt esetben a jogszabályban meghatározott biztonsági intézkedések foganatosítása,
- f) a fegyverzeti szakanyagokkal kapcsolatban részére meghatározottak elvégzése,
- g) szükség esetén a napirendtől eltérő időpontban létszámellenőrzés elrendelése,
- h) a fogvatartottak mozgatásakor – a létszámra is tekintettel – a biztonsági körülmények figyelemmel kísérése, a szükséges intézkedések megtétele,
- i) gondoskodik a fogvatartott szabadításáról, hivatali időn kívül a befogadásról, visszafogadásról,

- j) lőfegyverhasználat, illetve sérülést vagy halált okozó kényszerítő eszköz használata esetén intézkedik a helyszín biztosítására, a sérült ellátására és haladéktalanul jelentést tesz az előjárójának,
- k) a fogvatartott rosszullete esetén intézkedik az orvosi vizsgálatra, ha szükséges a kórházba szállításra,
- l) a fogvatartott halála esetén intézkedik a helyszín biztosítására, az orvos, az ügyész és a nyomozó hatóság értesítésére,
- m) az események jelentés rendjéről szóló szabályozásban meghatározottak teljesítése.

I. A BIZTONSÁGI TISZTEK ELLENŐRZÉSEI, FELADATAI

Ez csak tájékoztató, innen is lehet egy-két példát mondani, de teljesen nem kell!

A BIZTONSÁGI TISZTEK MUNKAFOLYAMATBA ÉPÍTETT ELLENŐRZÉSEI

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. A munkafolyamatba épített ellenőrzések során a vezetők és más, a bv. szerv személyi állományába tartozó, ellenőrzésre kötelezett beosztottak a szolgálatellátás (munkavégzés) jogszabályi és belső szabályozásoknak való megfelelése, a szabálytalanságok azonnali feltárása, megszüntetése érdekében – kifejezetten a munkaköri leírásukban, ór- vagy szolgálati utasításban meghatározott tevékenységekre, személyi állományi körre irányulóan – folyamatos ellenőrzést végeznek. A munkafolyamatba épített ellenőrzéseket végrehajtó, nem vezető beosztású személyi állományi tagok körét – a jogszabályi és belső szabályozásokban meghatározott ellenőrzési kötelezettségek figyelembevételével – a bv. szerv vezetője határozza meg.
2. A büntetés-végrehajtási szervezet Biztonsági Szabályzatának kiadásáról szóló 72/2020. (XII.23.) OP utasítás (a továbbiakban: Utasítás) 67. pontja határozza meg a biztonsági tisztek (a továbbiakban: BIT) alapvető feladatait.
3. Jelen protokollban megjelölt ellenőrzési témákat a büntetés-végrehajtási szervek (a továbbiakban: a bv. szervek) jellegük alapján építsék be a BIT-ek ellenőrzési terveibe. Törekedni kell arra, hogy lokális szinten a biztonsági szakterület teljes spektruma lefedésre kerüljön.

4. A rendszeres, kiszámíthatatlan, visszatérő ellenőrzési tevékenység érvényesülése érdekében ajánlott valamennyi ellenőrzési pontot havonta végrehajtani valamennyi BIT által.
5. A szolgálat ellátás során feltárt hiányosságokat szükséges a szolgálat átadás-átvétel alkalmával egymás között átadni. A BIT-ek közötti megfelelő, részletes információáramlás alapvető követelmény a feszes szolgálatellátás biztosítása, valamint a rendkívüli események kialakulásának minimalizálása érdekében.
6. Tekintettel arra, hogy a biztonsági tiszti munkarend folyamatos jelenlétet szavatol, indokolt és szükséges a havi ellenőrzési tervekét úgy elkészíteni, hogy a feltárt hiányosságokat, illetve a tárgykörrel kapcsolatos megállapításokat vissza lehessen ellenőrizni.
7. A BIT-ek ellenőrzési tevékenysége során érvényesülnie kell az alaposág, következetesség, objektivitás alapelveinek. Mindemellett a dokumentálást tényszerűen szükséges végrehajtani, az egyes bejegyzéseket jól érthető fogalmazással kell rögzíteni, a tett intézkedéseket, esetlegesen jelentések megtételét minden esetben szükségszerű feltüntetni a digitális ellenőrzési naplóban.
8. Jelen módszertani útmutató a továbbiakban – a teljesség igénye nélkül és az egyes bv. szervekre jellemző specifikumok mellett – általánosságban az egyes ellenőrzési témákkal, tárgykörökkel kapcsolatos alapvető feladatokat kívánja bemutatni.
9. A BIT kötelessége és jogosultsága a bv. szerv teljes területén és valamennyi szakterületén biztonsági szempontú ellenőrzéseket végrehajtani.
10. Az egyes bv. szervek jellegéből adódóan az alábbiaktól függetlenül is előfordulhatnak ellenőrzési pontok, melyeket jelen segédlet elvisége alapján szükséges végrehajtani.
11. A BIT-ek ellenőrzéseit érintően a bv. szerv vezetőjének olyan rendszert kell kialakítania, amely szavatolja, hogy a biztonsági tiszti állomány a bv. szerv területén kívül eső helyszíneket is ismerje (pl.: intézeten kívüli munkavégzés, rendszeres előállítási helyszínek, polgári egészségügyi intézménybe kihelyezett fogvatartottak). Gondoskodni szükséges arról, hogy a BIT-ek meghatározott időközönként a helyszíneken ellenőrzést tudjanak tartani, emellett évente egyéb alkalmat (pl.: oktatás, törzsfoglalkozás) is biztosítani kell bizottsági bejárásra valamennyi érintett helyszínen.

A BIZTONSÁGI TISZTEK MUNKAFOLYAMATBA INTEGRÁLT ELLENŐRZÉSEI

12. Szolgálatra alkalmasság ellenőrzése, a személyi állomány alaki fegyelmi, szolgálati helyek rendjének ellenőrzése

- a) az őr-, készenléti-, ügyeleti szolgálatot ellátók körét dokumentáltan alkoholteszteres ellenőrzésnek szükséges alávetni, emellett szűrőpróba szerűen más szakterületek személyi állományát is ellenőrzés alá lehet vonni,
- b) a személyi állomány szolgálati öltözetét a következők szerint kell szemlézni: szakfeladatonkénti egységesség, az évszaknak megfelelő ruházati termékek megléte, öltözködési szabályzatban foglaltaknak történő megfelelés,
- c) egyes szakfeladathoz kapcsolódó elméleti felkészültség szűrőpróbaszerű ellenőrzése az általános és/vagy speciális eligazítás során,
- d) személyi állomány tagját szóban nyilatkoztatni kell, hogy alkalmasnak érzi-e magát a szolgálat ellátására,
- e) a feladathoz rendelt fegyverzeti- és egyéb szakanyag, felszerelés dokumentáltan felvételre kerül-e,
- f) a szolgálati helyek rendezettsége tekintetében szükséges ellenőrizni, hogy a leltár jegyzékben szereplő tárgyak, berendezések, technikai eszközök rendelkezésre állnak-e, működőképességük, állapotuk megfelelő-e,
- g) az őr- és szolgálati helyek, közösségi- és szociális helyiségek, továbbá a részlegek rendjének, tisztaságának ellenőrzése.

13. Személyi állomány elméleti, gyakorlati felkészültsége

- a) a személyi állomány elméleti felkészültségét az általános és/vagy speciális eligazítás során, illetve egyéb ellenőrzések alkalmával, az adott szakterületi feladatra irányuló kérdéssel, gyakorlat bemutatásával lehet ellenőrizni,
- b) továbbá megfigyeléssel a feladat végrehajtás során,

c) a gyakorlati felkészültség ellenőrzésére a személyes jelenlét és az elektronikus megfigyelési eszközök nyújtanak lehetőséget,

d) indokolt, hogy valamennyi szolgálat során kerüljön ellenőrzésre a személyi állomány felkészültsége, így szavatolható, hogy annak nivója emelkedni fog.

14. Kulcskezelés (a bv. szerv kulcsainak kezelése, a nyilvántartásának ellenőrzése)

a) A szolgálati kulcsok tételes, beazonosítható nyilvántartása a tárolásukra szolgáló szekrényben megtalálható, az tükrözi az aktuális állapotot,

b) minden kulcs azonosíthatóságának megállapítása után ellenőrizni kell a kulcsok vagy kulcsdobozok kiadására-visszavételére rendszeresített napló vezetését, a kiadott kulcsok szabályos, azonosítható dokumentálását.

c) a kulcsdobozok ellenőrzése során vizsgálni kell a negatív pecsétnyomatok sértetlenségét, olvashatóságát, illetve azt, hogy a lenyomatot a doboz felvételére és lezárására jogosult helyezte-e el rajta,

d) a kulcsdobozban tárolt kulcsokról szóló nyilvántartásnak a kulcsdobozban is megtalálhatónak kell lennie.

15. Fogvatartottak munkáltatása (költségvetési, szerződéses, gazdasági társaság által üzemeltetett)

a) A fogvatartottak munkahelyre történő ki- és bevonulása során megfigyeléssel ellenőrizni kell állapotukat (esetleges bódultság, egészségi állapotukban bekövetkezett változások, szemmel látható külsérelmi nyomok),

b) a ki- és bevonulás során a motozás szakszerűségét, a rendelkezésre álló eszközök alkalmazását (pl.: kézi fémkereső, fémkereső kapu, csomagvizsgáló berendezés),

c) alapos létszámellenőrzést kell tartani úgy a ki-, mint a bevonulás során,

d) az érintett személyi állomány általi átvétel dokumentálására hangsúlyt kell fektetni,

- e) éjszakai szolgálatban a külső munkaterületen történő munkáltatott fogvatartottak ellenőrzése prioritás feladat,
- f) a kivonulás alkalmával meg kell követelni a fogvatartottak egységes, rendezett és szabályos öltözetét, mely a munkaterületen is legyen elvárás,
- g) a fogvatartottak hangulatának monitorozása fontos feladat, a BIT-ek tárgykört érintő ellenőrzései során e ténytet kiemelten kezeljék,
- h) a vonatkozó szabályozókban, normákban meghatározott biztonságra veszélyes eszközök, anyagok nyilvántartásának rendelkezésre állása, a kiadás-visszavétel, a dokumentálás, az eszközök alkalmazása, a nem használt eszközök visszavétele, az egyedi azonosíthatóság megléte, a megfelelő tárolás, a veszélyes anyagok biztonsági leírásának rendelkezésre állása minden ellenőrzés tárgyát kell, hogy képezze,
- i) a védőfelszerelések megléte, azok fogvatartottak általi használata,
- j) az adott munkahely biztonsági feltételei (pl.: kerítés, világítás, nyomtáv, technikai ellátottság, elektronikus megfigyelési eszközök), vagy abban bekövetkezett változások,
- k) munkahely biztonsági besorolásának megfelelő kockázatú fogvatartottak végeznek-e ott munkát,
- l) a felügyelet létszáma, megosztása, a foglalkoztatási biztonsági felelős kijelölése, feladatismelete
- m) a személyi állomány felszerelése, egységes, szabályos ruházata,
- n) az EDR összeköttetés megléte, annak készség szintű alkalmazása,
- o) a vonatkozó okmányok szabályos, folyamatos vezetése (szolgálati napló, biztonságra veszélyes eszközök-anyagok nyilvántartása, fogvatartotti munkáltatási engedélyek, munkavédelmi oktatási napló),
- p) a munkáltatási engedélyeken szereplő fényképek aktualizáltsága (haj és szakállviselést illetően),

- q) a biztonsági ellenőrzés, valamint a fogvatartottak eligazításának végrehajtásának dokumentálása,
- r) esetleges személy és gépjármű ki/beléptetés szabályossága,
- s) szakmai felkészültség, szabályismeret szűrőpróbaszerű ellenőrzése,
- t) őr- és szolgálati utasítások megléte, aktualizáltsága, megismerési ívvel történt ellátottsága,
- u) a biztonsági tevékenység megvalósulása, megfelelősége (őrzés, felügyelet, ellenőrzés),
- v) a fogvatartotti öltözők rendje, tisztasága, az öltözőszekrényekben történő tárolás megfelelősége.

16. A személyi állomány tagjai által használt a bv. szerv biztonságára veszélyes eszközök, anyagok tárolása, kezelése, valamint a személyi állománynál tartható tárgyak ellenőrzése

- a) a személyi állományra bízott veszélyes anyagok, eszközök tárolásának és kezelésének ellenőrzése az ellenőrzések során kiterjed a személyi állomány kezelésében lévő, vagy az elhelyezési részlegeken tárolt tisztítószerre, illetve a foglalkoztatáshoz szükséges eszközök kezelésére,
- b) az a) pontban meghatározottak vonatkoznak a kiadott fegyverzeti anyagok, egyéb szakanyagok körére is,
- c) valamennyi szolgálatellátás alatt szükséges elméleti formában/célirányos ellenőrzéssel felhívni/ellenőrizni a személyi állomány figyelmét/tevékenységét a biztonságra veszélyes eszközök és anyagok kezelésével kapcsolatban a rendkívüli események megelőzése érdekében, ami csak személyes ellenőrzés során végrehajtható,
- d) az őr-, és szolgálati helyek rendjével kapcsolatban a társadalmi együttélés normáihoz kapcsolódó szabályok mellett a szakanyagokra, adatvédelmi szabályokra és a szolgálati okmányok kezelésére és tárolására vonatkozó szabályok betartatására kell törekedni,
- e) a személyi állomány magánál tartható tárgyai körében elsődlegesen a beléptetés során szükséges nagyobb figyelmet fordítani,

- f) a bv. szerv területére be nem vihető kommunikációs eszközök elzárása prioritált feladat.

17. Egyéb biztonsági feladatok végrehajtásának ellenőrzése (a fogvatartottak sport, kulturális, szabadidős tevékenysége, szabadlevegőn tartózkodás, kultúr programok)

- a) Speciális eligazítás keretén belül fel kell hívni a személyi állomány figyelmét az adott fogvatartotti programra vonatkozó biztonsági szabályokra és a lehetséges biztonsági kockázatokra.
- b) személyes ellenőrzés keretében, továbbá a program felügyeletét ellátó személyzettől időszakos, vagy záró jelentés (szóbeli) kérésének formájában meg kell győződni az adott program megfelelő végrehajtásáról, a megfelelő biztosítás meglétéről,
- c) ha van rá lehetőség, akkor elektronikus megfigyelési eszközökön keresztül folyamatos/időszakos figyelemmel kísérést is kell alkalmazni,
- d) az egyéb biztonsági feladatok előtti, illetve utáni motozások végrehajtása,
- e) a részt vevő fogvatartottak egységes, szabályos öltözete,
- f) a tevékenység megkezdése előtt, illetve után a kijelölt terület átvizsgálása.

18. A látogató fogadás végrehajtásának ellenőrzése (ki- és beléptetés, személymotozás végrehajtása, stb.)

- a) A látogatófogadás végrehajtására kijelölt állomány speciális eligazításának keretein belül ellenőrizni kell az elméleti felkészültség és feladatismeret mellett az egységes öltözetet és a felszerelést,
- b) a megfelelő összeköttetést biztosító berendezések meglétét és működőképességét, a készülékpróbát minden esetben el kell végezni,
- c) a fogvatartottak átadás-átvételének, valamint a motozás végrehajtásának ellenőrzése elsődleges feladat,
- d) az átvétel és motozás után figyelemmel kell kísérni a felügyelő mozdítás alatti kontrolltevékenységét, különös tekintettel a zárt alakzat megtartása és a tiltott tárgyak esetleges útközben történő átvétele vagy átadása szempontjából,

- e) a látogatófogadó helyiség rendjének, biztonságának ellenőrzése, a kulcskezelés és az ajtók zárva tartására vonatkozó szabályok érvényesülése érdekében a felügyelőnek át kell vizsgálnia a helyiséget a napirendi pont végrehajtása előtt, amelyet dokumentáltan tesz meg. Ennek alapján úgy a tevékenységet, mint a dokumentálást is ellenőrizni kell,
- f) a fentiek megtörténtét elsősorban személyesen, de ahol lehetőség van rá kamerarendszer felvételein keresztül is lehet ellenőrizni,
- g) a látogatófogadásra érkezett személyek be-, illetve kiléptetésnek ellenőrzése, a személy átvizsgálások végrehajtásának ellenőrzése, látogatási engedélyek meglétének, érvényességének ellenőrzése, a személyazonosítások végrehajtásának ellenőrzése kizárólag személyes ellenőrzéssel hajtható végre.
- h) a látogatófogadás utáni visszakísérés ellenőrzése a fentebb leírt metodika szerint kell, hogy történjen,
- i) a látogató fogadást követően ismételten ellenőrizni szükséges a helyiséget tekintettel arra, hogy előtalálásra kerüljenek az esetlegesen elrejtett tiltott tárgyak, szerek,
- j) a látogató fogadás előtti, illetve utáni motozások végrehajtása.

19. Belső felügyelet, ellenőrzés, a fogvatartottak bv. szerven belüli mozgatása, házirend-napirend betartása

- a) Az elhelyezési részlegeken aktuálisan nyilvántartott fogvatartotti létszámot szűrőpróba szerűen ellenőrizni kell,
- b) a belső mozgatások során meg kell követelni a fogvatartottak egységes, szabályos öltözetét,
- c) az elhelyezési részlegeken a fogvatartottak hangulatának monitorozása rendszeres feladatként kell, hogy jelentkezzen,
- d) az esetleges mozgáskorlátozások szabályos felhelyezésének ellenőrzését végre kell hajtani,
- e) a szintelválasztó rácsok, helyiségek, egyes részlegeken a zárkák zártságáról meg kell győződni,

- f) a felügyelői ellenőrzések az előírt időpontokban végrehajtásra kerültek-e,
- g) a napirendben meghatározott pontok érvényesülése, a megadott időpontokban történő végrehajtása,
- h) a részlegeken megvalósuló – a fogvatartottakat érintő – kötelezettségek és járandóságok megvalósulása, azok megtörténtének meghatározott módon történő dokumentálása,
- i) a fogvatartottak részére kijelölt mozgási útvonalak szabályos alkalmazása, a mozgási útvonalak jelöléseinek állapota,
- j) a részlegekről a munkahelyekre történő kivonulások, bevonulások során végrehajtott személymotozások, kísérések és mozgatások, a napi biztonsági ellenőrzések, továbbá a biztonsági vizsgálatok végrehajtásának ellenőrzése,
- k) a felügyelet részére kiadott felszerelés, kényszerítő eszközök, személyriasztók viselete,
- l) a központilag meghatározott egységes zárka-, illetve ágyrend napi szintű ellenőrzése.

20. Fogvatartottak engedéllyel tartott telekommunikációs eszközeinek ellenőrzése

- a) A bv. szerv vezetője által meghatározott rendszer szerint ellenőrizni szükséges, hogy a vonatkozó nyilvántartásban szereplő fogvatartott tulajdonát képezi-e az adott készülék,
- b) a készülék épségének, működőképességének ellenőrzését is végre kell hajtani (rongálások, módosítások kiszűrése).

21. A fogvatartottak személyes szükségletekre történő vásárlása

- a) Speciális eligazítás keretén belül meg kell határozni azokat a biztonságra vonatkozó alapvető kritériumokat, amik szerint – az egyes bv. szervezetben éttermi étkeztetés során – a nagy fogvatartotti létszámmal járó biztonsági tevékenység kockázati tényezői minimálisra csökkenthetők,
- b) a tevékenységgel kapcsolatban a végrehajtó személyi állományi tag, vagy közvetlen előljárója időszakos beszámoltatása, illetve a személyes ellenőrzés szükséges feladatként jelentkezik.

22. Csomagosztás ellenőrzése (a fogvatartottak részére érkező csomagok átadása)

- a) a csomagosztó felügyelőn (vagy a csomagosztást végrehajtó személyi állományú tag) kívül a csomag átvételénél legalább még egy személyi állományi tag jelen kell, hogy legyen, aki az átvételt közvetlenül meg tudja figyelni,
- b) a beérkezett csomagok a postától történő átvételt követően csomagvizsgáló géppel történő ellenőrzésének megtörténte, függetlenül attól, hogy azok kiosztásra, vagy visszaküldésre kerülnek,
- c) a csomagvizsgálóval történő átvizsgálást a csomagosztást végrehajtó személyi állományú tagnak kell végeznie, amennyiben a csomagvizsgáló gép képe alapján gyanú merül fel, a csomagot meg kell jelölni, és ebben az esetben a kiosztásig és az alatt is jelen kell lennie a BIT-nek,
- d) a felbontás utáni átvizsgálás során be kell tartani a higiéniai szabályokat, a csomagok átvizsgálását egyéni védőeszköz viselésével (kesztyű) kell végezni,
- e) az ellenőrzést minden esetben tételesen, az érintett fogvatartott jelenlétében kell végrehajtania
- f) a csomag tartalmának átvizsgálását technikai eszköz (kézi fémkereső, UV lámpa, erősfényű LED lámpa, és flakonvizsgáló pálca) segítségével kell végrehajtani.

23. Szolgáltatellátás/munkavégzés tárgyi feltételeinek megléte, az egyes anyagok, eszközök működőképessége

- a) A leltár jegyzékben szereplő eszközök rendelkezésre állnak-e az adott szolgálati-, vagy őrhelyen,
- b) ezen eszközök tárolásának rendje, működőképességük gyakorlati ellenőrzése.

24. A szabályozások megléte, szakfeladatok végrehajtására kidolgozott tervek, együttműködési megállapodások, ór- és szolgálati utasítások, munkaköri leírások, biztonsági mellékletek megléte, tartalmi és formai megfelelése

- a) A BIT-eknek az ellenőrzések végrehajtásához, illetve a szükséges intézkedések megtételéhez elengedhetetlen a megjelölt okmányoknak az ismerete,

- b) a bv. szervek mindennapi zavartalan működésének biztonságához/biztosításához szükség van a kiadott szabályzók és a gyakorlat közötti összhang meglétére, amit a BIT-eknek az ellenőrzéseik során figyelemmel kell követni,
- c) amikor e kettő nem fedi egymást, akkor azonnali jelentési kötelezettség áll fent az előjárók felé, illetve javító/módosító javaslattevési lehetőséggel is élni kell.
- d) továbbá szükséges a meglévő ismeretek folyamatos/időszakos frissítése, mivel a hatékony ellenőrzések végrehajtásának alapja az ellenőrzés tárgyára vonatkozó szabályok ismerete.

25. A fogvatartottak előállítás, szállítása

- a) Ellenőrizni szükséges a vonatkozó okmányok (előállítási utasítás, kockázati feljegyzés, ülésrend, szállítási terv) meglétét, azok megfelelő kitöltöttségét,
- b) gépjármű biztonsági szempontú vizsgálata (rácsok, zárok, ablakok),
- c) a végrehajtó személyi állomány felszerelését,
- d) az egységes ruházatot,
- e) az összeköttetés módját, a készülékpróba végrehajtását,
- f) az ülésrend szerinti ültetést, a megfelelő elkülönítéseket
- g) a mozgáskorlátozó eszközök szabályos felhelyezését (bilincs rögzítettségét is),
- h) a végrehajtó személyi állomány szakmai felkészültségét,
- i) mozgáskorlátozás jogosultsága, szakszerűsége (pl. bilincs rögzítése)
- j) fogvatartottak ivóvízzel, élelemmel ellátottságát,
- k) a beszállítás előtti motozást,
- l) előállítás során egyes esetekben a biztosító felügyelő kísérését,
- m) a mutatókartonok meglétét,

- n) a fogvatartottak eligazítását, a vonatozó okmány fogvatartottak általi aláírását, a tájékoztatás tudomásul vételének egyéb igazolását,
- o) a fogvatartottak beazonosítását,
- p) a megfelelő mennyiségű mozgáskorlátozó eszközök meglétét,
- q) visszaérkezés során az okmányok kitöltöttségét,
- r) a tartalékkulcsok kezelését, meglétét, pecsétnyomó sértetlenségét.

26. Az bv. szerv külső őrzése, biztonsági rendszer elemei, biztonsági létesítmények, őrhelyek, a külső és belső ór- és szolgálati helyekre rendszeresített okmányok megléte, vezetése, a technikai rendszer működőképességének ellenőrzése

- a) A biztonságtechnikai eszközök működésének ellenőrzése a bv. intézet biztonsági ügyeleti helységében kezdődik, ahol ellenőrizni kell a beérkező jelzések gyakoriságát, folyamatos vagy egyedi jelzések kivizsgálásának módszertanát, a nyugtázások gyorsaságát,
- b) az elektronikus megfigyelési eszközök, áthatolás jelzők működésének ellenőrzése nélkülözhetetlen,
- c) a nyomsáv, a biztonsági létesítmények statikai állapotának felmérése, illetve a körvilágítás ellenőrzése rendszerszintű feladatként kell, hogy jelentkezzen,
- d) valamennyi összeköttetési mód működésének ellenőrzését is végre kell hajtani,
- e) a bv. szerv őrhelyeinek ellenőrzése, amit abban az esetben is végre kell hajtani, ha az adott őrhelyen a szolgálat ellátás szünetel (a használaton kívüli őrhelyeket a bv. szerv vezetője által meghatározott külön rend szerint),
- f) az őrhely zártsága után ellenőrizni kell a telepített technikai eszközök működőképességét, amely próbariasztás formájában kivitelezhető, továbbá a hírósszeköttetések biztosítottságát, működőképességét,
- g) amennyiben van kamerakép megjelenítve az őrhelyen, akkor azok minőségét, láthatóságát, használhatóságát szükséges vizsgálni,

- h) az őrhelyeken szolgálatot teljesítő személyi állomány éberségét, öltözetét, felszerelését, felállítási helyét, feladatismeretét szemrevételezéssel és ellenőrző kérdésekkel kell ellenőrizni,
- i) az okmányok ellenőrzése tekintetében szükséges áttekinteni a bv. szerv biztonsági rendszer leírásának, az őr- és szolgálati utasításoknak aktualizáltságát, azok őrhelyeken meglétét, a szolgálati okmányok folyamatos és szabályos vezetését,
- j) az ENIGMA rendszer, valamint az annak a részét képező „riasztó” gomb sértetlenségét.

27. A bv. szerv területére történő be- és kiléptetési feladatok végrehajtása ellenőrzése

- a) A bv. szervek területére történő be- és kiléptetési feladatok végrehajtása során kiemelt szerepet kapnak a vonatkozó jogszabályban, központi- és helyi szabályzóknak rögzített sarkalatos pontok kiemelt figyelemmel történő kezelése,
- b) a beléptetések alkalmával elsődlegesen megjelenő, kötelező érvényű tevékenység a belépési jogosultság és a belépő személy igazoltatására alkalmas okmányok ellenőrzése,
- c) a bv. szervek rendjét, biztonságát súlyosan sértő és veszélyeztető tiltott tárgyak bv. szervek területére történő bekerülése megelőzése érdekében, a belépő személyek, ruházatuk és csomagjaik különböző technikai eszközök alkalmazásával kerülnek átvizsgálásra, melyet szűrőpróba szerűen ellenőrizni kell,
- d) mindezekon túlmenően indokolt a napi szolgálatellátás ellenőrzése keretén belül a személybejárat, valamint a gépjármű bejárat kapukon szolgálatot ellátó személyi állományú tagok okmányvezetésének, a bv. szervek területére történő belépést megelőzően a - biztonsági vonatkozású - szabályok betartására irányuló felhívások, figyelmeztetések megtételének ellenőrzése,
- e) a belépés indokának, valamint a jogosultságot igazoló okmányok ellenőrzésének alapossága kiemelt feladatként jelentkezik,
- f) szolgálati okmányok (e-napló) pontos, szabályszerű vezetése,
- g) a bv. szerv biztonságára veszélyes eszközök, anyagok kezelése, tárolása (be nem vihető tárgyak elzárása),

- h) a be- és kilépők ellenőrzésére szolgáló, rendszeresített berendezések, technikai eszközök meglétének, állapotának, alkalmazásának ellenőrzése,
- i) gépjármű beléptetés esetén a jármű alapos, mindenre kiterjedő vizsgálatának ellenőrzése, a rendelkezésre álló technikai eszközök alkalmazása (a be- és kihajtó jármű átvizsgálása, a vezetőfülke, az alváz-, valamint a jármű minden elrejtőzésre vagy anyagszállításra alkalmas egyéb részeinek ellenőrzése),
- j) a bv. szerv területére belépő személy – biztonsági rendszabályokról – történő tájékoztatása (pl. be nem vihető tárgyak köre) végrehajtásának ellenőrzése.

28. Ügyeleti, készenléti tevékenység, értesítési rendszer

- a) a bv. szervre vonatkozó Tűzvédelmi Szabályzat (és ennek részét képező Tűzriadó Terv) meglétének, aktualizáltságának ellenőrzése,
- b) az értesítési terv meglétének, aktualizáltságának ellenőrzése,
- c) a rendkívüli események felszámolási tervei meglétének, aktualizáltságának ellenőrzése,
- d) készenléthez helyezéssel kapcsolatos végrehajtási terv a BIT-ek részére
- e) a veszélyelhárítási feladatterv meglétének, aktualizáltságának ellenőrzése,
- f) a biztonsági és védelmi tárgyú együttműködési megállapodások,
- g) amennyiben valamelyik – az előzőekben felsorolt – dokumentum minősítéssel ellátott, illetve minősített adatot tartalmaz, úgy azt a minősítési szinthez előírtak szerint, a vonatkozó szabályzók előírásainak betartásával kell kezelni, valamint tárolni,
- h) a kitölthető értesítési kártyák meglétének ellenőrzése,
- i) a technikai rendszert kezelő alkalmazásban a személyi állomány tagjai státuszainak alkalomszerű ellenőrzését végre kell hajtani (a szabadságon, egészségügyi szabadságon, átrendelésen, egyéb távolléteken tartózkodó testületi tagok státusza a rendszerben aktuális-e).

29. Fegyverszoba kezelése, fegyverek, kényszerítő eszközök, műszaki- és fegyverzeti szakszanyagok kiadása-visszavétele, kezelése, lőfegyverek töltése, ürítése

- a) a fegyverszoba, fegyverraktár kezelése, a fegyverek, kényszerítő eszközök, műszaki- és fegyverzeti szakanyagok kiadása-visszavétele, kezelése,
- b) a támlaösszesítőn és a helyiségleltárban szereplő eszközök mennyiségei megegyezzenek a fegyverszobában ténylegesen elhelyezett mennyiségekkel,
- c) a fegyverzeti szakanyagok kiadási és visszavételi nyilvántartása pontos vezetésének ellenőrzése,
- d) a kiadott szakanyagok mennyisége és azonosító száma megegyezzen a fegyverkönyvben bejegyzettekkel,
- e) a kiadáskor és a visszavételkor az aláírások, hadrendi mindenhol megtalálhatóak legyenek,
- f) a fegyverek karbantartottsága, a havi karbantartások dokumentálása,
- g) lőfegyverek töltése, ürítése valamennyi szolgálatban kötelező ellenőrzési feladat,
- h) a töltés-ürítés a 16/2022. (VII. 6.) BVOP utasítás végrehajtási segédlete alapján, az abban meghatározott sorrendben és vezényszavakra történjen.

30. Körlet- és biztonsági főfelügyelők (a továbbiakban: BFFE) szolgálatellátásának, feladat- és szabályismeretének, illetve a rendszeresített okmányok vezetésének ellenőrzése

- a) létszámuk megfelelő-e,
- b) felszerelésük, ruházatuk, összeköttetés módja a vonatkozó ór- és szolgálati utasításokban meghatározottak megfelelő-e,
- c) szolgálati okmányok folyamatos, aktuális vezetése, a Biztonsági Szabályzat 1. mellékletében meghatározottak szerint kerülnek-e kitöltésre,
- d) szakmai felkészültség, lexikális tudás szűrőpróbaszerű ellenőrzése,
- e) szolgálat átadás/átvétel ellenőrzése,

- f) ellenőrizendő, hogy a felügyelő nem tart-e magánál szórakoztató elektronikai, nem szolgálati hírközlő, kommunikációs és egyéb technikai eszközöket (számítógép, játékgép, mobiltelefon, stb.),
- g) a részükre meghatározott feladatok, ellenőrzések végrehajtása szakszerűségének, alaposágának vizsgálata (pl. zárka ellenőrzés, motozás).

31. A biztonsági ellenőrzés, biztonsági szemle, biztonsági vizsgálat végrehajtásának ellenőrzése

- a) a biztonsági ellenőrzés, vizsgálat és szemle végrehajtása során szükséges a fogvatartottak aktuális tevékenységének megfelelő mértékű biztosítása,
- b) e körülmény megvalósulását követően célszerű az ellenőrzés alaposágát, továbbá minden érintett elem részletes vizsgálatát ellenőrizni,
- c) mindhárom szaktevékenység vonatkozásában készült dokumentációk és okmányok kitöltöttsége, valamint a megtett jelentések teljessége szintén vizsgálandó.
- d) előtalálásra kerülő tiltott tárgyak esetén a különböző jegyzőkönyvek, fegyelmi eljárás kezdeményezése esetén a fegyelmi lapok megléte is képezheti a BIT-ek által végrehajtott ellenőrzések részét.
- e) a feladatot végrehajtó személyi állomány létszáma megfelelő-e,
- f) felszerelésük, valamint az összeköttetés módjának ellenőrzése,
- g) okmányok, jegyzőkönyv vezetése.

32. Ideiglenes intézetelhagyások (eltávozás, kimaradás, látogató intézetben kívüli fogadása, végrehajtása, a visszafogadás ellenőrzése)

- a) a nyilvántartási szakterülettől átvett okmányok megfelelő kitöltöttségének, aláírások, bélyegzők meglétének ellenőrzését követően, amennyiben hiányosság nem tapasztalható, a feltüntetett adatokra – fogvatartott személyes, valamint a bv. szerv elhagyásra – vonatkozóan egyeztetés szükséges a Főnix3 rendszerben rögzítettekkel, valamint a fogvatartott részére átadásra kerülő – a hatósági ellenőrzés során igazolásként szolgáló – okmányt érintően,

- b) bv. szerven kívüli látogatófogadás alkalmával kötelezően ellenőrizni szükséges, hogy adott fogvatartott kapcsolattartói megérkeztek-e a bv. szervbe,
- c) indokolt meggyőződni, hogy külsérelmi nyom tapasztalható-e a fogvatartotton, továbbá, hogy – letétbe helyezett – civil ruházatát megkapta-e,
- d) visszaérkezéskor szintén vizsgálandó, hogy van-e a fogvatartotton sérülés, nem áll-e alkoholos befolyásoltság, vagy bódítószer hatása alatt,
- e) visszaérkezését követően a hitelesített informatikai rendszerben gondoskodjon a fogvatartott rögzítéséről, amennyiben az hivatali időn belül történik kövesse figyelemmel a megvalósulását.

33. Fegyelmi részleg ellenőrzése, a magánelzárást töltő, illetve az elkülönítésben lévő fogvatartottak körülményei, az elkülönítések dokumentálása. A magas biztonsági kockázatba sorolt fogvatartottak egyéni kezelési utasításának megléte, az abban foglaltak betartása, az okmányok aktualizáltsága

- a) a fegyelmi részleg ellenőrzése, a magánelzárást töltő, illetve az egyes elkülönítésben lévő fogvatartottak elhelyezési körülményeit jelenti,
- b) az elkülönítésekkel kapcsolatos dokumentáció kitöltöttsége, a szükséges felülvizsgálatok meglétének ellenőrzése kiemelt feladat,
- c) az egyes fogvatartottak egyéni kezelési utasításának megléte, az abban foglaltak betartása, az okmányok aktualizáltsága.
- d) a fegyelmi részlegeken elhelyezett fogvatartottaknál csak a tartható tárgyak legyenek,
- e) a fegyelmi vagy biztonsági elkülönítési lap megfelelő kitöltöttségét, az abban meghatározottak betartását is ellenőrizni kell,
- f) a végrehajtási lap meglétét, vezetettségét, az ápolói, orvosi, pszichológusi és reintegrációs tiszti ellenőrzések dokumentálásra kerülését a meghatározott időközönként.

34. Mozgatások, motozások

- a) Általánosságban ellenőrizni kell a fogvatartottak mozgatási szabályainak betartását, a kijelölt mozgási útvonalak alkalmazását,
- b) a különböző napirendi pontok előtt a fogvatartottak átadás-átvétele dokumentált formában kell, hogy megtörténjen, az átvevő személyi állománytag a fogvatartottak felügyeletének átvételét aláírásával vagy a SAFE rendszeren keresztül NFC azonosítás útján igazolja,
- c) a személymotozások szabályos végrehajtására különösen nagy hangsúlyt kell fektetni csakúgy, mint a végrehajtó állomány elméleti felkészültségére, feladatismeretére,
- d) a végrehajtó állomány ruházatának, felszerelésének ellenőrzése során meg kell nézni a hírösszeköttetést biztosító eszköz meglétét és működőképességét is,
- e) mindezekon felül a napirendben meghatározott programok időbeni, szabályos végrehajtását is ellenőrizni kell, valamint a részlegben elhelyezett egyéni kezelési utasítással rendelkező, magas biztonsági kockázatba sorolt, valamint pszichés egyensúlyvesztésből és suicid szempontból veszélyeztetett fogvatartottakra vonatkozó mozgatási szabályok betartását.

35. Ébresztő, takarodó végrehajtásának ellenőrzése, a zárkaajtók nyitva tartása rendjének (nyitás-zárás) ellenőrzése. Éjszakai szolgálatban az ajtók zárva tartásának, a záruk, lakatok, negatív pecsétnyomók sértetlenségének ellenőrzése

- a) alapvetően a különböző rendszeresen és ütemezetten megvalósuló fogvatartottak mozgatását – kiemelten a fogvatartotti foglalkoztatásra történő ki- és bevonulást – igénylő feladatok végrehajtása során, a biztonsági szakterületet érintő tevékenységek ellenőrzése az irányadó,
- b) nappalos szolgálat esetén a zárkaajtók nyitva tartásának, éjszakai szolgálat ellátás során pedig az ajtók zárva tartásának, valamint a záruk, lakatok és negatív pecsétnyomók kezelésének rendje bv. szervenként, helyi szinten kerülnek részletesen meghatározásra, tehát adott részlegekre vonatkozó nyitási és zárási időpontokat érintően azok alapján szükséges a gyakorlatban történő megvalósulást ellenőrizni,

- c) a személyi állomány által aktuálisan nem használt helyiségek megfelelő zártságán felül, ellenőrzés alá vonható a negatív pecsét lenyomatok épsége, továbbá kimutatás alapján a helyiség használatával kapcsolatos jogosultság,
- d) a különböző záruk, lakatok, szintelválasztó rácsok zártságának ellenőrzését követően, a körletfelügyelők kezelésében lévő kulcsok, az Utasítás 323-325. pontjaiban meghatározott alapján szintén egyeztetendő,
- e) amennyiben hivatali munkaidőn túl felnyitásra kerül egy-egy helyiség, a kiadott intézkedés alapján kitöltendő jegyzőkönyv is ellenőrzendő,
- f) ellenőrzés során indokolt a fogvatartottak által nem használt helyiségek, többek között az elhelyezési részlegben kialakított költségvetési munkaterületek, fürdőhelyiségek, fogvatartotti foglalkoztató helyiségek ajtajainak zártságáról megbizonyosodni,
- g) a Napirendben meghatározott időpontban hajtják-e végre a feladatot,
- h) a feladatot végrehajtók létszáma megfelelő-e, felszerelésük, ruházatuk, összeköttetés módja, okmányok vezetése, szakmai felkészültség, lexikális tudás szűrőpróbaszerű ellenőrzése.

36. Körletfelügyelők szolgálat átadás-átvétele

- a) Ellenőrizni kell szűrőpróba szerűen, hogy a felügyelők az átadási tevékenység során a lényeges, szolgálattal összefüggő információk átadását végrehajtják-e,
- b) a részükre bocsátott technikai eszközöket, kulcsokat, okmányokat átadják-e,
- c) a szolgálati helyiséget rendben, tisztaságban átadják-e.

37. A fogvatartotti fürdés rendjének ellenőrzése

- a) a napirend szerint meghatározott időpontban és csak az engedélyezett rezsimeknek, fogvatartotti körnek kerüljön végrehajtásra a tisztálkodási lehetőség,
- b) továbbá a fogvatartottak részére megfelelő időintervallum kerüljön biztosításra a tisztálkodásra,

c) a fürdési engedéllyel rendelkező fogvatartottak, egészségügy által kiállított engedélyének érvényességét, hitelességét és rendszeresen ellenőrizni kell,

d) a fürdést igénybe vevő fogvatartottak motozását végre kell hajtani, csak az engedélyezett tisztálkodó szereket tarthatják maguknál.

38. Gyógyszerosztás végrehajtása

a) gyógyszerosztással kapcsolatban célszerű az osztás meghatározott időben történő megkezdését ellenőrizni,

b) a feladat végrehajtás során az adott fogvatartott nevét és nyilvántartási számát (azonosítói kártyával) egyeztetni kell,

c) a meghatározott gyógyszerek porítását követő kiosztását,

d) azok bevitelét, majd a gyógyszerosztás tényét az ápolók tevékenységét támogató mobilalkalmazás (EMA) üzemeltetésének és alkalmazásának egységes végrehajtásáról szóló módszertani útmutatóban meghatározottak szerinti rögzítését,

e) a megfelelő biztosítás mellett történő végrehajtást ellenőrizni kell.

39. Kamerarendszer képeinek ellenőrzése (a beosztott állomány szolgálatellátása, napirendi pontok végrehajtása)

a) a vonatkozó szabályzókból foglaltak szerint látja-e el a szolgálatban lévő személyi állomány az egyes feladatokat,

b) rendszeresen ellenőrizni szükséges, hogy a kameraképek az adott napszaknak megfelelően prioritizáltak kerültek-e kiosztásra, erről a technikai rendszer kezeléséért felelős személyi állományú tagot is beszámoltatni kell.

40. Intézeti kutyatelep működtetése, szolgálati kutyákkal összefüggő feladatok ellenőrzése

a) a szolgálati kutyák tartására, biztonságos elhelyezésére vonatkozó előírások betartását,

b) a szolgálati kutya megfelelő ápoltságát, ellátását, ételmezését, egészségügyi ellátását, szolgálatteljesítésre alkalmas állapotát,

- c) a szolgálati kutya elhelyezési körletének, szükség szerint az alkalmazási helyének rendben tartása, takarítottsága, fertőtlenítése,
- d) a kiadott kutya-felszerelési és kiképzési eszközök szabályszerű tárolását (a kutyatelepen belüli raktárhelységben), meglétét, használhatóságát,
- e) a kutyatelep rendjét, tisztaságát,
- f) a kutyavezetők és kutyáik képzéseivel kapcsolatos terveket a kutyatelep-vezető elkészítette-e, meghatározta-e a helyi szinten tartó képzések helyét, idejét, módját, a résztvevők körét

41. Távfelügyeleti eszközök működése, kezelése (munkáltatás, reintegrációs őrizet)

- a) ellenőrizni szükséges a rendelkezésre álló eszközök működőképességét, használat előtti töltöttségét,
- b) az érintett fogvatartottakra történő felhelyezést is rendszeresen kontrollálni szükséges,
- c) a technikai rendszer működőképességét,
- d) a meghatározott zónákon belüli mozgást rendszeresen,
- e) a folyamatos figyelési tevékenység dokumentálását,
- f) a fogvatartottak eligazítását,
- g) a tárgykört érintően bekövetkezett jelentésköteles események megtörténtét rendszeresen ellenőrizni kell.

42. Szabadítás végrehajtása

- a) a nyilvántartási szakterületről átvett okmányok megfelelő kitöltöttségének, aláírások, bélyegzők meglétének ellenőrzését követően, amennyiben hiányosság nem tapasztalható, a feltüntetett adatokra vonatkozóan egyeztetés szükséges a fogvatartott részére átadásra kerülő – a hatósági ellenőrzés során igazolásként szolgáló – okmányt érintően,
- b) a fogvatartott érték-, okmány-, tárgy letétjeinek átadását ellenőrizni kell,

- c) indokolt meggyőződni, hogy külsérelmi nyom tapasztalható-e a fogvatartotton, továbbá, hogy civil ruházatát megkapta-e,
- d) szabadítást követően soron kívül a Főnix3 rendszerben történő rögzítés figyelemmel kísérése.

43. Polgári egészségügyi intézménybe kihelyezett fogvatartottakkal kapcsolatos ellenőrzések

- a) ellenőrizni szükséges a vonatkozó okmányok (előállítási utasítás, külkórházi kihelyezést elrendelő lap, őrutasítás, stb.) meglétét, azok megfelelő kitöltöttségét,
- b) a végrehajtó személyi állomány felszerelését,
- c) a feladat végrehajtására meghatározott ruházatot,
- d) az összeköttetés módját, a készülékpróba végrehajtását,
- e) a végrehajtó személyi állomány szakmai felkészültségét,
- f) mozgáskorlátozás jogosultsága, szakszerűsége (pl. bilincs rögzítése)
- g) a fogvatartottak eligazítását, a vonatozó okmány fogvatartottak általi aláírását.

A biztonsági tiszt ellenőrzi különösen:

- a) a biztonsági feladatot ellátók tevékenységét,
- b) a biztonsági létesítmények, berendezések, technikai eszközök, fegyverzeti- és egyéb szakanyagok meglétét, rendeltetésszerű használatát, működését és használhatóságát,
- c) a fogvatartottak motozását,
- d) a bv. szervbe történő be- és kiléptetés szabályainak végrehajtását,
- e) a foglalkoztatási helyek rendjét, a fogvatartottak fegyelmét és a napirend betartását,
- f) a biztonsági intézkedések és a magánelzárás fenntartás végrehajtását,
- g) a biztonsági feladatok végrehajtása során a jogszabályi, valamint az alacsonyabb szintű előírások érvényesülését,
- h) a szolgálati okmányok meglétét, szabályszerű vezetését, a ruházat tárolását.

A szolgálatban levő biztonsági tiszt a bv. szerv területét – a bv. szerv vezetője által meghatározottak szerint – csak ellenőrzés, vagy intézkedés céljából hagyhatja el.

A biztonsági tiszt feladatkörét – ha bármilyen okból a szolgálat ellátására alkalmatlanná válik – a biztonsági főfelügyelő veszi át. Az átvétel idejét (óra, perc pontossággal) és tényét a szolgálati naplóban rögzíteni kell. A biztonsági főfelügyelő az eseményről köteles haladéktalanul jelentést tenni a bv. szerv vezetőjének vagy az őt helyettesítő személynek.

3.

a) A szolgálattervezés- és szervezés fogalma, jogszabályi háttére, alapelvei, valamint a szolgálati időrendszerek.

Jogszabályi háttér

- a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. tv. (a továbbiakban: Hszt.)
- a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományát érintő személyügyi igazgatás rendjéről szóló 31/2015. (VI. 16.) BM rendelet,
- a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos szolgálati viszonyban álló tagjai illetményének és egyéb juttatásainak megállapításáról, valamint folyósítási szabályairól szóló 33/2015. (VI. 16.) BM rendelet,
- 13/2019. (X.04.) BVOP utasítás a bv. szervezet szolgálattervezésének és szervezésének végrehajtásáról.

A szervezés minden jövőben elvégzendő feladat, tevékenység fundamentuma. A tevékenység a jelenben zajlik, a múlt és jelen adatait, információit elemzi, értékeli annak érdekében, hogy a jövőben végrehajtandó feladatok a lehető leghatékonyabb és legeredményesebb módon kerüljenek elvégzésre.

A szervezés olyan alkotó tevékenység, amely meghatározott cél érdekében, az adott kor ismeretanyagának (múlt és jelen ismeretei), tudományos eredményeinek és eszközeinek felhasználásával munkafolyamatok és azok ellátására hivatott szervezetek működési rendjének kialakítására, a személyi és tárgyi tényezők célszerű összehangolására irányul.

A szervezéssel szemben támasztott követelmények

A *törvényesség* a szervezés kereteit adja meg, azaz a szervezési tevékenység folyamán teljes mértékben be kell tartani a vonatkozó jogszabályokat. Itt lényegében minden normának meg kell felelni, így elsősorban a szervezet működését, feladatrendszerét tartalmazó szabályokat, továbbá a munkaviszonnyal kapcsolatos előírásokat kell maximálisan figyelembe venni.

A *költséghatékonyság* azt fejezi ki, hogy azonos hatásosság (eredményesség) milyen költséggel (ráfordítással) érhető el. A leginkább költséghatékony az az eljárás, technológia, amelyik a legkisebb ráfordítással a legnagyobb eredményt éri el.¹⁵ Másként fogalmazva: az a szervezés tekinthető költséghatékonnak, amely a rendelkezésre álló forrásokból a legeredményesebb feladat-végrehajtást teremti meg.

A *flexibilitás* (rugalmasság, hajlékonyság) az egyik legalapvetőbb követelmény a szervezési tevékenységgel szemben e nélkül nem beszélhetünk szervezési tevékenységről. Minden szervezetnek – így a büntetés-végrehajtásnak is – figyelnie kell a körülötte zajló jogi-, gazdasági-, politikai körülményekre, azok bármilyen mértékű változása rövid időn belüli – sok esetben azonnali – reagálást igényel. Másfelől a szervezeten, illetve szervezeti egységen belüli változásokat is azonnal értékelni és kezelni kell.

Eredményesség, vagy minőség

A szervezésnek csak akkor van értelme, ha az alapján a meghatározott feladatokat eredményesen és megfelelő színvonalon el lehet végezni.

A szolgálati időrendszerek

A hivatásos állomány tagja szolgálati beosztásától függően a rendvédelmi szerv szervezeti egységének jogszabályban meghatározott feladatai folyamatos ellátása érdekében

- a) hivatali,
- b) rugalmas,
- c) folyamatos,
- d) váltásos,
- e) vezényléses, vagy
- f) kombinált **vagy**
- g) **tömbösített**

szolgálati időrendszerben teljesíti szolgálatát.

A hivatásos állomány tagjának szolgálatteljesítési időrendszerét az állományilletékes parancsnok határozza meg.

¹⁵ <http://fogalomtar.eski.hu/index.php/K%C3%B6lts%C3%A9g-hat%C3%A9konys%C3%A1g>

Folyamatos szolgálati időrendszer azokban a szolgálati beosztásokban alkalmazható, ahol a *megszakítás nélküli* működést igénylő feladatok ellátása *fokozott figyelmet* igényel és a munkaterhelés viszonylag *állandó, egyenletes*.

A *váltásos szolgálati időrendszer* a *folyamatos* szolgálatteljesítést igénylő, folyamatos *beavatkozási* vagy *intézkedési* feladatok ellátására rendszeresített, továbbá a *részben* vagy *egészben* *készenléti* jellegű szolgálati beosztásokban alkalmazható.

Folyamatos, váltásos az a szolgálati időrendszer, amelyet a szolgálatot napoktól, napszakoktól függetlenül 12/24–12/48, 12/48–12/48, 24/72 szolgálati időrendszerben szervezik és teljesítik. A szolgálatok átadása, átvétele 12 óránként történik, a 24 óránkénti váltás csak a BVOP főügyeletes tiszti szolgálatánál (a továbbiakban: főügyeletes tiszti szolgálat) engedélyezett. A folyamatos, váltásos szolgálati időrendszerben szolgálatot teljesítő ht. állományú tagoknál a szolgálat folyamatosságának fenntartása érdekében a szolgálatból távozó, illetve a szolgálatba lépők szolgálatteljesítési idejében átfedésnek kell lenni, amely időben az eligazítást, a váltást és a szolgálati felszerelések felvételét, leadását kell végrehajtani. Esetükben 12 óra 30 percet, a főügyeletes tiszti szolgálat esetében 24 óra 30 percet kell elszámolni.

A folyamatos, váltásos munkarendben szolgálatot teljesítő egészségügyi szakdolgozók részére 12 óra szolgálatteljesítési idő ismerhető el, kivéve azon beosztások esetében, amelyek a belügyminiszter irányítása alatt álló rendvédelmi feladatokat ellátó szervnél a hivatásos szolgálati beosztásokról és a betöltésükhöz szükséges követelményekről szóló 30/2015. (VI. 16.) BM rendelet *11. mellékletének* 3. pontja szerinti (3. sz. melléklet) őrszolgálati jellegűek. Ezekben az esetekben szolgálatteljesítési időként 12 óra 30 percet kell elismerni.

Hivatali szolgálati időrendszer azokban a szolgálati beosztásokban alkalmazható, ahol a szolgálati feladatok csak a *nappali időszak meghatározott részében* igénylik a szolgálat ellátását. A hivatali szolgálati időrendszerben a hivatásos állomány tagja a hét munkanapjain, hétfőtől csütörtökig 7.30 órától 16.00 óráig vagy 8.00 órától 16.30 óráig, pénteki munkanapon 7.30 órától 13.30 óráig vagy 8.00 órától 14.00 óráig teljesíti a heti szolgálatteljesítési idejét. A szolgálatkezdés és a szolgálat befejezésének időpontját az állományilletékes parancsnok szolgálati érdekből vagy kérelemre – a

heti negyven óras szolgálatteljesítési idő figyelembevételével – ettől eltérő időpontban is megállapíthatja.

Rugalmas szolgálati időrendszer azokban a szolgálati beosztásokban alkalmazható, ahol a szolgálati beosztással járó feladatok nem kötődnek kizárólag a hivatali szolgálati időrendszerben meghatározott időszakhoz, illetve amelyeknél a napi szolgálatteljesítés időtartama előre nem meghatározható és hullámzó jellegű. A rugalmas szolgálati időrendszerben a hivatásos állomány tagja naptári hetenként vasárnap kivételével a hét bármely öt napján teljesít szolgálatot, amelyben a napi szolgálatteljesítési időt – a heti negyven óras szolgálatteljesítési idő figyelembevételével – úgy állapítják meg, hogy a napi szolgálatteljesítési idő nem lehet *öt óránál rövidebb és tizenkét óránál hosszabb*. A napi szolgálatteljesítési időben meg kell határozni azt az öt órás időszakot, amelyet a hivatásos állomány tagja a szolgálatteljesítési napon szolgálatban köteles tölteni, a fennmaradó időtartamot a hivatásos állomány tagja az általa vagy a szolgálatszervezést végző szolgálati előljáró által meghatározott időpontban tölt szolgálatban.

Rugalmas szolgálati időrendszer alkalmazása esetén a törzsidőt a bv. szerv vezetője határozza meg, azonban annak a napi 8 óra vagy annál hosszabb időtartamú szolgálatteljesítés esetén 9 és 14 óra közé, a napi 8 órától rövidebb szolgálatteljesítés esetén 9 és 13 óra közé kell esnie. Ezen munkaidő alkalmazása a szolgálati feladatok teljesítését nem késleltetheti, és nem akadályozhatja.

A *kombinált szolgálati időrendszer* a váltásos, vezényléses és a hivatali szolgálati időrendszer kombinációjának függvényében alakul. A szolgálati időrendszer váltását a szolgálatteljesítési napot követő szabadidő letelte után lehet végrehajtani.

A kombinált szolgálati időrendszer bevezetése nem járhat a ht. állományú tag aránytalan szolgálati leterhelésével, a szolgálati időrendszerek közötti váltások során a pihenő idők betartása kötelező. A kombinált szolgálati időrendszerre történő áttérés során a ht. állományú tag bevezetést megelőző szolgálati időrendszerét minden esetben figyelembe kell venni és alapként kezelni. Ennek értelmében, amennyiben a ht. állományú tag a BM rendelet 71. § (1) bekezdés a), d), e) pontja szerinti szolgálati időrendszerben teljesített szolgálatot, akkor a kombinált szolgálati időrendszer kialakítása során azt kell alapul venni. Hasonló eljárásrend érvényesül a váltásos szolgálati időrendszerben szolgálatot teljesítő ht. állományú tag esetében is.

A ht. állományú tag kombinált szolgálati időrendszerben, az annak alapjául szolgáló időrend szerinti szolgálatokon *felül havonta maximum négy* – más időrendnek megfelelő – szolgálatra osztható be. Amennyiben a büntetés-végrehajtási feladatot a bv. szervtől távoli helyszínen kell végrehajtani, és az odautazás miatt a ht. állományú tagot korábbi időpontra kell berendelni, szolgálatteljesítési időként a bv. szervtől a szolgálatteljesítés helyére történő utazás időtartamát is el kell ismerni. Ez esetben a BM rendelet 74. §-a szerint kell eljárni.

Vezényléses szolgálati időrendszer azokban a szolgálati beosztásokban alkalmazható, amelyeket olyan feladatokra rendszeresítettek, ahol a szolgálatteljesítési feladat ellátása időszakonként eltérő létszámot igényelhet, továbbá ahol a szolgálati feladatok rendes szolgálatteljesítés keretében történő ellátása előreláthatóan a hét bármely napján, annak bármely időpontjában szükségessé válhat. A vezényléses szolgálati időrendszer a hét bármely napján teljesíthető, egyenlőtlenül beosztható, amelyben a napi szolgálatteljesítési idő – a heti negyven órás szolgálatteljesítési idő figyelembevételével – legalább négy óra és legfeljebb tizenkét óra időtartamban határozható meg. A tervezett napi szolgálatteljesítési idő szolgálati érdekből *korábbi kezdéssel* vagy *későbbi befejezéssel meghosszabbítható*, de ennek indokolását a szolgálati naplóban rögzíteni kell. A két szolgálat között a járulékos időn kívül (a szolgálati helyre utazás, lakásra visszautazás) legalább 8 óra pihenőidőt kell biztosítani.

A tömbösített szolgálati időrendszer a Hszt. 135/A. § (1) bekezdése¹⁶ szerinti szolgálati beosztásokban alkalmazható. A tömbösített szolgálati időrendszer a hét bármely napján teljesíthető, egyenlőtlenül beosztható, amelyben a napi szolgálatteljesítési idő a Hszt. 135/A. § (1) bekezdése alapján - a Hszt. 135/A. § (2) bekezdésében foglalt heti szolgálatteljesítési idő figyelembevételével - legalább négy óra és legfeljebb tizenhat óra időtartamban határozható meg.

¹⁶ **135/A. §** (1) A 135. § (1) bekezdésétől eltérően tizenkét órát meghaladó, de tizenhat óránál nem hosszabb napi szolgálatteljesítési idő határozható meg

a) a folyamatos szolgálatteljesítést igénylő, folyamatos beavatkozási vagy intézkedési feladatok ellátására rendszeresített, továbbá a részben vagy egészben készenléti jellegű szolgálati beosztásokban,

b) azokban a szolgálati beosztásokban, amelyeket olyan feladatokra rendszeresítettek, ahol a szolgálatteljesítési feladat ellátása időszakonként eltérő létszámot igényelhet, továbbá ahol a szolgálati feladatok rendes szolgálatteljesítés keretében történő ellátása előreláthatóan a hét bármely napján, annak bármely időpontjában szükségessé válhat.

(2) Az (1) bekezdés szerinti szolgálatszervezés esetén a 134. § (1) bekezdésétől eltérően a heti szolgálatteljesítési idő meghaladhatja a heti negyven órát, de az alkalmazott szolgálati idő keretben heti átlagban a 48 órát nem haladhatja meg.

A tömbösített szolgálati időrendszer esetén tizenkét órát meghaladó, de tizenhat óránál nem hosszabb napi szolgálatteljesítési idő határozható meg, a részben vagy egészben készenléti jellegű, a szolgálatteljesítési feladat ellátása során időszakonként eltérő létszámot, valamint a folyamatos szolgálatteljesítést, beavatkozási vagy intézkedési feladatok ellátását igénylő, szolgálati beosztásokban.

b) A szolgálatteljesítési idő, a munkaközi szünet, a pihenőidő, a pihenőnap, valamint a túlszolgálat.

A szolgálatteljesítési idő

A szolgálatteljesítési idő az a jogszabályban meghatározott időkeret, amely rendelkezésre áll a szolgálati feladatok végrehajtására. Ezen kereten felül, csak akkor lehet túlterjeszkedni, ha valamilyen rendkívüli helyzet áll elő, amit alapvetően a túlszolgálat elrendelésével lehet kezelni.

A szolgálatteljesítési idő törvényben megállapított mértéke *heti negyven óra*. Ez a mindenkori viszonyítási alap, azaz az általános heti szolgálati idő. A részben vagy egészben készenléti jellegű szolgálati beosztásban ennél hosszabb is lehet, de heti *negyvennyolc* órát meghaladó szolgálatteljesítési idő ezen beosztásokban sem állapítható meg. A szolgálatteljesítési idő – a heti szolgálatteljesítési idő figyelembevételével – többheti, de legfeljebb *négyhavi* vagy *tizenhat heti* keretben is meghatározható. A folyamatos ügyeleti szolgálat ellátására szervezett, valamint a készenléti jellegű szolgálati beosztásban a szolgálatteljesítési időt a heti szolgálatteljesítési időtartam figyelembevételével legfeljebb *hat havi* keretben is meg lehet határozni.

A másik, szintén viszonyítási alapnak nevezhető időkeret a *kötelező havi szolgálatteljesítési idő*, amit az egy hónapban lévő munkanapok *8 órával való szorzata* ad meg, függetlenül attól, hogy a ht. állományú tag milyen szolgálati időrendszerben dolgozik (pl. $21 \text{ nap} \times 8 \text{ óra} = 168 \text{ óra}$). A ht. állományú tag szolgálati időrendszerét az állományilletékes parancsnok a munkaköri leírásban köteles megállapítani, így az azok közötti váltások a munkaköri leírás módosítása nélkül nem engedélyezettek.

A szolgálatteljesítési idő a munkanapokra *egyenlőtlenül is beosztható*, de a napi szolgálatteljesítési idő ilyen esetben sem lehet *négy óránál rövidebb*, és – a folyamatos ügyeleti szolgálat ellátására

szervezett, az őr- és a készenléti jellegű szolgálati beosztásokat, valamint az eligazítás, váltás, valamint a szolgálati felszerelések felvétele és leadása érdekében figyelembe vett harminc perces időtartamot kivéve – *tizenkét óránál hosszabb*.

Az eligazítás, váltás, valamint a szolgálati felszerelések felvétele és leadása érdekében a napi tizenkét órás szolgálatteljesítési idő legfeljebb *harminc perccel* meghosszabbítható a hivatásos állomány egy vagy többhavi szolgálatteljesítési időkeretben foglalkoztatott tagjánál, ha a szolgálatteljesítést naponta azonos helyen két fő egymás utáni beosztásával rendelik el. A BM rendelet csak lehetőségként kínálja a szolgálatteljesítési idő legfeljebb 30 perccel való meghosszabbítását, ugyanakkor a vonatkozó szakutasítás kötelezővé teszi, ami teljesen indokolt.

A ht. állományú tag részére – a törvényben meghatározott minimum 4 órás időtartam biztosítása érdekében – legalább négy óra napi szolgálatteljesítési időt kell tervezni. A vezetők ellenőrzési tevékenysége során csak a ténylegesen ellenőrzésre fordított idő számolható el szolgálatteljesítési időként.

Munkaközi szünet, pihenőidő, heti pihenőnap

A hivatásos állomány tagja részére, ha teljesített szolgálata a *hat órát meghaladja*, *munkaközi szünetet kell biztosítani*. A munkaközi szünetet a napi szolgálatteljesítési időn belül kell kiadni. A hat órát meghaladó szolgálatteljesítési idő esetén *harminc perc*, a tizenkét órát elérő szolgálatot *negyvenöt perc*, a huszonnégy órás szolgálat teljesítése esetén *hatvan perc* munkaközi szünetet kell biztosítani.

A hivatásos állomány tagja részére a napi szolgálati tevékenység befejezése és a következő napi szolgálatteljesítés megkezdése között *legalább nyolc óra egybefüggő pihenőidőt* kell biztosítani, amelybe a lakásról a szolgálatteljesítési helyre és az onnan való visszautazás időtartama nem számít bele. A napi pihenőidő, ha az a nyári időszámítás kezdetének időpontjára esik, legalább hét óra.

Hivatali munkarendben a ht. állományú tagot hetenként kettő *pihenőnap* illeti meg, az adott hónapban pedig annyi pihenőnapot kell biztosítani részére ahány szombat és vasárnap, valamint munkaszüneti nap van. A folyamatos váltásos, a kombinált, és a vezényléses szolgálati időrendszerben szolgálatot teljesítők esetében ebből *legalább egynek vasárnapra* kell esnie.

A hivatali munkarendben szolgálati feladatot ellátó ht. állományú tag heti pihenőnapjának kezdete szombat 00.00 órától vasárnap 24.00 óráig tart. (Amennyiben a hivatali szolgálati időrendszert

alapul vevő kombinált szolgálati időrendszerben dolgozó péntek éjszakai szolgálatot lát el, akkor részére szombat 00.00 órától a szolgálatának végéig 200%-os túlszolgálati időt kell elszámolni.) Munkaszüneti nap helyett másik pihenőnap nem jelölhető ki, azt a pihenőnapra vonatkozó jelöléssel sem kell ellátni. Munkaszüneti napon teljesített szolgálatért a ht. állományú tagnak az aznapi illetményén felül távolléti díj is jár. A jogosultság mértékénél a 00.00-24 óra közötti időszak az irányadó (pl. március 14-én 18.30 órától 15-én 07.00 óráig szolgálatot teljesítőnél 07.00 óra, a 15-én 06.30-19.00 óra között dolgozónál 12,5 óra, 18.30 órától 16-án 07.00 óráig dolgozónál 5,5 óra).

A folyamatos, váltásos szolgálati időrendszerben szolgálati feladatot ellátó ht. állományú tagnak, amennyiben a nappali szolgálat befejezésétől a következő éjszakai szolgálat kezdetéig 24 óránál rövidebb idő áll rendelkezésre, az pihenőnapként nem jelölhető ki.

A túlszolgálat

Ahogy azt már fentebb említettük, a jogszabályban meghatározott általános szolgálatteljesítési időkereteken kívül – heti és havi keret – szükség van olyan lehetőségre is, amikor a rendkívüli helyzetekre is tudunk hatékonyan reagálni. Ez a lehetőség – amit szintén törvény biztosít – a túlszolgálat alkalmazása.

Ha a szolgálati érdek vagy rendkívüli eset – így különösen tömegbaleset, elemi csapás, katasztrófa vagy súlyos kár megelőzése, elhárítása, következményeinek felszámolása, továbbá egyéb, a köz- és vagyonbiztonságot veszélyeztető, előre nem látható körülmény bekövetkezése – szükségessé teszi, a hivatásos állomány tagja a Hszt. 134. §-ban meghatározott szolgálatteljesítési időn túl, valamint a munkaszüneti és pihenőnapon is kötelezhető arra, hogy szolgálatot teljesítsen.

A szolgálati érdekből elrendelhető túlszolgálat maximális időtartamát úgy kell meghatározni, hogy a heti szolgálatteljesítési idő és a túlszolgálat együttesen nem haladhatja meg a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló 2003. november 4-i 2003/88/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikk b) pontjában meghatározott heti időtartamot, a 134. § (2) bekezdése szerinti időkeret alkalmazása esetén négyhavi átlagban nem haladhatja meg az irányelvben meghatározott heti időtartamot.

Az egyetlen lehetőség a maximális időtartam *túllépésére*, ha a túlszolgálatra tömegbaleset, elemi csapás, katasztrófa vagy súlyos kár megelőzése, elhárítása, következményeinek felszámolása vagy

egyéb, a köz- és vagyonbiztonságot veszélyeztető előre nem látható körülmény bekövetkezése miatt kerül sor. Ebben az esetben lényegében nincs felső határa a túlszolgalatnak.

A hivatásos állomány *készenléti jellegű* szolgálati beosztásban szolgálatot teljesítő tagja esetében, ha szolgálatteljesítési ideje – a heti negyvennyolc óra figyelembevételével – eléri a hathavi keretre megállapított szolgálatteljesítési időt, az általános szabályoktól eltérően túlszolgalat csak baleset, elemi csapás vagy súlyos kár megelőzése, elhárítása, következményeinek felszámolása, valamint arra való felkészülés céljából rendelhető el.

A túlszolgalatot az állományilletékes parancsnoknak vagy az általa felhatalmazott szolgálati előjárónak írásban kell elrendelnie, továbbá a teljesített túlszolgalatról nyilvántartást kell vezetni.

A rendvédelmi szerv vezetőjének és helyetteseinek, valamint a szervezeti egység vezetőjének és helyetteseinek nem jár a túlszolgalatért ellentételezés, ha a tárgyévben teljesített túlszolgalat ideje nem haladta meg a háromszázötven órát. A hivatásos állomány más tagjának a túlszolgalattal azonos tartamú szabadidőt kell biztosítani. Ha a túlszolgalatot heti pihenőnapon vagy munkaszüneti napon teljesítették, a túlszolgalat kétszeresének megfelelő szabadidő jár. Azt meg kell itt jegyezni, hogy 2019-ig még kifizetéssel is lehet ellentételezni a túlszolgalatot, viszont azt követően csak szabadidővel.

A túlszolgalatért járó szabadidőt lehetőség szerint harminc napon belül kell kiadni. Ha a szabadidő kiadása veszélyezteti a szolgálatellátást, a szabadidő kiadását hat hónapon belül kell biztosítani. Ha a túlszolgalat havi vagy többhavi szolgálatteljesítési idő keretében történt, a szabadidő kiadása történhet hat hónapon túl is, de legkésőbb a következő év első félévében ki kell adni.

A túlszolgalat elrendelésének és elszámolásának, valamint a túlszolgalatért járó szabadidő kiadásának rendjét a miniszter állapítja meg.

A nem hivatali szolgálati időrendszerben dolgozónál a munkaszüneti napon teljesített szolgálat önmagában nem jelent túlszolgalatot. A túlszolgalat akkor keletkezik, ha a hivatásos állomány tagja részére meghatározott szolgálatteljesítési idő keretét az e napon teljesített szolgálat részben vagy egészben túllépi, vagy ha a hivatásos állomány tagját a szolgálatteljesítési időbeosztáson túl szolgálatteljesítésre szolgálatba rendelték.

Az állományilletékes parancsok vagy a túlszolgalat elrendelésére felhatalmazott szolgálati előjáró a túlszolgalat elrendelésekor a szolgálatszervezés elektronikus nyilvántartásának felhasználásával vagy írásban nyilatkoztatja a hivatásos állomány tagját, hogy a túlszolgalat ellentételezését szabadidő vagy díjazás formájában igényli.

A túlszolgálat elrendelésére történő felhatalmazást a szolgálati előjáró részére az állományilletékes parancsnok csak írásban adhat, amelyben egyértelműen meg kell jelölni, hogy mely szervezeti elemek, mely vezetői beosztást betöltő tagjai és mely állomány vonatkozásában jogosultak a túlszolgálat engedélyezésének jogkörét gyakorolni. A felhatalmazást az érintett állománnyal írásban ismertetni kell.

Túlszolgálat írásban történő elrendelése az alábbi dokumentumok alkalmazásával lehetséges:

- havi és a napi szolgálatszervezési okmány,
- belföldi kiküldetési utasítás és költség elszámolás,
- ellenőrzési terv,
- helyileg rendszeresített irat (pl. szolgálati jegy, egyedi utasítás, "túlszolgálat elrendelése" nyomtatvány stb.),

bv. szerv vezetője, valamint az általa felhatalmazott, túlszolgálat elrendelésére jogosult általi aláírásával.

Túlszolgálatra való berendelés esetén az érintettel való közlés módját, formáját a bv. szerv vezetője határozza meg. Annak tényét a napi szolgálatszervezési napló, „megjegyzés” rovatában rögzíteni kell. A túlszolgálat elrendeléséről a ht. állományú tagot legalább 48 órával korábban értesíteni kell, ettől eltérni csak rendkívül indokolt esetben lehet.

Túlszolgálat elrendelését – a havi szolgálattervezés elkészültét követően, illetve azon felül – minden esetben a (20. sz. melléklet) alkalmazásával kell végrehajtani. Az elrendeléskor a ht. állományú tagot írásban nyilatkoztatni kell, hogy a túlszolgálat ellentételezését szabadidőben vagy díjazás formájában igényli. Nagyon fontos rendelkezése a szakutasításnak, hogy a túlszolgálat szabadidővel történő megváltása nem tekinthető havi kötelező óraszám alatti teljesítésnek.

A rendkívüli események megelőzése, megszakítása, felszámolása érdekében elrendelt szolgálatteljesítést, továbbá a készenlétbe helyezési, vagy értesítési gyakorlaton és a törzsfoglalkozáson való részvételt szolgálatteljesítési időként kell elismerni. A rendkívüli eset (pl. baleset, elemi csapás stb.) miatt elrendelt szolgálat túlszolgálatnak minősül. Rendkívüli esetben túlszolgálatra a fokozottan veszélyes beosztást betöltők is kötelezhetők.

A ht. állományú tag részére szabadságának ideje alatt szolgálatteljesítés nem engedélyezhető. Amennyiben a ht. állományú tag bármely oknál fogva berendelésre kerül, az csak a szabadság egyidejű megszakításával történhet.

A folyamatos, váltásos, vagy az ezen alapuló kombinált szolgálati időrendszerben a ht. állományú tag egészségügyi szabadságát a szolgálati időrendszerének megfelelő alapszolgálataira kell kijelölni, kivéve, ha előre ütemezetten hivatali munkarendben (pl: rehabilitációs szabadság, rekreáció stb.) tölti egészségügyi szabadságát. Az ettől eltérő szolgálati időrendszerekben a ht. állományú tag egészségügyi szabadságát a szolgálati időrendszerének megfelelő alapszolgálataira kell kijelölni, és 8 órában elszámolni.

A túlszolgálat elrendelésének és elszámolásának, valamint a túlszolgálatért járó szabadidő kiadásának rendjét a miniszter állapítja meg.

A hivatásos állomány tagja - a (7) bekezdésben foglalt kivétellel - a 139. §-ban meghatározott túlszolgálat időtartamán kívül eső időszakban önkéntes elhatározása alapján, a képzettségének, végzettségének, elméleti és gyakorlati felkészültségének megfelelő túlszolgálatot vállalhat (a továbbiakban: önként vállalt túlszolgálat). Az önként vállalt túlszolgálat időtartama alatt a hivatásos állomány tagjának az e törvényből eredő szolgálatteljesítési kötelezettsége fennáll.

A rendvédelmi szerv vezetője és helyettesei, valamint a szervezeti egység vezetője és helyettesei önként vállalt túlszolgálatot nem vállalhatnak.

Az önként vállalt túlszolgálat éves mértéke legfeljebb 150 óra, amelybe nem számít bele a 139. § (2)-(4) bekezdése szerinti időtartam. Az önként vállalt túlszolgálat ellentételezéseként - a 140. § (3) bekezdésétől eltérően - a hivatásos állomány tagját díjazás illeti meg. Díjazásként az önként vállalt túlszolgálat időtartamára a kinevezés szerinti szolgálati beosztási illetmény alapulvételével számított távolléti díj 150%-a, pihenőnapon, munkaszüneti napon, illetve húsvét- vagy pünkösdvasárnapon teljesített önként vállalt túlszolgálat esetén a távolléti díj 200%-a jár, amelyet a túlszolgálat pénzbeli ellentételezésre vonatkozó, a miniszter rendeletében meghatározott rendben kell kifizetni.

A hivatásos állomány tagja önként vállalt túlszolgálat vállalására nem kényszeríthető, jogos érdeke ezzel összefüggésben nem csorbítható, érdekérvényesítési lehetősége nem korlátozható.

Az önként vállalt túlszolgálatról az állományilletékes parancsnok és a hivatásos állomány tagja megállapodást köt. A megállapodás megkötését a hivatásos állomány tagja kezdeményezheti.

A megállapodás a rendvédelmi szervben belül bármely más állományilletékes parancsnokkal is megköthető, az ilyen megállapodásról a munkáltatói jogkört gyakorló állományilletékes parancsnokot írásban tájékoztatni szükséges. A ténylegesen teljesítendő önként vállalt túlszolgálatához a hivatásos állomány tagja szolgálati előjárójának előzetes hozzájárulására a (21) és (22) bekezdést alkalmazni kell. Az önként vállalt túlszolgálat során az eredeti szolgálati beosztásba nem tartozó szolgálati feladatok ellátása nem minősül a szolgálati beosztás módosításának, valamint helyettesítésre megbízásnak.

Az önként vállalt túlszolgálatra irányuló megállapodást írásba kell foglalni, és annak egy példányát - amennyiben a munkáltatói jogkört gyakorló állományilletékes parancsnokkal kerül sor a megállapodás megkötésére - a személyügyi anyaggyűjtőben kell helyezni. A megállapodást

a) határozatlan időre vagy

b) határozott időre, legalább a hivatásos állomány tagjára irányadó szolgálatteljesítési időkeret tartamára

lehet megkötni.

SZOLGÁLATTERVEZÉS ÉS SZOLGÁLATSZERVEZÉS

A szolgálatok tervezését, valamint a napi szolgálat szervezését és teljesítését a Modulban kell végrehajtani.

A szolgálatteljesítési időbeosztás tervezését tárgyhónapot megelőzően egy héttel korábban, egy hónapra előre el kell készíteni. Gondoskodni kell arról, hogy azt az érintettek megismerjék, akadályoztatásuk esetén (egészségügyi szabadság, egyéb távollét) kiértékelésük a bv. szerv vezetője által meghatározottak szerint megtörténjen. A szakterület szolgálattervét a szakterületi vezető, a szakterületi vezetőkre vonatkozó szolgálatterveket a bv. szerv vezetője elektronikus aláírásával hagyja jóvá.

A Modulban a tervezett szolgálatteljesítési időbeosztást rögzíteni kell. A szolgálatteljesítési időt – amennyiben a tervezethez képest eltérés történt – a szolgálat befejezését követően, de legkésőbb a következő munkanapon a szolgálati napló vagy a túlszolgálat elrendelő, illetve szabadidő kivételét igazoló dokumentum adatai alapján a Modulban is módosítani kell, melyet a „kész” állapotra történő rögzítés véglegesít.

4.

a) A biztonsági tevékenységet ellátók általános és speciális eligazítása.

b) A biztonsági tisztek váltása

Jogszáabályi háttér

- a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. tv. (a továbbiakban: Hszt.),
- Biztonsági Szabályzat.

Az eligazítás általános szabályai

A pontos, eredményes és hatékony feladat-végrehajtás fundamentuma a szükséges adatok és információk birtoklása. Az információáramlásnak több csatornája van, melyek közül az egyik – és talán a legfontosabb – az eligazítás.

Az eligazítás az a (vezetői) szolgálati tevékenység, amely során meg kell határozni a szolgálatba lépő-, illetve szolgálatban lévő állomány feladatait és azok végrehajtásának módját.

Az eligazításra vonatkozó általános rendelkezések

Az eligazítás az a szolgálati tevékenység, amely során meg kell határozni a szolgálatba lépő és a szolgálatban lévő állomány feladatait és azok végrehajtásának módját.

A biztonsági és körlet-főfelügyelőket, felügyelőket a szolgálatba lépés előtt, a speciális biztonsági tevékenységet ellátókat a szolgálati feladatok megkezdése előtt kell eligazítani.

Az eligazítás lehet általános vagy speciális.

Az eligazítást fel kell használni az állomány szakmai felkészültségének szűrőpróbaszerű ellenőrzésére és szükség szerint annak javítására. Az eligazításon meg kell győződni arról, hogy a szolgálatba lépő megértette-e a részére meghatározott feladatokat és azok végrehajtására alkalmas-e. Az eligazítás helyét, idejét, módját a bv. szerv vezetője írásban határozza meg.

A személyi állomány tagja a szolgálatellátásra a bv. szerv vezetője által meghatározott időpontban, szolgálatra alkalmas állapotban, az előírásoknak megfelelő tiszta és ápolat öltözetben köteles megjelenni.

Folyamatos, váltásos, hivatali munkarendtől eltérő vagy vezényléses szolgálat esetén az eligazításra kötelezettel a következő szolgálatba lépés helyét és idejét a közvetlen előjáró a bv. szerv vezetője által meghatározott módon közli, annak tudomásulvételét dokumentálni kell.

Ha az eligazításra kötelezett bármilyen oknál fogva nincs szolgálatra alkalmas állapotban, szolgálatba nem léptethető. Ha a személyi állomány tagja önhibából eredő állapota miatt nem láthatja el szolgálatát, fegyelmi és büntetőjogi felelősséggel tartozik, váltásáról intézkedni kell.

Az általános eligazítás

Az általános eligazítást a bv. szerv vezetője által meghatározott időben, helyen és módon a kijelölt személy (elsődlegesen a szolgálatba lépő biztonsági tiszt) tartja a szolgálatot átvevő biztonsági tevékenységet ellátó állomány részére.

A szolgálatot átvevő állomány a meghatározott szakanyagokat a fegyverszobából az eligazítás előtt átveszi, a lőfegyverrel vagy a traumatikus vagy irritáló lőszerrel és a célba juttatásukra szolgáló eszközzel szolgálatba lépők betáraznak, kivéve, ha ezzel a lőfegyver vagy a kényszerítő eszköz töltött állapotba kerülne. Az eligazításon töltött lőfegyverrel vagy célba juttató eszközzel megjelenni tilos.

A körletfelügyelőket a körletre vonatkozó részletszabályokról a körlet-főfelügyelő igazítja el a szolgálatot átvevő biztonsági tiszt eligazítását követően.

Az általános eligazítás tartalmazza

- a) az előző szolgálat ellátásának, valamint az azzal kapcsolatos lényeges események tapasztalatait,
- b) az előző szolgálat óta a bv. szervezetnél történt súlyosabb rendkívüli események tanulságait,
- c) az előjárónak a szolgálat ellátására vonatkozó rendelkezéseit, utasításait,

- d) az eligazításon részt vevők szolgálati beosztását (ki, mikor, hol, milyen szolgálatot teljesít, mikor van váltás stb.),
- e) a bv. szervet, a személyi állományt, a fogvatartottak őrzését, felügyeletét, ellenőrzését érintő lényeges információkat (pl. szuicid veszélyeztetett fogvatartottak),
- f) a napi aktuális feladatokat,
- g) a személyi állomány szakmai felkészültségének szűrőpróbaszerű ellenőrzését,
- h) a szolgálatot átvevő állomány szóbeli nyilatkoztatását arra vonatkozóan, hogy alkalmasnak érzik-e magukat a szolgálat ellátására.

Eligazításra a szolgálatba szervezett állományt a biztonsági főfelügyelő sorakoztatja fel szolgálati beosztások szerint, ennek során ellenőrzi a szolgálatba lépők ruházatát, egyéni ápoltságát és felszerelését.

A speciális eligazítás

A speciális eligazítást a szolgálatban lévő biztonsági tiszt vagy az általa meghatározott személy a tevékenységet megelőzően, annak jellegéből adódó feladatokra irányulóan tartja meg.

97. Speciális eligazítást kell tartani különösen

- a) a biztonsági és körletfelügyelők feladatairól a közbenső váltások előtt,
- b) az előállítást vagy szállítást végrehajtók részére a feladat végrehajtása előtt,
- c) a foglalkoztatási feladat végrehajtása előtt,
- d) a szabadlevegőn tartózkodással kapcsolatos feladatokról,
- e) a látogatással kapcsolatos feladatokról,
- f) biztonsági vizsgálat és biztonsági szemle előtt,
- g) rendkívüli esemény megelőzése érdekében, annak megszakításakor, következményeinek felszámolásakor,
- h) a bv. szerv vezetője által meghatározott egyéb esetekben.

97/A. A 97. pont a), c), d), e) és f) alpontjaiban foglalt biztonsági szakfeladatok tekintetében kötelező a napi első eligazítás megtartása.

A speciális eligazításon ismertetni kell

- a) a végrehajtandó biztonsági feladatot, annak helyét és idejét, a feladat végrehajtásának módját,
- b) az összeköttetés módját,
- c) a feladatot végrehajtó állomány öltözetét, fegyverzetét, felszerelését,
- d) amennyiben a feladat végrehajtásban fogvatartott is érintett
- da) a fogvatartott alapadatait, biztonsági kockázat értékelését és a rendelkezésre álló adatok alapján a várható magatartását,
- db) az alkalmazandó mozgáskorlátozó, továbbá az alkalmazható kényszerítő eszközök típusát és alkalmazásának módját,
- e) az esetleges veszélyforrásokat,
- f) a rendkívüli esemény megelőzése, megszakítása, következményeinek felszámolása érdekében teendő elsődleges intézkedéseket,
- g) más szervvel történő együttműködés esetén a kapcsolattartás módját, a végrehajtandó feladatok megosztását.

b) A biztonsági tisztek váltása

A biztonsági tisztek a váltást a bv. intézet vezetője által meghatározott helyen, időpontban és módon hajtják végre.

A szolgálatot átadó biztonsági tiszt a szolgálatot átvevő biztonsági tiszttel közli

- a) a szolgálat ideje alatt történt és tudomására jutott eseményeket, a megtett intézkedéseket,
- b) a szolgálat ellátásával, a szolgálatteljesítési helyekkel kapcsolatos változásokat,
- c) a folyamatban lévő feladatokat,
- d) a szolgálatszervezésben történt módosítást,
- e) az előjáró szolgálatellátásra vonatkozó és egyéb rendelkezéseit, utasításait,
- f) a biztonsági tevékenységgel összefüggő egyéb lényeges információkat.

A szolgálatot átadó biztonsági tiszt átadja, a szolgálatot átvevő biztonsági tiszt átveszi

- a) a nyilvántartás alapján létszám szerint a körleten (részlegeken), a munkahelyeken és a bv. szerven kívül tartózkodó fogvatartottakat,
- b) a szolgálati okmányokat, iratokat,

- c) a kezelésére bízott kulcsokat és kulcsdobozokat, egyéb, kezelésében lévő eszközöket,
- d) a megkezdett és soron következő feladatokat,
- e) a fogvatartottaktól átvett tárgyakat, értékeket, a fogvatartottak részére kiadandó pénz- és értéktárgyakat, a szabadulást igazoló iratokat, a biztonsági osztály részére egyéb célra kiadott pénzeszközöket, továbbá a hivatali munkaidőn túl vagy munkaszüneti napon befogadott fogvatartottól átvett érték és egyéb tárgyakról szóló jegyzéken (3. melléklet) szereplő tételeket.

A szolgálatot átvevő biztonsági tiszt ellenőrzi vagy ellenőrizteti különösen

- a) a szolgálatba lépő állomány szolgálatra való alkalmasságát,
- b) a fegyverszoba átadás-átvételét,
- c) a biztonsági főfelügyelő kezelésében lévő biztonsági berendezések és a technikai eszközök meglétét, működését, állapotát és a tűzbiztonsági berendezéseket,
- d) a biztonsági osztály helyiségeinek rendjét, tisztaságát, a berendezések és felszerelések meglétét és állapotát,
- e) a váltás időszakában a szolgálati előjárója által meghatározottakat, elsősorban a biztonsági és körletfelügyelők váltását.

Amennyiben a szolgálatot átvevő biztonsági tiszt közli a szolgálatot átadó biztonsági tiszttel, hogy „a szolgálatot átvettem”, a szolgálatot átadó váltás távozzon.

A váltás ideje alatt bekövetkezett rendkívüli esemény esetén a szolgálatot átadó biztonsági tiszt köteles és jogosult a meghatározott intézkedési és jelentési kötelezettségnek eleget tenni. Az esemény jellegétől függően, amennyiben az – vagy a szükséges intézkedés – a váltás tervezett időtartamánál tovább tart, kizárólag a biztonsági osztályvezető engedélyével kerülhet sor az időközbeni szolgálat átadás-átvétel végrehajtására.

AZ ÁLTALÁNOS ÉS SPECIÁLIS ELIGAZÍTÁS

(szakmai protokoll alapján)

- 44. A rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény 101. § (1) bekezdés c) pontja alapján a szolgálati viszony keretében

a munkáltatói jogkört gyakorló előjáró köteles a feladatok elvégzéséhez szükséges tájékoztatást és irányítást megadni, a szolgálatteljesítéshez szükséges ismeretek megszerzését biztosítani.

ÁLTALÁNOS ELIGAZÍTÁS

45. Az általános eligazítás megtartására kijelölt személy általában a szolgálatba lépő BIT. Az adott napi feladatra a személyi állomány minden tagjának készülnie kell, így a BIT az eligazításra történő felkészülést kellő időben kezdje meg. Ehhez vegye figyelembe, hogy a szolgálatba lépő váltás mikor teljesített utoljára szolgálatot, tehát tartalmilag mekkora időintervallumot kell összefognia az eligazításnak.
46. A szolgálatba lépő BIT az eligazítás megtartásához állításon össze egy vázlatot. Ahhoz használja fel szolgálatban lévő BIT-től a szolgálat átadás-átvétel során kapott tájékoztatását, tekintse át a szolgálati okmányokat, naplókat. A vázlatnak a Biztonsági Szabályzat általános eligazításra meghatározott kötelező elemeit - az alábbi kiegészítésekkel - tartalmaznia kell. Eligazításra vigye magával azokat az okmányokat, amelyek tartalmáról a szolgálatba lépő állományt kivonatossan tájékoztatnia kell. Az eligazítást az összeállított vázlat és tájékoztatásra szoruló okmányok tartalmának ismertetésével tartsa meg.
47. A BIT az eligazításon röviden értékelje, elemezze az előző szolgálat alatti történéseket. Kerüljenek megemlítésre a feladat végrehajtások során tapasztalt jó és általánosan is alkalmazásra javasolt megoldások, pozitív tapasztalatok. Hívja fel a figyelmet a tapasztalt célszerűtlen, rossz gyakorlatokra, hiányosságokra, beszéljék meg az azokat kiküszöbölő, helyes megoldásokat. Az elemzés, értékelés elsődlegesen segítségnyújtó jellegű legyen, melynek célja a helyes gyakorlat kialakítása, megerősítése. Ugyanezt szolgálja a figyelemfelhívás is, mely a szolgálati fegyelem megkövetelésével, fokozatosan kerüljön érvényesítésre.
48. A BVOP főügyeleteseinek (a továbbiakban: Főügyelet), adott időszakot összefoglaló és a bv. szervek felé megküldött jelentései tartalmazzák a szervezet életében történt, jelentősebb tárgyi

súlyú jelentésköteles eseményeket, a tiltott tárgyak előtalálási helyeit. Az események tanulságairól és a megtett intézkedésekről a szolgálatba lépő személyi állományt tájékoztatni szükséges. Amennyiben az adott intézetben történt rendkívüli esemény, akkor a BIT köteles az eseményről és az elrendelt intézkedésekről a beosztotti állományt az elöljáró által meghatározottak szerint tájékoztatni.

49. A BIT az eseményeket eligazításon kivonatosan ismertesse, melyeket felkészülése során a napi jelentésből megfelelően értékelve, súlyozva válasszon ki. Lehetőség szerint mellőzze a napi eseményjelentő komplett felolvasását, azonban a személyi állomány felé közölni szükséges, hogy az eligazításon túli időben is lehetőség van az eseményjelentők részletes tanulmányozására, mely érvényes valamennyi szolgálati időrendben dolgozó személyre.
50. Javasolt a bekövetkezett eseményeket a saját, helyi viszonyokra vonatkoztatva is értékelni, feldolgozni, melyek megelőző jellege elő tudja segíteni az esemény helyi bekövetkezésének megakadályozását.
51. A személyi állománnyal közölni kell az egyes szolgálati feladatokkal kapcsolatban született, vagy módosult elöljárói rendelkezéseket, utasításokat (a továbbiakban: rendelkezés).
52. A rendelkezés lehet szóbeli, vagy írásban meghatározott, azonban - a szolgálati okmányokban történő megjelenésükig - javasolt haladéktalanul az erre a célra rendszeresített „Vezetői utasítások” füzetbe a közvetlen elöljáró által aláírva is berögzíteni, majd eligazításon felolvasni. Jelentősége óriási, mert ezen ismeretek hiányában a személyi állomány szolgálatellátása során - a változások ismeretének hiányából - felmerülhet a köteleességszegés is.
53. Az általános eligazításon ismertetni kell az adott bv. szervet és a személyi állományt is érintő, az azokkal kapcsolatos lényeges információkat. A bv. szerv tekintetében lényeges információk a működését érintő, befolyásoló körülmények. A személyi állományt érintően kiemelt a személyi változások, valamint a szolgálatot befolyásoló körülmények, módosulások, váratlan feladatok és az ezekkel összefüggő berendelések ismerete, tudomásul vétele.

54. A fogvatartottakra vonatkozóan jelentős információk az őrzési, felügyeleti, ellenőrzési tevékenységeket befolyásoló, azokat módosító körülmények. Ezek pl.: a fogvatartotti elkülönítések; az általuk elkövetett jelentésköteles események; a kiadott egyéni kezelési utasítások; a munkáltatás biztosítását érintő EVSZ alkalmazás elrendelését, vagy annak megvonását; a suicid szempontból magas kockázatú fogvatartottak nyilvántartásába történő felhelyezése vagy a felülvizsgálatot követő levétele; stb.
55. Az előző szolgálat óta eltelt időszak történéseit, és a fent már bemutatott körülményeket is figyelembe véve elengedhetetlen a már megkezdett és a soron következő napi feladatok bemutatása. A feladatok végrehajtásával kapcsolatban az egyes szolgálatteljesítési helyekre nézve nagyobb részletességgel is ki lehet térni, konkrétumokat is meg lehet határozni. Pl.: intézetlátogató csoport beléptetése, vagy már az eligazítás előtt ismertté vált befogadás végrehajtása, stb.
56. A végrehajtó állománnyal történő foglalkozást, a szolgálati feladatokra történő felkészítésüket elsősorban azokban a szolgálati időszakokban kell végrehajtani, melyek nagyobb lehetőséget biztosítanak a gyakorlati elemek elsajátításra. Szinten kell tartatni a korábban elsajátított ismereteket, továbbá aktualizálni kell a szükséges módosítások, változások szabályait. Az előírásoknak megfelelően az eligazítást is fel kell használni az állomány szakmai felkészültségének ellenőrzésére. Ennek során kerülendők a sablonos, személyekre szabott, előre betanult kérdések, mert az nem növeli az érintett tudásszintjét. Az adott napi feladatra a személyi állomány minden tagjának előzetesen fel kell készülnie, ismernie kell a vonatkozó rendelkezéseket, ör- vagy szolgálati utasítások tartalmát. Ennek alapján javasolt a kérdéseket a napi feladat végrehajtással összhangban, a jogszabályok ismeretét is magába foglalva összeállítani.
57. Az eligazítás befejezése előtt a BIT győződjön meg arról, hogy a szolgálatba lépő megértette-e a részére meghatározott feladatokat, azzal kapcsolatban van-e tisztázatlan körülmény, kérdés.

58. A BIT a szolgálatba lépő állomány tagjait szóban nyilatkoztassa arról, hogy szolgálatellátásra mindenki alkalmasnak érzi-e magát. A BIT-nek legyen arról is tudomása, hogy van-e valakinek olyan jelenteni valója, mely a szolgálati idő során indokolt váltást igényel a szolgálatteljesítési helyre.

A SPECIÁLIS ELIGAZÍTÁS

59. A speciális eligazítás megtartására a BIT a felkészülést kellő időben kezdje meg. Ehhez vegye figyelembe a feladat végrehajtásának kezdő időpontját, a feladat járulékos időigényét (pl.: a fogvatartott(ak) átvétele, motozása, kísérése, a szállítás ideje, stb.), a végrehajtók létszámát, az esetleges köztes váltások időtartamát, a napirendi pontokat.
60. Minden esetben meg kell határozni a végrehajtó állomány öltözetét, melynek során követeljük meg az évszaknak megfelelő öltözködési változatok betartását, legyenek figyelemmel a feladat esetleges specialitásaira. Meg kell követelni, hogy az adott biztonsági tevékenységet azonos csoportban végrehajtók öltözete egységes legyen.
61. Az egyéni fegyverzet, valamint felszerelés meghatározásánál figyelembe kell venni a feladat biztonsági kockázatát, a személyre szabott feladatokat. Eligazításon meg kell határozni a szakanyagok rendeltetésszerű működésének ellenőrzését.
62. Az adott feladatra ki kell jelölni az azt végrehajtó állományt. Meg kell határozni a feladathoz tartozó fontosabb időponto(ka)t, és annak pontos helyszíné(ei)t. Az eligazításnak részletesen ki kell térnie a feladat végrehajtásának módjára is.
63. Amennyiben a feladat végrehajtással kapcsolatban új, ismeretlen helyszín, vagy körülmény áll fenn, akkor az előzetesen beszerzett információk alapján elemezni, értékelni kell az adott terület jellemzőit, adottságait (pl.: a környező épületek, tereptárgyak elhelyezkedését). Az ismeretlen körülmények végrehajtás előtti, előzetes ellenőrzését minden esetben meg kell határozni.

64. Fontos kitérni arra, hogy a biztonsági feladat befejezése mikorra várható, illetve ismertetni kell az esetleges változó körülmények okozta időtartam változást (pl.: bírósági tárgyalás elnapolása esetén az előállítás ideje lerövidülhet, ami miatt hamarabb kell visszatérni a bv. intézetbe, mely átszervezést igényelhet a szállítási feladatokban).
65. A biztonsági feladatok végrehajtásának egyik alapkövetelménye a végrehajtó személyi állomány és a bv. intézet közötti összeköttetés folyamatos fenntartása, biztosítása. Eligazításon kiemelten kell kezelni az összeköttetési módok meghatározását. A bv. intézettől való távolságtól függetlenül minden olyan eszközt biztosítani kell a végrehajtó számára, amelynek segítségével jelentési kötelezettségének eleget tud tenni, segítséget tud kérni, valamint a szükséges egyeztetéseket végre tudja hajtani. A technikai eszközök próbáját minden esetben meg kell határozni és végre kell hajtani, melynek során meg kell győződni arról, hogy a forgalmazás a kiadott rádión, vagy telefonon jól érthetően, tisztán és üzembiztosan végrehajtható.
66. A biztonsági feladat végrehajtását megelőző speciális eligazítás során minden, a fogvatartott(ak)ra vonatkozó - a rendelkezésre álló egyéni kezelési,- vagy előállítási utasítások, továbbá bejegyzett többletinformációk alapján - és a végrehajtás biztonságát befolyásoló információ relevanciával bír. Előzetesen elemezni szükséges:
- a) a fogvatartott által elkövetett bűncselekmény jellegét, társadalomra veszélyességét, negatív fogvatartotti és társadalmi megítélését;
 - b) a fogvatartottal szemben kiszabott, vagy várható ítélet tartamát, súlyát;
 - c) a fogvatartott ismert, tanúsított magatartását (együttműködését, szabálykövetését, esetleges szembehelyezkedését);
 - d) a fogvatartottnak a korábbi belső mozgatószerei, előállításai során tanúsított magatartását, a fogvatartott társaival, a hozzátartozókkal ápolt kapcsolattartását (pl.: tiltott kapcsolattartás létesítése, tiltott tárgy megszerzése, tartása fegyelmi cselekmények elkövetése, vagy jutalmazásai, továbbá fogvatartása alatt újabb bűncselekményt követett el);
 - e) a biztonsági feladattal érintett útvonalon, területen történt átalakításokat, vagy szükség szerint a napirend szerint zajló tevékenységek beszüntetését, zárások elrendelését;

- f) a fogvatartott belső, és külső kapcsolattartói körének minőségét, tanúsított magatartásukat;
- g) folyamatban lévő ügy esetén, annak aktuális fázisát (pl.: első tárgyalás következik, vagy esetleg már az ügy zárása, és ítélethozatal várható);
- h) a fogvatartott büntársi kapcsolatait.

67. A mozgáskorlátozó eszközök meghatározása során minden esetben érvényesíteni szükséges az egyéniesítés elvét, az összes ismert körülmény mérlegelése mellett. Az eszközök alkalmazása szavatolja az intézkedés, vagy szakfeladat biztonságos végrehajtásának garanciáit. A mozgáskorlátozó eszközök típusát és módját az előjáró által meghatározottak szerint kell alkalmazni. Annak során kerülni kell a túlzó és indokolatlan használatot, ugyanakkor az alulbiztosítás kockázatát is szem előtt kell tartani.

68. A biztonsági feladatok megkezdése előtt meg kell győződni a kényszerítő eszközök előírt hord módjának kialakításáról, jogszerű alkalmazási, készenlétbe helyezési feltételeinek ismeretéről, módjairól.

69. A feladat során esetlegesen fellépő külső körülmények kockázatának értékelését minden esetben végre kell hajtani az alábbi fő szempontok figyelembevételével:

- a) a hozzátartozók várható létszáma,
- b) tiltott tárgyak megszerzésének, bejutásának formái, kockázata,
- c) büntársi, vagy ellenérdekelt csoportok találkozásának lehetősége, kiküszöbölése,
- d) civil személyektől való veszélyeztetettség foka, esetleges támadás lehetősége,
- e) védett tanú esetén a védett személyek körére vonatkozó információk,
- f) ellenérdekelti körök (sétaudvaron, szabadidős tevékenység, előállítás során) létszáma,
- g) vádlotti csoport összetétele, szabadon lévő vádlottak létszáma,
- h) szállítás közbeni - szállító járműre irányuló - esetleges támadás lehetősége.

70. Az eligazításon a biztonsági feladat jellegét figyelembe véve kell meghatározni a megelőzéssel, felszámolással kapcsolatos elsődleges intézkedések végrehajtását.

71. A biztonsági feladat jellegének, valamint kockázatának megfelelően, a társ szervvel előzetesen egyeztetettek alapján szükséges meghatározni a végrehajtandó feladatokat, hatásköröket, továbbá kialakítani a folyamatos együttműködést biztosító kapcsolattartási módokat, eszközöket. Amennyiben a feladat jellege lehetővé teszi az eligazítást célszerű valamennyi közreműködő társ szerv jelenlétében végrehajtani, és ennek során meghatározni az összekötők személyét is.

c) A biztonsági tisztek váltása

A biztonsági tisztek a váltást a bv. szerv vezetője által meghatározott helyen, időpontban és módon hajtják végre. A már fentebb említett módon, a szolgálatban lévő biztonsági tiszt az általános eligazítást megelőzően 10-15 percben tájékoztatja a szolgálatba lépőt az érdemi eseményekről, ezek az alábbiak:

- a) a szolgálat ideje alatt történt és tudomására jutott eseményeket, a megtett intézkedéseket,
- b) a szolgálat ellátásával, a szolgálatteljesítési helyekkel kapcsolatos változásokat,
- c) a folyamatban lévő feladatokat,
- d) a szolgálatszervezésben történt módosítást,
- e) az előljáró szolgálat ellátásra vonatkozó és egyéb rendelkezéseit, utasításait,
- f) a biztonsági tevékenységgel összefüggő egyéb lényeges információkat.

A szolgálatot átadó biztonsági tiszt átadja, a szolgálatot átvevő biztonsági tiszt átveszi:

- a) a nyilvántartás alapján létszám szerint a körleten (részlegeken), a munkahelyeken, illetve az intézeten kívül tartózkodó fogvatartottakat,
- b) a szolgálati okmányokat, iratokat,
- c) a kezelésére bízott kulcsokat és kulcsdobozokat,
- d) a megkezdett és soron következő feladatokat,
- e) a fogvatartottaktól átvett tárgyakat, értékeket, illetve a fogvatartottak részére kiadandó pénz- és értékletéket, a szabadulást igazoló iratokat, továbbá a biztonsági osztály részére egyéb célra kiadott pénzeszközöket,
- f) a biztonsági tisztek kezelésében lévő egyéb eszközöket.

A szolgálatot átvevő biztonsági tiszt ellenőrzi, vagy ellenőrizteti különösen:

- a) a szolgálatba lépő állomány szolgálatra való alkalmasságát,
- b) a fegyverszoba átadás-átvételét,
- c) a biztonsági főfelügyelő kezelésében lévő biztonsági berendezések, és a technikai eszközök meglétét, működését, állapotát és a tűzbiztonsági berendezéseket,
- d) a biztonsági osztály helyiségeinek rendjét, tisztaságát, a berendezések és felszerelések meglétét és állapotát,
- e) a váltás időszakában a szolgálati elöljárója által meghatározottakat, elsősorban a biztonsági, illetve körletfelügyelők váltását.

A váltás ideje alatt bekövetkezett rendkívüli esemény esetén a szolgálatot átadó biztonsági tiszt köteles és jogosult a meghatározott intézkedési és jelentési kötelezettségnek eleget tenni. Az esemény jellegétől függően, amennyiben az – vagy a szükséges intézkedés – a váltás tervezett időtartamánál tovább tart, kizárólag a biztonsági osztályvezető engedélyével kerülhet sor az időközbeni szolgálat átadás-átvétel végrehajtására.

5.

a) A bv. objektum fogalma, jellemzői és sajátosságai

Jogszábai háttér

- a bv. szervezetről szóló 1995. évi CVII. törvény,
- 44/2007. IRM rendelet,
- Biztonsági Szabályzat,
- 56/2017. (VII.14.) OP szakutasítás

A bv. objektum fogalma

A büntetés- végrehajtási objektum alatt

- a szervezet személyi állományának, fegyverzeti felszerelésének és egyéb anyagi javainak elhelyezésére és
- a rendeltetésszerű működés biztosítására szolgáló épületeit, valamint
- a fogvatartottak elhelyezésére, munkáltatására, foglalkoztatására szolgáló létesítményeit kell érteni a hozzátartozó területekkel együtt.

Mezőgazdasági bv. intézetek esetében a rendeltetésszerű működéshez elengedhetetlenül szükséges létesítmények és a hozzátartozó területek is védendő objektumnak minősülnek.

A büntetés-végrehajtási objektumok jellemzői

- a büntetés-végrehajtás objektumai a közhatalom kényszerintézményei, mert olyan személyeket tartanak fogva, akik potenciálisan veszélyesek a közbiztonságra;
- általános védelmi szempontból nagy jelentőségük van, mert számottevő csapaterő elhelyezésére szolgálnak;
- egy részükben gazdasági szempontból jelentős termelő tevékenység folyik;
- fegyvereket és egyéb olyan eszközöket, anyagokat tárolnak, amelyek alkalmasak harci cselekmények végrehajtására.

A fentiekben felsorolt szempontok együttesen jellemzőek a bv. objektumokra, azaz minden más állami objektumtól ezek alapján lehet elkülöníteni.

A *veszélyeztetettség* minden objektum tekintetében jelentkezik. Ezek lehetnek olyan emberi cselekmények, vagy természeti események, melyek a működést zavarják, illetve az objektum biztonságát negatívan érintik. A „veszélyek” ellen tehát védekezni kell. A védekezésnek különböző formái lehetségesek, de most itt az egyik leghatékonyabb formáját, az objektumőrzést és az objektumvédelmet tárgyalom.

A büntetés-végrehajtási objektumok sajátosságai

Ahhoz, hogy a bv. objektum biztonságos őrzését és védelmét meg lehessen szervezni, figyelembe kell venni több, az adott objektumra és annak környezetére jellemző sajátosságot.

Földrajzi jellegű sajátosságok:

- az adott objektum területi elhelyezkedése (településen kívüli vagy belüli),
- az adott objektum domborzati elhelyezkedése (a külső beláthatóság miatt fontos),
- az adott objektum megközelíthetősége (úthálózat és annak a minősége),
- az adott területen milyen éghajlati viszonyok az uralkodóak,
- az adott objektumot körülvevő növényzet.

Építészeti jellegű sajátosságok:

- az objektum mérete, magassága, az épületek és a tetőszerkezet anyaga,
- az objektumon belül mennyi az épületek száma, és milyen az elhelyezkedésük,
- milyen a belső úthálózat az egyes területek megközelíthetősége szempontjából,
- milyen az egyes területek elszigeteltsége egymástól,
- milyen az objektum megvilágítottsága,
- az objektum környékén lévő épületek jellege,
- az őrzés-védelem érdekében kialakított építmények (őrtornyok, védelmi építmények: őrtorony alatt, lőrésekkel ellátva, lövészlyukak földbe süllyesztett betongyűrűk).

Személyi jellegű sajátosságok:

Itt alapvetően két csoportot kell figyelembe venni, az egyik a személyi, a másik pedig a fogvatartotti állomány.

Személyi állomány:

- életkor,
- nemek szerinti megoszlás,
- munkaviszony szerinti összetétel,
- stb.

Fogvatartotti állomány:

- veszélyességük,
- végrehajtási fokozatuk,
- létszámuk,
- nemük, és életkoruk,
- stb.

Figyelembe kell még venni az együttműködésben résztvevő más rendvédelmi szervek segítségnyújtási képességét, valamint az objektum közelében lévő lakosság összetételét.

Működéssel összefüggő jellemzők:

A büntetés-végrehajtási szervezet szervezeti egységei lehetnek intézetek, intézmények és gazdálkodó szervezetek. Az intézetek a jogszabályok, az országos parancsnok utasításai, szakutasításai és parancsai, valamint a szervezeti és működési szabályzatban foglaltak alapján ellátják a büntetések és intézkedések végrehajtásával járó feladatokat – köztük a kóros elmeállapotúak, valamint a kábítószerfüggőket gyógyító kezelésen résztvevők – gyógykezelését, elmemegfigyelését és kivizsgálását.

Intézet a büntetés és intézkedés jellegére, a végrehajtási fokozatára, a fogvatartottak életkorára, nemére, és a végrehajtás sajátos körülményeire tekintettel alapítható.

b) A bv. szerv területére történő be-, és az onnan történő kilépés általános szabályai, valamint a személy- és járműbejárási felügyelő feladatai.

A bv. intézeteknek biztonsági – ezen belül objektumőrzési és védelmi – szempontból legérzékenyebb pontjai a személy- és járműbejárási kapuk. Azt mondhatjuk, hogy ezek a bejáratok egyfajta szükséges és mesterségesen kialakított „rések” a biztonsági rendszer – ezen belül a külső őrzés – folyamatosságán. Ezért ezeket a pontokat kiemelt figyelemmel kell kezelni biztonsági szempontból. Ezt támasztja alá az a tény is, hogy alapvetően törvényi szinten – a Sztv.– szabályozta a jogalkotó, további részletes szabályokat tartalmaz a 44/2007. IRM rendelet, valamint a BSz.

- 1. A bv. szerv területére belépő személy köteles a bv. szerv rendjére és biztonságára vonatkozó előírásokat betartani.*
- 2. A bv. szerv területére belépni szándékozó személyt a személyazonosságának és a belépés indokának megállapítása céljából igazoltatni kell.*

A bv. szerv területére belépő személy köteles

a) a személyazonosságát igazolni és a belépés indokát közölni;

b) betartani a bv. szerv rendjére, a házirendre és a fogva tartás biztonságára vonatkozó előírásokat.

Igazolvány: személyigazolvány, útleve, szolgálati igazolvány, kártyaformátumú vezetői engedély, más nem fogadható el, de ha ezek bármelyike megvan, akkor mást nem lehet kérni, pl. lakcímkártya.

A fentiek hiányában az érintett személy beléptetése, illetve a bv. szerv területén való további tartózkodása *megtagadható*, és az érintett személy onnan *eltávolítható*.

Az ittas vagy bódult állapotban lévő személy beléptetését meg kell tagadni. Az ittas állapot ellenőrzéséhez annak megállapítására alkalmas eszköz igénybe vehető.

A bv. szerv területére belépő személyt a belépési engedélyre utaló, a ruházaton elhelyezhető jelzéssel kell ellátni.

3. *A bv. szerv rendjére és biztonságára veszélyes - külön jogszabályban meghatározott - tárgyak bevitelének a megakadályozása érdekében a belépni szándékozó személy ruházata és csomagja átvizsgálható.*

A bv. szerv területére nem vihető be

- lőfegyver, lőszer,
- robbanószer,
- szűrő- vagy vágóeszköz,
- alkohol, kábítószer, a közbiztonságra, valamint egyéb, a bv. szerv rendjére és a fogva tartás biztonságára veszélyes tárgy,
- adó-vevő készülék, telefon, fényképezőgép, illetve hang és kép rögzítésére alkalmas más készülék bevitelét a bv. szerv vezetője engedélyezheti.

Az utasítás szerint

- a) robbanóanyag,
- b) biztonságra veszélyes gyúlékony anyagok és gyújtóeszközök, lúgok, savak, maró hatású anyagok,
- c) sugárzó anyag;
- d) gáz- és riasztó fegyver, hidegfegyver (pl.: íj, nyílpuska, stb.),
- e) hegyes végű vagy éles szélű tárgyak,
- f) bódító,- és pszichoaktív szerek,
- g) infokommunikációs eszközök.

A hatósági eljárást, illetve nyomozati cselekményt végző személy a feladata elvégzéséhez szükséges *fényképezőgép*, illetve *hang és kép rögzítésére alkalmas más készülék*, *hordozható számítógép* bevitelére – a belépéskor történő bejelentés mellett – külön engedély nélkül is jogosult.

Nem ellenőrizhető a be- és kilépés során:

- a) állandó személyi védelemben részesülő állami vezető (a továbbiakban: védett személy) és a védelmét ellátó;
- b) a bíró, az ügyész, a bírósági és ügyészségi dolgozó,

- c) a pártfogó felügyelő,
- d) a közjegyző, valamint
- e) az önálló bírósági végrehajtó, végrehajtó-helyettes és kézbesítési végrehajtó;
- f) a hatósági eljárást, nyomozati cselekményeket, illetve a fogvatartottak intézetbe szállítását, előállítását és terhelt elfogása és megtalálása esetén meghatározott bíróság, ügyész, nyomozó hatóság elé állítását végző személy;
- g) diplomáciai és a nemzetközi jogon alapuló egyéb mentességet élvező személyek.

Rendkívüli esemény gyors megelőzése, megszakítása, felszámolása érdekében a Terrorelhárítási Központ, a Rendőrség, a Katasztrófavédelem és az Országos Mentőszolgálat (a továbbiakban: közigazgatási szervek) tagjainak a bv. szerv területére történő beléptetése alkalmával, a bv. szerv személyi állománya ellenőrzést nem hajthat végre. Az Országos Mentőszolgálat tagjainak a közvetlen életveszély elhárítása érdekében történő beléptetése során is ugyanezt az eljárást szükséges alkalmazni. A belépő közigazgatási szerv beosztotti állományának illetékességét, létszámukat, az általuk alkalmazott, használt eszközök, anyagok legalitását a csoport vezetőjének felelőssége összesítve igazolni.

Ugyanez vonatkozik az országos parancsnok által elrendelt és megbízásából végrehajtott operatív akciókkal összefüggő be- és kiléptetések végrehajtására.

Átvizsgálás módja

- szemrevételezéssel és technikai eszközzel ellenőrizhető, indokolt esetben közvetlenül is átvizsgálható;
- az intézet területére be nem vihető tárgyak tekintetében tőlük szóbeli nyilatkozat kérhető;
- az ellenőrzéshez szolgálati kutya is igénybe vehető;
- a ruházat közvetlen átvizsgálását csak a személyi állomány belépő személlyel azonos nemű tagja végezheti.

A bv. szerv területére be nem vihető tárgyak tekintetében a beléptetésre váró személytől szóbeli nyilatkozatot is kérni kell. A beviteli tilalom alá eső eszközöket a belépni szándékozó személy

önként, vagy a beléptetést végrehajtó személyi állomány tagjának felszólítására köteles a megőrzésre kijelölt helyen elzárni.

A bv. szerv területére belépő személy ruházatának, csomagjának közvetlen átvizsgálása *nem történhet megalázó, szemérem sértő módon*. A személyi állomány *azonos nemű tagja* a ruházatot külön átvizsgáló helyiségben *közvetlenül is átvizsgálhatja*.

Amennyiben az érintett személy az ellenőrzéshez nem járul hozzá, a belépését meg kell tagadni, ezzel egyidejűleg a helyszín azonnali elhagyására kell felszólítani, továbbá aki a felszólításnak nem tesz eleget, az eltávolítására a rendőrség segítségét kell kérni.

Abban az esetben, ha a belépni szándékozó személy a személyazonosságának igazolásában, a ruházata és személyi poggyásza átvizsgálásában nem működik közre, a bv. szerv területére történő beléptetését meg kell tagadni.

Nem léptethető be zavart állapotban lévő személy, továbbá aki az előzetes figyelmeztetés ellenére is tiltott tárgyat kísérel meg bejuttatni a bv. szerv területére.

Abban az esetben, ha a belépésre jelentkező személy közli, hogy "szívritmus mesterséges fenntartására szolgáló készüléket" visel és azt hivatalos irattal is igazolja, a ruházata csak kézzel vizsgálható át, technikai eszköz az ellenőrzéshez nem alkalmazható.

A bv. szerv területére belépni kívánó személy, aki beléptetése során közli, hogy egészségi állapota miatt életmentő gyógyszer tartására van szüksége és azt orvosi igazolás alapján hitelesen igazolni tudja, az abban megjelölt mennyiségű gyógyszert magánál tarthatja. Az érintettnek nyilatkoznia kell a gyógyszer felhasználási formájáról, továbbá annak ellenőrzését lehetővé kell tennie a személyi állomány részére.

Amennyiben a beléptetett személy olyan magatartást tanúsít, amellyel a fogvatartás rendjét és biztonságát megsérti, a bv. szerv területéről ki kell utasítani.

Azokban a bv. szervezetekben, ahol egymástól elkülönítetten működnek a személy-és gépjármű bejáratok, a gépjárműbejáratnál a személybejárat kapura meghatározott módon kell a ruházat és csomagátvizsgálást végrehajtani. A gépjármű bejárat kapun beléptetett gépjármű ellenőrzésével egy időben kell a járművel érkező személy(ek) átvizsgálását is elvégezni.

A járműveket és rakományukat biztonságtechnikai, illetve egyéb eszközök alkalmazásával (kamera, alvázvizsgáló tükör, létra stb.) - akár speciálisan kiképzett kutya igénybevétele mellett - alapos ellenőrzésnek kell alávetni. Ennek során vizsgálni kell a gépjármű motor-, utas-, és szállító terét, valamint alvázát is.

A bv. szerv területére belépő, futárszolgálatot teljesítő rendőr - a belföldi Állami Futárszolgálat tevékenységének szabályozásáról szóló 44/1998. (X. 14.) BM rendelet 7. § (3) bekezdése alapján - a személyazonossága megállapítása és lőfegyvere leadása után további ellenőrzés céljából nem tartóztatható fel, a ruházata, csomagja (futártáskája) nem ellenőrizhető. Amennyiben gépkocsival hajt be a területre, a jármű belseje nem kutatható át, tőle a be nem vihető tárgyak tekintetében szóbeli nyilatkozatot kell kérni.

A hivatalos vagy szolgálati ügyben eljáró személy a feladata ellátására feljogosító igazolvány, okmány, határozat, megbízólevél vagy meghatalmazás felmutatása mellett léphet be a bv. szerv területére.

A *védő* – a belépéskor történő bejelentés mellett – külön engedély nélkül is jogosult hangfelvevő készüléknek a bv. szerv területére történő bevitelére.

A hivatalos vagy szolgálati ügyben eljáró személy

- a jogszabályban meghatározott feladata végrehajtása, illetve
- a bv. szervezettel vagy a bv. szervvel kötött együttműködési megállapodásban foglaltak teljesítése érdekében léphet a bv. szerv területére.

A hivatalos vagy szolgálati ügyben eljáró személy a bv. szerv *azon területén tartózkodhat, ahol a feladata ellátásához jelenléte szükséges.*

A büntetés-végrehajtás felügyeletét *ellátó ügyész* a bv. szerv bármely területén tartózkodhat.

A védő, valamint a fogva lévő sértett, a magánvádló és az egyéb érdekelt képviselője, továbbá a fogva lévő pótmagánvádló, illetve tanú érdekében eljáró ügyvéd;

- kirendelésről szóló határozat vagy meghatalmazás felmutatása mellett léphet be a bv. szerv területére.

- A belépést engedélyezni kell, ha a védő a meghatalmazásnak a fogvatartottal való aláíratása érdekében keresi fel az intézetet. A védő a meghatalmazásnak a Be. 47. § (2) bekezdése szerinti benyújtásáig a fogvatartottal csak ellenőrzés mellett beszélhet. Ha a bíróság a Be. 135. § (4) bekezdése alapján a védőt az eljárásból kizárta, az adott büntetőeljárásban nem engedélyezhető a kizárt védő bv. szerv területére történő belépése.

A védett személy és a védelmét ellátó be- és kiléptetése, személye, járműve és mozgásának biztosítása, a védelemhez szükséges eszközök bevitele a bv. szerv vezetője és a védelmet ellátó szervezet képviselője közötti előzetes egyeztetés szerint történik.

- 4. A bv. szerv területéről kilépő személy ellenőrzésére a 2-3 pontokban foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.*
- 5. A bv. szerv területére behajtó vagy onnan távozó járműveket át kell vizsgálni.*
- 6. Amennyiben nem tesz eleget, a személy belépésének és a jármű behajtásának az engedélyezését meg kell tagadni, a kilépésre és a jármű kihajtására csak a szükséges intézkedések megtétele után kerülhet sor.*
- 7. A bv. szerv rendjére és a biztonságára vonatkozó legfontosabb előírásokról szóban, illetve a részletes szabályokról - ideértve a be nem vihető tárgyak jegyzékét is - a belépni szándékozó személyeket írásban tájékoztatni kell.*
- 8. A bv. szervek területére való belépés, a tartózkodás és a kilépés részletes szabályait, továbbá a bv. szerv területén hivatali (szolgálati) tevékenységet végző személyekre vonatkozó sajátos rendelkezéseket külön jogszabály tartalmazza.*

A be- és kilépés dokumentumai

Be- és kilépés témakörénél lényeges tisztázni azt, hogy mit köteles dokumentumként elfogadni a személy és gépjármű-bejárat biztonsági felügyelő.

A be- és kilépésre jogosító okiratokat két nagy csoportra lehet osztani:

- közokirat,
- magánokirat.

Szolgálati igazolvány: (lehet hivatásos, vagy közalkalmazotti)

- a bv. szerv dolgozója,
- a bv. szervezet dolgozója szolgálati ügyben,
- más fegyveres rendvédelmi szerv dolgozója, pl. rendőrség.

Személyi igazolvány, (a kártya formátumú vezetői engedély) és egyszeri belépési engedély:

- az intézet területére belépni szándékozó polgári személy.

Ügyvédi igazolvány, valamint megbízólevél, meghatalmazás vagy kirendelő határozat:

- ügyvéd.

Ügyészi igazolvány: ügyész.

Bírói igazolvány: bíró.

Munkaadói igazolvány:

- bíróság, ügyészség dolgozója,
- közjegyző.

Útleve:

- alapvetően a külföldi állampolgárok, illetve bárki, mert a személyazonosság megállapítására alkalmas.

Nyugdíjas igazolvány:

- a bv. szervezet nyugállományú tagjai.

Ha a nem magyar állampolgárságú fogvatartottat az illetékes külképviselet tagja nem az általános látogatási időben kívánja meglátogatni, akkor a látogatásra a bv. szerv vezetőjével előzetesen egyeztetett időpontban kerülhet sor. A nem magyar állampolgárságú fogvatartotthoz külföldről érkezett személy látogatását - a bv. szerv vezetőjének hatáskörében - soron kívül engedélyezni kell.

A be- és kiléptetés rendjét minden intézet és intézmény vezetője a helyi sajátosságok figyelembe vételével köteles helyi intézkedésben szabályozni. A helyi intézkedésben nem lehetnek ellentétesek a vonatkozó jogszabályokban rögzítettekkel.

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 98.§ (2) bekezdése szerint az országgyűlési képviselők képviselői jogosultság gyakorlása nem eredményezheti a bv. szervek rendeltetésszerű működésének sérelmét. A bv. szervek rendeltetésszerű működéshez tartozik, hogy oda csak munkaidőben lehet belépni és bent tartózkodni. A TÜK irodákba, a fegyverszobákba történő belépésre, valamint a TÜK iratokba történő betekintésre külön szabályok érvényesek. Ezek tekintetben engedélyt kizárólag az országos parancsnok adhat.

A személybejárat biztonsági felügyelő feladata:

- a) a személybejárat kapu őrzése és védelme, a szolgálatteljesítési hely fegyveres biztosítása,
- b) a bv. szerv tulajdonának védelme,
- c) a be-, és kiléptetések végrehajtása, arról nyilvántartás vezetése, a belépési engedélyek kiállítása, ajtók működtetésére alkalmas belépő kártyák, kulcsok, illetve kitűzők és személyi riasztók kiadása-visszavétele,
- d) a kapu közelében csoportosulás, vagy más rendellenesség észlelése esetén jelentéstétel a szolgálatban lévő biztonsági tiszt felé,
- e) a személybejárat kapun illetéktelen személy bejutásának, fogvatartott szökésének, valamint a bv. szerv biztonságára veszélyes eszközök, anyagok bevitelének, illetve a bv. szerv tulajdonát képező tárgyak jogtalan kivitelének megakadályozása,
- f) a belépő személy beléptetés megkezdése előtti tájékoztatása a beléptetési eljárás menetéről, a jogairól és kötelezettségeiről,

g) érvényt szerezni a tiltó rendelkezéseknek, illetve alkalmazni a be- és kiléptetésre vonatkozó helyi rendelkezéseket,

h) a büntetés-végrehajtási szervek területére történő be- és kilépés, valamint a büntetés-végrehajtási szervek területén tartózkodás részletes szabályairól szóló 44/2007. (IX. 19.) IRM rendelet 2. § (1a) bekezdésében foglalt kivétellel a be- és kilépő személyazonosságának, a belépés indokának, valamint a be- és kilépésre jogosító iratok ellenőrzése,

i)

Hatályon kívül helyezte: 9/2019 OP szakutasítás, 2019.02.28.

j) a be- és kilépők táskáinak, csomagjainak, ruházatának ellenőrzése, átvizsgálása, szükség esetén alkoholos befolyásoltságának ellenőrzése a vonatkozó rendelkezések szerint,

k) a be- és kilépők ellenőrzésére szolgáló, rendszeresített berendezések, technikai eszközök alkalmazása,

l) a fogvatartottakhoz érkező látogatók belépési jogosultságának, személyazonosságának ellenőrzése,

m) a bv. szerv területén ideiglenes jelleggel dolgozó, nem a büntetés-végrehajtás alkalmazásában lévő személy(ek) be- és kiléptetése a bv. szerv vezetője által jóváhagyott engedély alapján,

n) a beléptetés érdekében intézkedés az ügyintéző személy megkereséséről,

o) az őrhelyen elhelyezett szolgálati okmányok pontos vezetése.

A személybejáráti biztonsági felügyelő a fogvatartottak be- és kiléptetése során megvizsgálja:

a) az engedéllyel történő intézetelhagyás esetén a távozásra jogosító iratok, valamint visszaérkezéskor az azokon feltüntetett adatok valódiságát,

b) az okmányok, valamint a számítógépes nyilvántartó rendszer alapján az intézetet engedéllyel elhagyni szándékozó, továbbá a szabadságvesztés megkezdésére vagy folytatására, és az elzárás végrehajtásának megkezdésére jelentkező, illetve a rendőrség által átkísért fogvatartott személyazonosságát,

c) ha a fogvatartott szállítása, előállítása, illetve egészségügyi intézménybe való kihelyezése a személybejárat kapun keresztül történik, akkor az erről szóló okmány valódiságát.

A gépjármű bejárat biztonsági felügyelő feladata:

- a) megegyezik a személybejárat biztonsági felügyelő feladataival (a gépjármű-kapura értelemszerűen alkalmazva),
- b) a gépjárművek be- és kiléptetésének végrehajtása,
- c) anyagszállításkor az okmányok vizsgálata, tárolása, a jogtalan szállítás megakadályozása, illetve ennek haladéktalan jelentése a szolgálatban lévő biztonsági tisztnak,
- d) a be- és kihajtó jármű átvizsgálása, a vezetőfülke, az alváz-, valamint a jármű minden elrejtőzésre vagy anyagszállításra alkalmas egyéb részeinek ellenőrzése,
- e) a járműforgalmat zavaró személyről, járműről vagy egyéb körülményről azonnali jelentéstétel a szolgálatban lévő biztonsági tisztnak.

A személy-, illetve a gépjármű bejárat biztonsági felügyelő a büntetés-végrehajtási szervek területére történő be- és kilépés, valamint a büntetés-végrehajtási szervek területén tartózkodás részletes szabályairól szóló 44/2007. (IX. 19.) IRM rendelet 2. § (1a) bekezdésében foglalt kivétellel a bv. szervbe érkező, onnan távozó személy be-, illetve kiléptetése előtt meggyőződik:

- a) a személy személyazonosságáról,
- b) a be- vagy kilépés jogosultságáról,
- c) a belépés okáról, arról, hogy az ügyintéző fogadja-e a belépésre jelentkezőt,
- d) a belépésre jogosító igazolvány, engedély, határozat meglétéről, érvényességéről, valódiságáról.

Abban az időszakban, amikor nincs személybejárat-, illetve gépjármű-bejárat biztonsági felügyelő, feladatait a szolgálatban lévő biztonsági tiszt, bv. gazdasági társaság esetén a munkáltatás-biztonsági vezető által kijelölt biztonsági felügyelő látja el.

A jármű rakodásának ellenőrzése

A gépjármű kísérésevel megbízott személynek a jármű bv. szerv területén való tartózkodása alatt meg kell akadályoznia, hogy

- a) a járművön fogvatartott elrejtőzzön,
- b) a szállítójegyen feltüntetettől eltérő mennyiségű vagy minőségű anyagot szállítsanak be-, illetve el a bv. szervből,
- c) a járművel érkező személy és bármely fogvatartott tiltott kapcsolatot létesítsen,
- d) tiltott tárgy a bv. szerv területére be-, illetve onnan kijusson,
- e) a jármű, vagy az azzal érkező személyek az engedélyezett útvonalat elhagyják, a bv. szerv számukra nem engedélyezett területére belépjenek.

6.

a) A biztonsági tevékenység differenciálásának fogalma, a kockázati csoportok meghatározása.

Jogszályi háttér

- 2013. évi CCXL tv.
- 16/2014. IM rendelet,
- Biztonsági Szabályzat.

A differenciálás fogalma

A biztonsági tevékenység differenciálása az egyik fontos alapelv, illetve komplex tevékenység, amely áthatja a büntetés-végrehajtás egészét a szakmai feladatok rendszerében. *Kifejezésre juttatja, hogy a fogvatartottak őrzését, felügyeletét és ellenőrzését az intézet típusának, biztonsági helyzetének, építészeti jellegének, elhelyezkedésének, környező lakossághoz való viszonyának és a fogvatartottak büntetés-végrehajtási fokozatának, elkövetett cselekmény jellegének, ítélet tartamának, veszélyességi szintjének, viselkedésének és személyiségének figyelembe vételével hogyan kell megszervezni.*

A kockázatelemzés olyan büntetés-végrehajtási szakmai tevékenység, amelynek során az elítélt vonatkozásában felmérésre és értékelésre kerül a kockázatscsoportok kockázati értéke.

Az elítélt befogadását követően, de az elhelyezésre kijelölt bv. intézet befogadási és fogvatartási bizottság ülését megelőzően el kell végezni az alábbi kockázatscsoportok felmérését:

- a) fogolyszökés és annak kísérlete,
- b) öngyilkosságra irányuló magatartás,
- c) önkárosítás,
- d) bármely személy elleni erőszakos cselekmény vagy annak kísérlete,
- e) a bűnözői, illetve a fogvatartotti szubkultúrában betöltött vezetői, szervezői, végrehajtói szerep, tevékenység, ha erre vonatkozóan információ áll rendelkezésre,
- f) pszichoaktív szerrel való visszaélés.

A felmérés során meghatározott kockázatszoportokat külön-külön kell értékelni, amelynek alapján a kockázati érték magas, közepes vagy alacsony lehet. Az elítélt köteles együttműködni a visszaesési és fogvatartási kockázatok felmérését szolgáló eljárások során.

b) A fogvatartottak biztonsági kockázati besorolása

A *kockázatkezelés* olyan büntetés-végrehajtási szakmai tevékenység, amely során a meghatározott kockázatszoportok felmérése alapján – figyelembe véve az elítélt reintegrációs szükségleteit és társadalmi helyzetét, valamint a fogvatartás rendjét és biztonságát veszélyeztető kockázati tényezőket – az egyéniesített fogvatartási programtervben foglaltak teljesítését biztosítják és nyomon követik. A kockázatkezelés a szabadságvesztés teljes tartamára kiterjed, annak egyes elemei az elítélt teljesítményétől és eredményeitől függően módosulhatnak.

A fogvatartási és visszaesési kockázatok mérését célzó *prediktív* (előrejelző, következtető) mérőeszközök alkalmazását, valamint a szexuális bűnelkövetők részére felajánlott, a visszaesés valószínűségét csökkentő terápiás jellegű foglalkozásokat pszichológus bevonásával kell végezni. A büntetés végrehajtása alatt különböző rezsimeket kell kialakítani, aminek során az alábbiakat kell teljesíteni:

- a megismerést követően az elítéltek klasszifikációja, típusba sorolása,
- az életfeltételek kialakítása az eltérő rezsimek, rezsimfokozatok jellegének megfelelően,
- az elítéltek sajátosságaihoz igazodó bánásmód, kezelési elvek, módszerek kialakítása és alkalmazása.

Az elítéltek biztonsági kockázatának elemzése és besorolása

A Bv. tv. 97. § (5) bekezdésében meghatározott feladatok biztonságos végrehajtása érdekében minden elítélt esetében – a kockázatelemzés és értékelés részeként – el kell végezni a biztonsági kockázati besorolását, amely *magas, közepes vagy alacsony* szintű lehet. A kockázatelemzés során az elítéltről a fogvatartotti nyilvántartásban szereplő korábbi fogvatartása során megállapított biztonsági csoportba sorolására, az elkövetett fegyelemsértésekre és fenyegetésekre vonatkozó adatok is felhasználhatók.

Magas szintű a biztonsági kockázata annak az elítéltnak, akinél

- az elkövetett bűncselekmény jellege,
- a kiszabott büntetés tartama,
- bűnszervezetben vagy a fogvatartotti szubkultúrában betöltött szerepe,
- a bv. intézet rendjéhez és biztonságához való viszonya,
- korábbi fogvatartása során tanúsított magatartása vagy más személyi körülménye alapján megalapozottan feltehető, hogy adott helyzetben *a bv. intézet rendjét súlyosan sértő cselekményt, szökést, a saját vagy mások életét, testi épségét sértő vagy veszélyeztető magatartást tanúsítana*, és így a biztonságos fogvatartása *csak őrzéssel biztosítható*.

Közepes szintű a biztonsági kockázata annak az elítéltnak, akinél megalapozottan feltehető, illetve magatartása alapján megállapítható, hogy

- *a bv. intézet rendjével tudatosan szembe helyezkedik,*
- *az azzal kapcsolatos magatartási szabályokat megszegi,* és így a biztonságos fogvatartása *csak felügyelettel vagy őrzéssel biztosítható*.

Alacsony szintű a biztonsági kockázata annak az elítéltnak, aki

- *a bv. intézet rendjét várhatóan betartja,*
- *szökésétől vagy más bűncselekmény elkövetésétől nem kell tartani,* és így a biztonságos fogvatartása *általában ellenőrzéssel is biztosítható*.

7.

- a) A biztonsági elkülönítés, a motozás, valamint a mozgáskorlátozó eszközök alkalmazása.**

Jogszáabályi háttér

- 2013. évi CCXL. tv.
- 16/2014. IM rendelet,
- Biztonsági Szabályzat.

Az elítélttel szemben a végrehajtás rendjének megőrzése és a fogvatartás biztonságának fenntartása érdekében a következő biztonsági intézkedések alkalmazhatók-

- a) biztonsági elkülönítés,**
- b) biztonsági zárkába vagy részlegre helyezés,**
- c) mozgáskorlátozó eszközök alkalmazása,**
- d) elektronikus távfelügyeleti eszköz alkalmazása,**
- e)-elektronikus megfigyelési eszköz vagy az ellenőrzést biztosító megfigyelési eszköz alkalmazása,
- f) motozás,
- g) biztonsági ellenőrzés, biztonsági vizsgálat és biztonsági szemle,
- h) az ajtók zárva tartásának elrendelése,
- i) egyes jogok gyakorlásának felfüggesztése,
- j)- az engedély nélkül tartott elektronikus hírközlő eszköz vagy információs rendszer felkutatása és használatának korlátozása érdekében alkalmazott eszköz.

(2) Az (1) bekezdés a)-d) pontjában meghatározott biztonsági intézkedések egyéni kockázatelemzés alapján alkalmazhatók.

(3) Indokolt esetben több biztonsági intézkedés együtt is alkalmazható.

(4) A büntetés-végrehajtási szervezet tagjai a bv. intézet biztonságát sértő vagy veszélyeztető cselekmények felszámolása érdekében jogosultak és kötelesek a rend fenntartásához, illetve helyreállításához szükséges intézkedéseket megtenni.

(5) A büntetés-végrehajtási szervezet tagja hivatásának jogszerű teljesítése során az intézkedéseinek a megengedett kényszerítő eszközök alkalmazásával is jogosult érvényt szerezni. A kényszerítő eszközök alkalmazási feltételeit a büntetés-végrehajtási szervezetről szóló törvény határozza meg.

A biztonsági elkülönítés

146. § (1) Az elítélt biztonsági elkülönítésére akkor kerülhet sor, ha

- a) a bv. intézet rendjét, biztonságát súlyosan sérti vagy veszélyezteti,
- b) csoportos ellenszegülésben vesz részt,
- c) az utasítás végrehajtását, a munkavégzést megtagadja, vagy
- d) ön- vagy közveszélyes magatartást tanúsít.

(2) A biztonsági elkülönítés elrendelésére és megszüntetésére a bv. intézet parancsnoka vagy a személyi állomány általa megbízott tagja jogosult. A biztonsági elkülönítés csak az elrendelésre okot adó körülmény megszűnéséig, de legfeljebb tíz napig tarthat, ezt egy alkalommal legfeljebb tíz nappal a bv. intézet parancsnoka meghosszabbíthatja. Az elkülönítés tartamába minden megkezdett nap beszámít.

(3) A biztonsági elkülönítés ideje alatt az elítélt

- a) állandó felügyelet alatt áll,
- b) az intézet területén engedéllyel és felügyelettel mozoghat, zárkáját zárva kell tartani,
- c) látogatójával biztonsági beszélőfülkében vagy biztonságtechnikai eszközön keresztül érintkezhet,
- d) az intézet csoportos művelődési, sportolási és szabadidő eltöltésének lehetőségeit nem veheti igénybe,
- e) önképzést folytathat,
- f) saját ruhát nem viselhet,
- g) magánál tartható tárgyainak köre és mennyisége korlátozható.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott korlátozások együttesen vagy külön-külön alkalmazhatók, erről az elrendelőnek írásban kell határoznia.

(5) A bv. orvos - szükség esetén pszichológus bevonásával - a biztonsági elkülönítés megkezdése előtt, de legkésőbb az elkülönítés megkezdését követő hetvenkét órán belül, továbbá a biztonsági elkülönítés alatt jogszabályban meghatározott rendszerességgel megvizsgálja az elítéltet. Ha a bv. orvos vagy a pszichológus az elítélt egészségi állapotára tekintettel - ide nem értve a (6) bekezdésben meghatározott elkülönítést - a biztonsági elkülönítés megkezdését vagy továbbfolytatását nem javasolja, az elítéltet nem lehet elkülöníteni vagy azt meg kell szüntetni.

(6) Az ön- vagy közveszélyes magatartást tanúsító elítéltet az erre a célra kialakított helyiségben kell elhelyezni - ennek érdekében vele szemben mozgáskorlátozó eszköz alkalmazható -, és haladéktalanul intézkedni kell orvosi, vagy a bv. orvos távollétében szakápolói vizsgálata iránt. Ez utóbbi esetben intézkedni kell annak érdekében, hogy az elítéltet két órán belül a bv. orvos - szükség esetén pszichológus bevonásával - megvizsgálja. Az elkülönítés legfeljebb nyolc óra időtartamú lehet, és annak szükségességét kétóránként felül kell vizsgálni. Nyolc óra elteltével, ha az elítélt állapota nem rendeződik, intézkedni kell pszichiátriai vizsgálata iránt.

Rendelet:

52. § (1) A biztonsági elkülönítés elrendelésére, időtartamának meghosszabbítására, valamint szükségességének felülvizsgálatára a bv. intézet parancsnoka vagy az általa kijelölt személy jogosult.

(2) A biztonsági elkülönítés az elítélt külön e célra szolgáló helyiségben történő elhelyezése. Nem kell az elhelyezést megváltoztatni, ha az elítélt egyszemélyes zárkában van, és ez a biztonsági elkülönítés célját nem veszélyezteti.

(3) Az elkülönítésre magánelzárás végrehajtására kialakított zárka is igénybe vehető, de ebben az esetben az elítélt részére a 4. mellékletben meghatározott felszerelési tárgyakat biztosítani kell.

(3a) A biztonsági elkülönítés esetén a Bv. tv. 146. § (5) bekezdése szerint el kell végezni az elítélt orvosi vizsgálatát és azt a biztonsági elkülönítés tartama alatt legalább hetente meg kell ismételni, továbbá ha annak a Bv. tv. 150. § (3) bekezdésében foglalt feltételei fennállnak, biztosítani kell az elítélt viselkedésének elektronikus megfigyelési eszközzel történő nyomonkövetését. A biztonsági elkülönítést nem lehet megkezdni, vagy azt meg kell szüntetni, ha a bv. orvos vagy a pszichológus

a biztonsági elkülönítés megkezdését vagy folytatását nem javasolja. Ha az elítélt állapota rendeződik, a biztonsági elkülönítést vagy annak hátralévő részét végre kell hajtani.

(4) A biztonsági elkülönítés indokoltságát - a Bv. tv. 146. § (6) bekezdésében foglaltak kivételével - a bv. intézet parancsnoka vagy annak jogkörében eljáró személy **szükség szerint**, de legalább **háromnaponta** köteles felülvizsgálni.

(5) Az elítéltet az elrendelő köteles írásban tájékoztatni a biztonsági elkülönítés tartama alatti **korlátozó intézkedések** bevezetéséről, a **jogairól** és a **kötelezettségeiről**. A tájékoztatást a biztonsági elkülönítés elrendelését követően **haladéktalanul** meg kell tenni, a tájékoztatás tudomásulvételét az **elítélt aláírásával** igazolja. Ha az elítélt az aláírást megtagadja, a tájékoztatás megtörténtét **két tanú aláírásával** kell igazolni. Az ön- vagy közveszélyes magatartást tanúsító elítélt tájékoztatását szóban, a személyi állomány két tagja jelenlétében kell végrehajtani.

(6) Büntetőeljárás alatt álló elítélt az ahhoz kapcsolódó jogainak gyakorlásában a biztonsági elkülönítés alatt sem korlátozható.

(7) A biztonsági elkülönítésre okot adó körülmény megszűnésével a biztonsági intézkedést haladéktalanul meg kell szüntetni.

BSz.

146. A biztonsági elkülönítésről hivatali munkaidőben a bv. intézet vezetője vagy az általa megbízott személy, hivatali munkaidőn kívül, továbbá hétvégén és ünnepnapon a szolgálatban lévő biztonsági tiszt dönt. Amennyiben az elrendelő szükségesnek tartja, az elkülönítésről más szakterület véleményét is kikérheti.

147. Az ön- vagy közveszélyes magatartást tanúsító fogvatartott elhelyezésének fenntartásáról munkaidőben a bv. intézet vezetője vagy az általa megbízott személy, hivatali munkaidőn kívül a szolgálatban lévő biztonsági tiszt dönt.

148. A biztonsági elkülönítés elrendelésével egyidejűleg a Bv. törvényben és a Rendeletben meghatározottak szerint rendelkezni kell a korlátozásokról, továbbá gondoskodni kell arról, hogy az ott elhelyezett fogvatartott számára hozzáférhetetlen helyen kerüljenek elhelyezésre a birtokában nem tartható tárgyak és eszközök.

149. A biztonsági elkülönítésről biztonsági elkülönítési lapot (6. melléklet) kell kiállítani, amelyet az ügykezelési szabályok betartásával kell kezelni, eredeti példányát az elkülönítés megszüntetése után az irattárban, fénymásolatát a fogvatartott reintegrációs iratanyagában kell elhelyezni.

150. A biztonsági elkülönítést a fogvatartotti nyilvántartásban rögzíteni kell.

151. A fogvatartott szállítása miatt megszüntetett biztonsági elkülönítésről a szállítmányvezetőt, valamint a fogadó bv. intézetet a biztonsági elkülönítési lap fénymásolt példányának átadásával kell tájékoztatni.

152. A biztonsági elkülönítéssel kapcsolatos feladatokat, hatásköröket és a végrehajtási rendet a bv. intézet vezetője intézkedésben köteles szabályozni.

A mozgáskorlátozó eszköz alkalmazása

Az elítéltek mozgáskorlátozása az egyik legtisztább preventív intézkedés. Amennyiben a *bilincs kényszerítő eszközként való alkalmazásának törvényben meghatározott feltételei nem állnak fenn*, az elítélt mozgásának a korlátozása azonban a fogvatartás biztonságát sértő vagy veszélyeztető cselekmény *megelőzése érdekében* szükséges, mozgáskorlátozó eszközként bilincs vagy a *végtagra* helyezett, testi sérülést nem okozó *más* eszköz alkalmazható.

148. § Mozgáskorlátozó eszközként - testi sérüléssel nem járó módon - rögzítő övvel vagy anélkül bilincs, vezetőbilincs vagy a végtag rögzítésére alkalmas más eszköz az intézkedésre okot adó körülmény megszűnésig, de legfeljebb folyamatosan tizenkét óra időtartamra alkalmazható, ha az elítélt egészségi állapota azt megengedi. A tizenkét óra időtartamú korlátozás nem vonatkozik az elítélt bv. intézeten kívüli kísérésére vagy őrzésére.

149. § Az elítéltek intézeten kívüli mozgásának nyomon követése érdekében elektronikus távfelügyeleti eszköz alkalmazható

a) az elítélt bv. intézet területén kívül történő foglalkoztatása,

b) a nem a büntetés-végrehajtási szervezet kezelésében lévő egészségügyi intézményben (a továbbiakban: egészségügyi intézmény) elhelyezett elítélt őrzése, felügyelete,

- c) a súlyos beteg közeli hozzátartozóját meglátogató elítélt felügyelete,
 - d) a közeli hozzátartozója temetésén részt vevő elítélt felügyelete,
 - e) csoportos kimaradás felügyelete
- esetén.

Rendelet:

54. § (1) A mozgáskorlátozó eszköz alkalmazásáról szóló döntést az érintett elítéltre vonatkozó adatok és információk alapján kell meghozni, amelynek során figyelembe kell venni az elítélt biztonsági kockázati besorolását és a kockázatelemző és értékelő összefoglaló jelentés tartalmát is. A mozgáskorlátozó eszköz alkalmazása során különös tekintettel kell lenni a törvényes bánásmód és az emberi méltóság tiszteletben tartására.

(2) A mozgáskorlátozó eszközt utasításra vagy saját elhatározásból lehet alkalmazni, amit minden esetben írásban kell rögzíteni. Ha a személyi állomány tagja saját elhatározásból alkalmaz mozgáskorlátozó eszközt, annak indokoltságát a bv. intézet parancsnoka nyolc napon belül köteles kivizsgálni.

(3) Mozgáskorlátozó eszköz alkalmazásának, előállítás esetén pedig a vezető bilincs és a lábbilincs elrendelésére és megszüntetésére a bv. intézet parancsnoka vagy az által kijelölt személy jogosult.

(4)* Büntetőügyben történő előállításkor az eljáró ügyészség vagy a bíróság elrendelheti az alkalmazott mozgáskorlátozó eszköz eltávolítását. Az előállító biztonsági felügyelő az erre vonatkozó rendelkezést köteles végrehajtani. Az intézkedés nem vonatkozhat a vezető és a lábbilincs eltávolítására.

55. § (1) Ha a bilincs kényszerítő eszközként való alkalmazásának törvényben meghatározott feltételei nem állnak fenn, az elítélt mozgásának a korlátozása azonban a fogvatartás biztonságát sértő vagy veszélyeztető cselekmény megelőzése érdekében szükséges, mozgáskorlátozó eszközként bilincs vagy a végtagra helyezett, testi sérülést nem okozó más eszköz alkalmazható.

(2) A mozgás korlátozása történhet a kezek előre vagy hátra bilincselésével, két vagy több személy egymáshoz rögzítésével, bilincs és bilincsrögzítő öv együttes alkalmazásával, vezetőszárral ellátott bilincstag (a továbbiakban: vezető bilincs), valamint egyéb, a végtag rögzítésére alkalmas eszköz használatával is.

(3) Lábbilincs elsősorban azzal az elítélttel szemben alkalmazható,

a) akinek kezére sérülés vagy a kézfej hiánya miatt mozgáskorlátozó eszköz nem helyezhető, vagy

b) akinél alapos okkal feltételezhető, hogy kíséréskor a fogvatartás biztonságát sértő vagy veszélyeztető cselekményt szándékozik megvalósítani, különösen, ha szökésétől, az életet és testi épséget sértő vagy veszélyeztető támadásától, önkárosító magatartásától, valamint a bv. intézet működésének súlyos megzavarására irányuló cselekmény megvalósításától kell tartani.

(4) Ha az elítélt meghatározott helyen tartása másként nem biztosítható - a járművön való szállítást kivéve - átmeneti intézkedésként végtagja tárgyhoz is rögzíthető. Szállításkor az elítéltet tilos tárgyhoz rögzíteni, valamint kezeit hátra bilincselni. Ez alól kivételt képez, ha a jármű valamilyen ok miatt hosszabb időre várakozásra kényszerül és a biztonságos őrzés más módon nem biztosítható.

(5) Az elítélt foglalkoztatása során nem lehet mozgáskorlátozó eszközt alkalmazni.

(6) Nem minősül folyamatos alkalmazásnak, ha a mozgáskorlátozó eszköz levétele és újabb alkalmazása között két óra eltelt.

BSz.

60. Mozgáskorlátozó eszköz alkalmazásáról a biztonsági osztályvezető dönt, ettől eltérni kizárólag a bv. szerv vezetőjének írásos rendelkezése alapján lehet. Ezen személyek döntése hiányában az alkalmazásról a szolgálatban lévő biztonsági tiszt dönthet.

161. Amennyiben a mozgáskorlátozó eszközt a fogvatartottal szemben rendszeresen alkalmazzák, annak rendjét és részleteit a fogvatartottra vonatkozó egyéni kezelési utasításban kell meghatározni. A mozgáskorlátozást meghatározó rendelkezéseket a fogvatartotti nyilvántartásban rögzíteni kell.

162. Amennyiben a mozgáskorlátozó eszközt a fogvatartottal szemben eseti jelleggel alkalmazzák, arról a bv. szerv vezetője által kiadott intézkedésben meghatározottak szerint kell dönteni.

163. A mozgáskorlátozó eszközt alkalmazó köteles jelentést készíteni (7. melléklet). Az utasításra történő alkalmazás esetén a mozgáskorlátozást elrendelő köteles rendelkezni az alkalmazásról (8. melléklet). A mozgáskorlátozás indokoltságának vizsgálatát valamennyi esetben a bv. szerv vezetője vagy az általa megbízott személy végzi.

164. A bv. szervnél mozgáskorlátozó eszközként a rendszeresített, különböző típusú kéz- és lábbilincs, vezetőszárral ellátott bilincstag (vezetőbilincs), valamint bilincsrögzítő öv és kézbilincs alkalmazható. Testi sérülést nem okozó, más alkalmas eszköz (pl. nadrág- vagy derékszíj stb.) ilyen célra csak akkor vehető igénybe, ha az alkalmazás feltétele fennáll, és az előzőekben felsorolt eszköz nem vagy nem kellő mennyiségben áll rendelkezésre. Vezetőbilincs elsősorban előállítás végrehajtása során alkalmazható.

165. A rendszeresített mozgáskorlátozó eszközök közül az arányosság figyelembevételével egyidejűleg több is alkalmazható.

166. A [Rendelet 55. § \(2\)–\(3\) bekezdésében](#) meghatározottak alapján az intézkedő a bilincselés módját – az arányosság és szükségesség figyelembevételével – a legcélrányosabban választja meg.

167. A kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha

a) a mozgáskorlátozásra kényszerítő eszköz-alkalmazást követően kerül sor, vagy

b) alapos okkal támadástól vagy szökéstől kell tartani.

168. A lábbilincs használatával kapcsolatban a [Rendelet 55. § \(3\) bekezdése](#) szerinti rendelkezéseket kell értelemszerűen alkalmazni.

169. A fogvatartott meghatározott helyen tartásának tárgyhoz bilincseléssel a [Rendelet 55. § \(4\) bekezdésében](#) foglaltaknak megfelelően akkor van helye, ha a fogvatartott további önkárosításának, támadásának, szökésének megakadályozása, ellenszegülésének megtörése vagy az intézkedés eredményes befejezése más módon nem biztosítható. A fogvatartott tárgyhoz rögzítésére akkor is sor kerülhet, amennyiben a személyi állomány tagjának egyéb rendkívüli esemény megakadályozására más módon nincsen lehetősége.

170. Az önkárosítással fenyegetőző fogvatartott csak abban az esetben rögzíthető tárgyhoz, amennyiben az állapota nem indokolja az ön- vagy közveszélyes magatartást tanúsító fogvatartott elhelyezésére szolgáló helyiségbe helyezést. Az indokoltság megítélésében az orvos – egészségügyi személyzet – véleménye az irányadó.

171. A további önkárosítás megakadályozása céljából történő tárgyhoz rögzítést kizárólag kamerával ellátott, egyszemélyes elkülönítésre szolgáló zárkában lehet végrehajtani. A tárgyhoz rögzítést az erre a célra kialakított eszközön, háton fekvő helyzetben, a végtagok rögzítésével és a fej védelmét biztosító eszköz felhelyezésével lehet csak végrehajtani.

172. A tárgyhoz rögzítés időtartama legfeljebb folyamatosan két óra, amennyiben az önkárosítás veszélye a két óra leteltével is fenn áll, a tárgyhoz rögzítést meg kell szüntetni, és a fogvatartottat az ön- vagy közveszélyes magatartást tanúsító fogvatartott elhelyezésére szolgáló helyiségbe kell elhelyezni.

173. A tárgyhoz rögzítés alatt a fogvatartott állapotát az egészségügyi szolgálat óránként köteles ellenőrizni. Amennyiben a tárgyhoz rögzítés szükségessége már nem áll fenn, vagy az a fogvatartott egészségét veszélyezteti, azt haladéktalanul meg kell szüntetni.

174. A tárgyhoz rögzítés esetszámait a bv. szerv köteles az év végi adatszolgáltatás során jelenteni.

175. A tárgyhoz rögzítést a bv. szerv vezetője által kijelölt szakterületi vezető rendelheti el, hivatali munkaidőn túl a szolgálatban lévő biztonsági tiszt.

176. Ha a mozgáskorlátozás alatt lévő fogvatartottat valamilyen okból (pl. baleset) elsősegélyben vagy orvosi ellátásban kell részesíteni, a mozgáskorlátozást a megfelelő ellátás biztosításához szükséges mértékben csökkenteni kell, vagy ha szükséges, meg kell szüntetni.

177. Amennyiben a mozgáskorlátozó eszköz láthatóan sérülést okozott, a szükséges egészségügyi ellátásról gondoskodni kell.

A motozás

51. § (1)* A motozás az elítélt testének és ruházatának, valamint a nála lévő személyes tárgyainak az átvizsgálása. Az elítélt motozását - ide nem értve a motozásnál közreműködő orvost és egészségügyi szakszemélyzetet, valamint a technikai eszközzel történő ruházatátvizsgálást végző személyt - az elítélttel azonos nemű személy végezheti.

(2) A motozás nem történhet megalázó, szemérem sértő módon.

(3) A test üregeinek átvizsgálását - a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel - csak orvos végezheti.

(4) A szájüreg szemrevételezéssel történő ellenőrzését a bv. intézet állományának az elítélttől eltérő nemű tagja is végrehajthatja.

(5) Az elítélt személyes tárgyainak átvizsgálása során, az elítéltnél nem tartható tárgyak elvételéről, illetve megsemmisítéséről jegyzőkönyvet kell felvenni.

Rendelet:

59. § (1) A motozás célja a fogvatartás rendjét vagy biztonságát sértő vagy veszélyeztető cselekmények megelőzése vagy megakadályozása, rendkívüli esemény elkövetésére alkalmas tárgyak előtalálása, tiltott tárgyak felkutatása, büntetőeljárással vagy fegyelmi eljárással összefüggő tárgyi bizonyítási eszközök megszerzése.

(2) A motozásnál technikai eszköz és szolgálati kutya is igénybe vehető.

(3)* Az altesten lévő testnyílások szemrevételezését is csak orvos vagy egészségügyi szakszemélyzet végezheti.

BSz.

195. A hatékony és differenciált motozás a három módszernek (tapintásos, vetköztetési ellenőrzés, valamint kizárólag technikai ellenőrzés) az adott bv. szerv egyéni biztonsági kockázatkezeléséhez igazított kombinációja.

196. Biztonsági intézkedésként motozás csak fogvatartottal szemben alkalmazható.

197. A motozás során kerülni kell az indokolatlan károkozást.

198. A szívritmus-szabályozóval élő fogvatartott technikai eszközzel nem ellenőrizhető.

199. A motozás végrehajtásának megkezdése előtt – amennyiben arra lehetőség van – az érintettet a végrehajtás alatti együttműködő magatartásra figyelmeztetni kell.

200. A motozás során oktatási céllal a talált tiltott tárgyakat, a felfedett rejtékhelyeket indokolt fényképpel vagy videófelvétellel dokumentálni kell.

201. A testüreg orvos általi átvizsgálásának biztosítását csak a megmotozottal azonos nemű személy végezheti. A vizsgálat során a személyi állomány biztosítási feladatokat végrehajtó tagja a helyiségben csak indokolt esetben lehet jelen.

b) A biztonsági ellenőrzés-, vizsgálat-, szemle, az elektronikus távfelügyeleti eszköz, valamint az elektronikus megfigyelési eszköz.

A biztonsági ellenőrzés-, vizsgálat-, szemle alkalmazása

152. § (1) A zárkák, a lakóhelyiségek, a munkaterületek, az egészségügyi helyiségek és az elítéltek tartózkodására szolgáló egyéb helyiségek biztonsági ellenőrzését naponta kell végrehajtani.

(2) A bv. intézet biztonságának fenntartása, a rendkívüli események megelőzése, megszakítása, felszámolása érdekében a napi biztonsági ellenőrzésen túl a bv. intézet helyiségei, területei a nap bármely szakaszában átvizsgálhatók.

(3) A bv. intézet valamennyi helyiségére és létesítményére kiterjedő biztonsági szemlét jogszabályban meghatározott időközönként kell tartani.

(4) A bv. szervnél évente legalább egy alkalommal a biztonsági rendszer valamennyi elemére kiterjedő, átfogó biztonsági vizsgálatot kell tartani.

(5) Ha a biztonsági ellenőrzés, biztonsági szemle vagy átfogó biztonsági vizsgálat során az elítélt személyes tárgyai között az elítéltnél nem tartható tárgyat találnak, annak elvételéről, illetve megsemmisítéséről jegyzőkönyvet kell felvenni.

Rendelet:

60. § (1) A biztonsági ellenőrzés célja a rongálások, valamint a fogolyszökés előkészületének felderítése. Az ellenőrzés kiterjed a nyílászáró szerkezetek, a berendezési- és felszerelési tárgyak

állapotára, a falak, a mennyezet, a padozat és a rácsok épségére is. Az ellenőrzésnél elítélt nem lehet jelen.

(2) A biztonsági vizsgálat célja a fogvatartás rendjét vagy biztonságát sértő vagy veszélyeztető, tiltott tárgyak felkutatása.

(3) A vizsgálatnak ki kell terjednie az elítélt személyes használati tárgyainak, valamint az elítélt által használt helyiségek átvizsgálására. A vizsgálatnál egyidejűleg az elítélt motozását is végre kell hajtani.

(4) A biztonsági vizsgálat a nap bármely szakában végrehajtható, de a jogszabályban meghatározott pihenőidőn belül csak halaszthatatlan esetben végezhető.

(5) Ha az elítélt a személyes használati tárgyainak az átvizsgálásánál nincs jelen, az intézkedést - jegyzőkönyv felvétele mellett - két tanú jelenlétében kell végrehajtani. A jegyzőkönyv egy példányát az elítéltnak át kell adni.

(6) A biztonsági szemle célja a biztonságra veszélyes körülmények felderítése, valamint az elítélt birtokában lévő tárgyak egyidejű és teljeskörű ellenőrzése.

(7) A bv. szerv valamennyi helyiségére és létesítményére kiterjedő átfogó biztonsági szemlét szükség szerint, de legalább négyhavonta kell végrehajtani, ennek során el kell végezni az elítélt motozását, ellenőrizni kell a biztonsági berendezési és felszerelési tárgyak meglétét, rendeltetésszerű használatát.

(8) Az átfogó biztonsági vizsgálat célja a biztonsági rendszer elemeinek bizottság általi elemzése, a szabályozás, a működtetés és a biztonsági feladatok végrehajtási tapasztalatainak értékelése.

(9) Együttműködési megállapodásban szabályozottak alapján az átfogó biztonsági vizsgálat végrehajtásában más bv. intézet vagy más rendvédelmi szerv tagja is részt vehet.

BSz.

202. A biztonsági ellenőrzés végrehajtásakor – a kórteremben, betegszobában elhelyezett fekvőbetegen kívül – fogvatartott nem lehet jelen, ezért lehetőség szerint olyan időben kell végrehajtani, amikor az ellenőrizendő helyiségeket a fogvatartottak elhagyták, vagy a napirend szerint még nem használják.

203. A biztonsági ellenőrzést naponta legalább egyszer végre kell hajtani. Azt a fogvatartottak munkáltatására szolgáló helyiségek vonatkozásában a munkakezdés előtt és annak befejezése után, a bv. szerv vezetőjének rendelkezése szerint kell elvégezni. Fokozott figyelemmel és körültekintéssel kell a biztonsági ellenőrzést végrehajtani a magas biztonsági kockázatú

fogvatartottak körletrészén, zárkáiban és munkahelyein. Amennyiben az ellenőrzéssel érintett zárka/lakóhelyiség bejárata elektronikus megfigyelési eszközzel lefedett/megfigyelt, és a felvétel a jogszabályi előírások szerinti időtartamban rögzítésre kerül, abban az esetben a végrehajtott ellenőrzés tényét dokumentálni nem szükséges.

9.2. Biztonsági vizsgálat

204. A biztonsági vizsgálatok szervezéséért és végrehajtásáért a biztonsági osztályvezető, valamint a fogvatartotti foglalkoztatás-biztonsági alosztályvezető felelős. A vizsgálatról készült jelentéseknek tartalmaznia kell a vizsgálat célját, idejét, helyét, a végrehajtók létszámát, a megállapításokat, a tett és a javasolt intézkedéseket.

205. A biztonsági vizsgálat végrehajtásának szabályait (gyakoriság, végrehajtók létszáma, eljárás tiltott tárgyak előtalálásakor stb.) a bv. szerv vezetője határozza meg.

9.3. Biztonsági szemle

206. A biztonsági szemlének a bv. szerv valamennyi helyiségére és létesítményére, így a fogvatartottaktól elzártakra (személyzet irodái, vállalkozásoknak bérbe adott helyiségek stb.) is ki kell terjednie.

207. A biztonsági szemle során minden fogvatartottat meg kell motozni, továbbá azzal egyidejűleg biztonsági vizsgálat is végrehajtható.

208. A biztonsági szemlét – figyelemmel a jogszabályban meghatározott időtartamra, a végrehajtási fokozathoz és a rezsimhez igazodóan – a bv. szerv vezetője által meghatározott időpontban és létszámmal kell végrehajtani. A szemle előkészítésével, vezetésével, a dokumentumok összeállításával kapcsolatos feladatokat a biztonsági osztályvezető látja el.

209. A biztonsági szemle végrehajtásáról és tapasztalatairól jegyzőkönyvet kell felvenni, amennyiben a feltárt hiányosságok a bv. szerv biztonságát veszélyeztetik, azok megszüntetését előírányzó intézkedési tervet is készíteni kell. Jóváhagyásáról az agglomerációs központ vezetője rendelkezik. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell az előző szemle során feltárt, de még meg nem szüntetett hiányosságokat és azok okait is.

Az elektronikus távfelügyeleti eszköz

149. § Az elítéltek intézeten kívüli mozgásának nyomon követése érdekében elektronikus távfelügyeleti eszköz alkalmazható

- a) az elítélt bv. intézet területén kívül történő foglalkoztatása,
- b) a nem a büntetés-végrehajtási szervezet kezelésében lévő egészségügyi intézményben (a továbbiakban: egészségügyi intézmény) elhelyezett elítélt őrzése, felügyelete,
- c) a súlyos beteg közeli hozzátartozóját meglátogató elítélt felügyelete,
- d) a közeli hozzátartozója temetésén részt vevő elítélt felügyelete,
- e) csoportos kimaradás felügyelete

esetén.

Rendelet.

56. § (1) Az elektronikus távfelügyeleti eszköz az elítélttel szemben alkalmazható olyan biztonsági intézkedés, amely alkalmas az elítélt bv. intézeten kívüli mozgásának és tartózkodási helyének technikai rendszer általi nyomon követésére.

(2) Az elektronikus távfelügyeleti eszköz alkalmazásáról - egyéni kockázatelemzés alapján - a bv. intézet parancsnoka a bv. intézet ideiglenes elhagyását engedélyező határozatában dönt.

(3) Az elítélt bv. intézet területén kívül történő foglalkoztatása esetén az elektronikus távfelügyeleti eszköz alkalmazásáról a BFB dönt.

(4) A bv. intézet ideiglenes elhagyását engedélyező határozatban rendelkezni kell az elítélt magatartására, a technikai eszköz ellenőrzésére, karbantartására vonatkozó szabályokról.

(5) Biztonsági intézkedésként elrendelt elektronikus távfelügyeleti eszköz alkalmazásáról a bv. intézet értesíti az eltávozási úti cél szerint illetékes rendőrkapitányságot.

57. § (1) Az elektronikus távfelügyeleti eszköz alkalmazásának elrendelése esetén az intézkedés alá vont elítélt köteles azt rendeltetésszerűen használni, és az eszközben bekövetkezett bármely meghibásodást késedelem nélkül a távfelügyeleti tevékenységirányító központ felé bejelenteni.

(2) Az elítélt az eszköz nem rendeltetésszerű használata miatt fegyelmi és kártérítési felelősséggel tartozik.

(3) Az elítéltet az eszköz használatáról ki kell oktatni, amelyet írásban rögzíteni kell.

BSz.

178. Az elektronikus távfelügyeleti eszköz alkalmazásának elrendelése esetén, az elítélt bv. intézeten kívüli mozgásának és tartózkodásának nyomon követését az agglomerációs központ vezetője által irányított bv. intézet (a továbbiakban: távfelügyeletet ellátó bv. intézet) végzi. Amennyiben az elítélt az alkalmazásra vonatkozó szabályokat megszegi, a szükséges tájékoztatást a távfelügyeletet ellátó bv. intézet teszi meg, majd a területileg illetékes, a kihelyezést végrehajtó bv. intézet soron kívül végrehajtja a szükséges intézkedéseket.

179. Az elektronikus távfelügyeleti eszköz alkalmazásával kapcsolatos feladatokat (elrendelés esetei, alkalmazási lehetőségek, személyi állomány azzal kapcsolatos feladatai, felügyeleti tevékenység, ellenőrzési rend, eseményhez kapcsolódó intézkedések, jelentési rend, rendőrséggel való együttműködés szabályai, elítélt tájékoztatásának módja stb.) az agglomerációs központ vezetője agglomerációs intézkedésben köteles szabályozni.

180. A távfelügyeletet ellátó bv. intézet érintett személyi állománya részére az eszköz alkalmazását, a felügyeleti program kezelését rendszeresen oktatni kell.

181. Az elektronikus távfelügyeleti eszköz elítéltre történő felhelyezését a fogvatartotti nyilvántartásban rögzíteni kell.

182. Az elektronikus távfelügyeleti eszköz alkalmazása esetén a BVOP főügyelete felé jelenteni kell

a) az alkalmazás rendjét,

b) az eszköz elítélre történő felhelyezését,

c) az eszköz eltávolítását, valamint

d) az alkalmazás során történt rendellenességeket (meghibásodás, rongálás, szabotázs).

183. Amennyiben az elítélt a végtagjára felhelyezett eszközt eltávolítja, haladéktalanul gondoskodni kell az elítélt felkutatásáról, a kihelyező bv. intézetbe történő visszaszállításáról. Az eredményes végrehajtás érdekében a rendőrség együttműködését kell kérni, amelyért a távfelügyeletet ellátó bv. intézet a felelős.

184. Az elektronikus távfelügyeleti eszköz nem alkalmazható, amennyiben a fogvatartott szívritmus-szabályozóval rendelkezik.

185. Az elektronikus távfelügyeleti eszköz munkáltatás során történő alkalmazásának biztonsági vonatkozású feladatrendszerét a tárgykörben készített módszertani útmutató tartalmazza.

Az elektronikus megfigyelési eszköz (kamera) alkalmazása

150. § (1)* Az elítéltek intézeten belüli mozgásának és tevékenységének megfigyelése, valamint a szökés megakadályozása céljából a bv. intézetnek az elítéltek részére fenntartott, közös használatú helyiségeiben, a bv. intézet udvarán, folyosóin, a bv. intézet területét határoló külső falakon és kapujánál, valamint a bv. szerv kezelésében lévő munkáltatási helyszínen elektronikus megfigyelési eszköz helyezhető el.

(1a)* Az (1) bekezdésben meghatározott célból olyan külső munkáltatási helyszínen, amely nem a bv. szerv kezelésben van, a más rendészeti szerv által működtetett elektronikus megfigyelési eszköz igénybe vehető.

(2)* A büntetés-végrehajtás rendjének biztosítása, valamint bűncselekmények, szabálysértések és fegyelmi vétségek vagy más jogsértések megelőzése céljából a biztonsági zárkában és részlegén, a **biztonsági elkülönítőben**, a HSR részlegén, a fegyelmi elkülönítőben és a magánelzárás fenytés végrehajtására kialakított zárkában, valamint az elítéltek szállítására szolgáló járműben is elhelyezhető elektronikus megfigyelési eszköz.

(3)* Annak az elítéltnak a zárkájában, aki korábban öngyilkosságot kísérelt meg vagy a saját testi épsége elleni önkárosító cselekményt követett el, továbbá akinél az öngyilkosságra irányuló vagy az önkárosító magatartás magas kockázata áll fenn, elektronikus megfigyelési eszköz helyezhető el, ha az elítélt életének és testi épségének megóvása érdekében az elítélt viselkedésének folyamatos nyomon követése szükséges. Kötelező az elektronikus megfigyelési eszköz alkalmazása a korábban öngyilkosságot megkísérlő vagy a saját testi épsége elleni önkárosító cselekményt elkövető elítélt biztonsági elkülönítése, biztonsági zárkába helyezése, magánelzárás fenyítésének végrehajtása és egyszemélyes elhelyezéssel járó fegyelmi elkülönítése során.

(4)* Elektronikus megfigyelési eszköz nem alkalmazható az orvosi rendelő, orvosi diagnosztikai és egyéb egészségügyi ellátásra szolgáló helyiség, az illemhely és a fürdőhelyiség megfigyelésére.

(4a)* A büntetés-végrehajtási szervezetről szóló 1995. évi CVII. törvényben meghatározott célból működtetett pilóta nélküli állami légi járműre elektronikus megfigyelési eszköz telepíthető.

*A bv. szerv területének ellenőrzése pilóta nélküli állami légi járművel**

14/B. § (1) A fogvatartás biztonságának fenntartása érdekében a bv. szerv területére történő be- és kilépés ellenőrzése, szökés megakadályozása, valamint rendkívüli esemény megelőzése, felszámolása céljából pilóta nélküli állami légi jármű a magyar légtér igénybevételeéről szóló kormányrendelet szerint működtethető.*

(2) A pilóta nélküli állami légi jármű által rögzített felvétel és az abban szereplő személyes adat felhasználására és kezelésére a Bv. tv.-nek az elektronikus megfigyelési eszköz által rögzített felvétel és az abban szereplő személyes adat felhasználására és kezelésére vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

(4b)* Az elítélt bv. intézet területén, valamint a bv. szerv kezelésében lévő munkáltatási helyszínen való tartózkodási helyének meghatározása, mozgásának és tevékenységének ellenőrzése, a bv. intézetben vagy a bv. szerv kezelésében lévő munkáltatási helyszínen megvalósuló bűncselekmény, szabálysértés vagy fegyelemi vétség elkövetőjének, illetve a rendkívüli esemény résztvevőjének azonosítása céljából az elektronikus megfigyelési eszköz személyazonosítás céljából összekapcsolható arcképfelismerő rendszerrel.

(5) Az elektronikus megfigyelési eszköz által rögzített felvétel és az abban szereplő személyes adat

a) az eszköz alkalmazásának a helyszínén elkövetett bűncselekmény vagy szabálysértés miatt indult eljárásban,

b) az eszköz alkalmazásának a helyszínén az elítélt vagy a büntetés-végrehajtási szervezet állományába tartozó személy által elkövetett jogsértés miatt indított fegyelmi eljárásban, és

c) az eszköz alkalmazásának a helyszínén a büntetés-végrehajtási szervezet állományába tartozó személy eljárása jogszerűségének a megállapítására irányuló eljárásban

használható fel.

(6) Az elektronikus megfigyelési eszköz által rögzített felvétel és az abban szereplő személyes adat a felvételen szereplő személy által, jogainak gyakorlása érdekében indított eljárásban is felhasználható. Az a felvételen szereplő személy, akinek a felvételre a jogainak gyakorlása érdekében van szüksége, a **rögzítéstől számított harminc napon belül jogának vagy jogos érdekének igazolásával kérheti, hogy az adatot annak kezelője ne törölje.** A jogainak gyakorlása érdekében indított eljárás során a felvétel a bíróság vagy más szerv megkeresésére továbbítható.

(7) Az elektronikus megfigyelési eszközzel rögzített felvételt legfeljebb a **rögzítést követő hatvan nap elteltével törölni kell,** ha az (5) bekezdésben megjelölt eljárás lefolytatását nem kezdeményezték vagy a felvételen szereplő személy a (6) bekezdés szerinti lehetőségével nem él.

(8) Ha az (5) bekezdésben meghatározott célból az adat felhasználására kerül sor, akkor az (5) bekezdésben meghatározott **eljárás befejezését követően kell az elektronikus megfigyelési eszközzel rögzített felvételt törölni.** Ha büntetőeljárás indult, a rögzített kép- illetve hanganyagot vagy ezek másolatát az eljáró hatóság kérésére az iratokhoz csatolás érdekében meg kell küldeni.

(9) Ha a (6) bekezdésben meghatározott célból az adat felhasználására kerül sor, akkor a (6) bekezdésben meghatározott eljárás befejezését követően kell az elektronikus megfigyelési eszközzel rögzített felvételt törölni. Ha a (6) bekezdésben meghatározott célból az adat felhasználására nem kerül sor, akkor a (6) bekezdésben meghatározott kérelemtől számított **kilencvenedik napon az elektronikus megfigyelési eszközzel rögzített felvételt törölni kell.**

(10) A büntetés-végrehajtási szervezet a felvétel kezelése során köteles megtenni az ahhoz szükséges szervezési, technikai és egyéb adatbiztonsági intézkedéseket, hogy az érintett személy személyes adatait, így különösen magántitkait és magánéletének körülményeit illetéktelen személy tudomására jutásától megóvja.

(11)* Az elektronikus megfigyelési eszközzel készített felvétel személyazonosításra alkalmatlan módon oktatási vagy továbbképzési célokra felhasználható.

Rendelet.

58. § (1) A bv. intézet területén zárt rendszerű műszaki megoldással kiépített elektronikus álló- és mozgókép, valamint hang rögzítésére alkalmas megfigyelőrendszer működhet.

(2) A bv. szerv területére való belépésre szolgáló minden bejáratnál **jól láthatóan elhelyezett, jól olvasható felirattal fel kell** hívni a figyelmet arra, hogy elektronikus megfigyelőrendszer működik, valamint arra, hogy a kép- és hangfelvételt a bv. szerv rögzítheti.

(3)* Az ellenőrzést biztosító megfigyelési eszközként a külön légtérű illemhely, illetve fürdőhelyiség falán vagy ajtaján az ellenőrző nyílást úgy kell kialakítani, hogy azon az elítéltek ne tekinthessenek be.

BSz.

186. Az elektronikus megfigyelési eszköz alkalmazásáról a bv. intézet területére belépni szándékozó személyeket jól látható és olvasható módon tájékoztatni kell.

187. Az elektronikus megfigyelési eszköz alkalmazásáról a fogvatartottat a befogadása során dokumentáltan tájékoztatni kell.

188. Az elektronikus megfigyelési eszköz elhelyezéséről a bv. intézet vezetője dönt.

188/a. A testkamera jogszabályi felhatalmazás alapján alkalmazható olyan elektronikus megfigyelési eszköz, amely a fokozott biztonsági kockázatot magában rejtő intézkedések, illetve szolgálati feladatok végrehajtása során alkalmazható.

189. A bv. intézet külső falain és kapujánál az elektronikus megfigyelési eszközt úgy kell elhelyezni, hogy az általa közvetített képen a közterületnek csak a büntetés-végrehajtás rendjének biztosítása érdekében szükséges része legyen látható. A kamerák látóterébe kerülő személyek elektronikus megfigyelési eszköz alkalmazásáról való tájékoztatása érdekében a megfigyelt területen figyelemfelhívó táblák kihelyezése szükséges.

190. Az elektronikus megfigyelési eszközök telepítése során – indokolt esetben – gondoskodni kell azok fizikai védelméről, emellett a tápellátásra és a jelek továbbítására szolgáló vezetékeket rejtetten, a fogvatartottak számára hozzáférhetetlen módon kell elhelyezni.

191. Az elektronikus megfigyelési rendszert úgy kell kialakítani, hogy az általa továbbított vagy tárolt adatok külső hálózaton keresztül ne legyenek hozzáférhetőek.

192. A rögzített adatok felhasználásának, kezelésének, továbbításának rendjét, valamint az ehhez kapcsolódó hatásköri felelősséget a bv. intézet vezetője intézkedésben szabályozza. A tárolt adatokba való betekintést dokumentálni kell, mely során rögzíteni kell annak okát, idejét, tárgyát, valamint a betekintő nevét és beosztását.

193. A rögzített adatok [Bv. törvény](#)ben meghatározott tárolási idő leteltével történő törlésének műszaki feltételeit, a dokumentálás rendjét ki kell alakítani.

194. Az elektronikus megfigyelési eszközök telepítése és működtetése során figyelembe kell venni a technikai rendszerkezelő feladatainak meghatározása és a kameraképek megfigyelésének optimalizálása érdekében kiadott BVOP utasításban foglaltakat.

8.

a) A kényszerítő eszközök alkalmazására vonatkozó általános szabályok.

b) Az egyes kényszerítő eszközök alkalmazásának speciális szabályai.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának közös szabályai

15. § (1) A bv. szervezet hivatásos szolgálati jogviszonyban álló tagja feladatának jogszerű teljesítése során - amennyiben más intézkedés nem vezet eredményre -, az e törvényben meghatározott kényszerítő eszközök alkalmazására jogosult és köteles.

(1a) Az e törvényben meghatározott kényszerítő eszközök közül csak azok, addig és olyan mértékben alkalmazhatók, amelyek az intézkedés eredményességéhez szükségesek.

(2) Ha a rendszeresített kényszerítő eszköz nem áll rendelkezésre vagy a használatára nincs lehetőség, más eszköz is igénybe vehető, amennyiben a helyettesített eszköz alkalmazásának a feltételei fennállnak, és az alkalmas az intézkedéssel elérni kívánt cél megvalósítására.

(3) Kényszerítő eszközzel ellátni csak az alkalmazásra kiképzett személyt lehet.

16. § (1) A kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet - ha az eset körülményei lehetővé teszik - előzetesen figyelmeztetni kell. A figyelmeztetésnek, valamint a kényszerítő eszköz készenlétbe helyezésének csak akkor van helye, ha az e törvényben meghatározott alkalmazási feltételek fennállnak.

(2) Kényszerítő eszköz nem alkalmazható a magatehetetlen személlyel szemben - továbbá a testi kényszer és a bilincs kivételével - a terhes nővel és a gyermekkorú személlyel szemben, ha e körülményekről az intézkedőnek tudomása van, vagy azok számára nyilvánvalóan felismerhetők.

(2a) Az intézkedésnek passzívan ellenszegülő személlyel szemben csak testi kényszer alkalmazható.

(3) Csak korlátozott testi kényszer (megfogás, lefogás) alkalmazható a kényszergyógykezelttel, az előzetes kényszergyógykezelttel és a kóros elmeállapotúvá vált fogvatartottal szemben.

(4) Nincs helye kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört vagy az intézkedés eredményessége nélkül is biztosítható.

(5) A kényszerítő eszköz alkalmazását a szolgálati elöljárónak haladéktalanul jelenteni kell.

(6)* A kényszerítő eszköz alkalmazásának a jogszerűségét a bv. szerv parancsnoka köteles megvizsgálni, majd álláspontjáról a kényszerítő eszköz alkalmazásától számított nyolc napon belül értesíti azt, akivel szemben a kényszerítő eszközt alkalmazták. Ha a kényszerítő eszközt a bv. szerv parancsnoka alkalmazta, vagy azt az utasítására alkalmazták, annak jogszerűségéről az országos parancsnok foglal állást.

(7) A jogszerűtlennek minősített kényszerítő eszköz használatáról az ügyészt nyolc napon belül, ha pedig a kényszerítő eszköz használata testi sérülést vagy halált okozott, haladéktalanul értesíteni kell.

(8) Ha a kényszerítő eszközt kényszergyógykezelttel vagy előzetes kényszergyógykezelttel szemben alkalmazták, a 16. § (6) bekezdés szerint kialakított állásfoglalásról az érintett személyen kívül értesíteni kell a betegjogi képviselőt, a beteg törvényes vagy meghatalmazott képviselőjét és a törvényességi felügyeletet ellátó ügyészt is.

16/A. § A kényszerítő eszköz alkalmazását a szolgálati elöljárónak haladéktalanul szóban, a szolgálat befejezése után két órán belül írásban is jelenteni kell.

17. § (1) Kényszerítő eszköz fogvatartottal szemben akkor alkalmazható, ha

- a) a bv. szerv rendjét, biztonságát sértő vagy veszélyeztető magatartást tanúsít;
- b) bármely személy életét, testi épségét, személyes szabadságát sérti, vagy veszélyezteti;
- c) bűncselekmény megakadályozása érdekében szükséges.

(2) Kényszerítő eszköz alkalmazható azzal a személlyel szemben, aki

- a) a bv. szerv által fogvatartott személy életét, testi épségét, személyes szabadságát vagy a fogvatartás biztonságát sérti, illetve veszélyezteti;
- b) a bv. szerv területén annak rendjét, biztonságát sértő vagy veszélyeztető magatartást tanúsít;
- c) a bv. szerv, illetve a személyi állomány tagja ellen támad, a személyi állomány tagját a feladatának ellátásában akadályoz, vagy intézkedésre kényszerít;
- d) a bv. szerv vagyonát rongálja, és azt felhívás ellenére sem hagyja abba;
- e) a 13. § (4) bekezdésében meghatározott magatartást tanúsít.

(3) Az intézkedéssel érintett személynek, továbbá ha az intézkedést kényszergyógykezelttel, előzetes kényszergyógykezelttel szemben alkalmazták, a betegjogi képviselőnek, a beteg törvényes vagy meghatalmazott képviselőjének - függetlenül a 16. § (6) bekezdése szerinti állásfoglalástól - joga van az intézkedéssel kapcsolatban feljelentést, keresetet, bejelentést vagy panaszt tenni az illetékes hatóságnál vagy szervnél.

17/A. § A kényszerítő eszközök alkalmazása szempontjából a bv. szerv elleni támadásnak vagy rongálásnak minősül az olyan magatartás, amely a területén lévő vagy az üzemeltetését (működését) biztosító létesítmények, tárgyak, berendezések, járművek, egyéb eszközök megszerzésére, használhatatlanná tételére, megrongálására vagy megsemmisítésére irányul.

Az egyes kényszerítő eszközök

Testi kényszer

18. § Az intézkedésnek ellenszegülő személlyel szemben az ellenszegülés megtörésére testi kényszer (megfogás, lefogás, ellökés, elvezetés, önvédelmi fogás) alkalmazható.

Bilincs

19. § (1) Bilincs alkalmazható a fogvatartott támadásának, szökésének, engedély nélküli eltávozásának és önkárosításának a megakadályozására, továbbá bármely személy jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülésének megtörésére.

(2) A bilincs használatára és a bilincselés módjára az elítélt mozgását korlátozó eszközök alkalmazására vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

Könnygáz, elektromos sokkoló eszköz, gumibot

20. § A bv. szervezetnél rendszeresített könnygáz, elektromos sokkoló eszköz, illetve gumibot alkalmazható

a) az életet, a testi épséget, a személyi szabadságot, illetve a vagyonbiztonságot közvetlenül sértő vagy veszélyeztető támadás elhárítására;

b) az intézkedéssel szembeni aktív ellenszegülés megtörésére.

Traumatikus és irritáló lőszer

20/A. § A bv. szervezetnél rendszeresített speciális, nem élet kioltására tervezett traumatikus lőszerrel, valamint irritáló töltetű lőszerrel leadott lövés alkalmazható

a) az életet, a testi épséget közvetlenül sértő vagy veszélyeztető támadás elhárítására;

b) a fogvatartott szökésének megakadályozására, megszökése esetén elfogására.

Szolgálati kutya

21. § (1) Szájkosárral ellátott szolgálati kutya - pórázon vagy anélkül - akkor alkalmazható, ha a testi kényszer alkalmazásának a feltételei fennállnak.

(2) Szájkosár nélkül szolgálati kutya pórázon akkor alkalmazható, ha az intézet, illetve a fogvatartás biztonságát veszélyeztető csoportosulás enyhébb kényszerítő eszközzel nem osztható szét, vagy ha az a személyi állomány tagjának az intézkedésével szemben tanúsított aktív ellenállás leküzdéséhez szükséges.

(3) Szájkosár és póráz nélkül szolgálati kutya

a) személyi sérüléssel fenyegető támadás, illetve az életet vagy a testi épséget közvetlenül fenyegető magatartás elhárítására,

b) az elzárást töltő személy kivételével a fogvatartott szökésének a megakadályozására, és a megszökött fogvatartott elfogására alkalmazható.

(4) Kényszerítő eszközként csak az arra kiképzett szolgálati kutyát lehet alkalmazni.

Lőfegyverhasználat

22. § (1) Lőfegyverhasználat a hivatásos állomány tagjának saját elhatározásából, vagy az arra jogosult előjáró utasítására történhet. Kötelékben való fellépés esetén lőfegyver csak az előjáró utasítására használható.

(2) Lőfegyverhasználatnak csak a szándékos, személyre leadott lövés minősül. Nem minősül lőfegyverhasználatnak a figyelmeztető lövés, továbbá a tömegosztatás, rendfenntartás céljából alkalmazott riasztólövés, valamint a speciális, nem élet kioltására tervezett traumatikus löszerrel, irritáló töltetű löszerrel leadott lövés.

(3) Ha más kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezet eredményre, lőfegyver használható

a) az élet elleni közvetlen fenyegetés vagy támadás elhárítására;

b) a testi épséget súlyosan veszélyeztető közvetlen támadás elhárítására;

c) a terrorcselekmény, a jármű hatalomba kerítése vagy a közveszély okozása bűncselekmény megakadályozására vagy megszakítására;

d) bűncselekmény lőfegyverrel, robbanóanyaggal vagy az élet kioltására alkalmas más eszközzel való elkövetésének a megakadályozására;

e) lőfegyver, illetőleg robbanóanyag jogosulatlan, erőszakos megszerzésére irányuló cselekmény megakadályozására;

f) a bv. szerv ellen elkövetett fegyveres támadás elhárítására;

g)-h)

i) a fogvatartott erőszakos kiszabadításának a megakadályozására;

j) azzal szemben, aki a nála lévő fegyvert, vagy más, az életre és testi épségre veszélyes eszközt felszólításra nem teszi le, és magatartása annak ember elleni közvetlen használatának szándékára utal;

k)

(4) A hivatásos állomány tagja csak a bv. szervezetnél rendszeresített lőfegyvert és lőszer használhatja.

(5) A lőfegyverhasználatról a bv. szerv parancsnoka az illetékes ügyészt haladéktalanul tájékoztatja.

(6) A lőfegyver használata után gondoskodni kell a helyszín biztosításáról.

(7) A bv. szerv területén belül a fogvatartottak elhelyezésére, munkáltatására és egyéb tartózkodására szolgáló helyiségbe vagy területre lőfegyvert bevinni tilos.

(8) A (7) bekezdésben meghatározott tilalom nem vonatkozik a rendkívüli esemény felszámolása érdekében alkalmazott lőfegyverekre, valamint a 20/A. §-ban meghatározott, nem élet kioltására tervezett, speciális löszerek alkalmazása során használt lőfegyverekre.

(9) A bv. szerv területére a bv. szervezet kezelésében lévő lőfegyveren kívül más lőfegyvert - a védett személyek biztosítását ellátó, valamint a rendkívüli esemény felszámolásában közreműködő más, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvény szerinti rendvédelmi feladatokat ellátó szerv hivatásos állományának tagja által viselt fegyvert kivéve - bevinni tilos, azt az erre kijelölt tároló helyre le kell adni, nyilvántartásba vételéről és biztonságos tárolásáról gondoskodni kell.

23. § (1)- Nincs helye lőfegyverhasználatnak

a) ha az olyan személy életét vagy testi épségét veszélyeztetné, akivel szemben a lőfegyverhasználat feltételei nem állnak fenn,

b) ha az intézkedés célja tárgyra vagy állatra leadott lövéssel is elérhető,

c) a fogvatartott szökésének megakadályozására, illetve szökése esetén elfogására.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt tilalom nem vonatkozik arra az esetre, ha a lőfegyverhasználat a fegyveresen vagy felfegyverkezve elkövetett támadás, illetve ellenállás leküzdése miatt szükséges.

24. § (1) A lőfegyverhasználatot a következő sorrendben meg kell előznie

- a) felhívásnak, hogy a felhívott személy az intézkedésnek tegyen eleget;
- b) más kényszerítő eszköz alkalmazásának;
- c) figyelmeztetésnek, hogy lőfegyverhasználat következik;
- d) figyelmeztető lövésnek.

(2) A lőfegyverhasználatot megelőző intézkedések részben vagy teljesen mellőzhetők, ha az eset összes körülményei miatt ezek megtételére nincs idő, és a késedelem az élet közvetlen veszélyeztetésével járna.

Lőfegyverhasználat tömegben (csoportosulásban) lévő személlyel szemben

25. § (1) Lőfegyverhasználatnak tömegben (csoportosulásban) lévő személlyel szemben csak akkor van helye, ha az egyes személy elleni lőfegyverhasználat feltételei fennállnak. A lőfegyverhasználatnak az egyes személy ellen kell irányulnia.

(2) A tömegben (csoportosulásban) lévő személlyel szemben a lőfegyverhasználatot a következő sorrendben meg kell előznie

- a) a tömeg (csoportosulás) szétosztatására, illetőleg a jogellenes magatartás megszüntetésére irányuló felhívásnak;
- b) a tömeg (csoportosulás) szétosztatására irányuló egyéb kényszerítő eszköz alkalmazásának;
- c) figyelmeztetésnek, hogy lőfegyverhasználat következik;
- d) figyelmeztető lövésnek.

(3) A tömegben (csoportosulásban) lévő személlyel szemben a lőfegyverhasználatot megelőző intézkedések mellőzésére az egyes személy elleni lőfegyverhasználat szabályai az irányadók.

Kötelékben való fellépés

26. § (1) A hivatásos állomány tagjai kötelékben alkalmazhatók

- a) fogolyzendülés felszámolására;
- b) terrorcselekmény felszámolására;
- c) túsok kiszabadítására;
- d) megszökött fogvatartott felkutatására és elfogására;
- e) a bv. szervet, illetőleg eszközeit, járműveit ért támadás elhárítására;
- f) a bv. szervből, annak járműveiből való erőszakos kitörés megakadályozására;

g) a bv. szerv biztonságát sértő vagy ezzel közvetlenül fenyegető tömeges vagy erőszakos cselekmények megakadályozására, felszámolására;

h) a 13. § (3) bekezdésében meghatározott esetben.

(2) Kötelékben történő fellépés esetén a hivatásos állomány tagja a kötelék parancsnokának az utasítása szerint köteles eljárni.

Tömegoszlatás

27. § (1) Ha a fogvatartás és a bv. szerv biztonságát közvetlenül veszélyeztető tömeg a szétoszlásra, illetve a jogellenes cselekmény abbahagyására irányuló felszólításnak nem tesz eleget, a 18-21. §-okban meghatározott kényszerítő eszközök használata mellett a következő eszközök és intézkedések alkalmazhatók

a) vízsugár;

b) pirotechnikai eszköz, riasztólövés;

c) ingerlő vegyi eszköz;

d) kényszeroszlatás.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott eszköz, illetve intézkedés alkalmazására a tömeget előzetesen figyelmeztetni kell.

(3) A tömeget a helyszínről való eltávozásában tilos korlátozni.

(4) Tömegoszlatásnál lőfegyverhasználatnak nincs helye.

9.

a) A látogatásra vonatkozó biztonsági szabályok.

b) A szabadlevegőn tartózkodásra vonatkozó biztonsági szabályok.

Jogszáabályi háttér

- 2013. évi CCXL. tv.
- Biztonsági Szabályzat.

A szabadlevegőn tartózkodás szervezését és irányítását a *körlet-főfelügyelő* a szolgálatban lévő *biztonsági tiszttel egyeztetve* végzi. Annak során eligazítja a körletfelügyelőket, meghatározza a felállítási helyeket, az összeköttetés módját, a fogvatartottak összetételéről tájékoztatást ad. A körlet-főfelügyelő felhívja a figyelmet a kijelölt terület átvizsgálására, a motozások végrehajtására, a tiltott tárgyak körletre való be-, illetve kijutásának megakadályozására, ki és bevonulás során a pontos létszámmellenőrzésre és a kivonulás dokumentálására.

A szabadlevegőn tartózkodás biztosítását ellátó biztonsági felügyelők eligazítását a szolgálatban lévő biztonsági tiszt, akadályoztatása esetén a biztonsági főfelügyelő végzi.

Annak során meghatározza a biztonsági felügyelők felállítási helyeit mozgási körleteit, általános és speciális feladatait, a jelentési kötelezettség alá eső eseményeket, valamint szükség szerint az elsődleges intézkedéseket.

142. A szabadlevegőn tartózkodást biztosító biztonsági felügyelő biztonsággal összefüggő feladatai:

- a) összeköttetés tartása a technikai ügyelettel és a szabadlevegőn tartózkodás felügyeletét ellátó felügyelővel,
- b) a terület biztonságra veszélyes pontjainak ismerete és fokozott figyelése,
- c) rendkívüli esemény bekövetkezése esetén, amennyiben lehetséges, intézkedés foganatosítása és jelentés a szolgálatban lévő biztonsági tisztnek,
- d) annak megakadályozása, hogy a fogvatartottak a kijelölt területet elhagyják,
- e) a szabadlevegőn tartózkodás felügyeletét ellátó felügyelő biztosítása, különösen intézkedése alatt,

- f) a fogvatartottak mozgásának, magatartásának, hangulatának folyamatos figyelemmel kísérése,
- g) azonnali jelentéstétel a közvetlen előjárójának, ha bármilyen, a normálistól eltérő vagy rendkívüli esemény bekövetkezésére utaló jelet észlel,
- h) a bv. intézet vezetője és közvetlen előjárója által meghatározott külön rendelkezések betartása és betarttatása.

142/A. A személyi állomány 142. pont f) alpontja szerinti **folyamatos jelenlét elhagyható**, ha a szabad levegőn tartózkodásra kijelölt **teljes terület elektronikus megfigyelési eszközzel**, holttérmentesen lefedett, illetve a terület **statikus biztonsági elemei** a biztosítás e módszerének végrehajtását **minimális biztonsági kockázattal szavatolják**. Ebben az esetben a technikai rendszert kezelő személyi állományi tag **értesítése kötelező**, aki a fogvatartottak tevékenységét köteles figyelemmel kísérni. **Nem lehet az élőerő** alkalmazásától eltekinteni abban az esetben, ha a szabad levegőn tartózkodás végrehajtására kijelölt **terület közterülettel határos**, és a **jogosultságot magas biztonsági kockázatba** sorolt vagy **egyéni kezelési utasítással** rendelkező fogvatartott veszi igénybe.

143. A szabadlevegőn tartózkodás felügyeletét ellátó felügyelő biztonsággal összefüggő feladatai:

- a) a szabadlevegőn tartózkodásra kijelölt terület átvizsgálása a szabadlevegőn tartózkodás megkezdése előtt és után oly módon, hogy a szaktevékenység végrehajtása során fogvatartott nem lehet jelen,
- b) a fogvatartottak létszám szerinti átvétele és átadása a körleten,
- c) a fogvatartottak **motozása**,
- d) a fogvatartottak biztonságos kísérése a körlet és a szabadlevegőn tartózkodás helyszíne között,
- e) a szabadlevegőn tartózkodásra szolgáló terület biztonságra **veszélyes pontjainak** ismerete és fokozott figyelése,
- f) a **magas biztonsági** kockázatú fogvatartottak létszámának ismerete és tevékenységük fokozott figyelemmel kísérése,
- g) a fogvatartottak magatartásának **folyamatos figyelése**, **jelentés** tétele az előjárójának, ha rendbontást észlel, **lehetőség** szerint intézkedés, szükség esetén a rendbontó bekísérése,

h) látó és halló összeköttetés tartása a szabadlevegőn tartózkodást biztosító biztonsági felügyelőkkal,

i) azonnali jelentéstétel a közvetlen előljárójának, ha bármilyen, a normálistól eltérő vagy rendkívüli esemény bekövetkezésére utaló jelet észlel,

j) a bv. intézet vezetője és közvetlen előljárója által meghatározott külön rendelkezések betartása és betartatása.

A látogatás közbeni biztonsági tevékenység

A fogvatartással kapcsolatos ügyben vagy bármely más ügyben az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott képviselőjével mind írásban, mind szóban és - a fogvatartást fogatosító szerv rendjének a megtartásával - a látogatás során személyesen, ellenőrzés mellett érintkezhet. Nem ellenőrizhető a személyes kapcsolattartás az érintett bv. intézet eljárásával kapcsolatban az elítélt vagy az egyéb jogcímen fogvatartott és őt nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv, így különösen az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) elé terjesztett ügyben képviselő személy között, kivéve abban az esetben, ha a képviselő az elítélt, vagy az egyéb jogcímen fogvatartott hozzátartozója.

A látogatás irányítása a büntetés-végrehajtási osztály kijelölt beosztottjának (reintegrációs tiszt) feladata. A látogatás felügyeletét ellátók közvetlenül a látogatást irányító alárendeltségébe tartoznak, aki együttműködik a szolgálatban lévő biztonsági tiszttel. Feladatukat a látogatást vezető előljáró irányításával, eligazítása alapján és a bv. intézet vezetőjének a látogatás rendjére vonatkozó írásos rendelkezéseinek betartásával végzik.

A magánelzárás végrehajtása alatt az elítélt

d) nem fogadhat látogatót, kivéve a lelkeszt, valamint a szabadulás előkészítése érdekében a leendő munkáltatóját, a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelőt és a karitatív szervezet megbízottját,

A magánelzárás végrehajtása folytán elmaradt látogatás a magánelzárás végrehajtása után engedélyezhető.

Amennyiben a látogatásról szóló értesítés kiküldésekor ismertek azok a körülmények, amelyek alapján a parancsnok a látogatást biztonsági beszélő fülkén keresztül engedélyezi, úgy azt – lehetőség szerint – az értesítésen fel kell tüntetni. Ha a látogatás nem az értesítésen feltüntetett módon történik, erről a látogatás megkezdése előtt a fogvatartottat és a látogatót szóban kell tájékoztatni.

A fogvatartotthoz látogatóként érkező kapcsolattartó személyazonosságának megállapítása és a bv. intézetbe történő beléptetése a látogatási értesítő és a személyazonosságot igazoló fényképes okmány adatainak összehasonlításával történik.

Amennyiben olyan személy érkezik látogatási céllal, akinek neve az értesítésen nem szerepel, de a fogvatartott kapcsolattartói között nyilvántartott, a látogatás végrehajtásának irányításával megbízott reintegrációs tiszt a fogvatartott kérelme alapján engedélyezheti a látogatást.

Gyermekkorú személy felnőtt személy kíséréte nélkül nem léphet be a bv. intézetbe.

A látogatás elmaradásáról (időpontjának megváltozásáról) a fogvatartott saját költségére levélben, telefonon vagy távirattal értesíti kapcsolattartóját, ha a látogatás elmaradását (időpontjának megváltozását) annak időpontja előtt legalább öt nappal (a látogatás napját nem számítva) tudomására hozták. Egyéb esetekben a látogatási értesítőn címzettként szereplő személy értesítése a bv. intézet feladata.

Ha a látogatás elmaradásáért nem a fogvatartott felelős, úgy kérelmére új látogatási lehetőséget kell biztosítani.

Külső egészségügyi intézményben őrzésben lévő fogvatartott látogatását a parancsnok engedélyezheti. A fogvatartott közeli hozzátartozóit a bv. intézet haladéktalanul értesíti súlyos betegség, baleset, életveszélyes állapot esetén, és egyben tájékoztatja, hogy a látogatófogadás csak engedélyezés után lehetséges.

A látogatás félbeszakítására vagy megszakítására szolgáló indok észlelése esetén az észlelő személyi állományi tag köteles jelentést tenni a látogatás végrehajtásával megbízott vezetőnek, aki a megszakítás kérdésében dönt.

Csoportos látogatófogadásnak minősül az, amikor fizikailag egy térben, azonos időben több fogvatartott fogad látogatót. A csoportos látogatóhelyiséget térelválasztó elemmel ketté kell választani. A fogvatartott és látogatója között a testi kontaktus minden formája tilos.

Családi látogatófogadásnak minősül az, amikor a fogvatartott a látogatóival fizikailag azonos térben tartózkodik, de más fogvatartottaktól és látogatóiktól elhatárolódik, vagy ha a látogatófogadásra egy arra alkalmas, fizikailag elkülönült helyiségben kerül sor.

Családi látogatófogadás azon enyhébb és általános rezsimbe sorolt fogvatartott részére engedélyezhető, akinek a látogatófogadás napja előtti 6 hónapon belül fegyelmi felelősségre vonására nem került sor, és 2 éven belül nem kapott tiltott tárgy tartása miatt fegyelmi fenyt.

A családi látogatás során térelválasztó elemet nem kell alkalmazni, a fogvatartott és hozzátartozói között engedélyezhető testikontaktus-forma az üdvözlő és elköszönő puszi arcra, a kézfogás és az ölelés. A fogvatartott 8 éven aluli gyermekét az ölében tarthatja, hozzátartozóinak kezét a látogatás időtartama alatt foghatja. Amennyiben a fogvatartott a családi látogatófogadás során a bv. intézet rendjét és biztonságát veszélyeztető vagy sértő magatartást tanúsít, vagy tiltott tárgyat vesz át hozzátartozójától, a látogatás azonnali megszakítása és fegyelmi eljárás lefolytatása mellett rezsimkategóriába történő és biztonsági kockázati besorolását soron kívül felül kell vizsgálni.

A családi látogatófogadás engedélyezésére irányuló javaslatban, illetve az engedélyezés során figyelembe lehet venni a fogvatartott rendkívüli események megelőzése és felszámolása érdekében tanúsított együttműködő magatartását.

Rácson keresztül végrehajtott látogatófogadásnak minősül, ha a beszélő időtartama alatt a fogvatartottat és látogatóját fizikailag azonos térben, az asztal lapjától a mennyezetig érő rács vagy biztonsági háló választ el egymástól.

Biztonsági beszélőfülkének minősül az a helyiség, amelyben a fogvatartott teljes mértékben izolálható a környezetétől. A láthatósága biztonsági üvegfelületen keresztül, a beszédkapcsolat híreszköz alkalmazásával biztosított.

A látogatás felügyeletét ellátó felügyelő

A látogatás irányítása a büntetés-végrehajtási osztály kijelölt beosztottjának (reintegrációs tiszt) feladata. A látogatás felügyeletét ellátók közvetlenül a látogatást irányító alárendeltségébe

tartoznak, aki együttműködik a szolgálatban lévő biztonsági tiszttel. Feladatukat a látogatást vezető előljáró irányításával, eligazítása alapján, illetve a bv. szerv vezetőjének a látogatás rendjére vonatkozó írásos rendelkezéseinek betartásával végzik.

144. A látogatás felügyeletét ellátó felügyelő biztonsággal összefüggő feladatai:

- a) a látogató helyiség átvizsgálása a látogatás előtt és után, különös tekintettel az illemhelyekre és a látogatók által használt egyéb helyiségekre,
- b) közreműködés a látogatók szabályos be- és kiléptetésében, a személyazonosság ellenőrzésében, a látogatók kísérése,
- c) a körleten a fogvatartottak létszám szerinti átvétele, motozása, kísérése,
- d) a látogatás alatt a rend fenntartása,
- e) a látogatás során annak megakadályozása, hogy a látogató tiltott tárgyat átadhasson vagy a bv. intézet vezetője által nem engedélyezett tárgyat átvehessen, továbbá annak, hogy a bv. intézet területén rendkívüli eseményt kövessen el,
- f) esemény bekövetkezésekor jelentéstétel a szolgálatba lépő biztonsági tisztnak és az általa meghatározott feladatok végrehajtása,
- g) a látogatás befejeztével a fogvatartotti létszám ellenőrzése,
- h) a hozzátartozók kikísérése, közreműködés a kiléptetés végrehajtásában,
- i) a fogvatartottak motozása a körletre való visszakísérésekor.
- j) a jogszabályban meghatározott esetekben, vezetői utasítás alapján a testkamera alkalmazása.

10.

a) A szállítás fogalma, a szállítványvezető és a biztonsági tiszt feladatai és a szállításra vonatkozó okmányok.

A szállítás az a biztonsági tevékenység, amely során a fogvatartottak mozgatása meghatározott útvonalon, szolgálati gépjárművel vagy mentőautóval (indokolt esetben mentőhelikopterrel) történik. A fogvatartottak munkaterületre történő szállítása során végrehajtandó biztonsági szaktevékenység eltérő rendelkezéseit a Szabályzat külön fejezetben taglalja.

455. A szállítást úgy kell végrehajtani, hogy a lehető legrövidebb ideig tartson, amennyiben a szállítás biztonsága érdekében szükséges, más rendvédelmi szerv együttműködését kell igénybe venni.

456. A szállítást végrehajtó állományt a szállítás közben előforduló váratlan helyzetekre fel kell készíteni.

457. A szállítás során minden járműben legalább annyi mozgáskorlátozó eszközzel kell rendelkezni, amennyi a szállított fogvatartottak létszáma.

458. A fogvatartottak motozását úgy kell végrehajtani, hogy ne maradjon náluk olyan tárgy vagy eszköz, amellyel a szállítás biztonságát veszélyeztethetik.

459. A magas biztonsági kockázatú fogvatartottak esetén – a jogszabályi előírások figyelembevételével – célszerű a mozgáskorlátozó eszközök olyan kombinációját alkalmazni, amellyel a rendkívüli esemény bekövetkezését minimalizálni lehet.

460. A fogvatartott a rendszeresített szállító járművel, mentőautóval vagy légi járművel, elsősorban őrzéssel szállítható. A mozgásában akár ideiglenes jelleggel korlátozott fogvatartottak szállítását úgy kell végrehajtani, hogy a biztonságos utazás feltételei adottak legyenek, kapaszkodási lehetőség biztosított legyen, elsődlegesen az erre a célra kialakított betegszállító járművel kell végrehajtani. Amennyiben ilyen felépítményű gépjármű nem áll rendelkezésre és a biztonságos utazást a bv. intézet nem tudja biztosítani, úgy az Országos Mentőszolgálat segítségét kell kérni. Mozgáskorlátozott fogvatartott csomagjainak mozgatására más fogvatartott nem kötelezhető.

461. A szállítás végrehajtása előtt – amennyiben az a bv. intézet vagy a fogvatartás biztonságát közvetlenül nem veszélyezteti – a fogvatartottat értesíteni kell a szállítás idejéről, okáról, a célintézet helyéről, a távol töltött idő várható időtartamáról, a visszaszállítás tervezett idejéről,

továbbá fel kell hívni a figyelmét arra is, hogy a célintézetben köteles az ottani házirend előírásait betartani.

462. A szállítójárművek üzemanyaggal való feltöltését – ha azt a bv. intézet és a célintézet közötti távolság nem indokolja – a fogvatartottak bv. intézetbe történő szállítása után kell végrehajtani. Amennyiben a nagy távolság miatt az üzemanyag felvétel elkerülhetetlen a feladat végrehajtása közben, azt a közbeiktatott műszaki pihenő keretében, a fogvatartottak bv. intézetben történő előzetes kiszállítása után kell elvégezni. Erre vonatkozóan a szállítási tervben rendelkezni kell.

A szállítás szervezése

463. Célintézetenként két példányban átadás-átvételi elismervényt kell készíteni a szállításra kerülő fogvatartottakról.

464. Az átadás-átvételi elismervény tartalmazza

- a) az iratcsomagban lévő iratok jegyzékét,
- b) az érték- és tárgyleletét jegyzékét,
- c) a fogvatartott nevét, jogállását, végrehajtási fokozatát,
- d) a fogvatartás alapjául szolgáló bűncselekmény és törvényi rendelkezés megnevezését, az esetleges többletinformációt,
- e) a biztonsági kockázat értékelésre, mozgáskorlátozásra vonatkozó rendelkezést, továbbá minden, a biztonság szempontjából jelentős információt,
- f) az elkülönítésre vonatkozó ügyészi vagy bírói rendelkezést,
- g) külön intézkedés szerint a szállítás során szükséges egészségügyi adatokat,
- h) az átadó-átvevő nevét, rendfokozatát, jelvénytípusát, szolgálati helyét.

465. A szállítás végrehajtásának megszervezése a biztonsági osztályvezető feladata.

466. A szállítás végrehajtásának irányítására a szállító biztonsági felügyelők közül szállítmányvezetőt kell kijelölni.

467. A szállítmányvezető áttekinti a büntetés-végrehajtási iratokat, a letéti csomagokat. Ezt követően javaslatot tesz a szállítójármű típusára, a szállító biztonsági felügyelők létszámára, összetételére, fegyverzetére, felszerelésére, valamint az egyéni mozgáskorlátozó eszközök mennyiségére és alkalmazására. A javaslatban foglaltakról a biztonsági osztályvezető dönt.

468. Ha a szállítás útvonalába eső bv. intézetben a szállított fogvatartottak létszámát növelik, és emiatt az eredetileg útba indított biztonsági felügyelők létszáma a biztonságos szállításhoz nem elegendő, az útba eső bv. intézet vezetője köteles a végrehajtáshoz szükséges létszámú szállító biztonsági felügyelőt biztosítani. Ezt a szállítási tervben dokumentálni kell.

469. A szállítmányvezető feladatai a szállítást megelőzően:

- a) eligazítja a szállító biztonsági felügyelőket,
- b) egyezteti a szállítási névsor és mutatókarton alapján a fogvatartottak létszámát és adataikat,
- c) átveszi a fogvatartott iratait, az átadás-átvételi elismervények alapján meggyőződik az érték- és tárgyleletét meglétéről és sértetlenségéről, majd gondoskodik azok biztonságos elhelyezéséről,
- d) ellenőrzi a szállítás előkészítésére kiadott intézkedések végrehajtását,
- e) előkészíti jóváhagyásra a szállítási tervet és az ülésrendet,
- f) ellenőrizteti a gépjármű közúti közlekedésre való alkalmasságát,
- g) ellenőrzi a híresszekötést biztosító eszközök működését,
- h) kioktatja a fogvatartottakat a szállítás, előállítás során tanúsítandó magatartási szabályokról,
- i) intézkedik
 - ia) a fogvatartottak tájékoztatására,
 - ib) a fogvatartottak személyes használati tárgyainak átvizsgálására, a motozás végrehajtására,
 - ic) az orvos által felírt gyógyszerek átvételére,
 - id) a mozgáskorlátozására vonatkozó rendelkezések végrehajtására,
 - ie) a hidegáram átvételére és az ivóvíz biztosítására.

470. A szállítást útba indító bv. intézet biztonsági tisztjének feladatai:

- a) szükség szerint módosítja a szállítási tervet és az ülésrendet,
- b) eligazítja a szállítást végrehajtókat,
- c) ellenőrzi a gépjármű biztonsági állapotát, különös tekintettel a rácsok, nyílászárók állapotára,
- d) ellenőrzi a híresszekötést,
- e) ellenőrzi a szállítás szabályos elindulását,
- f) jelentést tesz a BVOP főügyeletes felé, amennyiben olyan fogvatartottat indított útba, akinek szállítása jelentési kötelezettség alá tartozik (pl. nagy sajtónyilvánosságot kapott bűncselekmény elkövetője, hosszuidős speciális részlegen vagy biztonsági részlegen elhelyezett stb.).

471. Az útba indító bv. intézet körlet-főfelügyelőjének feladatai:

- a) intézkedik
 - aa) a szállításra kerülő fogvatartottak felkészítésére,
 - ab) a szállítási körlet (zárka) átvizsgálására,
- b) átadja
 - ba) a fogvatartottakat,
 - bb) a mutatókartonokat,
- bc) a szállítással kapcsolatos releváns információkat,
- bd) a hidegélelmet.

472. A szállítást fogadó bv. intézet biztonsági tisztjének feladatai:

- a) ellenőrzi a szállítmány fogadását,
- b) ellenőrzi a fogvatartottak átvételét,
- c) a szállítmányvezető jelentése alapján, amennyiben szükséges, intézkedik a fogvatartottak elkülönítésére,
- d) ellenőrzi a fogvatartottak személyes tárgyainak átvizsgálását, a motozás végrehajtását,
- e) ellenőrzi a fogvatartottak zárkára helyezését,
- f) a bv. intézet vezetőjének rendelkezése szerint átveszi az érték- és okmányletétet a szállítmányvezetőtől,
- g) eligazítja a többletinformációval érkezett fogvatartottakról a szolgálatban lévő állományt,
- h) jelentést tesz a BVOP főügyelete felé, amennyiben olyan fogvatartott érkezett, akinek befogadása jelentési kötelezettség alá tartozik,
- i) intézkedik az orvosi vizsgálatra történő előállításra, amennyiben a fogvatartotton külsérelmi nyomot tapasztalnak, vagy járványügyi gyanú merül fel.

473. A szállítást fogadó bv. intézet körlet-főfelügyelőjének feladatai:

- a) egyeztet a fogvatartottak adatait és átveszi a fogvatartottakat a szállítmányvezetőtől,
- b) intézkedik a fogvatartottak személyes tárgyainak átvizsgálására, motozására,
- c) kijelöli a megfelelő zárkákat a fogvatartottaknak (az elkülönítési szabályok és a dohányzási szokások figyelembevételével) és intézkedik az elhelyezésükre,
- d) intézkedik a fogvatartottak egészségügyi vizsgálatára,
- e) a bv. intézet vezetőjének rendelkezése szerint átveszi a szállítmányvezetőtől a tárgyleletet,

- f) ellenőrzi a fogvatartottak felszerelését,
- g) letétezi a fogvatartottak bv. intézetben nem tartható tárgyait.

A szállítás végrehajtása

474. A szállítást végrehajtó személyi állomány

- a) a szállítmányvezető,
- b) a szállító biztonsági felügyelő, továbbá
- c) a gépjárművezető.

475. Szállítás végrehajtása során a fogvatartottat a mozgáskorlátozó eszköz felhelyezése, az elkülönítés végrehajtása és a gépjárműbe történő beszállítása előtt meg kell motozni.

476. A szállító biztonsági felügyelőnek a szállítás során a szállító gépjármű utasterében részére kialakított helyen kell tartózkodnia úgy, hogy a fogvatartottak tevékenységét folyamatosan figyelemmel tudja kísérni.

477. A szállítás végrehajtása során meg kell akadályozni, hogy a fogvatartott a jármű szállítóterébe olyan tárgyat vigyen magával, amely a biztonságra veszélyes. Ennek ellenőrzése a szállítmányvezető vagy az általa kijelölt személy feladata. A személyes tárgyakat tartalmazó csomagot úgy kell elhelyezni, hogy ahhoz a fogvatartott ne férjen hozzá.

478. Az útba eső bv. intézetben szükség esetén műszaki és egészségügyi pihenőt lehet tartani. A műszaki és egészségügyi pihenő szükségességét a szállítás körülményeinek értékelése alapján minden esetben vizsgálni kell. A szállítmánynak az útba indító vagy a műszaki és egészségügyi pihenőre kijelölt bv. intézetből való elindulása előtt közvetlenül a fogvatartottak egészségügyi szükségletük elvégzésére lehetőséget kell biztosítani.

479. A fogvatartottakat szállító gépjárművel megállni vagy a meghatározottól eltérő útvonalon haladni nem lehet, kivéve:

- a) a közúti ellenőrzést,
- b) az elháríthatatlan közlekedési akadály vagy egyéb akadályozó körülményt,
- c) rendkívüli esemény bekövetkezését.

480. Ha a rendszeresített szállító gépjármű műszaki hiba vagy egyéb ok miatt a meghatározott időpontban a bv. intézetből nem indul el, a szolgálatban lévő biztonsági tiszt haladéktalanul értesíti erről az útvonal szerint következő vagy a szállítmány fogadására kijelölt bv. intézetet, a BVOP főügyeletesét, és előállítás esetén az azt elrendelő hatóságot.

481. Ha a szállító jármű a bv. intézet területére nem tud beállni, a fogvatartottak ki- és beszállításának időtartamára a szökés, valamint a fogvatartottak kiszabadításának megakadályozására biztosítást kell szervezni.

Szállítás légi járművel

482. Légi járművel akkor történhet szállítás, ha a fogvatartott egészségügyi intézménybe juttatása az eset összes körülményeire tekintettel a leggyorsabban csak így biztosítható és arra a mentőszolgálat illetékeसे rendelkezik.

483. Amennyiben a fogvatartottat légi járművel (mentőhelikopter) kell szállítani, annak befogadó képességének figyelembevételével fogvatartottanként legalább egy biztonsági felügyelőt kell a kísérésre beosztani.

484. A kísérő biztonsági felügyelő a légi jármű fedélzetére bilincs, gumibot, valamint a jármű biztonságát nem veszélyeztető traumatikus lőszer és a célba juttatására szolgáló eszköz kivételével más kényszerítő eszközt nem vihet fel.

485. A biztonsági felügyelőnek úgy kell elhelyezkedni a légi járműben, hogy a fogvatartottat folyamatosan figyelemmel tudja kísérni, amennyiben szükséges, intézkedni tudjon az egészségügyi személyzet tevékenységének akadályozása nélkül.

486. Jelen alcímben foglaltak esetén, továbbá amennyiben a légi járműben nem fér el a biztonsági felügyelő, az őrzési feladatok teljesülése érdekében meg kell keresni a szállítás célhelyéhez legközelebb eső bv. intézetet, ahonnan haladéktalanul útba kell indítani egy vagy több lőfegyverrel felszerelt biztonsági felügyelőt. Szükség esetén a rendőrség segítségét kell kérni annak érdekében, hogy a légi jármű leszállásakor biztosított legyen a fogvatartott fogadása.

Szállítási terv, ülésrend

487. A szállítást megelőzően szállítási tervet és annak mellékletét képező ülésrendet (19. melléklet) kell készíteni. Az ülésrend készítésekor a szállítótér folyosójával szembeni ülésre fogvatartottat beosztani tilos, kivéve, ha az ülés biztonsági övvel felszerelt. A szállítási tervet a kijelölt biztonsági tiszt készíti el és a biztonsági osztályvezető hagyja jóvá.

488. A központosított szállítás során a központi elosztóhelyről történő szállítás ültetési rendjéről a szállítmányvezető dönt, az ülésrendet annak megfelelően készíti el, majd azt a szállítási biztonsági tiszt hagyja jóvá.

489. Nem kell szállítási tervet készíteni, ha

a) a szállítást a bv. intézet helye (település) szerinti közigazgatási területen belül hajtják végre és a szállítandó fogvatartottak száma nem haladja meg a 6 főt,

b) a szállításra halasztást nem tűrő esetben kerül sor,

c) a szállítás egy bv. intézet különböző objektumai között történik,

d) a szállítás munkáltatás céljából történik és a munkavégzés a bv. intézet, intézmény vagy a bv. intézet mellett működő gazdasági társaság területén valósul meg.

490. Kiemelt fogvatartott szállítása esetén a 489. pontban foglaltaktól eltérően szállítási terv készítése minden esetben kötelező.

491. Ülésrendet a 489. pont b) alpontban írtak kivételével minden 6 főt meghaladó szállítás esetében készíteni kell.

Szállítás közbeni rendkívüli események

492. Amennyiben a szállítás során olyan esemény történik, amely annak folytatását befolyásolja (pl. a szállítmányt megtámadták, fogolyszökés, fogvatartott rosszullete, halála, baleset, gépjármű üzemképtelenné válása), arról haladéktalanul jelentést kell tenni az útba indító, valamint a legközelebb eső bv. intézetnek, az illetékes rendőrkapitányságnak, és további intézkedést kell kérni.

493. Amennyiben fogolyszökés történt és a szökevény elfogása lehetséges, haladéktalanul meg kell kezdeni az üldözést, amit addig kell folytatni, ameddig az eredménnyel járhat. A szállítás csak az üldözés befejezése után, a küldő bv. intézet vezetőjének utasítására folytatható.

494. Az üldözés alatt a szállítmányvezető köteles gondoskodni a gépjárműben elhelyezett fogvatartottak őrzéséről. Amennyiben az üldöző járőr alkalmazásával a gépjárműben maradt fogvatartottak biztonságos őrzése nem biztosított, a szállítmányvezető az üldöző járőr alkalmazását mellőzheti.

495. Ha a fogvatartott a szállítás közben rosszul lesz, haladéktalanul gondoskodni kell orvosi ellátásáról.

496. Ha az orvos a beteget egészségügyi intézménybe utalja, és továbbszállítása a szállító járművön nem lehetséges, a szállítványvezető köteles gondoskodni az előállításáról. Ha a szállítványvezető úgy ítéli meg, hogy a szállítás folytatása csökkentett biztonsági felügyelettel nem biztonságos, helyben marad és segítséget kér a legközelebbi bv. intézettől vagy az illetékes rendőrkapitányságtól.

497. Amennyiben a gépjármű üzemképtelenné válik vagy balesetet szenved, a járműből csak a szállított személyek életének és testi épségének megóvása, a balesetben sérültek ellátása érdekében lehet kiszállni, valamint akkor, ha a továbbszállításra alkalmas gépjármű megérkezett.

498. Ha a fogvatartott sérülését a helyszínen nem tudják ellátni, a szállítványvezető megszervezi kórházba való előállítását, indokolt esetben segítséget kér a legközelebbi bv. intézettől, amennyiben szükséges, az illetékes rendőrkapitányságtól is.

499. A szállítványvezetőnek az intézkedésekről és azok eredményéről jelentést kell tenni az útba indító bv. intézet szolgálatban lévő biztonsági tisztjének és engedélyt kell kérni a szállítás folytatására. A szállítás folytatását a legközelebbi bv. intézettel és az illetékes rendőrkapitánysággal is közölni kell.

A fogvatartottak bv. szerv területeire, foglalkoztatás céljából történő szállítása

499/A. A szállítás végrehajtása során szállítványvezető kijelölése kötelező, azonban a kijelölt személy a szállító biztonsági felügyelő(k) feladatait is elláthatja, ebben az esetben a szállítás során a szállítótérben tartózkodik.

499/B. A szállítójárműbe történő beszállást megelőzően a szállítványvezető köteles a fogvatartottakat azonosítani. Ehhez nem szükséges a mutatókarton rendelkezésre állása, a kivonulólista és a fogvatartottak adataival kiegészített fényképek vagy SAFE-készülék adatai alapján végrehajtható a feladat.

499/C. A fogvatartottak szállítás alatti mozgáskorlátozását egyéni kockázatértékelés alapján kell végrehajtani úgy, hogy a 457. pontban meghatározottaktól nem lehet eltérni, azonban a mozgáskorlátozó eszköz lehet a rendszeresített műanyag gyorsbilincs is. Az esetlegesen elrendelt mozgáskorlátozást fogvatartottanként – a 6 főt meghaladó létszám esetén – az ülésrendben rögzíteni kell, ebben az esetben a műanyag gyorsbilincs nem alkalmazható.

499/D. A személymotosások végrehajtása során – a nagyobb létszámú fogvatartotti csoportok (legalább 20 fő) tekintetében – el lehet térni a teljes vetkőztetési módszertől, ebben az esetben viszont az intézkedés alá vont fogvatartottak a rotációs elv alapján kerüljenek kijelölésre a 30%-os arányszám meghatározásával, így maximum 4 napos időtartam alatt valamennyi munkáltatott át kell, hogy essen vetkőztetési személymotosáson a ki- és bevonultatás alatt egyaránt. A végrehajtott biztonsági intézkedés során minden esetben alkalmazni kell a rendelkezésre álló technikai eszközöket. A fogvatartottak személymotosása a gépjárműbe történő beszállítások előtt és az onnan történő kiszállítások után minden esetben kötelező.

499/E. A fogvatartottak által a szállítótérbe felvihető tárgyak köre bővíthető, azonban a 458. pontban megfogalmazott rendelkezés kötelező. A tárgyak körének bővítése esetén azok tételes megnevezését helyi intézkedésben szükséges rögzíteni.

b) Szállítás során teendő intézkedések rendkívüli események bekövetkezése esetén.

Szállítás közbeni rendkívüli események

Amennyiben a szállítás során olyan esemény történik, amely annak folytatását befolyásolja (pl.: a szállítmányt megtámadták, fogolyszökés, fogvatartott rosszullete, halála, baleset, gépjármű üzemképtelenné válása), arról haladéktalanul jelentést kell tenni az útba indító, illetve a legközelebb eső bv. intézetnek, valamint az illetékes rendőrkapitányságnak, és további intézkedést kell kérni.

Amennyiben *szökés* történt és a szökevény elfogása lehetséges, haladéktalanul meg kell kezdeni az üldözést, amit addig kell folytatni, ameddig az eredménnyel járhat. Ebben a helyzetben a távolság az egyik legmeghatározóbb tényező, lényegében azt a szervet kell legelőbb értesíteni, aki a leggyorsabban a helyszínre tud érni. Ez az esetek többségében a *rendőrség*, ezért az ő értesítésük a legfontosabb.

A szállítás során elég nagy annak a valószínűsége, hogy a szökést azonnal felfedezik, ezért a *közvetlen üldözés* alkalmazására kell elsősorban készülni. A szállítás csak az üldözés befejezése után folytatható. Az üldözés alatt a szállítmányvezető *köteles gondoskodni* a gépjárműben elhelyezett *fogvatartottak őrzéséről*, ezért, ha az üldöző járőr alkalmazásával a gépjárműben maradt fogvatartottak biztonságos őrzése nem biztosított, akkor a szállítványvezető az üldöző járőr alkalmazását mellőzheti.

Ha a fogvatartott a szállítás közben *rosszul lesz*, haladéktalanul gondoskodni kell orvosi ellátásáról. Ha az orvos a beteget egészségügyi intézménybe utalja, és továbbszállítása a szállító járművön nem lehetséges, a szállítványvezető köteles *gondoskodni az előállításáról*. Ha a szállítványvezető úgy ítéli meg, hogy a szállítás folytatása csökkentett biztonsági felügyelettel nem biztonságos, helyben marad, és segítséget kér a legközelebbi bv. szervtől vagy az illetékes rendőrkapitányságtól.

Amennyiben a gépjármű *üzemképtelenné válik*, vagy *balesetet szenved*, a járműből csak a szállított személyek életének és testi épségének megóvása, a balesetben sérültek ellátása érdekében lehet kiszállni, illetve ha a továbbszállításra alkalmas gépjármű megérkezett.

Ha a fogvatartott sérülését a helyszínen nem tudják ellátni, a szállítványvezető megszervezi egészségügyi intézménybe való előállítását, indokolt esetben segítséget kér a legközelebbi bv. szervtől, illetve az illetékes rendőrkapitányságtól.

A szállítványvezetőnek az intézkedésekről és azok eredményéről *jelentést kell tenni* az útba indító bv. szerv szolgálatban lévő biztonsági tisztjének és *engedélyt kell kérni a szállítás folytatására*. A szállítás folytatását a legközelebbi bv. szervvel, illetve rendőrkapitánysággal is közölni kell.

11.

a) Az előállítás fogalma, helyszínei, a biztonsági leírás tartalma.

Az előállítás az a biztonsági tevékenység, amely során a személyi állomány tagjának biztosítani kell, hogy a fogvatartott – a bv. szerv vezetőjének rendelkezése alapján – meghatározott célból, a megadott helyen és időpontban megjelenjen.

Az Előállítási Tevékenységet Támogató Rendszer (a továbbiakban: ETTR) az a szolgálati alkalmazás, amelynek célja az előállítási tevékenység szoftveres támogatása, és a szakfeladattal kapcsolatos egyes intézkedések rögzítésének biztosítása, valamint az előállításra kerülő fogvatartottról információk gyors, elektronikus rendelkezésre állásának biztosítása.

A fogvatartottak előállításának megszervezése és lebonyolítása a büntetés-végrehajtás egyik legtöbb kockázatot magában rejtő feladatrendszer, amit a rendkívüli események megelőzése érdekében kiemelten kell kezelni. A biztonságos, rendkívüli eseményektől mentes végrehajtás az intézetek eredményes működésének, szervezeti teljesítményértékelésének egyik fontos eleme. A bv. szervezet számára ez a tevékenység jelenti az egyik legnagyobb terhet, ami egyfelől az előállítások számából, másfelől a veszélyességéből fakad. Az elmúlt évtizedekben számos olyan lehetőség adódott, amikor ezen terhet enyhíteni lehetett volna – távtárgyalás, más szervezetnek történő átadása, az intézetekben történő tárgyalások, meghallgatások számának növelése –, de lényegében nem történt alapvető változás.

Az előállítások elsősorban *bíróági tárgyalásra, ügyészégi meghallgatásra, egészségügyi vizsgálatra vagy kezelésre, közjegyzői és egyéb hivatalos eljárásra és célból bv. szerven kívüli mozdattal* történnek. A biztonságos végrehajtása érdekében a büntetés-végrehajtási szervezet köteles minden jogszerű intézkedést megtenni, azaz egy nagyon komoly kötelezettségről beszélünk. Amennyiben az előállítás *mégsem hajtható végre*, azt az illetékes bv. szerv köteles *haladéktalanul közölni az elrendelő hatósággal*, ugyanakkor ennek elkerülésére mindent meg kell tennie, pl.: személyi állomány vagy feladatok átcsoportosítása, személyi állomány berendelése, stb. Az előállítást a fogvatartott személyiségének, az elkövetett bűncselekmény típusának, a büntetésből hátralévő időnek, a biztonsági kockázat értékelésnek, az aktuális lelki- és fizikai állapotnak, az esetleges többlet-információinak, továbbá az előállítás helyszínének, a tárgyaláson

várhatóan megjelenő személyek létszámának valamint összetételének, és a média érdeklődésének figyelembe vételével, illetve az előállítási utasításon rögzített egyéb információk alapján a legbiztonságosabban kell megszervezni. A mennyiben mégis előfordul bármilyen, az előállítás biztonságát sértő vagy veszélyeztető körülmény, akkor az előállítást végrehajtó személy(ek) a jogszabályokban meghatározott intézkedések végrehajtására jogosultak és kötelesek. Ha az előállítás biztonságát az eset összes körülményeire tekintettel a büntetés-végrehajtás önerőből nem tudja biztosítani, úgy más rendvédelmi szerv együttműködését kell igénybe venni.

Az előállítás szervezése

Az előállítást minden esetben *meg kell szervezni*, amely tevékenység minőségén áll vagy bukik a biztonságos végrehajtás. Napóleon szerint *a háború kilencven százalékban információ*. Azt hiszem nehéz ezzel vitatkozni, ugyanis információ nélkül – természetesen valós és releváns információra gondolok – nincs hatékony, megfelelő feladat-végrehajtás. Ezért a szervezés során *figyelembe kell venni* minden olyan körülményt, amely *veszélyeztetheti* az előállítás, valamint a fogva tartás biztonságát. Előállítás alkalmával a biztonsági feladatok végrehajtásáról, így különösen az előállító felügyelők létszámáról, kijelöléséről – a bv. szerv vezetője által meghatározott esetek kivételével – a *biztonsági osztályvezető*, akadályoztatása esetén a *helyettese*, vagy a *szolgálatban lévő biztonsági tiszt* dönt. Természetesen a biztonsági tiszt ezen kötelezettsége a hivatali munkaidőn túl, illetve akkor éled fel, amikor az osztályvezető, vagy a helyettese nincs az intézetben vagy ténylegesen akadályoztatva van.

Annak érdekében, hogy a tevékenységet a lehető legbiztonságosabban végre lehessen hajtani, az osztályvezető, a helyettese és lehetőség szerint a biztonsági tisztek *kötelesek* részletesen *ismerni* az intézet hatáskörébe tartozó, rendszeresen igénybe vett *előállítási helyszíneket*. Az előállítási helyszínek és útvonalak rejtik magukban az egyik legnagyobb veszélyforrást, ezért azokat meg kell ismernie mind a szervezőnek, mind a végrehajtónak. Ennek érdekében részt kell venni rendszeresen megtartott *helyszíni szemléken*, *területbejárásokon*, melyek tapasztalatait alkalmanként *jegyzőkönyvbe kell rögzíteni*. *Szemlét* az előállítási helyeken *évente legalább egy alkalommal*, vagy a *munka- és ellenőrzési tervben* meghatározottak szerint kell végrehajtani a szolgálati okmányok aktualizálása érdekében.

Az intézeteknek a rendszeres előállítási helyszínekről – egyeztetve azok vezetőivel –fényképes vagy elektronikus útmutatót, tájékoztatót (a továbbiakban: *biztonsági leírás*) kell készíteniük, melyet a végrehajtó személyi állomány szakmai felkészítéséhez és feladat végrehajtásához fel kell használni. Továbbá figyelemmel kell kísérni a helyszíneken történő átalakításokat, változtatásokat és ez alapján a leírást *folyamatosan aktualizálni* szükséges. A biztonsági leírásban szerepeltetni kell az előállítási hely fekvését, biztonsággal kapcsolatos sajátosságait, az intézettel történő kapcsolattartás lehetőségeit, a szökésre legalkalmasabb irányokat, a terepszakaszokat, az együttműködésre kötelezett szervek elhelyezkedését, távolságukat, az előállítási hely megközelíthetőségét és fényképeit. A fentebb meghatározott információkat a végrehajtó állománnyal szóban a speciális eligazítások alkalmával, valamint őrutasításban kell meghatározni.

b) Az előállítás megszervezésénél figyelembe veendő szempontok, a fogvatartott eligazítása.

Az előállítás végrehajtása

Az előállítás biztonságos végrehajtása érdekében az előkészítés során figyelembe kell venni:

- a) a fogvatartottak előállítását végrehajtó állomány létszámát,
- b) az előállítást végrehajtó(k) testi, fizikai adottságait, önvédelmi jártasságát,
- c) az előállítás helyszínét, a biztonsági, illetve őrzési körülményeit,
- d) az előállítási hely intézettől való távolságát (műszaki pihenő tervezése, szállítási terv, ülésrend elkészítése),
- e) az előállítás előtti, illetve utáni várható várakozási időt,
- f) a fogvatartott testi, fizikai adottságait, küzdő és fizikai erőt igénylő egyéb sportokban való jártasságát, az esetleges katonai, vagy fegyveres múltját, képzettségét,
- g) a fogvatartott egészségi és lelki állapotát,
- h) a vád alapját képező, vagy elkövetett bűncselekményt,
- i) a várható ítélet súlyosságát, mértékét (a fogvatartott esetében milyen magatartásbeli változást válthat ki, rendkívüli esemény bekövetkezéséhez vezethet-e),
- j) a fogvatartott eddigi kriminalitását (visszaesés foka), korábbi fogva tartása alatt tanúsított magatartása,

- k) a fogvatartott biztonsági kockázati besorolását (amennyiben nem került még megállapításra, közepes biztonsági kockázatúnak kell tekinteni), rezsimbe sorolását,
- l) többletinformációval rendelkező fogvatartottak esetén annak az előállítás végrehajtásához kapcsolódó tartalmát,
- m) a kapcsolattartást, annak korlátozását (az előállítási utasításon feltüntetve kapja meg az előállítást végrehajtó)
- n) a családtagok, rokonok várható létszámát, illetve hangulatát,
- o) a média érdeklődését, jelenlétét,
- p) az előállítás helyén – akár hosszabb időtartamú várakozás esetére is – rendelkeznek-e a fogvatartott elhelyezésére alkalmas biztonsági szempontból megfelelő helyiséggel,
- q) a differenciálás szabályainak betartását (pl.: bűntársak, férfiak és nők elkülönítése, szállítási terv készítésekor ennek figyelembe vétele)
- r) a fogvatartott veszélyessége alapján a mozgáskorlátozó eszközök alkalmazását, szolgálati kutya alkalmazásának szükségességét és lehetőségét,
- s) az együttműködő szerv segítségnyújtásának mértékét, a kapcsolattartók kijelölésével,
- t) a szállító jármű/vek/ biztonságát, üzemképességét,
- u) az intézetnek az előállítás végrehajtását befolyásoló egyéb feladatait,
- v) a szélsőséges időjárási viszonyokat (pl.: hőségriasztás esetén védőital biztosítása).

Az előállítók speciális eligazítása

Az előállítási tevékenységre beosztott végrehajtó állomány részére *speciális eligazítást* kell tartani. Az eligazítás *idejét* úgy kell meghatározni, hogy lehetőleg az előállítást érintő *legfrissebb információkat* lehessen biztosítani, de kellő idő jusson az állomány felkészítésére, felszerelésére és az ismeretszintek ellenőrzésére is.

Az előállítást végrehajtó egész napos tárgyalás esetén *élelmiszerét* és a szükséges mennyiségű *ivóvizet* magával viheti. Ezeket a tárgyalóteremben nem tarthatja magánál, a biztonságos tárolásukra vonatkozó utasításokat az intézet parancsnokának külön intézkedésben kell meghatározni.

Az eligazítás során az előállítás vezetőjét, vagy csoportparancsnokát - a rendelkezésre álló biztonsági leírások alapján - be kell *számoltatni* az előállítás helyszínének ismeretéből, továbbá

feladatul kell meghatározni, hogy azokon az ismeretlen helyszíneken (pl.: temető, kórház), ahol még nem hajtott végre feladatot, lehetőség szerint *előzetes bejárással mérje fel* a feladat biztonsági kockázatokat, jelölje ki a menekülési útvonalakat, lehetőségeket, illetve egyeztessen a belső rendészti szolgálat munkatársaival.

Abban az esetben, ha az előállítást egy fő előállító hajtja végre, lehetőleg olyan személyt kell kijelölni, aki kellő helyismerettel és megfelelő gyakorlattal rendelkezik.

Az eligazításon a végrehajtók részére át kell adni az előállítással kapcsolatos iratokat. Az eligazítást megelőzően *ellenőrizni kell* a szükséges iratok, okmányok meglétét (idézés, előállítási utasítás, tárgyaláson szabadlábra helyezett személy nyilatkozata, tárgyaláson szabadlábra helyezett személy részére tájékoztató, csatolt többletinformáció, orvos szakértői vizsgálat alkalmával „csak orvos által felbontható” egészségügyi anyag), valamint kitöltöttségüket. Amennyiben hiányosság észlelhető, akkor pótlásukra haladéktalanul intézkedni kell. Halasztást nem tűrő esetben (pl.: fogvatartott életveszélyes egészségügyi állapota) az előállítás okmányainak teljes kitöltésétől el lehet tekinteni, viszont azokat soron kívül pótolni kell, továbbá a fogvatartottról nyomtatott fényképes adatlap – melyen szerepel a meghatározott mozgáskorlátozás –, továbbá a kiszállítandó fogvatartottról a legfontosabb információk, biztonsági kockázati besorolásának ismerete álljanak rendelkezésre. Az azonnali kiszállítást követően, szükség szerint – az összeköttetést biztosító hírközlő eszközökön – folyamatos legyen az információk pótlása, biztosítása az előállítást végrehajtó részére.

Az előzetesen begyűjtött információk alapján a végrehajtással összefüggésben kerüljenek meghatározásra az alkalmazandó mozgáskorlátozó eszköz(ök). Térjenek ki - az adott helyszín körülményeit figyelembe véve - arra, hogy a várakozások ideje alatt a fogvatartott(ak)at biztonságosan hol tudják elhelyezni. (Szükség szerint a tárgyhoz rögzítés lehetőségére, az ahhoz szükséges mozgáskorlátozó eszközök típusára, alkalmazhatóságukra.)

Meg kell győződni arról, hogy az előállítást végrehajtó(k) megértették-e a kapott feladatot, azt el tudják-e látni, továbbá egészségügyi szempontból alkalmasak-e annak a végrehajtására.

A fogvatartott eligazítására *segédletet* kell elkészíteni lehetőség szerint tartós használatra (pl.: lamináltan), melyet az előállító részére a szolgálatban lévő *biztonsági tiszt ad át* a feladat megkezdése előtt. Ennek felhasználásával tájékoztatást kell adni a fogvatartott részére az előállítás

során tanúsítandó magatartási szabályokról, be nem tartásuk esetén annak lehetséges következményeiről, a kényszerítő eszközök szükség szerinti alkalmazásáról és a kapcsolattartásról.

A fogvatartott tájékoztatása:

Önt, mint arról előzetesen értesítették, a mai napon tárgyalásra/meghallgatásra állítjuk elő a Bíróságra/Ügyészségre;

- a) az előállítás során minden tevékenységet kizárólag utasításra, vagy engedéllyel végezhet;
- b) indokolt esetben, a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén kényszerítő eszközt fogok alkalmazni;
- c) az előállításához szükséges, ott felhasználható eszközöket, tárgyakat (pl. hidegélelem, füzet, íróeszköz, jegyzetcsomag, 1 doboz bontott cigaretta, tűzgyújtó eszköz, stb.) a szállító térbe nem viheti be magával (kivéve ivóvíz, életmentő gyógyszer, szemüveg, zsebkendő), azokat a szükséges alkalmazásukig, felhasználásukig én tárolom, kezelem;
- d) dohányzásra kizárólag akkor van lehetősége, ha az előállítás helyszínén kijelölt dohányzó hely található és ez biztonsági szempontból nem aggályos;
- e) a tárgyalás alatt a feltett kérdésekre a bíróság által meghatározott időben és módon válaszoljon, közbeszólásokkal ne zavarja a bíróság munkáját;
- f) a tárgyalás megkezdése előtt csak az ügyvédje beszélhet Önnel. Mivel Ön előzetesen letartóztatott fogvatartott, így a tanács elnökének engedélye alapján a tárgyalás szünetében vagy a tárgyalás után az ügyre nem tartozó kérdésekben nyilvántartott kapcsolattartójával (max. 2 fő) beszélgetést folytathat a tárgyalóteremben, vagy a kifejezetten erre a célra kialakított más helyiségben, melynek időtartama 15 percnél nem lehet hosszabb;
- g) tilos az intézet belső rendjéről és biztonságáról beszélgetést folytatni, valamint a kapcsolattartói részére bármit átadni, vagy tőlük átvenni;
- h) bűncselekményéről akkor beszélhet, ha azt a bíróság vagy az eljárásban résztvevő ügyész nem tiltotta meg. Amennyiben ezeket a szabályokat megsérti, akkor a kapcsolattartójával engedélyezett beszélgetését megszüntetem;
- i) ha az eljáró bíró, ügyész engedélyezte, hogy kapcsolattartójával beszéljen, továbbá az intézet által biztosított hidegélelem elfogyasztásának ideje alatt a mozgáskorlátozó eszköz alkalmazását fenntartom;

- j) a kapcsolattartójával engedélyezett beszélgetése alatt magyarul (külföldi fogvatartott esetén, anyanyelvén a bíróság által kirendelt tolmács jelenlétében) beszélhetnek;
- k) egészségügyi szükségleteit még az intézetben végezze el. Ha a bíróságon mégis elkerülhetetlen a mosdó igénybevétele, az csak előzetesen átvizsgált helyiségben történhet, személymotozás végrehajtása után. Szükségleteit behajtott helyzetű ajtónál végezheti, azt nem zárhatja be;
- l) amennyiben megéhezik, akkor az elrendelt szünetben, a bíróság/ügyészség által meghatározott helyiségben biztosítom hidegételmenek elfogyasztását;
- m)kezelik-e valamilyen betegséggel, szed-e rendszeresen gyógyszert, ha igen, a gyógyszerosztásnál bevette-e az előállítás idejére elégséges adagot? (Vagy: Az orvos által előírt, napközben beszedendő gyógyszeradagját tőlem kapja meg.)
- n) felhívom a figyelmét arra, hogy a viselkedési szabályokat és az eligazításon közölt előírásokat tartsa be. Megértette az általam elmondottakat, van-e kérdése, jelenteni valója

12.

a) Az előállítás végrehajtásának taktikai szabályai.

Az előállítás végrehajtásának taktikai szabályai

A szolgálati lőfegyvert - általános szabályként - tilos bevinni a bv. intézetek azon területeire, ahol fogvatartottak elhelyezési részlege, illetve a belső munkaterületek vannak. A fogvatartott tartózkodási helyére történő bevonulás előtt azt a bv. intézet azon területén kell - a helyi előírások szerint erre a célra kialakított, vagy őrzött tárolóhelyen - a lőfegyvert elzárni, amelyen keresztül a már mozgáskorlátozással ellátott fogvatartott kísérése, előállítása megtörténik.

A fogvatartottat az előállítás megkezdése előtt el kell igazítani.

A fogvatartott eligazítására - annak helyszínétől függően eltérő tartalommal (pl.: bíróság, kórház, temetés) - speciális segédletet kell elkészíteni, amit a biztonsági osztályok eligazító helyiségeiben kell kihelyezni, ahol az előállítást végrehajtó a szöveggörnyezetet köteles megismerni és azt aláírásával igazolni. Ennek felhasználásával tájékoztatást kell adni a fogvatartott részére az előállítás során tanúsítandó magatartási szabályokról, be nem tartásuk esetén annak lehetséges következményeiről, a kényszerítő eszközök szükség szerinti alkalmazásáról és a kapcsolattartásról.

A fogvatartott köteles a nyomtatványon az eligazítás megvalósulását aláírásával igazolni. A nyomtatványt az előállítási utasításhoz csatolva kell tárolni.

A fogvatartottat a kötelező vetkőztetési motozás végrehajtása előtt fel kell szólítani az együttműködő magatartásra. A motozás során különös figyelmet kell fordítani a ruházat és a test olyan részeire, ahová a tárgyak elrejtése könnyű, kevésbé feltűnő, különös tekintettel:

- a) kabát, zubbony, inggallér, póló, atléta visszavarrásai,
- b) lábbeli talpa, belseje, szára,
- c) fehérnemű, zsebkendő,
- d) test felszínén: lábszár, boka környéke, tenyér, ujjak köze, combok között a nemi szerv alatt, női fogvatartott esetében a mellek között és alatt,
- e) hónalj, talp, sarok, hátközép, hajzat, szakáll,
- f) indokolt esetben a testüreg,

g) a szájüreg,

h) nadrág és szoknya derékvarrása, hajtókája, nadrágszíj (öv), sapka.

A vetkőztetési motozás az előállítás megkezdése előtt és a feladat végrehajtása után is kötelező.

A fogvatartott motozása során figyelemmel kell kísérni a viselkedését, reakcióit.

A jogerős szabadságvesztés büntetést töltő fogvatartott kizárólag formaruházatban, illetve a bv. szervezet által rendszeresített ruházati termékekben állítható elő, megőrzésen lévő fogvatartott ellátása a küldő bv. intézet feladata.

A fogvatartott nem rendszeresített lábbeliben történő előállítására kizárólag egészségügyi szempontból indokolt esetben, az ezt igazoló érvényes egészségügyi igazolás rendelkezésre állása mellett - illetve rendkívüli esetben annak mellőzésével - kerülhet sor.

A fogvatartott előállításra csak textil- vagy papír zsebkendőt, íróeszközt, ügyével kapcsolatos iratait, feljegyzéseit, amennyiben szüksége van rá szemüveget, 1 doboz bontott cigarettát, tűzgyújtó eszközt, egész naposra tervezett, vagy közigazgatási határon kívüli tárgyalás esetén hideg élelmet, ivóvizet (átlátszó műanyag flakonban max. 1,5 litert), illetve életmentő gyógyszereit viheti magával.

Az előállítás során a fogvatartott kizárólag zsebkendőt, szemüveget, ivóvizet és életmentő gyógyszert vihet be a gépjármű szállítótérbe, minden mást az előállítást végrehajtó tárol. Tartalmilag az ügyével kapcsolatos iratait, feljegyzéseit nem lehet ellenőrizni, azonban a magánál tartható iratokat az íróeszközével együtt biztonsági szempontból ellenőrizni kell.

Gyógykezelés alatt álló fogvatartott esetén az orvos által előírt szív, asztma, cukorbetegség stb. kezelésére szolgáló gyógyszert (ennek szervezetbe juttatására szolgáló készüléket), szükség esetén írásos orvosi rendelkezéssel az előállítást végrehajtónak kell magával vinni, és az orvos által meghatározottak szerint a fogvatartott részére átadni. Az előírt és életmentő gyógyszerek adagolását a fogvatartott köteles végezni.

Motozás után a fogvatartottra az elrendelt mozgáskorlátozó eszközöket fel kell helyezni. Sorrendben: bilincsrögzítő öv, patentbilincs, lábbilincs, vezetőbilincs. A patentbilincset minden

esetben rögzíteni kell. Indokolt esetben (pl.: lépcsőzés) a lábbilincs felhelyezése - az együttműködő fogvatartott esetében, és kizárólag zárt területen - végrehajtható közvetlenül a szállítójárműbe történő beszállítás előtt is.

A patentbilincset és a bilincsrögzítő övet szükség szerint - vagy ha a biztonsági körülmények miatt a fogvatartott már megbilincselte állapotban van - lakattal egymáshoz lehet rögzíteni, ennek alapján a mozgáskorlátozó eszközök felhelyezési sorrendje a következőképpen módosul: patentbilincs, bilincsrögzítő öv, lábbilincs, vezetőbilincs.

A mozgáskorlátozó eszköz állapotát és működőképességét az átvételekor, valamint az alkalmazása előtt minden esetben ellenőrizni kell.

Az előállítás során a rögzítést szintén - különösen a bilincs oldását követően annak ismételt felhelyezése után, valamint a fogvatartott mozgatásának megkezdése előtt - minden esetben ellenőrizni kell.

A mozgáskorlátozó eszközök felhelyezésének szakszerűségét szűrőpróbaszerűen - vagy azon fogvatartottak esetében, akiknél alapos okkal feltételezhető rendkívüli esemény kialakulása - a biztonsági tisztnek ellenőrizni kell. Az előállítást végrehajtó a fogvatartott átvételét az adott körlet(-fő)felügyelő szolgálati naplójában aláírásával köteles igazolni.

A gépjárműben, illetve kísérés és biztosítás közben, valamint a konkrét feladat-végrehajtás során a fogvatartottak és az előállítást végrehajtók vonatkozásában is tilos a dohányzás.

A fogvatartott részére kizárólag az alábbi esetekben és formában engedélyezhető dohányzás:

- a) amennyiben az előállítás helyszínén olyan dohányzásra kijelölt hely van, melyben a fogvatartott őrzése - annak dohányzása közben is - biztonságosan végrehajtható,
- b) abban az esetben, amennyiben a fenti dohányzásra kijelölt hely polgári személyektől jól elkülönített,
- c) amennyiben a dohányzásra kijelölt hely nem közterületen van, illetve annak bejárata nem közterületre nyílik,
- d) az előállítás helyszínén a dohányzás törvényi feltételei biztosítják annak lehetőségét (pl. egészségügyi intézmények kizártak).

A végrehajtó állomány részére kizárólag az alábbi esetekben és formában engedélyezhető dohányzás:

- a) amennyiben a fogvatartott őrzése zárt várakozó helyiségben megoldható, illetve az egyben a dohányzásra kijelölt hely is,
- b) csoportos előállítás esetén az előállítási csoportparancsnok által ütemezett formában,
- c) amennyiben a dohányzásra kijelölt hely nem közterületen van, illetve annak bejárata nem közterületre nyílik,
- d) az előállítás helyszínén a dohányzás törvényi feltételei biztosítják annak lehetőségét (pl. egészségügyi intézmények kizártak).

Dohányzásra kizárólag a fentiekben felsorolt valamennyi körülmény teljesülése esetén kerülhet sor úgy a fogvatartott, mind a személyi állomány vonatkozásában.

A személyi állomány részére az alábbi esetekben engedélyezhető az étkezés:

- a) amennyiben a fogvatartott biztonságos őrzése zárt várakozó helyiségben megoldható,
- b) ha őrző helyiség nem áll rendelkezésre, akkor a fogvatartott tárgyhöz rögzítése mellett,
- c) abban az esetben, ha az adott fogvatartott előállítását egyszerre egy főnél több felügyelő hajtja végre,
- d) csoportos előállítás esetén az előállítási csoportparancsnok által ütemezett formában és kizárólag teljes felelősség vállalása mellett.

Az előállítást végrehajtó a fogvatartott kísérését a számára kiadott lőfegyver viselésével ellentétes oldalon hajtja végre. A fogvatartott a motozását követően az előállítás egésze során illetéktelen személyekkel sem verbálisan, sem fizikálisan nem érintkezhet. Ez alól kivételt képez a bíró vagy ügyész, illetve temetés során a bv. intézet vezetője által engedélyezett kapcsolattartás.

Az előállítások alkalmával intézkedni kell arra, hogy a fogvatartott illetéktelen személytől ne vehessen át, vagy adhasson át részére semmit. Ezek elkerülése érdekében bírósági, ügyészségi előállítás során - végső esetben - az eljáró bíró (ügyész) segítségét kell kérni.

Az egytagos vezetőbilincset a rögzített zsanéros patentbilincstől a könyök felé, a fogvatartottnak arra a kezére kell felhelyezni, amelyik oldaláról az előállítást végrehajtó kíséri. Amennyiben a

fogvatartott keze be van gipszelve, kötözve, vagy egyéb sérülés van rajta, akkor az ép kézre kell felhelyezni a vezetőbilincset.

Amennyiben a fogvatartott a bv. intézeti vagy a szerződéses orvos által engedélyezett járókerettel, vagy bottal jár, akkor a vezetőbilincset úgy kell biztonságosan rögzíteni (akár a kezéhez), hogy az a fogvatartottat a mozgásában ne akadályozza.

Az előállítást végrehajtó a fogvatartottat maga előtt kíséri, a vezetőbilincs csuklósíkját pedig abban a kezében köteles csuklójára fűzve tartani, amelyik oldalról a fogvatartottat kíséri.

Gyalogmenetben történő előállítás alkalmával a bv. intézet elhagyását megelőzően a kijelölt helyen elzárt lőfegyvere felvételét, felhelyezését a felügyelő úgy végzi, hogy a fogvatartott ez idő alatt tőle biztonságosan elzárt, de általa lehetőleg szemmel ellenőrizhető területen tartózkodjon. Amennyiben az elzárás nem megoldható, a biztosítást úgy kell végrehajtani, hogy az előállítást végrehajtó a fogvatartottat a fegyverfelvételi helytől számított legtávolabb eső helyen várakoztatja, és lehetőség szerint addig egy másik felügyelő biztosítja a fogvatartottat.

Gyalogmenetben történő előállítást, kísérést úgy kell végrehajtani, hogy a gyalogos forgalom az előállítást ne akadályozza, illetéktelen személy az előállítást végrehajtó és a fogvatartott közé ne tudjon beférkőzni.

Ülve történő várakozás esetén a fogvatartottat szintén a viselt lőfegyverrel ellentétes oldalra kell ültetni, illetve a tárgyalóteremben - ha lehetőség van rá - a fogvatartott mögötti padsorban kell elhelyezkedni a vezetősár fogásával.

61. Gépjárművel történő előállításnál a gépjárművezető köteles a szállítótér átvizsgálását végrehajtani, és ha nem kíséri fogvatartottat, akkor a jármű nyitott ajtajánál várja a fogvatartottat és kísérőjét a beszállás biztosítása céljából.

A fogvatartott(ak) gépjárműbe szállása után az előállítást végrehajtó lőfegyvere felvételét, felhelyezését az előírt helyen elvégzi, majd a gépjármű bejáratí zsilipben a jármű fogvatartott(ak) szállítására szolgáló utasterének fogvatartott(ak)tól elhatárolt részében a szállítás ideje alatt folyamatosan figyelemmel kíséri a szállított személy(ek) tevékenységét. A lőfegyver felvételének

ideje alatt a gépjárművezetőnek vagy az e feladat végrehajtására kijelölt személynek kell a fogvatartott(ak) tevékenységét figyelemmel kísérni.

Gépjárműre szálláskor a vezetőbilincset az előállítást végrehajtó csak akkor engedheti el, ha a fogvatartott beszállt a jármű számára kijelölt fülkéjébe és helyet foglalt. Az ajtó reteszelését és zárását (lakatolását) követően az előállítást végrehajtó a fogvatartott magatartását, a mozgáskorlátozó eszközöket fokozott figyelemmel követi. A fogvatartotti fülkét a gépjárművezető zárja, az ő tevékenységét az előállítást végrehajtó biztosítja.

Bilincselő nyílással ellátott fogvatartotti szállító járművek esetében a vezetőszárral ellátott bilincset indulás előtt a nyíláson keresztül el kell távolítani a fogvatartotttól, az előállítás helyszínére történő megérkezést követően fel kell helyezni rá. A fogvatartott kiléptetése a járműből csak ez után kezdődhet meg. Visszainduláskor értelemszerűen ugyanígy kell eljárni.

A szállítójármű külső ajtaját, továbbá a belső terében lévő fülkéket a fogvatartottak beszállítása és az előállítást végrehajtó(k) elhelyezkedése után zárva kell tartani. A kulcsokat a gépjárművezető kezeli.

A fülkék tartalékkulcsait - a gépjármű szállítóterének a személyzet részére kijelölt részén - egy lepecsételt - 'tartalékkulcsok' felirattal ellátott - kulcsdobozban kell elhelyezni, melyet felbontani csak rendkívüli esemény bekövetkezése, megakadályozása céljából lehet. A kulcsdobozt a biztonsági osztályvezető, osztályvezető-helyettes pecsétnyomójával kell lepecsételni, annak sértetlenségét a gépjármű vezetője indulás előtt köteles ellenőrizni. A biztonsági tisztek a helyi intézkedésben meghatározott gyakorisággal végrehajtják a kulcsdoboz és a tartalékkulcsok kezelésének, meglétüknek ellenőrzését. A doboz felnyitását, annak okát jelenteni kell

Külső helyszínen a kiszállítás előtt az előállítást végrehajtók ellenőrzik a mozgáskorlátozó eszköz állapotát oly módon, hogy az ajtót résnyire kinyitják, és egyikük azt kívülről lábbal, vállal megtámasztja, majd a fogvatartottat felszólítják, hogy a vezetőbilincs szárát adja ki a résen. A gépjármű mellett álló előállító felügyelő ellenőrzi a vezetőbilincs szárának, csuklósíkjának épségét és a felhelyezett mozgáskorlátozó eszköz állapotát. Amennyiben nem észlel rendellenességet, akkor nyitja az ajtót, majd kilépteti a fogvatartottat a szállító járműből.

A gépjárművezetőnek a fogvatartott mozgatásának biztosításában részt kell vennie. Amennyiben szükséges, úgy az előállító csoportparancsnok utasítása szerint a járó motorú gépjárműben várakozik.

A fogvatartottakat bv. intézeten kívül - a gépjárművezető biztosítása mellett - egyesével kell a jármű ajtajához kísérni és beültetni. Addig, amíg a gépjárművezető bezárja a szállító fülke ajtaját, az előállítást végrehajtó végzi a biztosítást.

Az előállítás jellegétől függően (pl.: abban az esetben, ha a fogvatartottak egymáshoz vannak bilincselve) más módon is történhet a le- és felszállás, amit az eligazítás során kell meghatározni, de a szállító fülke nyitását és zárását követően a kulcsot a gépjárművezető kezeli.

Az elkülönítési szabályokkal érintett fogvatartottak azonos járművel történő szállítása esetén külön fülkében, indokolt esetben a bűntársakat külön járműben kell szállítani. Különböző nemű fogvatartottakat azonos járművel történő szállítás során külön fülkében kell elhelyezni.

Közterületen lehetőség szerint úgy kell a gépjárművel megállni, hogy a fogvatartottak mozgatása rövid időtartamban, akár természetes vagy mesterséges kordon között, mögött történjen (pl.: gépjármű behajtónál lévő betonfal, korlát vagy a felügyelők sorfala). Visszaindulásnál a 61. pontban leírtaknak megfelelően kell a beszállást megszervezni, illetve végrehajtani

A szállítótérben minden esetben utaznia kell legalább egy fő előállítást végrehajtónak, aki biztosítja a folyamatos őrzés, esetleg felügyelet fenntartását, és figyelemmel kíséri a fogvatartottak magatartását, tevékenységét, illetve kapcsolatot tart a gépjárművezetővel.

Éjszaka végrehajtott előállítás során a szállítótérben kötelező az ott elhelyezett fogvatartott(ak) megvilágítása.

Az előállítás megérkezésekor az előállító csoportparancsnoknak, egyszemélyes előállítás esetén a gépjárművezetőnek, vagy a kísérő járőrnek lehetőség szerint területbejárást kell végrehajtani, azt követően a fogvatartott(ak)at - tárgyalása, meghallgatása, egészségügyi vizsgálata kezdetéig - biztonságosan el kell helyezni. Az előállítás vezetője az elkülönítési szabályokat is figyelembe

véve megszervezi, kijelöli a helyiségeket, helyeket és szükség szerint egyesével felvezeti a fogvatartott(ak)at és az ő(ke)t kísérő előállítást végrehajtó(ka)t.

A biztonságos elhelyezésre szolgáló termet, őrző helyiséget az előállítás vezetője, egyszemélyes előállítás esetén a gépjárművezető, illetve a kísérést biztosító járőr átvizsgálja a tiltott tárgyak, valamint rendkívüli esemény előidézésére alkalmas eszközök előtalálása érdekében.

Előállítás során liftet csak mozgáskorlátozott fogvatartott esetében és orvosi javaslatra, vagy rendkívüli esemény megelőzésére - az előállítást végrehajtón kívül más személyek jelenlétének kizárásával, az adott szinten a lift megérkezését biztosító előállító, vagy másik felügyelő részvételével - lehet igénybe venni. Állandóan körbe járó személyfelvonó (páternoszter) használata tilos.

Az előállítás megkezdése előtt az előállítást végrehajtó - még a bv. intézetben - intézkedik arra, hogy a fogvatartott a személyes szükségleteit elvégezze annak érdekében, hogy az előállítás során erre minimális esetben kerüljön sor.

Az előállítást végrehajtó - biztosítás hiányában - az előállítás során a mellékhelyiség átvizsgálása előtt és annak idejére a fogvatartottat a másodlagos patentbilincsel, a mozgáskorlátozás bontása nélkül tárgyhöz rögzíti, mellyel elkerülheti, kizárhatja a fogvatartott támadási, illetve szökési lehetőségét, továbbá megakadályozhatja az előre elrejtett tiltott tárgyak, eszközök átvételét.

A mellékhelyiségben a vezetőbilincset a fogvatartotttól ott tartózkodásának idejére levenni nem lehet. A szükségletek mértékétől függően, azok elvégzésének idejére a patentbilincs két tagja közül a vezetőbilincses kezén lévőket kell a fogvatartott kezén hagyni. Helyes taktikai eljárás lehet az is, hogy a vezetőbilincses kezéről veszi le az előállítást végrehajtó a bilincset, amit azonnal a helyiség alkalmas tárgyához (pl.: radiátorcső) rögzít. Bilincsrögzítő öv alkalmazása esetén az oldott bilincsszemet az öv láncához vagy - a láncból nem kihúzva - a vezetőbilincses kézre kell visszarögzíteni.

A mellékhelyiség ajtaját a fogvatartott nem zárhatja be, az ajtó annyira legyen behajtott állapotban, hogy az ne legyen szeméremszértő, azonban tevékenysége a résen keresztül ellenőrizhető maradjon.

A vezetőbilincs szarát - a fogvatartott benntartózkodása alatt - az előállítást végrehajtó nem engedheti el.

A fogvatartottat mellékhelyiségbe menetele előtt és kijövele után minden esetben meg kell motozni, továbbá a mozgáskorlátozó eszközök állapotát ellenőrizni kell. Ennek elvégzéséhez az előállítást végrehajtó úgy helyezkedik el, hogy váratlan meg- vagy ellökésével se legyen lehetősége a fogvatartottnak a mellékhelyiség kijáratí ajtaján elfutni, ezért indokolt esetben tárgyhoz bilincseli.

Az előállítást végrehajtó egészségügyi szükségletei elvégzése miatt a fogvatartottat a másodlagos patentbilincsének alkalmazásával tárgyhoz rögzíti.

A bv. intézet által biztosított hidegálelem elfogyasztásának idejére a mozgáskorlátozások enyhítése csak bilincsrögzítő öv alkalmazása során engedélyezhető. Ebben az esetben a mellékhelyiség, mosdó használat eseteire leírtaknak megfelelően kell eljárni.

85. Az előállítási feladat befejezését követően, a bv. intézetbe történő bevonulás megkezdése előtt - még az előállítás helyszínén - a személyi állomány tagjai ellenőrzik egyéni felszerelésük, fegyverzetük meglétét.

b) A bíróságra történő előállítás részletes szabályai.

A bíróságra, ügyészre érkezéskor a területbejárás során az előállítás vezetője meggyőződik a várakozó, őrző helyiség zárhatóságáról. Annak kulcsait magához veszi vagy a bíróság, ügyészség belső rendészeti szolgálatától elkéri. Az előállítás során a kulcsok kezelése az előállító csoportparancsnok feladata. A várakozó, őrző helyiséget alaposan át kell vizsgálni.

Elsősorban a várakozó, őrző helyiségekben kell várakozni. Amennyiben nincs várakozó helyiség, akkor lehetőleg az idézésen szereplő tárgyalóterem előtt kell várakozni más személyektől elkülönülten, tőlük olyan távolságra, hogy ne történhessen érintkezés. Szükség esetén a tárgyalóterem előtti folyosó olyan részét jelöli ki az előállítás csoportparancsnoka, ahol a biztonságos várakozás megoldható. Ebben az esetben a bíró, ügyész segítségét kell kérni. A várakozás során - lehetőség szerint - a fogvatartottat le kell ültetni, az előállítást végrehajtó állva biztosít.

A feladatok biztonságos végrehajtásához - amennyiben rendelkezésre áll - igénybe veszik a belső rendészeti szolgálat segítségét.

Amennyiben a bíróságon nem áll rendelkezésre sem biztonságos várakozó helyiség, sem várakozásra alkalmas terület, akkor a bíróság zárt udvarán, vagy a legbiztonságosabbnak ítélt helyen álló, a fogvatartott szállítására használt gépjármű - az előállítást végrehajtó és/vagy a gépjárművezető folyamatos őrzése mellett, a mozgáskorlátozó eszközök alkalmazásának enyhítése nélkül - a várakozásra igénybe vehető.

Az előállító csoportparancsnok jelentést tesz a megérkezésükről, elhelyezkedésükről a bírónak, ügyésznek. Továbbá minden rendellenességet jelent, szükség esetén segítséget kér, amennyiben a biztonságos feladat-végrehajtásban bármilyen akadály lép fel.

Ha az idézésen megjelölt tárgyalóterem vonatkozásában változás történik - időközben másik tárgyalótermet jelöltek ki - ezt a tényt a tárgyalás megkezdése előtt a biztonsági felügyelő vagy az előállítást vezető csoportparancsnok a közvetlen szolgálati előjárónak jelenteni köteles.

A várakozás ideje alatt a fogvatartottat az előállítást végrehajtó az általa viselt lőfegyverrel ellentétes oldalára leülteti, és folyamatosan figyeli mozdulatait, tevékenységét. Az előállítást végrehajtó a tárgyalás megkezdéséig, vagy befejezését követően - várakozó helyiség hiányában történő várakozás során - a tárgyalóteremben, illetve annak előterében úgy helyezkedik el, hogy azzal egy lehetséges rendkívüli esemény bekövetkezésének megakadályozására intézkedni tudjon.

94. A nagy esetszámú előállítással érintett bírósági épületek tekintetében az bv. intézeteknek meg kell vizsgálni - az előállítások időtartamában a helyszínen tartózkodó - járőröző biztonsági felügyelő igénybevételének lehetőségét.

A 94. pontban meghatározott esetben az előállítást végrehajtó(k) szükség esetén - a feladatok biztonságos végrehajtása érdekében - kötelesek a járőr közreműködését kérni (pl.: felvezetések, várakozások biztosítása, mozgáskorlátozó eszköz kényszerű levétele, a fogvatartott által igénybe vett helyiségek használat előtti átvizsgálása, stb.).

A járőrnek kötelessége ismerni az épület és azon belül a helyiségek biztonsági jellemzőit (nyílászárók elhelyezkedését, rácsozatokat, rendészeti szolgálat létszámát, elhelyezkedését, stb.), hírösszeköttetése folyamatosan biztosított legyen a bv. intézettel.

Az előállítást végrehajtó feladata megakadályozni, hogy illetéktelen személyek a közelükbe kerüljenek, illetve a fogvatartott és közé helyezkedjenek, a fogvatartottal beszélgetést, vagy bármilyen módon történő kapcsolatfelvételt kezdeményezzenek.

Ha a kialakult helyzet a feladat biztonságos végrehajtását veszélyezteti, akkor az előállítást végrehajtó azonnal köteles jelezni a bírónak, ügyésznek és a továbbiakban a kapott utasítás szerint jár el. A bíró, ügyész értesítésén túlmenően, a szükséges intézkedések megtétele után jelentést tesz szolgálati előjárójának is.

A tárgyalások során a tárgyalóteremben alkalmazható legoptimálisabb helyezkedési módok az előállítást végrehajtó(k) részére:

- a) a fogvatartott mögött ülve, annak oldalirányába kihúzódva,
- b) a fogvatartottól külön (széken) ülve és tőle úgy elfordulva, hogy részére a tárgyalóterem fogvatartott előtti és mögötti részei is láthatóak legyenek;
- c) amennyiben az a-b) alpontok szerinti elhelyezkedésre nincs lehetőség, a fogvatartott mellett ülve, a megfelelő távolság tartásával, úgy, hogy a fogvatartott a lőfegyverrel ellentétes oldalon helyezkedik el és az őrzést végző előállítást végrehajtó kissé a fogvatartott felé forduló testhelyzetben legyen és a szabadlábban védekező vádlottaktól a lehető legjobban elkülönülve, megfelelő távolságot tartva biztosítson.

A fent meghatározott elhelyezkedési módok közül az adott körülmények függvényében a lehető legalkalmasabbat kell kiválasztani úgy, hogy az előállítást végrehajtó a fogvatartottat folyamatosan figyelemmel tudja kísérni, meg tudja előzni a rendkívüli esemény kialakulását, szükség esetén pedig intézkedni tudjon. Fokozott figyelemmel köteles ellátni feladatát szembesítéskor, ítélethozatalkor, ezekben az esetekben követi a fogvatartott minden reakcióját, felkészültnek kell lennie váratlan, erőszakos megnyilvánulásokra és a vezetőbilincs szarát röviden fogja.

Az ügyvéd csak az ügyvédi igazolvány, vagy a személyazonosító igazolvány és a meghatalmazás ellenőrzése után beszélhet a fogvatartottal. Az ellenőrzés terjedjen ki az ügyvéd (ügyvédjelölt), jogi képviselő nevére, az igazolvány érvényességére, illetve arra, hogy azok azonosak-e az előállítási utasításon szereplő kapcsolattartói nevekkkel.

Az előállítást végrehajtó az ügyvédi beszélő időtartamára úgy és olyan távolságra helyezkedik el, hogy megakadályozhassa a fogvatartott esetleges rendbontó cselekményét, egyúttal a felek beszélgetését ne hallhassa. A jogi képviselővel folytatandó beszélgetést az előállítást végrehajtó köteles ellenőrizni. A fogvatartott a büntetőeljárással kapcsolatban készített feljegyzését, vázlatát magánál tarthatja, illetve azok ellenőrzése után átadhatja védőjének.

A fogvatartott részére a védő a tárgyalás alkalmával - a fogvatartott ügyével összefüggő iratokon kívül - nem adhat át semmit, e tevékenység kizárólag a bv. intézetben keresztül, hivatalos (ellenőrzött) formában történhet.

Az előállítást végrehajtó a fogvatartott részéről átadandó iratok esetében csak biztonsági szempontú ellenőrzést végezhet (pl.: nincs-e köztük pénz, kábítószeranyag, hangrögzítésre alkalmas egyéb eszköz, stb.).

Amennyiben a védő, az eljáró bíró a tárgyaláson a fogvatartott ügyével kapcsolatos iratokat adathordozó eszközön (pl.: pendrive, CD) keresztül adja át az előállítást végrehajtónak, azt a bv. intézetbe történő visszaérkezést követően az informatikai szakterületnek biztonsági szempontból ellenőriznie kell, és csak azután kerülhet a fogvatartott birtokába.

Az előállítást végrehajtó a fogvatartott rosszullete esetén a mentőszolgálat, vagy bv. intézet közelében lévő bíróságon a bv. intézeti orvos értesítéséhez a bíró segítségét kéri.

Csoportos előállítás esetén a tárgyalóteremben tilos a bilincset egyidőben levenni, illetve visszahelyezni. Azt az előállítást végrehajtóknak egyenként, egymást biztosítva kell végrehajtani, mert a figyelem megosztását a fogvatartottak vagy más személyek kihasználhatják.

Amennyiben a bíró utasítást ad a mozgáskorlátozás enyhítésére, akkor azt minden esetben fel kell vezetetni az előállítási utasításra. A vezetőbilincs csuklósíkját a bilincsek le- illetve

felhelyezésénél is folyamatosan fogni, illetve szorosan csuklóra fűzött, stabil állapotban kell tartani.

Abban az esetben, ha a bíró utasítást ad a vezetőbilincs és lábbilincs levételére, udvariasan tájékoztatni kell, hogy utasításának teljesítését a szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbírság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. (XII.19.) IM rendelet 54. § (4) bekezdése nem teszi lehetővé.

Amennyiben a bíró vagy ügyész az előállítást végrehajtó távollétében akarja meghallgatni a fogvatartottat, annak eleget kell tenni, de az idézésre igazoltan rá kell jegyeztetni az átadás, illetve a visszavétel időpontját (óra, perc szerint), továbbá, hogy a mozgáskorlátozással vagy annak mellőzésével kéri az előállítást végrehajtó távozását. A vezető- és lábbilincset ebben az esetben is tilos levenni.

Ha az előállítást végrehajtó veszélyes körülményt észlel, akkor udvariasan felhívja a bíró vagy az ügyész figyelmét (több kijárat, földszinti helyiség rács nélküli ablakokkal, fogvatartottal kapcsolatos többletinformáció tartalma), majd a bejáratú ajtó előtt várakozik. Az előállítást végrehajtó a biztosításra elfoglalt helyet nem hagyhatja el, rendellenesség bekövetkezésekor intézkednie kell.

A tárgyalóteremben a rend fenntartása a bíróság feladata (pl.: hangoskodás). Emiatt előfordulhat, hogy a bíró arra ad utasítást, hogy az előállítást végrehajtó rendbontás miatt kísérfje ki a fogvatartottat. Ekkor további utasításig a várakozó helyiségben, ennek hiányában az épület biztonságosnak ítélt szakaszán, indokolt esetben a szállító járműben kell várakozniuk.

A tárgyalási szünetben - egyéb rendelkezés hiányában - a várakozó helyiségben kell a fogvatartottal tartózkodni. Várakozó helyiség hiányában az épület biztonságosnak ítélt más helyiségében, területén kell tartózkodni, ahol a fogvatartott őrzését folyamatosan fenn kell tartani.

A várakozás ideje alatt a mozgáskorlátozó eszköz nem vehető le a fogvatartotttról, a várakozó helyiség ajtaját zárva kell tartani, az előállítást végrehajtó ez alatt az ajtón belül tartózkodik.

A kapcsolattartóval engedélyezett beszélgetésre (a továbbiakban: beszélő) vonatkozó szabályokat a fogvatartott eligazítására készített minta tartalmazza.

A fogvatartott tevékenységét ilyen esetben is folyamatosan figyelni kell. Amennyiben a beszélő lebonyolításának körülményei nem biztosítottak, akkor azt külön időpontban, külön engedély alapján a bv. intézetben kell végrehajtani, amelyről tájékoztatni kell az engedélyezőt és a kapcsolattartót.

A beszélő végén a fogvatartottat minden esetben meg kell motozni.

A várakozó helyiség ajtaját lehetőség szerint akkor is be kell zárni, amikor a fogvatartottat a tárgyalóterembe kísérik annak érdekében, hogy távollétükben oda mások ne rejthessenek el semmit. A várakozó helyiséget még a fogvatartott behelyezése előtt, minden esetben át kell vizsgálni.

A tárgyalás (ügyészi kihallgatás) végén az előállítást végrehajtó ellenőrzi a bírótól (ügyésztől) kapott értesítés vagy egyéb irat rovatainak olvashatóságát, majd azokat - a bv. intézetbe történő visszaérkezése utáni szóbeli jelentését követően - csatolja az előállítás végrehajtásával kapcsolatban keletkezett egyéb dokumentumok mellé

Amennyiben a bíróság az előzetes letartóztatást elrendeli vagy fenntartja, valamint a szabadságvesztés büntetést azonnal foganatba veszi, a fogvatartottat át kell szállítani a bv. intézetbe.

Amennyiben az eljáró bíró a fogvatartottat szabadlábra helyezné, azonban az előállítási utasításon a "NEM SZABADÍTHATÓ" rendelkezés szerepel, akkor az előállítást végrehajtó az esetről jelentést tesz a közvetlen előljárónak és rajta keresztül ismételt egyeztetést kell végezni a bv. intézet nyilvántartási szakterület illetékesével. Az egyeztetés eredményétől függően kerülhet sor az esetleges helyszíni szabadításra.

Szabadításra vonatkozó információ hiánya esetén a fogvatartottat vissza kell kísérni a bv. intézetbe és soron kívül egyeztetni kell a dokumentációkat

Amennyiben az előállított fogvatartott ügye nagy sajtónylvánosságot kapott, vagy kiemelt figyelmet érdemlő ügyben került előállításra, és a tárgyaláson jelen van a sajtó, akkor az előállítást végrehajtó köteles azt az előjárójának azonnal jelenteni. Ezen szabályok mérvadóak akkor is, ha a fogvatartottat a bíróság jogerős, vagy nem jogerős életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélte. Ebben az esetben az elsődleges intézkedések megtételét követően e körülményeket azonnal jelenteni kell az előjárónak, és a bv. intézetbe történő visszakísérést követően intézkedni kell a pszichológusi, reintegrációs tiszti meghallgatására.

Az előállítást végrehajtó az előállításon történteokról a visszaérkezést követően köteles jelentést tenni (pl.: ítélet, szabadlábra helyezés, kiutasítás, óvadék elfogadása, fegyelemsértés, rosszullét, stb.), továbbá értesíteni az illetékes szakterületeket az újabb időpontra történő idézésről, új tárgyalási nap kijelöléséről, és a keletkezett iratokat (bűnügyi nyilvántartó csoportnak, hivatali időn túl a biztonsági tisztnak) részükre átadni.

13.

a) A munkáltatás fogalma, fajtái, valamint a munkáltatást végrehajtó személyi állomány.

A *munkáltatás* a reintegrációs tevékenység azon formája, amikor az elítéltek vagy a kényszerintézkedés hatálya alatt álló személy és a szabálysértési elzárásra kötelezett elkövető munkavégzése szervezeten, rendszeresen, haszon- vagy bevételszerzési céllal, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) által szabályozott munkaviszonytól eltérő, jogszabályban meghatározott feltételekkel és díjazás ellenében történik. Az így létrejövő munkáltatási jogviszony alanyai munkáltatóként a bv. intézet, a fogvatartottak kötelező foglalkoztatására létrehozott gazdasági társaság vagy a bv. szerv szerződése és az elítéltek vagy a kényszerintézkedés hatálya alatt álló személy és a szabálysértési elzárásra kötelezett elkövető hozzájárulása alapján más gazdálkodó szervezet, valamint munkavégzőként az elítélt, a kényszerintézkedés hatálya alatt álló személy vagy a szabálysértési elzárásra kötelezett elkövető.

A munkáltatás szervezete

Az elítéltet munkával a bv. szerv foglalkoztatja és gyakorolja a munkáltatói jogokat. Munkáltatásban kizárólag az az elítélt vehet részt, aki a *tizenhatodik* életévét betöltötte.

A munkáltató szerződése alapján az elítélt – *írásban megadott hozzájárulásával... sz. melléklet – más gazdálkodó szervezetnél* is végezhet munkát. A szerződésben a munkáltatói jogok kizárólag azon része ruházható át, amely az e törvényben szabályozott jogok és kötelezettségek gyakorlását, illetve az elítéltek személyiségi jogait nem sérti.

Más gazdálkodó szervezetnél történő munkavégzésre kijelölése érdekében az elítéltnak az első munkába állításkor *írásban nyilatkoznia kell* arról, hogy hozzájárul-e más gazdálkodó szervezetnél történő munkáltatásához.

Ha az elítélt a hozzájárulást akár írásban, akár – jegyzőkönyv felvétele mellett – szóban utóbb visszavonja, akkor a BFB a munkahelyről az elítéltet soron kívül leváltja.

Az elítéltek munkáltatása jelenleg tehát három különböző formában történik:

- a) költségvetési munkáltatás, jellemzően a bv. intézet fenntartásában történő közreműködést jelenti (karbantartási, konyhai stb. munkálatok elvégzése),
- b) büntetés-végrehajtási gazdasági társaságoknál történő foglalkoztatás (mezőgazdasági, ruházati, fa-és vegyesipari, vagy papíripari profillal rendelkező gazdasági társaságok),

- c) külső gazdálkodó szervezet által történő foglalkoztatás (a büntetés-végrehajtási intézet és külső vállalkozás szerződése alapján történhet).

A büntetés-végrehajtási intézet és külső gazdálkodó szervezet szerződése alapján az elítélt – hozzájárulásával – a külső vállalkozónál is végezhet munkát. Az elítélt ilyen formában történő foglalkoztatásához való hozzájárulása az ILO Egyezmény 2. Cikke miatt szükséges, ami a kényszerszermunka felszámolásáról és tilalmáról szól.

A munkáltatás során a büntetés-végrehajtási intézet a fogvatartásból eredő feladatokat, vagyis az *őrzéssel kapcsolatos feladatokat látja el*, míg a fogvatartottakat foglalkoztató *vállalkozás biztosítja magát az elvégzendő munkát, gondoskodik annak szervezéséről, biztosítja az eszközöket, nyersanyagokat, végzi a minőség ellenőrzést és szakmai utasítást ad.*

Az elítélt *munkadíjának* mértéke a szerződésben kerül rögzítésre, melyet a vállalkozó a büntetés-végrehajtási szerv részére utal át, és a büntetés-végrehajtási szerv abból fizeti ki az elítélt havi járandóságát.

Személyi és tárgyi feltételek, a munkáltatás alanyai, területei

A személyi feltételeknek az egyik alapvető részét képezi a munkáltatást végzők *jogviszonya*. Ennek biztonsági szempontból is nagy jelentősége van, ugyanis bizonyos biztonsági feladatokat, illetve intézkedéseket csak hivatásos szolgálati jogviszonyban álló személyek tehetnek meg. Így kényszerítő eszközöket csak hivatásos jogviszonyban álló alkalmazhat, de hasonlóan van ez a biztonsági intézkedések alkalmazásával kapcsolatban is, pl. motozás, mozgáskorlátozás.

A hivatásos állományú személy a munkáltatás ideje alatt a három alapvető biztonsági feladat közül mind a hármat, így őrzési, felügyeleti, ellenőrzési feladatot is elláthat. A beosztása szerint lehet:

- a) foglalkoztatási biztonsági felelős,
- b) foglalkoztatási felügyelő,
- c) foglalkoztatást közvetlenül irányító művezető.

~~Közalkalmazott~~, illetve a bv. gazdasági társasággal *munkaviszonyban* álló személy a munkáltatás ideje alatt őrzési feladatot nem, csak felügyeleti, ellenőrzési tevékenységet láthat el, és beosztása szerint lehet:

- a) foglalkoztatási biztonsági felelős,
- b) foglalkoztatási felügyelő,
- c) foglalkoztatást közvetlenül irányító művezető,
- d) gépjárművezető.

A fenti beosztások az adott munkahely vonatkozásában *összevontan* is meghatározhatók, melyről *írásban* kell rendelkezni.

A munkáltatásban részt vevő állomány számára az állandó jelleggel végrehajtandó biztonsági feladatokat szintén a jogviszonyhoz illeszkedően kell meghatározni.

A fogvatartottak munkáltatásánál biztonsági tevékenységet ellátó állomány *részletes feladatait*

- a) őrutasításban,
- b) szolgálati utasításban,
- c) munkaköri leírásban, illetve annak biztonsági mellékletében (közalkalmazott és munkaviszonyban álló munkavállaló esetén) kell rögzíteni.

Az írott szabályok mellett természetesen megvan az *eligazítási kötelezettség* is, amit rendszeresen el kell végezni a munkáltatásban részt vevő személyi állománnyal kapcsolatosan. Az egyik formája a *napi eligazítás*, amit *minden szolgálatba lépés előtt* meg kell tenni, amelynek a tartalma az aznapi tevékenységekre vonatkozik és a szolgálatban lévő *biztonsági tiszt* köteles megtartani.

A napi eligazításon kívül – *havi rendszerességgel* is kell eligazítást tartani, melynek célja az állomány szakmai tapasztalatának, ismeretszintjének felmérése, fejlesztése, valamint az eltelt időszak eseményeinek értékelése. A gazdasági társaságok munkáltatásban részt vevő állománya részére a *munkáltatás-biztonsági vezető*, a költségvetési munkahelyek dolgozói részére pedig a *biztonsági osztályvezető* köteles a havi eligazítást megtartani, melyről *foglalkozási jegyet* kell készíteni.

A fogvatartottak munkáltatásában részt vevő, de *nem a bv. szerv állományába tartozó személyeket* a rájuk vonatkozó mértékben, *írásban kell tájékoztatni* a biztonsági szabályokról, valamint a bv. szerv területén betartandó rendszabályokról. Az érintettek a tájékoztatás tudomásul vételét *aláírásukkal* igazolják. A tájékoztatót a bv. szerv biztonsági osztályvezetője, a bv. gazdasági társaságok vonatkozásában pedig a munkáltatás-biztonsági vezető készíti el.

b) A foglalkoztatási biztonsági felelős feladatrendszere, valamint a veszélyes szerszámok és anyagok kezelésének rendje.

A biztonsági tevékenység irányításával megbízott előljáró a területre beosztott foglalkoztatási felügyelők közül minden esetben *foglalkoztatási biztonsági felelőst* jelöl ki. A foglalkoztatási biztonsági felelős a munkáltatás közbeni biztonsági tevékenység ellátása során előljárója az adott munkahelyre beosztott személyi állománynak.

Foglalkoztatási biztonsági felelősi feladatok ellátására elsősorban *hivatásos állományú* tagot kell kijelölni. ~~Közalkalmazott~~ és munkaviszonyban álló munkavállaló abban az esetben láthat el ilyen feladatot, ha az adott munkahelyen hivatásos állományú tag nem teljesít szolgálatot.

A foglalkoztatási biztonsági felelős feladata:

- a) a biztonsági feladatokat ellátók *eligazítása*:
 - a munkaterület biztonsági helyzetéről,
 - a fogvatartottak összetételéről,
 - a munkarendről, a munkavégzéssel kapcsolatos követelményekről,
 - a jelzési és jelentési kötelezettségről,
 - szállítással, kíséréssel, mozgatással és motozással kapcsolatos feladatokról,
 - a rendkívüli esemény bekövetkezésekor teendő intézkedésekről,
 - a fogvatartottak eligazításáról.
- b) a munkára kivonuláskor és visszakiséréskor a *fogvatartottak átvétele és átadása*,
- c) a fogvatartottak zárt rendben történő *kísérésének megszervezése* a munkaterületre, a munka befejezése után a körletre,
- d) a munkakezdés előtt a munkavégzéssel összefüggő követelmények *ismertetése a fogvatartottakkal*,
- e) a biztonságra *veszélyes szerszámok és anyagok* kezelésére és nyilvántartására vonatkozó szabályok betartása és betartatása,
- f) a bv. szerv vezetőjének rendelkezése szerint a munkakezdés előtt és befejezése után a munkaterület *biztonsági ellenőrzésének, a fogvatartott ruházat átvizsgálásának*

szervezése, a tapasztalatok dokumentálása a munkahelyi szolgálati naplóba, (a biztonsági ellenőrzés időpontját is),

- g) a felügyeletére, illetve az ellenőrzésére bízott fogvatartottakról nyilvántartás vezetése,*
- h) az ajtók zárva vagy nyitva tartására vonatkozó szabályok érvényesítése,*
- i) a munkaterületre, a munkahelyre illetéktelenül érkező személynek a távozásra való felszólítása,*
- j) részvétel az adott munkahelyen végrehajtott biztonsági szemlén és vizsgálaton,*
- k) mezőgazdasági jellegű munkáltatás esetén az őrzéshatárok kijelölése, betartásának folyamatos figyelemmel kísérése,*
- l) a kulcskezelési szabályok, valamint az egyen- és polgári ruházat tárolási szabályainak betartása és betartatása,*
- m) a munkaterületre a szabályos ki- és beléptetés végrehajtása.*

A foglalkoztatási biztonsági felelős ellenőrzi:

- a) meghatározott időközönként a fogvatartottak létszámát,*
- b) a munkáltatást közvetlenül irányítók biztonsági tevékenységének az ellátását,*
- c) a fogvatartotti foglalkoztatási engedély (karton) és fényképes nyilvántartásának naprakészségét.*

Az ellenőrzés tapasztalatait rögzíti a munkahelyi szolgálati naplóba.

Foglalkoztatási felügyelő a bv. szervezet azon tagja, aki az előljáró által meghatározott személy közvetlen alárendeltségében, eligazítás és őrutasítás, szolgálati utasítás, vagy munkaköri leírás, valamint annak biztonsági mellékletében meghatározottak szerint a fogvatartottak munkavégzését irányítja, vagy figyelemmel kíséri. Közvetlenül a foglalkoztatási biztonsági felelősnek van alárendelve.

Feladata:

- a) a munkára kivonuláskor és visszakíséréskor a fogvatartottak átvételének és átadásának biztosítása,*
- b) a fogvatartottak zárt rendben történő kísérése a munkaterületre, a munka befejezése után a körletre,*

- c) a bv. szerv vezetőjének rendelkezése szerint a munkakezdés előtt és befejezése után a munkaterület *biztonsági ellenőrzése, a fogvatartott motozása,*
- d) a biztonságra *veszélyes szerszámok- és anyagok* kezelésére és nyilvántartására vonatkozó szabályok betartása és betartatása,
- e) az *ajtók zárva vagy nyitva tartására* vonatkozó szabályok érvényesítése,
- f) a munkaterületre, a munkahelyre *illetéktelenül érkező személynek* a távozásra való felszólítása,
- g) a *kulcskezelési szabályok,* valamint az *egyen- és polgári ruházat tárolási szabályainak* betartása,
- h) a munkaterületre a szabályos *ki- és beléptetés* végrehajtása.

A foglalkoztatási felügyelő ellenőrzi:

- a) meghatározott időközönként a fogvatartottak *létszámát,*
- b) a munkaterületen lévő fogvatartottak és a fogvatartottak munkáltatásában részt vevő, de nem a bv. szerv állományába tartozó *személyek tevékenységét, magatartását,*
- c) a biztonsági berendezések, a technikai eszközök, valamint a berendezési tárgyak *meglétét, állapotát és használhatóságát,*
- d) a munkaterület *rendjét, a tűzvédelmi, munkavédelmi, környezetvédelmi és energiagazdálkodási szabályok betartását.*

Az ellenőrzés tapasztalatait rögzíti a számára meghatározott szolgálati okmányba.

A foglalkoztatást közvetlenül irányító művezető

Biztonsági szempontból közvetlenül a foglalkoztatási biztonsági felelősnek van alárendelve.

A foglalkoztatást közvetlenül irányító művezető feladata:

- a) a fogvatartottak *szakmai munkájának* irányítása, ellenőrzése,
- b) a fogvatartottak tevékenységének *figyelemmel kísérése,* rendellenesség esetén a *szükséges intézkedések* megtétele,
- c) a *biztonságra veszélyes szerszámok- és anyagok* kezelésére és nyilvántartására vonatkozó szabályok betartása,

- d) az ajtók zárva vagy nyitva tartására vonatkozó szabályok betartása,
- e) a munkaterületre, munkahelyre illetéktelenül érkező személynek távozásra való felszólítása,
- f) a kulcskezelési szabályok, valamint az egyen- és polgári ruházat tárolási szabályainak betartása.

A foglalkoztatást közvetlenül irányító művezető ellenőrzi:

- a) meghatározott időközönként a fogvatartottak szakszerű munkavégzését, létszámát,
- b) a munkaterületen lévő fogvatartottak tevékenységét, magatartását,
- c) a biztonsági berendezések, a technikai eszközök, valamint a berendezési tárgyak meglétét, állapotát és használhatóságát,
- d) a munkaterület rendjét, a tűzvédelmi, munkavédelmi, környezetvédelmi és energiagazdálkodási szabályok betartását.

Az ellenőrzés tapasztalatait köteles rögzíteni a számára meghatározott okmányba.

A munkáltatás során a személyi állomány tagjainak meg kell akadályozni a fogvatartottat abban, hogy:

- a) a kijelölt munkaterületet engedély nélkül elhagyja,
- b) illetéktelen személlyel kapcsolatot létesítsen, csomagot, levelet, üzenetet és tiltott tárgyat átvegyen, vagy átadjon,
- c) a munkaterületről szökéshez, támadáshoz használható eszközt, egyéb anyagot elvigyen, vagy ott olyat készítsen,
- d) a bv. szerv biztonságára fokozott veszélyt jelentő, így különösen mérget, alkoholt, az egészség károsítására vagy tűz okozására alkalmas anyagot magánál tartson, vagy elvigyen,
- e) anyagot, gépet, munkaeszközt, terméket (terményt) jogosulatlanul használjon, megrongáljon, használhatatlanná tegyen vagy megsemmisítsen,
- f) magáncélú munkát végezzen.

Mint látható a személyi állomány, különböző beosztásban lévő tagjainak nagyon hasonlóak a feladatai. Abban az esetben, ha a munkáltatást egy fő irányítja, illetve felügyeli, akkor a fentebb meghatározott feladatok is az ő kezében összpontosulnak.

Veszélyes szerszámok, eszközök, anyagok kezelése

A fogvatartást jelentősen veszélyeztető rendkívüli események jelentős részénél kiemelt fontossága van bizonyos eszközök, mivel ezek nélkül nem, vagy nem kellő hatékonysággal, illetve gyorsasággal lehet azokat elkövetni. Ugyanakkor a munkáltatás során számos olyan eszközt kell alkalmazni, amelyek szükségesek az adott munkafeladat elvégzéséhez. Ezért ezen eszközök tárolására, kiadására, visszavételére, azokkal való feladatellátásra szigorú szabályokat kell alkalmazni, és különösen nagy hangsúlyt kell fektetni azok betartására.

A biztonságra fokozott veszélyt jelentenek azok a szerszámok, eszközök, anyagok, amelyek fizikai jellemzőiknél fogva az *emberi élet, testi épség veszélyeztetésére alkalmasak, valamint a közbiztonságot veszélyeztető rendkívüli esemény – fogolyszökés, közveszély-okozás, terrorcselekmény – elkövetésére, vagy annak kísérletére, előkészületére használhatók, így különösen:*

- a) amivel a biztonsági rács könnyen átvágható,
- b) amivel a falazat könnyen megbontható,
- c) amely mászásra, fal, kerítés egyéb műszaki akadály leküzdésére alkalmas,
- d) amellyel tűz okozás, robbantás, mérgezés, más súlyos egészségkárosítás végrehajtható,
- e) amellyel személy elleni támadás végrehajtható.

A bv. szerv vezetője intézkedésben köteles meghatározni a *”biztonságra fokozott veszélyt jelentő”* eszközök, anyagcsoportok körét, kezelésük, felhasználásuk rendjét.

A biztonságra fokozott veszélyt jelentő szerszámok, eszközök, anyagok tárolásáról, kiadásáról, visszavételezéséről, felhasználásáról *pontos nyilvántartást kell vezetni* úgy, hogy azok útja, mozgása a beszerzéstől (beszállítástól) a felhasználásig, illetve a selejtezést követő megsemmisítésig (elszállításig) nyomon követhető legyen. Abban az esetben, ha bármilyen eszköz, anyag hiányzik, mindent meg kell tenni annak minél előbbi felkutatására. Több esetben megtörtént, hogy az így eltűnt eszközzel követtek el súlyos rendkívüli eseményt, akár több év múlva is.

A *tárolás helyén* az ott lévő eszközökről, anyagokról *naprakész tételes listát* kell kifüggeszteni, melyen szerepelnie kell a gazdasági vezető és a biztonsági osztályvezető, bv. gazdasági társaság esetében pedig a munkáltatás-biztonsági vezető bélyegzővel hitelesített aláírásának.

Fogvatartott részére ezek a szerszámok, eszközök, anyagok kizárólag munkavégzés céljából, a munkavégzés időtartamára, az elvégzendő feladathoz szükséges mennyiségben adhatók ki. Az ilyen szerszámokkal, eszközökkel, anyagokkal a fogvatartottak elsősorban felügyelet mellett dolgozhatnak. Sajnos az a gyakorlatban megoldhatatlan, hogy minden esetben felügyeljék a veszélyes szerszámokkal dolgozókat, ezért differenciálni kell. A kiadást és visszavételezést – név, időpont (óra, perc) – megjelölésével dokumentálni kell.

A felhasznált anyagok mennyiségét a nyilvántartó könyvben *azonnal fogyatékolni kell*, a maradványnak mindig a *tényleges* készletet kell mutatnia. A biztonságra veszélyes anyagok mennyiségének ellenőrzéséhez, az erre a célra szolgáló mérőedényeket, *mérőpálcákat, mérlegeket biztosítani kell. A nyilvántartást fogvatartott nem kezelheti.*

A fogvatartottak a részükre kiadott szerszámokat, eszközöket, anyagokat más fogvatartottaknak *nem adhatják át.*

A "biztonságra fokozott veszélyt jelentő" minősítésű szerszámokat, eszközöket, anyagokat úgy kell *tárolni*, hogy azokhoz fogvatartott vagy más *illetéktelen személy* engedély nélkül ne férhessen hozzá, ne tudja eltulajdonítani, rendkívüli esemény elkövetése céljából felhasználni. Tárolásukat egyéb eszközöktől, anyagoktól *elkülönítetten, azonosítható módon, a tűz- és munkavédelmi* szabályok betartásával kell megoldani.

A biztonságra a méretüknél fogva fokozottan veszélyes eszközöket, anyagokat (állvány, létra, palló, stb.) lehetőleg raktárban, pincében, padláson, vagy a bv. szerv kerítéssel külön elzárt területén, lehetőleg *rögzítetten* kell tárolni.

A bv. szervnél beruházási, karbantartási, felújítási munkát, illetve egyéb tevékenységet végző külső vállalkozók által engedéllyel behozott, a biztonságra fokozott veszélyt jelentő szerszámok, eszközök, anyagok tárolását, ellenőrzését – figyelemmel a helyi sajátosságokra – az erre *vonatkozó intézkedésben külön szabályozni kell.*

A fent leírtak betartását a bv. szerv vezetője által meghatározottak szerint rendszeresen ellenőrizni kell.

A veszélyes eszközökkel, anyagokkal kapcsolatos feladatokat az érintettek munkaköri leírásában, ór- vagy szolgálati utasításában, illetve a munkaköri leírás biztonsági mellékletében rögzíteni kell.

14.

a) A bv. szervek készenlétbe helyezésének szabályai.

3/2016. (II. 25.) BM utasítás

a Belügyminisztérium és a belügyminiszter által irányított szervek készenlétbe helyezésének, különleges jogrendi feladatokra való felkészülésének és ellenőrzésének rendjéről

2. A készenlétbe helyezés elrendelése, az egyes készenléti fokozatok

4. § Az önálló belügyi szerv készenlétbe helyezése esetén elrendelhető készenléti fokozatok:

- a) MEGELŐZŐ KÉSZENLÉT,
- b) FOKOZOTT KÉSZENLÉT,
- c) TELJES KÉSZENLÉT.

5. § Az önálló belügyi szerv

- a) készenlétbe helyezését,
- b) magasabb készenléti fokozatba helyezését,
- c) az elhelyezési objektumából történő kitelepülését,
- d) a készenléti fokozatokhoz tartozó egyes feladatok önálló végrehajtását

a miniszter rendeli el.

6. § A BM hivatali egységei vonatkozásában a miniszter a BM honvédelmi intézkedési tervében az utasítástól eltérő szabályokat állapíthat meg.

7. § Az önálló belügyi szerv jogszabályban, közjogi szervezetszabályozó eszközben meghatározott feladatával összefüggésben már végrehajtott készenléti feladathoz a miniszter utólagos jóváhagyása nem szükséges. A feladat végrehajtásáról a minisztert a 19. §-ban meghatározott jelentésben kell tájékoztatni, ha a miniszter az utasítás szerinti készenléti fokozatot rendelt el.

8. § Az önálló belügyi szerv készenlétbe helyezése a veszélyeztetettség szintje alapján, azzal arányosan történik.

9. § Az önálló belügyi szerv készenléti fokozatba helyezése a fokozatok sorrendjében vagy azok közül egyes fokozatok elhagyásával is történhet. A készenléti fokozat nem sorrendben történő elrendelése esetén az elrendelt fokozatot megelőző fokozat feladatait is végre kell hajtani.

10. § Az országot ért légitámadás vagy annak közvetlen veszélye esetén, a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 290/2011. (XII. 22.) Korm. rendelet 80. §-ában meghatározott, a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap által légiriasztásra önállóan vagy a kijelölt országos vagy helyi műsorszolgáltatók révén közzétett közlemények átvételével elrendelt légiriadó az önálló belügyi szerv vonatkozásában a TELJES KÉSZENLÉT elrendelését jelenti.

11. § A készenléti fokozat elrendelését követően a BM Ügyelet értesíti az önálló belügyi szervek ügyeleti szolgálatait és azok útján az értesítési megbízottakat a bevezetett készenléti fokozatról, szabályokról és értesítési feladatokról.

3. A készenlétbe helyezésre való felkészülés, valamint végrehajtásának általános szabályai, a készenléti fokozatok normaideje

12. § Bármely készenléti fokozat elrendelése esetén fel kell készülni az esetleges fegyveres konfliktus következményeinek csökkentésével kapcsolatos intézkedések alkalmazására, illetve azok bevezetésére.

13. § A készenléti fokozat feladatainak végrehajtása során az önálló belügyi szervnek biztosítani kell

a) személyi állománya és

b) elhelyezési objektuma(i)

fokozott védelmét,

c) a vezetési pontok (tartalékvezetési pontok) működési helyének előkészítését és – szükség szerinti – működési feltételeinek aktivizálását,

d) az ügyeleti és hírközlési feladatok végrehajtásában részt vevő személyi állomány fokozott készenlétét és a helyzet kezeléséhez szükséges technikai berendezések előkészítését és szükség szerinti használatát,

e) a vezetést biztosító, a híradó és informatikai, valamint a logisztikai szervek működését biztosító szervezetek/csoportok megalakítását.

14. § Az önálló belügyi szerv vezetője részletesen szabályozza a vezetése és az irányítása alá tartozó szerv, szervezeti egység készenlétbe helyezésével és értesítésével összefüggő feladatokat.

15. § A készenléti fokozatok végrehajtásához szükséges pénzügyi, anyagi-technikai, egészségügyi, híradó és informatikai eszközök biztosítására az önálló belügyi szerv vezetője intézkedik.

16. § Az önálló belügyi szerv készenlétbe helyezési feladatait békeidőszaki rendeltetésének megfelelően, állománytáblázatában meghatározott személyi állománnyal és rendszeresített, valamint rendszeresítésre nem kötelezett, rendelkezésre álló eszközparkjával hajtja végre.

17. § Az önálló belügyi szerv személyi állománya és eszközparkja a 2. § vagy a 3. § szerinti helyzet hatékony kezelése érdekében – a miniszter döntése alapján – átrendelhető vagy átirányítható, az érintett belügyi szervnél új, ideiglenes szervezeti egységek létesíthetők.

18. § (1) A készenlétbe helyezés feltételeinek megteremtésére békeidőszakban kell felkészülni.

(2) A készenlétbe helyezés feladatainak végrehajtását gyakoroltatni kell.

19. § Az önálló belügyi szerv vezetője a készenlétbe helyezési feladatok végrehajtásáról a BM jelentéstételi rendjének megfelelően, illetve az egyedileg meghatározottak szerint, az adott készenléti időszakban folyamatosan beszámol. A jelentést a rendészeti államtitkár útján felterjeszti a miniszternek.

20. § A hivatásos állomány egyéni védőeszközeinek folyamatos rendelkezésre állását biztosítani kell.

21. § A készenléti feladatok végrehajtásának határideje

a) MEGELŐZŐ KÉSZENLÉT elrendelése esetén 4 nap;

b) FOKOZOTT KÉSZENLÉT elrendelése esetén 5 nap. Ha a FOKOZOTT KÉSZENLÉT elrendelésére a MEGELŐZŐ KÉSZENLÉT fokozatból kerül sor, akkor 1 nap;

c) TELJES KÉSZENLÉT elrendelése esetén 8 nap. Ha a TELJES KÉSZENLÉT elrendelésére a MEGELŐZŐ KÉSZENLÉT fokozatból kerül sor, akkor 4 nap, ha a FOKOZOTT KÉSZENLÉT fokozatból, akkor 3 nap.

22. § A készenléti fokozatokra előírt szabályok bevezetésének időpontja az elrendeléssel kezdődik.

23. § A 21. § szerinti határidőkön belül a végrehajtás rendjét – a helyi sajátosságok figyelembevételével – az önálló belügyi szerv vezetője is meghatározhatja.

4. A megelőző készenlét

24. § A MEGELŐZŐ KÉSZENLÉT elrendelése esetén az önálló belügyi szerv békeidőszaki tevékenysége ellátásának fokozásával párhuzamosan külön szabályok és intézkedések kerülnek bevezetésre a 2. § vagy a 3. § szerinti helyzet kezelése érdekében. Egyúttal az önálló belügyi szerv felkészül a FOKOZOTT KÉSZENLÉT-i fokozatra előírt feladatok végrehajtására.

25. § A MEGELŐZŐ KÉSZENLÉT-i fokozat feladatainak végrehajtása érdekében az önálló belügyi szervnél

a) felül kell vizsgálni az ügyeleti rendszert:

aa) ahol ügyeleti szolgálat működik, intézkedni kell a szolgálat megerősítésére,

ab) ahol nem működik, de a végrehajtandó feladatok indokolják, ügyeleti szolgálatot kell létrehozni,

b) meg kell szervezni a szolgálatteljesítési időn és munkaidőn túli időszakra, valamint a munkaszüneti napokra a vezetők készenléti szolgálatát,

c) pontosítani kell az értesítési névjegyzéket,

d) alap- és pótszabadság, illetmény nélküli szabadság csak különösen indokolt esetben engedélyezhető,

e) a szolgálati utakat a lehetőségekhez képest a minimálisra kell korlátozni,

f) intézkedni kell a folyamatban lévő ellenőrzések gyorsított befejezésére,

g) fel kell készülni a tanintézetekben tanulók és a szabadságon lévők, illetve az egyéb okból távol lévők visszarendelésére,

h) intézkedni kell a 2. § vagy a 3. § szerinti helyzet kezelésében érintett személyi állomány tartózkodási helyének és elérhetőségének pontos nyilvántartására,

i) pontosítani kell a készenlét esetleges további fokozásának feladatait, valamint végrehajtásának terveit, okmányait, és

j) elő kell készíteni a jóváhagyott tervek alapján együtt-tartásra kötelezett személyi állomány elhelyezését és élelmezését.

26. § (1) A MEGELŐZŐ KÉSZENLÉT-i fokozat elrendelése esetén az együtt-tartásra kötelezett személyi állomány kijelölésekor mentesíteni kell

- a) a várandós nőt várandósságuk orvosi megállapításának idejétől,
- b) azokat az egyedülálló szülőket, akiknek 18 éven aluli gyermekük van, ha annak felügyeletét más nem tudja ellátni, továbbá
- c) a személyi állomány azon tagjait, akiknek gondozásra szoruló közeli hozzátartozójuk van, és annak felügyeletéről más módon gondoskodni nem tudnak.

(2) Az olyan szülők esetében, akik mindketten önálló belügyi szervnél dolgoznak, és 18 éven aluli gyermekük vagy gondozásra szoruló közeli hozzátartozójuk van, és a felügyeletről más módon nem tudnak gondoskodni, az érintett szervek vagy szervezeti egységek vezetői – egyeztetést követően a szolgálati érdek figyelembevételével – rendelkeznek arról, hogy melyik fél kötelezett a bevonulásra.

5. A fokozott készenlét

27. § A FOKOZOTT KÉSZENLÉT elrendelése esetén az önálló belügyi szerv békeidőszaki tevékenysége ellátását tovább fokozza, és a MEGELŐZŐ KÉSZENLÉT-i fokozat feladatainak végrehajtásán túlmenően további külön szabályok és intézkedések kerülnek bevezetésre a 2. § vagy a 3. § szerinti helyzet kezelése érdekében. Egyúttal az önálló belügyi szerv felkészül a TELJES KÉSZENLÉT-i fokozatra előírt feladatok végrehajtására.

28. § A FOKOZOTT KÉSZENLÉT elrendelése esetén az önálló belügyi szerv 2. vagy 3. § szerinti helyzet kezelésében közvetlenül érintett állománycsoportja – a szolgálati helyre való bevonulás alól, a Belügyminisztérium és a belügyminiszter által irányított szervek értesítési rendjéről szóló BM utasítás alapján mentesítettek (a továbbiakban: a szolgálati helyre való bevonulás alól mentesítettek) kivételével – teljes létszámmal berendelhető.

29. § A FOKOZOTT KÉSZENLÉT feladatainak végrehajtása érdekében az önálló belügyi szervnél az érintett állománycsoport esetében

- a) fel kell függeszteni a szabadnapok kiadását, be kell szüntetni az alap- és pótszabadságok engedélyezését,
- b) az alap- és pótszabadságon lévő személyi állományt vissza kell rendelni szolgálatteljesítési vagy munkahelyére,

c) a személyi állomány részére tartott valamennyi összevont jellegű képzést be kell szüntetni, és az oktatáson lévők vezénylését meg kell szüntetni,

d) kötelezni kell az együtt-tartásra kijelölt személyi állományt – a szolgálatteljesítés vagy munkaidő után – a lakó- vagy tartózkodási helyének közigazgatási határán belül való tartózkodásra,

e) meg kell teremteni a tartalék vezetési pontokon a folyamatos működéshez szükséges élet- és munkakörülmények feltételeit.

30. § A FOKOZOTT KÉSZENLÉT elrendelése esetén a szolgálatteljesítési és munkaidő után és munkaszüneti napokon

a) az önálló belügyi szerv objektumaiban – szükség szerint – el kell helyezni és együtt kell tartani

aa) az érintett vezetői állományt,

ab) a védelmi igazgatási szakterületen dolgozókat,

ac) a különleges és speciális feladatokra kijelölt személyi állományt,

ad) a gépjárművezetőket,

ae) a személyi körülményei alapján távol lakókat és a nehezen értesíthetőket, valamint

b) gondoskodni kell az együtt-tartott személyi állomány elhelyezéséről és élelmezéséről.

6. A teljes készenlét

31. § A TELJES KÉSZENLÉT elrendelése esetén az önálló belügyi szerv békeidőszaki tevékenységének fokozását befejezi, feladatait teljes körűen és intenzitással látja el, és emellett a FOKOZOTT KÉSZENLÉT-i fokozat feladatainak végrehajtásán túlmenően további külön szabályok és intézkedések kerülnek bevezetésre a 2. § vagy a 3. § szerinti helyzet kezelése érdekében, amelyek már biztosítják a különleges jogrend esetén jelentkező feladatok azonnali megkezdését is.

32. § A TELJES KÉSZENLÉT során

a) a szolgálati helyre való bevonulás alól mentesítettek kivételével a teljes személyi állomány berendelhető és együtt-tartható,

b) a tartalék vezetési pontok működéséhez szükséges élet- és munkafeltételeket folyamatosan biztosítani kell,

c) a személyi állomány szükséges feltöltését végre kell hajtani az új, ideiglenes szervezeti egységek létesítéséhez.

33. § Az önálló belügyi szerv különleges jogrendi feladatait – a miniszter eltérő rendelkezésének hiányában – TELJES KÉSZENLÉT-i fokozatban hajtja végre.

7. A kitelepülés szabályai

34. § Az önálló belügyi szerv működésének központi helyéről vagy objektumaiból történő kitelepülését a készenléthez helyezési tervében foglaltak szerint hajtja végre.

35. § Az önálló belügyi szerv vezetője a 2. § vagy a 3. § szerinti helyzet kezelésének függvényében – törvényes feladatai végrehajtása vagy szolgálati érdekből, szükség szerint – részleges kitelepülést rendelhet el.

36. § Kitelepülés esetén névre szólóan kell meghatározni a kitelepült szolgálati beosztásokat vagy munkaköröket, a szolgálatteljesítés vagy a munkavégzés helyét és a szolgálati vagy munkahelytől eltérő helyen folyamatosan végzett tevékenységi kört.

37. § A kitelepülés kapcsán az egyes készenléti fokozatokban előírt együtt-tartási szabályok az adott objektumra vonatkozó speciális előírásokra tekintettel alkalmazhatók.

8. A gazdasági társaságokra vonatkozó speciális szabályok

38. § A miniszter szakmai tulajdonosi joggyakorlása alatt álló gazdasági társaság az utasításban előírt feladatait a gazdaságbiztonságra, valamint a nemzetgazdaság védelmi felkészítésére, illetve a védelmi célú tartalékolásra vonatkozó jogszabályokban foglalt eltérésekkel hajtja végre.

39. § A gazdasági társaság köteles biztosítani az önálló belügyi szerv (követelménytámasztó) békeidőszaki és különleges jogrendi igényének kielégítését.

40. § A gazdasági társaság vezetője köteles gondoskodni a gazdaság felkészítésével összefüggésben a gazdasági társaságot érintő szabályok előírásáról, az esetlegesen eltérő szervezeti struktúrának megfelelő működéshez szükséges személyi és tárgyi feltételek megteremtéséről. Mindezek biztosítására a gazdasági társaság békeidőszaki tevékenysége során kell felkészülni.

b) A bv. személyi állománya értesítésének szabályai.

2/2016. (II. 25.) BM utasítás

a Belügyminisztérium és a belügyminiszter által irányított szervek értesítési rendjéről

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 23. § (4) bekezdésének c) pontja alapján az alábbi utasítást (a továbbiakban: utasítás) adom ki:

1. § Az utasítás hatálya kiterjed

a) a Belügyminisztérium (a továbbiakban: BM) hivatali szervezeteire (a továbbiakban: hivatali egységek);

b) a BM Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 15/2014. (IX. 5.) BM utasítás (a továbbiakban: BM SZMSZ) 1. melléklet 4. függelékében meghatározott, a belügyminiszter (a továbbiakban: miniszter) által irányított önálló belügyi szervekre; továbbá

c) azon gazdasági társaságokra, amelyek felett a miniszter vagy a miniszter irányítása alatt álló állami vezető szakmai irányítást vagy felügyeletet gyakorol

[a továbbiakban az a)–c) pontban meghatározottak együttesen: BM szerv].

2. § Értesítési feladat elrendelhető:

a) készenlét elrendelése során,

b) a készenlét fokozása érdekében vagy

c) az önálló belügyi szervek által bevezetett rendkívüli intézkedések részeként, illetve

d) az értesítési feladatok gyakorlása és ellenőrzése céljából.

3. § Az önálló belügyi szerv az utasítás előírásait a kormányügyleti rendszer létrehozásáról szóló kormányhatározat alapján működtetett riasztási rendszerére vonatkozó eltérő rendelkezések figyelembevételével alkalmazza.

4. § A BM szerv személyi állományának értesítését elrendelheti

a) a miniszter,

b) a miniszter megbízásából a rendészeti államtitkár és

c) az önálló belügyi szerv vezetője a 49. §-ban meghatározott esetben, valamint

d) az a)–c) pontban meghatározott személyek által megbízólevéllel ellátott személyek.

5. § A személyi állomány értesítése lehet

a) részleges, ha az értesítés valamely BM szervre vagy valamely BM szerv meghatározott állománycsoportjára,

b) teljes, ha az értesítés valamennyi BM szervre vagy – a mentesítettek kivételével – valamely BM szerv teljes személyi állományára terjed ki.

2. A BM szervek értesítése az elrendelésről

6. § Az értesítés az elrendelésre jogosultak által történhet

a) személyesen,

b) hírközlő eszközön keresztül vagy

c) az ügyeleti szolgálatok útján szóban vagy írásban.

7. § Az értesítés személyesen történő elrendelése esetén az ügyeleti szolgálat vagy az ügyelettel nem rendelkező szerv vezetője

a) ellenőrzi az elrendelő személyazonosságát, elrendelési jogosultságát,

b) az értesítés vételét követően megkezdzi az Értesítési Tervben foglalt feladatok végrehajtását,

c) indokolt esetben intézkedik az ügyeleti szolgálat megerősítéséről,

d) az értesítés befejezéséről tájékoztatja az elrendelőt (ügyeletét).

8. § Az értesítés hírközlő eszközön történő elrendelése esetén az ügyeleti szolgálatnak, illetve az értesítésre kijelölt vezetőnek – a BM Ügyelet visszahívásával – ellenőriznie kell az elrendelés jogosságát és hitelességét.

9. § Az értesítést a 16–18. §-ban előírt szövegű utasítással és a bekövetkezett esemény megjelölésével kell küldeni. Az értesítés – szabadon megfogalmazott szöveggént – tartalmazza továbbá az elrendelő személy nevét, az érintett BM szervek vagy személyek körét, a korlátozó intézkedéseket és egyéb közléseket.

10. § A miniszter, a rendészeti államtitkár vagy az általuk megbízólevéllel ellátott személy által elrendelt értesítés esetén

a) a BM hivatali egységek,

b) az önálló belügyi szerv vezetőjének és

c) az önálló belügyi szerv ügyeleti szolgálatának

értesítésével összefüggő feladatokat – a Belügyminisztérium és a belügyminiszter irányítása alá tartozó szervek ügyeleti szolgálatai által teljesítendő tájékoztatási kötelezettség rendjéről, valamint a Kormányügyelet működéséről szóló 33/2011. (XII. 2.) BM utasításban meghatározottak szerint – a BM Ügyelet végzi.

11. § A BM Ügyelet a BM szervek értesítéséről a miniszter által átruházott hatáskörben eljáró rendészeti államtitkár közreműködésével gondoskodik.

3. A BM szerv személyi állománya értesítésének szabályai

12. § A BM szervek személyi állományából értesíteni kell mindazon személyeket, akikre vezetői döntés, illetve beosztásuk alapján a 2. § szerinti helyzetek kezeléséhez szükség van.

13. § Az értesítést úgy kell megszervezni, hogy az biztosítsa a személyi állomány szolgálati vagy munkahelyére a meghatározott normaidőn belül történő beérkezését.

14. § Sikertelen értesítés esetén az értesítést legalább egyszer meg kell ismételni.

15. § A személyi állomány tekintetében külön nyilatkozatban kell megjeleníteni a személyi állomány hozzájárulását az értesítéshez szükséges személyes adatok (név, lakó- vagy tartózkodási hely, vezetékes és mobil telefonszám) rögzítéséhez, melyeket csak az értesítési feladat végrehajtásához lehet felhasználni.

16. § A személyi állomány értesítése a „SZOLGÁLATI (MUNKA-) HELYÉRE VONULJON BE!” szöveg közlésével történik. Az írásban elrendelt értesítésen fel kell tüntetni az elrendelés időpontját. A szóban, a hírközlő eszközön keresztül vagy kiértékelő útján történő értesítés megtörténtének időpontjáról kimutatást kell vezetni.

17. § Ha az értesített személy lakó- vagy tartózkodási helyének jellege, valamint a bevonulási kötelezettség időszaka indokolja, a BM szerv vezetője engedélyezheti utólagos megtérítési kötelezettség mellett taxiszolgáltatás igénybevételét. Ez esetben az értesítésen a szöveg kiegészül a „BEVONULÁSHOZ TAXIT VEHET IGÉNYBE!” szöveggel.

18. § Gyakorlat elrendelése esetén a 16. § és a 17. § szerinti szöveg a „GYAKORLAT!” kifejezéssel kezdődik.

19. § A személyi állománynak az értesítés vétele után a szolgálatteljesítési vagy munkahelyére a lehető legrövidebb időn belül be kell vonulnia.

20. § Az értesítés elrendelése esetén a beérkezés normaideje maximum 6 óra, amely az elrendelés időpontjától kezdődik. A beérkezés normaidejét a BM szerv vezetője – a feladat indokoltságának és jellegének függvényében – csökkentheti.

21. § Ha a berendelt személy beérkezése a meghatározott normaidőn belül nem lehetséges, vagy az értesítésben foglaltak teljesítésében akadályoztatva van, arról haladéktalanul tájékoztatnia kell szolgálati elöljáróját vagy vezetőjét és – ha ilyen működik – a BM szerv ügyeletét.

22. § (1) A BM szerv vezetője mentesíti a szolgálatteljesítési vagy munkahelyre történő bevonulás alól

- a) a várandós nőket a várandósság orvosi megállapításának idejétől,
- b) azokat az egyedülálló szülőket, akiknek 18 éven aluli gyermekük van, ha annak felügyeletét más nem tudja ellátni,
- c) azokat, akiknek gondozásra szoruló közeli hozzátartozójuk van, és annak felügyeletéről, gondozásáról más módon gondoskodni nem tudnak,
- d) az egészségügyi szabadságon lévőket,
- e) a rendelkezési állományban lévőket annál a szervnél, ahol rendelkezési állományban vannak,
- f) az átrendeltek, az átirányítottakat, a kirendeltek és a külföldi szolgálati kiküldetésen lévőket az eredeti szolgálati vagy munkavégzési helyükön,
- g) a felmentési idejüket töltőket,
- h) a tartalékállományban lévőket,
- i) a személyi állomány szolgálati beosztásából felfüggesztett tagját,
- j) a könnyített szolgálatot ellátó hivatásos állományúakat és
- k) az Alaptörvényben meghatározott különleges jogrend esetén elrendelt értesítés kivételével a különleges foglalkoztatási (senior) állományban lévőket.

(2) Ha a személyi állomány mindkét tagja BM szervnél foglalkoztatott, és 18 éven aluli gyermekük vagy gondozásra szoruló közeli hozzátartozójuk van, és felügyeletéről más módon gondoskodni nem tudnak, az érintett szervek vagy szervezeti egységek vezetői – egyeztetést követően, a szolgálati érdek figyelembevételével – rendelkeznek arról, hogy melyik fél kötelezett a bevonulásra abban az esetben, ha mindkét BM szervnél egyidejűleg rendelték el értesítést.

4. Az értesítési feladatok tervezése

23. § A BM szerv az értesítés végrehajtására az 1. mellékletben meghatározott formában Értesítési Tervet és annak mellékleteként a 2. melléklet szerinti Értesítési Névjegyzéket készít, amelyet a BM szerv vezetője hagy jóvá.

24. § Az Értesítési Terv tartalmazza

- a) az elrendelésre jogosultak beosztásának megnevezését,
- b) az elrendelés céljának megjelölését,
- c) az elrendelés jogosultságának ellenőrzési módját,
- d) az értesítés szövegét,
- e) az értesítés vétele utáni teendőket, az értesítési megbízott feladatait,
- f) az értesítési feladatok végrehajtásának normaidejét,
- g) a felügyeleti és az együttműködő szervekkel való kapcsolattartás rendjét,
- h) az értesítéssel berendelt személyek munkavégzésére és munkarendjére vonatkozó szabályokat,
- i) az eseményekről történő tájékoztatás rendjét,
- j) a jelentéstétel rendjét,
- k) a személyi állomány értesítésére vonatkozó szabályokat,
- l) az Értesítési Névjegyzéket a BM szerv személyi állományáról,
- m) a BM Ügylet elérhetőségi adatait (BM/városi/mobil/faxszám, e-mail cím).

25. § Az Értesítési Névjegyzék naprakészen tartásáról a BM szerv vezetője gondoskodik.

26. § A BM szerv vezetőjének, valamint az ügyeleti szolgálatnak készen kell állnia – a távközlési, illetve informatikai berendezések üzenen kívül kerülése esetén is – a saját személyi állománynak, valamint az alárendelt szervek vezetőjének, értesítési megbízottjának vagy ügyeletének értesítésére. Ennek biztosítására az ügyeleti szolgálat nyilvántartja a BM szerv vezetőjével, valamint az értesítési megbízottal a szolgálatteljesítési vagy munkaidőben és az az után történő összeköttetés módját.

5. Az értesítés gyakorlásának és ellenőrzésének rendje

27. § Az értesítés gyakoroltatására és ellenőrzésére a BM szervnél a 4. §-ban felsorolt vezetők jogosultak.

28. § A BM szervnél az értesítés gyakoroltatását és ellenőrzését – a jóváhagyott terveknek megfelelően – váratlanul és a hivatali szolgálatteljesítési vagy munkaidő kezdete előtt legalább 4 órával vagy a szolgálatteljesítési vagy munkaidő végét követően legalább 4 órával később kell elrendelni és levezetni.

29. § A BM szerv vezetője a vezetése vagy irányítása alá tartozó személyi állomány vonatkozásában két évente ellenőrzi az értesítés és a bevonulás rendjét.

30. § A valós feladat végrehajtása érdekében elrendelt, éles értesítési feladatok végrehajtása esetén a tárgyévben az értesítési gyakorlat elrendelése mellőzhető, ha az éles értesítési feladat végrehajtása a BM szerv bevonulásra kötelezett állományának több mint 50%-át érintette.

31. § A BM szerv vezetője a gyakorló értesítés időpontjáról a felettes szervet tájékoztatja, és a gyakorlatról jelentést készít, amelyet a rendészeti államtitkár útján felterjeszt a miniszternek.

32. § A gyakorlatok és ellenőrzések alkalmával a 22. §-ban felsoroltakon túlmenően nem rendelhetők be

- a) a szolgálati okból távollévők és
- b) az alap- vagy pótszabadságon lévők.

33. § Az ellenőrzésről szóló jelentésben értékelni kell

- a) a vezetői és személyi állomány intézkedő képességét és gyakorlottságát,
- b) a tervek és egyéb okmányok naprakészségét, kezelhetőségét és összehangoltságát,
- c) az ügyeleti szolgálatok felkészültségét,
- d) a szolgálati okmányok naprakészségét,
- e) az értesítési rendszer működőképességét,
- f) az ellenőrzésben érintett állomány létszámát,
- g) az értesítési feladat begyakorlottságát és végrehajtásának színvonalát (különösen a végrehajtás fegyelmezettsége, öltözet, felszerelés, munkaképesség elérése),
- h) az ellenőrzés végrehajtásának költségét.

34. § A gyakorlatok értékelése „Megfelelő”, illetve „Nem megfelelő” minősítésű lehet. „Megfelelő”, ha az ellenőrzött BM szerv értesített személyi állományának legalább kétharmada a szolgálati helyére normaidőn belül beérkezett, a vezető állomány szakszerű intézkedéseivel, a beosztottak felkészültségével, az ügyeleti szolgálat tevékenységével, az értesítési tervek adattartalmának naprakész állapotban tartásával, továbbá az értesítéshez szükséges technikai

eszközök alkalmazhatóságával eléri a teljes működési készenlétet. Egyéb esetben az eredmény „Nem megfelelő”. „Nem megfelelő” minősítés esetén a hiányosságok megszüntetése után, de legkésőbb hat hónapon belül újabb gyakorlatot kell elrendelni.

35. § A gyakorlaton törekedni kell arra, hogy az értesítési feladatok – lehetőség szerint – teljes körűen végrehajtásra kerüljenek, a BM szerv elérje az elrendelt, a Belügyminisztérium és a belügyminiszter által irányított szervek készenlétbe helyezésének, különleges jogrendi feladatokra való felkészülésének és ellenőrzésének rendjéről szóló BM utasítás szerinti készenléti fokozatot.

6. A BM hivatali egységek értesítésének sajátos szabályai

36. § A BM szerv vezetője az értesítési feladatok végrehajtására értesítési megbízottat vagy megbízottakat jelöl ki.

37. § A BM önálló szervezeti egységei vezetőinek, valamint értesítési megbízottainak értesítését a BM Ügyelet hajtja végre.

38. § A BM Értesítési Tervét a BM Rendészeti Államtitkárság állítja össze, és a miniszter megbízásából a rendészeti államtitkár hagyja jóvá.

39. § A BM önálló szervezeti egységének vezetője az általa vezetett szervezet vonatkozásában a BM Értesítési Tervében foglaltakra tekintettel készíti el az önálló szervezeti egység Értesítési Tervét.

40. § A BM önálló szervezeti egységének vezetője az Értesítési Névjegyzékben történő adatváltozás esetén haladéktalanul megküldi a rendészeti államtitkárnak a megváltozott értesítési adatokat, aki azokat továbbítja a BM Ügyeletnek.

41. § A BM Ügyelet által értesített vezető és az értesítési megbízott értesíti az Értesítési Névjegyzékben meghatározott személyeket.

42. § Az értesítési megbízott

a) a BM Ügyeletről kapott értesítésről tájékoztatja a BM önálló szervezeti egységének vezetőjét, ezt követően a BM önálló szervezeti egysége Értesítési Névjegyzéke alapján értesíti az abban szereplő személyeket,

b) akadályoztatása esetén tájékoztatja a BM önálló szervezeti egységének vezetőjét, aki gondoskodik helyettesítéséről, és a helyettesítéssel megbízott személy adatairól, elérhetőségeiről haladéktalanul tájékoztatja a BM Rendészeti Államtitkárság Rendészeti Koordinációs Főosztályát és a BM Ügyeletének vezetőjét,

- c) az értesítendő személyek köréről, elérhetőségéről naprakész nyilvántartást vezet,
- d) értesítés elrendelése esetén haladéktalanul jelenti a továbbértesítési feladat megkezdését a szervezet vezetőjének,
- e) az értesítési feladat végrehajtását jelenti a szervezet vezetőjének és – legkorábban – az elrendeléstől számított 1 óra elteltével a BM Ügyeletnek.

43. § A BM önálló szervezeti egységeit a BM Ügyelet az elrendelést követő 1 órán belül értesíti az Értesítési Névjegyzékben szereplő személyek értesítésével.

44. § A személyi állomány az értesítés vételét követően az alábbi normák szerint vonul be szolgálati (munka-) helyére:

- a) budapesti lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkezők tömegközlekedési eszközök nappali üzemideje alatt 2 órán belül, éjszakai üzemideje alatt 3 órán belül, taxi igénybevétele esetén 1 órán belül,
- b) vidéki lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkezőknek az értesítést követően induló első tömegközlekedési eszközzel meg kell kezdeni a szolgálati vagy munkahelyre történő bevonulást.

45. § Az értesítéssel berendelt személyek munkavégzésére a beosztásuk, illetve állománykategóriájuk szerinti szolgálatteljesítésre vagy munkavégzésre megállapított szabályok vonatkoznak.

46. § Ha az értesítés során a berendelt állomány tagja akadályoztatva van a feladat végrehajtásában, az akadály elhárulása után haladéktalanul meg kell kezdenie a feladat végrehajtását.

47. § Ha az értesítési feladattal érintett szervezeti egység tagját az értesítési megbízott nem értesítette, annak vezetője beérkezése után gondoskodik a szervezeti egység tagjának utólagos értesítéséről, berendeléséről.

55. § A gazdasági társaság értesítését a büntetés-végrehajtási szervezet központi szervének ügyeleti szolgálata a székhelyen található büntetés-végrehajtási szerv közreműködésével hajtja végre.

15.

a) A rendkívüli esemény fogalma, csoportosításának szempontjai.

A rendkívüli eseményekről általában

A büntetés-végrehajtási intézetekben a büntetés-végrehajtási célok elérése, valamint az intézetek előtt álló feladatok végrehajtása érdekében a fogvatartottak végrehajtási fokozatának megfelelő rendnek és fegyelemnek kell lennie. Ennek megfelelően meg kell teremteni a büntetés-végrehajtási intézet zavartalan működéséhez szükséges biztonsági feltételeket.

A biztonsági feladatok végrehajtása során az egyik fő feladat a fogvatartás biztonságát, a büntetés-végrehajtás rendjét sértő, vagy veszélyeztető rendkívüli események megelőzése a bekövetkezett események megszakítása, felszámolása.

A feladatok végrehajtásához, azonban a szükséges mértékű rend, fegyelem, és biztonság megléte esetén is bekövetkehetnek olyan események, amelyek zavarólag hatnak, vagy akadályozzák a büntetés-végrehajtási intézetek tevékenységét. Ebből kiindulva a büntetés-végrehajtási szerv rendjére, biztonságára sokféle esemény, történés és cselekmény lehet veszélyes.

Rendkívüli eseménynek minősül minden olyan esemény, amely a fogvatartás biztonságát súlyosan sérti vagy veszélyezteti, és külön intézkedések bevezetését teszi szükségessé, így különösen

- a) a terrorcselekmény,
- b) a fogolyzendülés,
- c) a bv. szerv létesítményét, eszközeit, járműveit, valamint a személyi állomány tagját vagy az elítéltet ért támadás,
- d) a bv. szerv létesítményéből vagy járművéből való erőszakos kitörés,
- e) a fogolyszökés,
- f) az elítélt öngyilkossága,
- g) az elítélt halála,
- h) a bv. szerv létesítményét vagy járművét veszélyeztető elemi csapás vagy jelentős tüzeset.

Ugyanakkor a büntetés-végrehajtási feladatok végrehajtása során bekövetkehetnek olyan cselekmények, történések, amelyek nem minősülnek rendkívüli eseménynek, azonban a bv. szerv működési rendjét befolyásolják, és jelentési kötelezettség alá esnek.

A rendkívüli események csoportosítása

Történés jellegű események az emberi cselekedettől független olyan természeti csapások, vagy katasztrófák, amelyek bekövetkezésükkel veszélyeztetik a büntetés-végrehajtási szerv biztonságának személyi és tárgyi feltételeit. Ilyen jellegű események: a földrengés, az árvíz, a villámcsapás, tűz, a nukleáris baleset vagy a rendkívüli időjárás.

Cselekmény jellegű események közé az olyan emberi cselekedetek, magatartások tartoznak, amelyek a biztonság személyi és tárgyi feltételeit a biztonsági rendszabályok megsértésével veszélyeztetik. Ezek közé sorolhatók, a személyi állomány tagjai, a fogvatartottak, valamint más személyek által elkövetett cselekmények.

Az elkövetés módjai

A cselekmény jellegű események körében már tárgyalt, a személyi állomány tagja, vagy a fogvatartottak által elkövetett cselekmények elkövetésének módját és formáit vizsgáljuk meg. Az elkövetés módjainak és formáinak ismerete azért lényeges, mert ezek alapján határozható meg, hogy milyen, illetve milyen mértékű biztonsági intézkedések, vagy kényszerítőeszközök alkalmazására van szükség.

A passzív elkövetés esetén a fogvatartottak nem hajlandók sem a bv. intézet rendjét, a büntetés-végrehajtási szabályokat megtartani, sem az ezek alapján részükre kiadott utasításokat teljesíteni. A passzív elkövetés nem tevéssel valósul meg, ebből következik, hogy megszüntetéséhez a kényszerítő eszközök korlátozott formája alkalmazható *a testi kényszer*. Megnyilvánulási formája, hogy az elkövető nem mozdul, leül, lefekszik, (nem fejt ki testi, fizikai erőt) és szándékát általában szóban is kifejezi.

Ilyen eseménynek minősül például:

- az engedetlenség,
- utasítás megtagadás,
- táplálkozás megtagadás,
- munkamegtagadás.

Az aktív elkövetés esetén a fogvatartottak a fogvatartás, illetve a bv. intézet biztonságának személyi feltételei, tárgyi eszközei és rendszabályai ellen, valamilyen tevőleges magatartással lépnek fel.

Megnyilvánulási formája, hogy az elkövető(k) fizikai ráhatást, erőszakot alkalmaznak közvetlenül személyre, vagy anyagi javakra támad, ellök, elfut, személybe, vagy tárgyba kapaszkodik, stb.

A megszüntetéséhez a cselekmény összes körülményeitől függően alkalmazhatók a különböző kényszerítő eszközök, illetve különböző biztonsági intézkedések bevezetésére kerülhet sor.

Ilyen eseménynek minősül például:

- a fogolyszökés, fogolyzendülés,
- a kitörés,
- a terrorcselekmény,
- a zárkatorlaszolás,
- a személyi állomány tagjának megtámadása.

A rendkívüli esemény elkövetési formái

A cselekmény elkövetése *önálló* abban az esetben, ha az eseményt a fogvatartott egyedül, a többi fogvatartottól függetlenül idézi elő. Az önálló elkövetéshez mindkét elem együttes megvalósulása szükséges. Ugyanis az "egyedüli" elkövetés önmagában nem jelenti a cselekmény önálló elkövetését, mert ha a cselekmény elkövetése formailag egyedül történt is, nem biztos, hogy nem áll összefüggésben más cselekményekkel, vagy az előkészítésben más fogvatartottak nem vettek részt. Önmagában a "többi fogvatartottól függetlenül" elkövetett cselekmény sem jelent önálló elkövetést, ugyanis ha a cselekmény a többi fogvatartottól függetlenül történik, de ugyanazt a cselekményt azonos időben és helyen több fogvatartott is elköveti akkor az elkövetés már többes.

Többes az elkövetés abban az esetben, amikor több fogvatartott egymás tevékenységéről kölcsönösen tudva, szándékegységben hajtja végre a cselekményt. A többes elkövetéshez bármely elem megvalósulása önmagában elegendő.

Ha a fogvatartottak azonos helyen és időben úgy követnek el cselekményt, hogy azokat előre nem beszélték meg, de mindegyikük észlelhette a másik által végrehajtott cselekményt, akkor is többes elkövetés történik. Ezen elkövetéshez nem mindig szükséges, hogy azonos cselekmények, azonos helyen és időben történjenek. Ugyanis ha a különböző jellegű, különböző időpontban és helyen elkövetett cselekmények között összefüggés állapítható meg, ha azokat több fogvatartott előre megbeszélve, szándékegységben hajtja végre, többes elkövetés állapítható meg. Amennyiben két

fő követi el a cselekményt, akkor *többes elkövetésről*, ha az esemény elkövetésében 3 - 10 fő fogvatartott vesz részt *csoportos*, és ha 10 fő fölötti létszámú fogvatartott vesz részt *tömeges* elkövetésről beszélünk.

A rendkívüli események egyéb szempontú csoportosítása

A rendkívüli események *alanya* szerint:

- a) *a személy állománnyal kapcsolatos események,*
- b) *a fogvatartottakkal kapcsolatos események*
- c) *más személyek által elkövetett események.*

Itt a rendkívüli eseményt elkövető, megvalósító személyek szerint történik a csoportosítás. Ebből az aspektusból elkövető lehet a személyi állomány tagja, pl.: megtagadja a számára kiadott parancs végrehajtását, valamint a fogvatartott valamely utasítás, kötelezettségének végrehajtását tagadja meg. A más személy kategóriába tartozik mindenki más, aki az előző kettőbe nem sorolható, így lehet látogató, más rendvédelmi szerv tagja, stb.

A rendkívüli események *tárgya* szerint:

- a) *a biztonság személyi feltételeit sértő, vagy veszélyeztető esemény,*
- b) *a biztonság tárgyi feltételeit sértő, vagy veszélyeztető esemény,*
- c) *a biztonsági rendszabályokat sértő, vagy veszélyeztető esemény.*

Ezekben az esetekben a rendező elv, az hogy a biztonsági rendszer mely elemére irányul a rendkívüli esemény elkövetése. Így sértheti, veszélyeztetheti a biztonsági rendszer személyi feltételét, pl.: a fogvatartott, vagy más személy megtámadja a felügyelőt, és a tárgyi feltételt, pl.: szökés esetén a fogvatartott megrongálja kamerát, vagy a rácsot, zárat, valamint sértheti a jogszabályi feltételeket, pl.: nem teljesíti valamely meghatározott kötelezettségét. Ezen utóbbi helyzetet lehet szűkebb és tágabb módon értelmezni. Ha szűkebben vesszük figyelembe, akkor olyan eseményről van szó, ahol tisztán normaszegés történik pl.: valamilyen utasítást nem hajt végre a fogvatartott. A tágabb értelmezés esetén pedig úgy történik normaszegés, hogy amellettsérül a személyi vagy tárgyi feltétel is.

b) A rendkívüli események bekövetkezésekor teendő általános intézkedések.

Az egyes rendkívüli események megszakítása, felszámolása

Általános intézkedési sorrend rendkívüli események bekövetkezése esetén

Vannak olyan intézkedések, amelyeket az egyes rendkívüli eseményekre tekintet nélkül minden esetben meg kell tenni, ezek a következők:

Tájékoztató a rendkívüli esemény bekövetkezésének valódiságáról, annak súlyosságáról. Volt már arra példa, hogy az adott esemény meg sem történt, vagy másként, mint amit az első információk alapján gondolni lehetett. Például a létszám ellenőrzésnél hiányzó fogvatartott nem megszökött, hanem rosszul lett a munkahelyén, a fogvatartott nem hagyta el a bv. intézet területét, hanem a padláson bujkált, stb. Ezért azokban az esetekben, amikor azonnal nincs egyértelmű bizonyíték – pl.: a kamera felvételen látszik a szökési cselekmény – a rendkívüli esemény megtörténte, akkor először arról kell meggyőződni, hogy egyáltalán bekövetkezett-e. Természetesen ezt a lehető leggyorsabban kell megtenni.

Információ- és adatgyűjtés a rendkívüli esemény minősítéséhez, valamint a további intézkedések megtételéhez:

- elkövetés helye, ideje, módja,
- van-e *élet*, valamint anyagi érték közvetlen veszélyben, a rendkívüli események értékelése, minősítése során kiemelten kell kezelni azt a helyzetet, ha emberi *élet van veszélyben*, továbbá azt, ha olyan eszközök, anyagok, amelyek *súlyosbíthatják* a következményeket, pl.: robbanó anyagok, tűzveszélyes anyagok. Ilyen esetben mindig az életet kell először menteni, valamint a veszélyes eszközöket, anyagokat kell biztonságba helyezni.
- résztvevők személye, száma, esetleges követelése.

Erő- eszköz számvetés elkészítése

Megfelelő szintű **értesítés (riadó)** elrendelése értesítések megkezdése.

Az érintett **állomány** szükséges mértékű **tájékoztatása**.

Eseménynapló megnyitása, vezetése.

A helyszín biztosítása.

A szükséges elsődleges **jelentések, értesítések** megtétele.

A törzs felállítása.

A szükséges **eszközök** készenlétbe helyezése.

A szükséges **őrhelyek és szolgálati helyek megerősítése**.

A szükséges **korlátozó intézkedések** elrendelése.

A szükséges **szolgálati csoportok** felállítása, eligazítása.

A készenlét (riadó) **beszüntetése**.

A tevékenység **értékelése**, állomány **tájékoztatása**.

Intézkedés a **felelősség** megállapítására (fegyelmi- és/vagy büntetőeljárás kezdeményezése).

Írásos **jelentések** megtétele.

16.

a) A fogolyszökés fogalma, előkészülete, elkövetésének helyszínei és módszerei.

Fogolyszökés¹⁷ (Btk. 283.§) esetén teendő elsődleges intézkedések

A büntetés-végrehajtási szervezet elsődleges és alapfeladata a fogva tartás folyamatos biztosítása. Ahhoz, hogy mind az anyagi büntetőjog, mind pedig a szabadságvesztés jogszabályban meghatározott célja megvalósuljon, alapvető követelmény, hogy a fogvatartottak ne tudják kivonni magukat a büntetés-végrehajtás őrizete, felügyelete és ellenőrzése alól.

A fogolyszökés büntette esetén a törvény büntetni rendeli a büntetőeljárású őrizetből történő szökést, valamint a szabadságvesztéstől elkülönülő elzárás büntetés esetén is. Továbbra is büntetendő, ha a terhelt az ellene folytatott büntetőeljárás alól oly módon akarja kivonni magát véglegesen, hogy lakhelyelhagyási tilalom elrendelése esetén a bíróság által neki kijelölt területet vagy körzetet, míg házi őrizet elrendelése esetén a kijelölt lakást és az ahhoz tartozó bekerített helyet hagyja el. Az előző Btk-hoz képest pontosabban fogalmaz a törvény, amikor kimondja, hogy a cselekmény csak akkor büntetendő, ha a felsorolt elkövetési magatartásokat – és így a lakhelyelhagyási tilalom vagy házi őrizet legfontosabb szabályait – azért sérti meg az elkövető, hogy az eljárás alól véglegesen kivonja magát. A fogolyszökés privilegizált esete továbbá, ha a fogvatartásból jogszerűen távozó elítélt abból a célból nem tér vissza a büntetés-végrehajtási intézménybe, hogy magát a végrehajtás alól kivonja. Jogpolitikai szempontból indokolt a fogolyszökés elkövetője büntetésének korlátlan enyhítése, ha magát önként feladja, azaz a hatóság előtt megjelenik, vagy tartózkodási helyét megadja annak érdekében, hogy büntetésének letöltését folytassa.

¹⁷ **283. §** (1) Aki a büntetőeljárás alatt, illetve a szabadságvesztés vagy az elzárás végrehajtása során a hatóság őrizetéből megszökik, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki abból a célból, hogy az ellene folytatott büntetőeljárás alól kivonja magát, a lakhelyelhagyási tilalom tartama alatt a számára kijelölt területet, körzetet vagy a házi őrizet tartama alatt a kijelölt lakást és az ahhoz tartozó bekerített helyet a kényszerintézkedés szabályainak megszegésével elhagyja, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) A büntetés egy évig terjedő szabadságvesztés, ha az elítélt a szabadságvesztés végrehajtása során a részére engedélyezett büntetés félbeszakítás, eltávozás, rövid tartamú eltávozás vagy kimaradás tartamának elteltével abból a célból nem tér vissza, hogy a büntetés végrehajtása alól kivonja magát.

(3a) A büntetés egy évig terjedő szabadságvesztés, ha az elítélt a reintegrációs őrizet tartama alatt a számára kijelölt lakást és az ahhoz tartozó bekerített helyet vagy a számára meghatározott napirend szerinti tartózkodási helyet a reintegrációs őrizet szabályainak megszegésével abból a célból hagyja el, hogy a szabadságvesztés végrehajtása alól kivonja magát.

(4) Korlátlanul enyhíthető a fogolyszökés elkövetőjének büntetése, ha – mielőtt tartózkodási helye a hatóság tudomására jutna – önként feladja magát.

A fogvatartottak különböző – főleg jogszabályokban meghatározott – tények alapján történő differenciálása (elkövetett bűncselekmény, visszaesés foka, fizikai jellemzők, stb.), kiemelten fontos, de mégsem lehet azok alapján végleges megállapítást tenni, ugyanis soha nem szabad megfedkezni az ember ösztönös szabadságvágyáról sem. A szabad élet utáni vágy minden ember veleszületett érzése, ezért azzal minden helyzetben, és minden fogvatartott esetében számolni kell. Törekedni kell a cselekmények minden aspektusból történő megismerésére, a szökések, szökési kísérletek bekövetkezésének feltárására, azok megfelelő értékelésére.

A fogolyszökés nem csak a büntetés-végrehajtási tevékenység során kerül értékelésre, hanem az anyagi büntetőjog is önálló törvényi tényállásként, azaz bűncselekményként kezeli. Azáltal, hogy a fogvatartott a hatóság őrizetéből megszökik, nem csak a büntetőeljárás, vagy a büntetés-végrehajtás rendjét sérti meg, hanem jelentősen veszélyezteti a közrendet, közbiztonságot is. Ilyenkor fennáll a veszélye annak, hogy a szökésben lévő személy újabb bűncselekményt fog elkövetni, továbbá annak is, hogy cselekménye a büntetőjogi generális prevenció érvényesülését is gyengíti. Ezen körülményekre figyelemmel a jogalkotó úgy ítélte meg, hogy erre a magatartásra a büntetőjog hatályát is ki kell terjeszteni.

Mivel a büntetés-végrehajtási szerveknél több jogcímen tartanak fogva személyeket, fontos annak meghatározása, hogy kik és milyen körülmények fennállása esetén követhetik el ezt a bűncselekményt.

Lényeges annak tisztázása, hogy melyek azok a magatartások, amelyek megvalósításával a fogolyszökés elkövethető. A bűncselekmény elkövetési magatartása a szökés. Szökés a fogvatartott minden olyan tevékenysége, amely arra irányul, hogy a hatósági őrizet alól időlegesen, vagy véglegesen kivonja magát oly módon, hogy a kényszertartózkodásra kijelölt helyet (pl.: zárka, kórterem, sétaudvar, stb.) engedély nélkül elhagyja. A bűncselekmény csak szándékosan követhető el. A cselekmény akkor befejezett, amikor a fogvatartott – akár rövid időre is – kikerül a hatóság őrizetéből. A fentiek alapján az alábbiakat tartom kiemelendőnek:

- szökésnek minősül a fogvatartott minden olyan magatartása, amely arra irányul, hogy kivonja magát a hatóság őrizete alól (pl.: előállítás során a felügyelőt ellöki és elfut a helyszínről, vagy bástyafalon átmászik és közterületre jut, stb.);

- mivel más hatályos jogszabály nem határozza meg azt, hogy mit kell őrizet alatt érteni, így a Rendeletben meghatározott őrzés fogalmát kell irányadónak tekinteni, amit az utóbbi évek joggyakorlata is alátámaszt;
- amennyiben nem valósul meg a hatósági őrizet, akkor nem beszélhetünk fogolyszökésről sem (pl.: a fogvatartott ellenőrzés mellett van külkórházban elhelyezve, és a kórházat engedély nélkül elhagyja, ezen magatartása nem minősül fogolyszökésnek, csak engedély nélküli eltávozásnak);
- amennyiben a fogvatartott kivonja magát a hatóság őrizete alól, akár rövid időre is, (pl.: elszalad az őt kísérő felügyelőtől, majd a felügyelő üldözi és elfogja) a fogolyszökés megvalósul.

Szökési kísérletet valósít meg az a fogvatartott, aki a szökési cselekményt megkezdte (pl.: a zárkából az ablak rácsainak elfűrészelésével kimászott), de az őrzött területet elhagyni nem tudta.

Szökési előkészületnek minősül a fogvatartott mindazon cselekménye, amelyeket azért hajt végre, hogy a szökéshez szükséges feltételeket biztosítsa. Ez lehet eszközök megszerzése, alkalmassá tétele, valamint elkövetésre felhívás, ajánlkozás, vállalkozás, vagy a szökés közös elkövetésében történő megállapodás, de a szökési magatartás megkezdése elmarad. Az előkészületi magatartás önmagában nem büntetendő, ilyen esetben a fogvatartottat fegyelmi felelősségre kell vonni.

A fogolyszökések kategorizálása, több szempontú vizsgálata

A fogolyszökést több aspektusból lehet kategorizálni, az alábbiakban a leggyakrabban alkalmazott szempontokat említem meg.

Intézeti típusok szerint

Ebből a szempontból két nagy csoportra oszthatóak a bv. szervek. Beszélhetünk zárt jellegű (végrehajtó és megyei) bv. intézetekről, nyitott (mezőgazdasági) jellegű intézetekről. Ezen belül, mindenképpen meg kell említeni az egyes intézetek építészeti sajátosságait. Példaként megemlíthető a 2010-2012 között időszak, amelyben alábbiak szerint alakult a statisztika.

Zárt intézetből négy esetben következett be befejezett szökés. A Budapesti Fegyház és Börtönből, valamint a Márianosztrai Fegyház és Börtönből (külső munkahelyről) egy-egy, míg a Szegedi Fegyház és Börtönből két esetben (egy alkalommal engedélyezett kimaradásról). Mezőgazdasági

jellegű intézetből két cselekményt hajtottak végre, egyet az Állampusztai Országos Bv. Intézetből és egyet a Pálhalmi Országos Bv. Intézet területéről. Megyei jellegű intézetből egy esetben, a Bács-Kiskun Megyei Bv. Intézetből történt szökés. Fogolyszökés kísérlete négy alkalommal következett be. Egy a Fővárosi Bv. Intézetben, egy a Márianosztrai Fegyház és Börtönben, egy a Békés Megyei Bv. Intézetben és egy a Szegedi Fegyház és Börtönben.

A szökések időszaki megoszlása

Ebben a kategóriában figyelembe kell venni a hónapot, a hét napját, valamint azt, hogy a nap melyik órájában kerül végrehajtásra a szökés. Általánosságként elmondható, hogy intézetben belülről a szökések, szökési kísérletek általában késő éjszaka, illetve hajnalban történnek, míg intézetben kívül az ellenőrzéseket követő időszakokban.

A szökési cselekmények elkövetésének helye

Ennek kapcsán a szökések konkrét helyszíneit kell vizsgálni. A fogvatartott számára minden esetben ki kell jelölni az ún. kényszertartózkodási helyet. Ezek általában a következők lehetnek:

Intézetben belül:

- valamely zárt helyiség, (pl.: zárka, lakóhelyiség, munkacsarnok, közösségi helyiség, stb.),
- valamely zárt terület, (pl.: az intézet udvara, sétaudvar, munkaterület, stb.).

Intézetben kívül:

- valamely előállítási helyszín (pl.: bíróság, ügyészség, stb.),
- külső munkahely,
- külkórház,
- valamilyen szállító gépjármű.

A szökési cselekmények elkövetésének eszközei, módszerei

Ebben a szempontrendszerben azt vizsgáljuk és kategorizáljuk, hogy a szökési cselekményt milyen eszközzel és milyen módszerrel követték el.

Az *eszközökkel* kapcsolatban igen széles a lehetőségek tára. A módszertől és a helyszíntől függően nagyon sok eszköz szóba jöhet. A leggyakrabban előforduló eszközök a következők:

- a fogvatartott testi ereje,
- különféle vágó eszközök (pl.: fűrész, gyorsvágó, fogók, stb.),
- falbontásra alkalmas eszközök (pl.: véső, csavarhúzó, fúró, stb.),
- mászásra alkalmas eszközök (pl.: kötel, vezeték, lepedőből kialakított kötel, létra, stb.),
- záarak nyitására alkalmas eszközök (pl.: zárfésű, stb.),
- rácsok kifeszítésére alkalmas eszközök,
- egyéb, a cselekmény elkövetését segítő eszközök (pl.: a falbontást elrejtő anyagok, stb.).

Az elkövetés *módszereit* vizsgálva elmondható, hogy azok leginkább a szökési helyszíntől függenek. A zárt helyiségekből végrehajtott szökés esetén általában a falbontást, a rácsfűrészelést, rácsbontást alkalmazzák, míg a nyitott területekről az elfutás, fal és/vagy kerítés átmászása a szokásos módszer. Az előállítás, szállítás és kísérés során az elfutás a jellemző, amit gyakran a személyi állomány tagjának megtámadásával hajtanak végre.

Az elkövetők szerinti differenciálás

Az elkövetőket több szempontból lehet jellemezni, csoportba sorolni. A legfontosabbak közé tartozik az önálló vagy többes elkövetés, az elkövetett bűncselekmény, a végrehajtási fokozat, az életkor.

b) A fogolyszökés bekövetkezése esetén teendő általános és speciális intézkedések.

A szökés esetén teendő intézkedések

Amennyiben a fogvatartott szökést követ el, akkor az első és legfontosabb feladat az, hogy mindent meg kell tenni az elfogása érdekében. A bv. őrizetéből megszökött fogvatartott elfogása a büntetés-végrehajtás személyi állományából szervezett szolgálati csoportok összehangolt, megszakítás nélkül folyó kutató és késedelem nélkül bevezetett üldöző tevékenységet követel meg.

A csapattevékenység során bekövetkezhet olyan eset, amikor a keresett személy az illetékeségi terület elhagyva közterületen, közforgalmú tömegközlekedési eszközön próbál meg elmenekülni. Ilyenkor a közvetlen vagy nyomon üldözést késedelem nélkül be kell vezetni és azt folytatni kell mindaddig, amíg az üldöző járőrök és a szökevény között látó összeköttetés van, vagy a nyomok és a hátrahagyott személyes tárgyak alapján egyértelműen lehet következtetni a szökevény menekülésének irányára. Az üldözés során előfordulhat, hogy a szökevény magánterületre vagy a nyilvánosság részére megnyitott magánterületre (pl. szórakozóhelyre) bemenekül, és ott próbál elrejtőzni. Ezeket a helyeket a büntetés-végrehajtási szervezet erői csak a tulajdonos hozzájárulásával kutathatják át. Ennek hiányában haladéktalanul értesíteni kell a rendőrséget és intézkedni kell a rejtőzködés helyének körülzárására. Ilyen esetekben ügyelni kell arra, hogy idegen személy a szabad mozgásban, a lezárt területen történő áthaladásban nem korlátozható, intézkedés (igazoltatás, feltartóztatás, stb.) alá nem vonható. Tőle legfeljebb információ vagy felvilágosítás kérhető.

Amennyiben az intézkedésre jogosult és köteles előjáró fogolyszökésről kap információt, de azok nem egyértelműek (pl. létszámmellenőrzéskor nem teljes a létszám), lehetőség szerint meg kell győződni annak valódiságáról.

Amennyiben a fogvatartott őrzését, felügyeletét, ellenőrzését ellátó személy észleli a szökést és látja a szökést megkísérlő, vagy megszökött fogvatartottat, haladéktalanul meg kell kezdeni a közvetlen üldözést. A fogvatartott üldözése során törekedni kell elfogására, amennyiben ez nem történik meg, követni kell a fogvatartottat, jelenteni kell a szökés irányát az elfogásra intézkedő személynek vagy a kutatást megkezdő művelet-vezető parancsnoknak.

FOGOLYSZÖKÉS SORÁN ALKALMAZANDÓ ELSŐDLEGES INTÉZKEDÉSEK

80. A fogolyszökés során szükséges elsődleges intézkedések rövid, taxatív felsorolását a 2. sz. melléklet tartalmazza. Az alábbiakban az egyes pontok kerülnek kifejtésre a megfelelő reagálás, valamint a hatékony rendkívüli esemény felszámolás érdekében.

81. Meg kell állapítani, hogy a „hiányzó” személy egyáltalán elhagyta-e a bv. szervet, vagy a munkahely területét (előállítás, szállítás során amennyiben a fogvatartott kivonja magát az őrzés alól akkor ez egyértelmű). Ehhez a bekövetkezés pillanatában rendelkezésre álló és bevonható élő

erőt kell igénybe venni. Meg kell győződni a rendkívüli esemény alapján, hogy szükséges-e a személyi állomány részleges vagy teljes értesítésének elrendelése. Ha indokolt, úgy annak végrehajtásáról soron kívül intézkedni kell. Elsősorban a BFFE, illetve a technikai rendszerkezelő hajtsa végre az érintett személyi állomány értesítését az értesítési rendszeren, vagy kommunikációs eszközön keresztül. Amennyiben tartósan szünetelnek egyes közmű (áram) szolgáltatások, úgy a személyes kiértesítésre kell intézkedni az értesítési megbízottak bevonásával. A szolgálatban lévő személyi állomány számára – soron kívül – el kell rendelni a részleges értesítést, ami történhet szóban, riadókürtön, telefonon. Az érintett állományt röviden tájékoztatni kell a bekövetkezett rendkívüli eseményről, illetve a soron következő feladatokról.

82. Az elhúzó értesítés esetén folyamatosan figyelemmel kell kísérni a berendelt személyi állomány állapotát és szükség esetén gondoskodni kell a váltásról, pihentetésről, élelemről, folyadékról. Az ellátmány biztosítása a gazdasági szakterület feladata.

83. A hadműveleti naplónak a biztonsági tiszt szolgálati helyen hozzáférhetőnek kell lennie, melyet az esemény bekövetkezését követően haladéktalanul meg kell nyitni. A naplóban rögzíteni szükséges a bekövetkezés pillanatától számított hadműveleti időt, valamint a csillagászati időt is. A hadműveleti naplót olyan stilisztikai minőségben indokolt vezetni, hogy annak tartalma utólag visszaellenőrizhető, valamint a napló segítségével az esemény rekonstruálható legyen, melyhez igénybe lehet venni akár hangrögzítő eszközt is.

84. Elő kell készíteni – a folyamatosan aktualizált – felszámolási terveket, megfelelő méretű, – színes, minimum A/2 nagyságú, az aktuális úthálózatot mutató – városi, megyei, országos térképeket. Indokolt a zárási körzetek méretével arányos domborzati térképek beszerzésére intézkedni. (Pl.: a bv. szerv és közvetlen környezete, a közigazgatási terület, a bv. szerv szerint illetékes település és szomszédos helységek, stb.). Intézkedni kell a térképek – informatikai rendszeren keresztül történő – televízió készüléken, projektoron megvalósuló kivetítésére is. Egyes esetekben akár szöveg-, vagy képszerkesztő szoftvereken keresztül meg lehet jeleníteni a zárást, kutatást, ellenőrző-áteresztő pontokat (a továbbiakban: EÁP) aktuális helyét is. A bekövetkezett fogolyszökés során az EÁP-ok, illetve zárást kihelyezése miatt kiemelt feladat előzetesen felmérni,

hogy a szökevény mekkora távolságot tett meg adott idő alatt, felesleges és szükségtelen élő erőt és energiát olyan helyre telepíteni ahol a szökevény már áthaladt. (3. sz. melléklet)

85. Az esemény körülményeitől függően – amennyiben szükséges – a kutató csoportokból a főbb tömegközlekedési csomópontokhoz (pl. buszmegálló, buszvégállomás, vasútállomás) is ki kell rendelni egységeket. A csoportok tagjait úgy kell összeállítani, hogy köztük legyen legalább egy fő helyismerettel rendelkező személy, lehetőség szerint 1-2 fő műveleti csoport (vagy osztály) tag, továbbá rendőrhatalóság tagja is, a közterületen szükségessé váló intézkedések megtétele érdekében. Az EÁP-okon a bv. szervezet tagjai fordítsanak kiemelt figyelmet az állampolgárokkal történő helyes kommunikációra, kerüljék a félelemkeltést.

86. Fontos és elengedhetetlen kritériuma az eredményes felderítő munkának, hogy az EÁP-ok telepítése ne a társ rendvédelmi szervekre történő felelősség áthárítását szolgálja, hanem a csoporttagok tényleges feladat végrehajtással segítsék a kutató munkát. Ezzel kapcsolatosan szükséges a korábbi együttműködések felülvizsgálni, és a társ rendvédelmi szervekkel közös gyakorlatok során modellezni a független felderítési munka során megvalósítható feladatokat. A rendkívüli eseményben érintett bv. szervnek önállóan is meg kell tudni kezdeni az EÁP-ok telepítését, illetve saját műveleti törzsének kell ezeket a műveleti mozzanatokot irányítani. A rendkívüli esemény felszámolása során a törzs részéről nem elfogadható vezetői döntés az, ha a bevont személyi állományt iránymutatás nélkül „átadja” a társ rendvédelmi szervek kutató csoportjainak, arra való hivatkozással, hogy közterületen nincs intézkedési jogosultsága a büntetés-végrehajtás hivatásos állományú tagjának.

87. Erő-eszköz számvetést, úgynevezett harc-értéket szükséges készíteni a szolgálatban lévő, valamint értesített személyi állományról, ennek vezetése folyamatos és kiemelt feladat. A beérkezők regisztrálására tartalék erő parancsnokot kell kijelölni, aki a bevethető létszámot folyamatosan monitorozza, valamint tartja a kapcsolatot a műveletirányítóval és a bv. szerv vezetőivel. Meg kell határozni, hogy a szolgálatban lévő személyi állományból ki, hol, mikor, milyen öltözetben, felszereléssel gyülekezzen. A rendelkezésre álló gépjárműveket, kereső-felderítő eszközöket is fel kell mérni, azokat használatra kész állapotúra kell előkészíteni. A fegyverszobában szükséges felkészülni a nagy mennyiségű kényszerítő eszközök, fegyverzeti

szakanyagok gyors, gördülékeny kiadására. Emellett kiemelten indokolt kezelni a lőfegyverek töltés-ürítésére vonatkozó szabályok betartatását.

88. Meg kell határozni a rendkívüli esemény felszámolásában részt vevő személyi állomány részére a kommunikációs lehetőségeket, köteleket. A kézi EDR rádiók kiosztásáról és a személyre szólóan meghatározott hívónevekről intézkedni szükséges, melyet az országos rádió hívónév könyv alapján kell végrehajtani. A rádiók töltöttségét soron kívül biztosítani kell. Abban az esetben, ha társ szerv is bevonásra került, intézkedni kell a közös forgalmazási csatorna beállítására (pl.: közös „megye csoport”). Amennyiben több csatorna együttes alkalmazása indokolt, úgy a műveletirányító és egyéb kapcsolattartó személyeket akár több rádióval, vagy egy rádión a „forgalmazás scannelés” beállítással kell ellátni.

89. Egyes rendkívüli események bekövetkezése során el kell rendelni a teljes, vagy részleges zárást, a létszám ellenőrzéseket soron kívül meg kell tartani valamennyi elhelyezett fogvatartott vonatkozásában. A zárásnál körültekintően mérlegelni szükséges, hogy az részleges vagy teljes legyen-e (pl. bizonyos munkahelyeken, konyha, hőközpont, külső munkáltatás nem indokolt minden esetben felfüggeszteni a munkáltatást). A létszámellenőrzés valamennyi esemény bekövetkezését követően kiemelten fontos, mert a fogvatartottak kihasználhatják a rendkívüli helyzetet. Egyes esetekben nem lehet teljes zárást elrendelni (pl.: fogvatartotti munkahelyek tekintetében az állattartó telepek), így intézkedni kell e területek biztosításának megerősítésére.

90. Szükség esetén meg kell erősíteni a külső őrhelyeket, belső szolgálatteljesítési helyeket is. Indokolt esetben járőrözési tevékenység elrendelését kell fogantatosítani.

91. A bv. szerv területén tartózkodó idegen személyek eltávolítását, esetleg biztonságos helyre kísérését, a be-és kilépés megszigorítását kell meghatározni. A rendkívüli események során nem a személyi állományba tartozó személyek belépését a bv. szervbe meg kell tagadni, a beléptetést általánosságban meg kell szigorítani, ettől eltérni csak különösen indokolt esetben lehet, vagy alternatív megoldással kell végrehajtani azt (pl.: fogolyszökés esetén az áru beszállítók termékeit a zsiliptérben átvenni).

92. A rendkívüli esemény bekövetkezésének helyszínét szükséges biztosítani és elszigetelni a nyomozóhatóság eredményes nyomrögzítésének, illetve a szagminta vétel érdekében. Olyan esetekben, amikor emberi élet kerül közvetlen veszélybe, az azonnali életmentésre intézkedni kell, az életmentés minden rendkívüli esemény során prioritás!

93. Fel kell állítani a műveleti törzset, olyan esetekben, melyek során a bv. szerv vezetője még nem érkezett meg a helyszínre, a hatáskörében eljáró személy (pl.: biztonsági osztályvezető, BIT) is köteles erre intézkedni. A BIT teljes értékű parancsnoki hatáskörrel rendelkezik, amíg az intézkedést át nem veszi tőle előljárója. A vezetői törzsbe a biztonsági, fogvatartási, nyilvántartási, gazdasági, egészségügyi szakterületek, valamint a gazdasági társaság egy képviselőjét kell delegálni.

94. Fel kell állítani a szükséges szolgálati csoportokat, és meg kell kezdeni az esemény felszámolását. Rendkívüli eseménytől függően az alábbi csoportok megalakítására kell intézkedni: záró csoport, kutató csoport, tartalék erő, járőr csoport, felszámoló csoport, illetve az EÁP-okra kihelyezett személyek. Az EÁP-okat a Rendőrség által felállított pontokon felül is a szükséges mértékben és helyszínen meg kell határozni. Fel kell mérni és a térképeken indokolt megjelölni, hogy a bv. szerv, vagy esetlegesen hozzá tartozó külső munkahelyről történő fogolyszökés bekövetkezése esetén a helyszínről gyalogosan, futva, kerékpárral, tömegközlekedéssel, gépjárművel adott időn belül mekkora távolságot lehet megtenni. A térképeken méretarányos zónák megjelölését végre kell hajtani, zónánként jól elkülönítve, akár külön színek használatával (3. sz. melléklet).

95. A bv. szervek felszámolási terveit egészítsék ki akár a „google maps” alapján a bv. szerv tágabb környezetének térképével, melyen szökés esetére legyenek megjelölve azok a távolsági körzetek, melyeket a fogvatartott 30 percenként adott esetben futva, tömegközlekedéssel, vagy gépjárművel meg tud tenni, nappal illetve éjszaka. A térképeknek a szükséges mennyiségű színesben kinyomtatott példányszámban a felszámolási terv mellékleteként rendelkezésre kell állnia.

96. Fel kell készülni az előjáróknak, a Főügyeletnek, valamint az Agglomerációs Ügyeletnek történő jelentésre, az együttműködő erők fogadására, tájékoztatására, a nekik szükséges segítségnyújtásra. Kiemelten indokolt kezelni a bv. ügyész időben történő tájékoztatását a kialakult helyzetről, illetve az addig megtett intézkedésekről. Az érintett fogvatartott(ak) nyilvántartási, személyes adataiból fel kell készülni.

97. Az olyan bekövetkezett események során, mikor emberi élet elmúlásának közvetlen veszélye fenyeget, a mentőszolgálat részére biztosítani kell az akadálymentes bejutást, haladást. Rendkívüli esetekben akár nyitott gépjármű-kaput is alkalmazni lehet, ebben az esetben a gépjármű bejárat-kapu élő erős őrzésének megerősítéséről intézkedni kell.

98. A rendkívüli eseményben érintett fogvatartott zárkatársainak, vele szomszédos zárakban elhelyezetteknek, vele ugyanazon munkahelyen dolgozóknak, valamint olyan fogvatartottaknak meghallgatásáról intézkedni kell, akik releváns információval rendelkezhetnek az esettel kapcsolatban. Ehhez akár a társszervek (pl.: NVSz) segítségét is igénybe kell venni. Ha a reintegrációs szakterület, illetve a fegyelmi- és nyomozó tiszt az bv. szervben tartózkodik, akkor ezt a feladatot Ők hajtsák végre. Adott esetben a zárkaközösség tagjainak elkülönítéséről is gondoskodni kell. A fogolyszökések esetében fel kell készülni az elfogott szökevény elhelyezésére, illetve meghallgatására is.

99. A bekövetkezett fogolyszökés rendkívüli esemény során a szökevény hatékony, gyors elfogása, valamint a „forró nyomon” üldözés érdekében nyomkövető szolgálati kutyát kell alkalmazni. Ha az adott bv. intézet nem rendelkezik az e célra kiképzett szolgálati állattal, akkor a közeli bv. szervektől szükséges segítséget kérni. A már beazonosított szökevény lakózárkájában, vagy a munkahelyén megtalálható személyes tárgyai közül az általa használt textíliát - a gyakorlat szerint a legjobb szagminta a fogvatartott fejpárnája - kell a rendelkezésre bocsátani szagminta vétel céljából. Kiemelten fontos, hogy a ruházati darab ne legyen frissen mosott, az rendelkezzen megfelelő mennyiségű szaganyaggal, valamint azt gumikesztyű nélkül megérinteni nem lehet. A ruhadarabot nejlonban kell tárolni, és a rendkívüli esemény felszámolása során az eseménybe bevont kutyavezetőnél kell tartani. A rendőrség helyszínen lévő kutyás szolgálatának is rendelkezésre kell bocsátani – akár több darabot is – mintavétel céljából.

100. A fogolyszökés helyszínének nyombiztosításáról gondoskodni kell, ennek során intézkedni kell arra, hogy a szökés feltételezett területét a személyi állomány tagjai saját lábnyomaikkal ne járják össze. Amennyiben a nyomképzés az időjárási viszonyok miatt nem biztosított, abban az esetben a fogvatartott üldözését a saját ruházati termékéből nyert szagminta felhasználásával kell megkezdeni. Arra az esetre, ha a szolgálati kutya – akár a szélsőséges időjárási viszonyok miatt is – kimerülne, lehetőség szerint váltó nyomkövető kutyáról kell gondoskodni, akinek a szállítását a nyomon üldözés során a nyomkövetés vonalában gépjármű igénybevételel kell megoldani.

101. Valamennyi – a 16/2014 IM rendeletben meghatározott – rendkívüli esemény bekövetkezése során értesíteni kell a területileg illetékes rendőrkapitányságot. Fogolyszökés során a társ rendvédelmi szervek operatív feladatokat ellátó tagjainak tájékoztatását is végre kell hajtani. A Nemzeti Védelmi Szolgálat, operatív tisztekkel való együttműködésre a rendkívüli esemény bekövetkezését követően haladéktalanul intézkedni kell, tekintettel arra, hogy operatív információk alapján segíthetik az esemény felszámolását, a szökevény elfogását.

102. Amennyiben az eseményben érintett bv. szerv – adott pillanatban – nem rendelkezik olyan létszámú személyi állománnyal és a rendkívüli esemény felszámolásához azonnali élő erős megerősítés szükséges, akkor a közeli bv. szervek segítségét kell igénybe venni, azoknak a rendelkezésre álló élő erőből annyit biztosítani kell, ami még nem veszélyezteti a saját biztonságukat.

103. A támogató erőket biztosító bv. szervek feladatai:

- a) A kapott fontosabb információkat az útba indítandó személyi állománnyal eligazítás keretében osszák meg, illetve a helyszínre utazás során, telekommunikációs eszközön további részinformációkkal lássák el a csoportot.
- b) Útba indítást megelőzően a csoporttagokat alapfelszereléssel (kényszerítő eszközök, kommunikációs eszközök) el kell látni.
- c) Továbbá a fogolyszökés körülményeinek ismeretében ahhoz igazodó egyéb felszerelésekkel is szükséges az útba indított csoportokat felszerelni (Pl.: éjjellátó készülék, lámpa, riadó csomag, hideg élelem, takarók, stb.)

104. Az intézkedési sorozatban kiemelten kell kezelni a szükséges jelentések és értesítések megtételét, amelyek a bekövetkezett rendkívüli eseményektől függően változhatnak. Az intézetparancsnok soron kívül, minden esetben kommunikációs eszközön jelentést tesz az országos parancsnok, majd azt követően – haladéktalanul – az országos parancsnok biztonsági és fogvatartási helyettese részére is. Ezzel egy időben a jelentésre kötelezett személy (pl.: BIT, illetve a biztonsági osztályvezető) értesíti a Főügyeletet, valamint az Agglomerációs Ügyeletet, amely előtt fel kell készülni valamennyi, az esettel kapcsolatos releváns információval, melyeket a III. fejezet tartalmaz.

105. A jelentések, értesítések során kiemelt figyelemmel kell lenni arra, hogy bizonyos esetekben a bv. ügyészt is értesíteni kell. E tárgyköréről szóló rendelkezéseket a büntetés-végrehajtási szervezet ügyeleti tevékenységéről és a jelentések rendjéről, valamint a különleges figyelmet igénylő fogvatartottakkal összefüggő eljárásrendről szóló 18/2022. (VII. 13.) BVOP utasítás tartalmazza.

106. A helyszínre megérkező, illetékes rendőrségi vezető részére soron kívül át kell adni a rendkívüli eseményben érintett fogvatartott valamennyi releváns adatát, illetve aktuális, színes, jó minőségű fényképét. A területi záráshoz beosztott, valamint EÁP pontokon jelen lévő személyi állomány részére is biztosítani kell a fotókat, információkat. Az adatok körének tartalmaznia kell:

- a) a fogvatartott valamennyi személyes adatát,
- b) kapcsolattartóinak körét, azok elérhetőségeit (pl.: cím, telefon, stb.),
- c) bűntársai nevét, azok személyes adatait,
- d) többletinformációit,
- e) előző ítéleteit,
- f) folyamatban lévő polgári- és büntető ügyeit,
- g) pszichológusi, bv. pártfogói véleményeket,
- h) katonai és háborús múltat, illetve sport és küzdősport jártasságot,
- i) egészségügyi állapotát (inzulinos cukros, szívbeteg stb),
- j) különös ismertető jegyeit (tetoválás, heg, sérülés, stb),
- k) utolsó ismert tartózkodási helyét valamint a viselt ruházatot.

107. Szállítás során – akár mozgó gépjárműből is – történő fogolyszökés esetén a szállítmánynak meg kell állnia, a nyomon üldözést soron kívül meg kell kezdeni. A szállítmányvezető intézkedjen a gépjármű fegyveres biztosítására. Tekintettel arra, hogy a szállítások civil területen haladnak át, rendkívüli fontossággal bír, hogy a területileg illetékes rendőrkapitányság, rendőrőrs értesítése megtörténjen. A társzerv részére pontosan meg kell határozni, hogy hol állt meg a szállítmány, van-e személyi sérülés, valamint a helyszínre érkezést követően a szökevény szökési irányát és eltávozásának idejét is közölni kell. A bv. intézet BIT-je vegye fel a kapcsolatot az esemény helyszínéhez legközelebb eső bv. intézettel és kérje a biztosításban, valamint a fogvatartottak elszállításában a segítséget.

108. Ha a fogolyszökés rendkívüli esemény felszámolása nem vezet eredményre a bekövetkezés napján, abban az esetben mérlegelni kell a további kutatás szükségességét. Amennyiben a beérkező információk nem adnak értékelhető támpontot a fogvatartott tartózkodási helyére vonatkozóan, illetve az időjárási viszonyok – a felkutatást akadályozó – negatív alakulása következtében (nagy mennyiségű folyamatos esőzés, köd, stb.) a nyomon üldözés eredményessége nem biztosított, a keresést és az értesítést, az országos elöljáróknak történő jelentést követően be lehet szüntetni. Amennyiben indokolt, a keresést és értesítést részlegesen is lehet folytatni. (pl.: rossz időjárási viszonyok esetén éjszaka több gépjárművel történő vagy gyalogos járőröző egység alkalmazásával)

A RENDKÍVÜLI ESEMÉNY JELENTÉSE SORÁN FELMERÜLŐ RELEVÁNS KÉRDÉSEK

109. Az országos vezetők, a Főügyelet, valamint az Agglomerációs Ügyelet részére történő soron kívüli és folyamatos szóbeli jelentéseknek az alábbiakat kell tartalmaznia:

- a) a cselekmény elkövetésének pontos helyszíne, időpontja,
- b) korábban történt esemény jelentése esetén a késedelem oka,
- c) az eseményben érintett fogvatartottak nyilvántartási, személyes adatai (név, nyilvántartási szám, születési hely – idő, anyja neve, bűncselekmény, ítélet, visszaesés foka, biztonsági kockázat, rezsim, dolgozó, befogadás első, jelenlegi intézet, szabadulás, elhelyezés, gyógyszerzése, fenytetés, jutalmazás),

- d) tanúk, bizonyítási eszközök (pl. kamerafelvétel),
- e) az érintett fogvatartott fogva tartása során megvalósuló kapcsolattartása,
- f) a rendkívüli esemény során megtett elsődleges intézkedések,
- g) mely társszervek kerültek bevonásra a felszámoláshoz,
- h) az eseményt észlelő, vagy abban érintett személyi állomány esetében: név, rendfokozat, születési hely – idő, anyja neve, mióta teljesít hivatásos szolgálatot, korábbi és jelenlegi beosztása, jutalmazása, fenyítése.

A BVOP SZAKÍRÁNYÍTÓ SZERVEZETI EGYSÉGEINEK SEGÍTSÉGNYÚJTÁSA A FOGOLYSZÖKÉS RENDÍVÜLI ESEMÉNY SORÁN

110. Az érintett szakterületek vezetői segítik a bv. szerv vezetőjét, iránymutatást adnak a gyors és szakszerű döntések meghozatalához. A Biztonsági Szolgálat vezetője, valamint annak távollétében a helyettesítésével megbízott személy minden esetben stratégiai részt vállal a műveletirányításban, amennyiben szükséges, magasabb szintű vezetők irányába javaslatot tesz a bv. szerv vezetőjének hatáskörét meghaladó intézkedések bevezetéséhez.

111. Az esemény bekövetkezésekor, a fenti vezetőkkel a kapcsolatot a lehető legrövidebb időn belül fel kell venni, a műveleti törzs munkájának támogatását a szakirányítás már a jelentéstételt követően megkezd, függetlenül a helyszínre érkezés időpontjától.

112. A műveleti törzsben a szakirányító vezetők a bv. szerv vezetője felé javaslattal élnek, ugyanakkor amennyiben az országos parancsnok vagy biztonsági és fogvatartási helyettese úgy határoz, és megvonja az intézet vezetőjének intézkedési hatáskörét, abban az esetben átveszik a műveletirányítási feladatokat.

113. A szolgálatok, főosztályok vezetői feladatkörükből eredő hatáskörükben utasítást adhatnak a helyszínen feladatot végrehajtó – első sorban szakirányító – OP személyi állománynak, illetve szükség esetén a felszámolásban részt vevő valamennyi bv. személyi állományú tagnak.

114. A műveleti tevékenység során fennálló célszerűtlen gyakorlatok megszüntetésére, valamint az intézkedési sorban fellépő anomáliák felszámolására a javaslat tétel mellett utasítást is adhatnak a szakirányító vezetők.

115. A műveleti tevékenység során a vezetői döntés felelőssége kizárólag a döntéshozót terheli a szakirányítás döntés mechanizmusában fellépő hibák vizsgálatára csak abban az esetben kerülhet sor, ha a bv. szerv vezetőjétől át kell venni a teljes intézkedést. Erre tekintettel a javaslat tétel e döntéshozó tevékenység felelősségi részét nem képezheti.

116. A BVOP Biztonsági Szolgálatának vezetőjét soron kívül kell értesíteni a fogolyszökések bekövetkezésekor.

A FOGOLYSZÖKÉS FELSZÁMOLÁSÁNAK BEFEJEZŐ MOZZANATAI

117. Amennyiben a fogolyszökésben érintett fogvatartott elfogása sikeres, abban az esetben a bv. szerv vezetőjének az alábbiakra szükséges intézkednie:

- a) a részleges, vagy teljes értesítés elrendelésének beszüntetése,
- b) az ellenőrző-áteresztő pontokról a személyi állomány, illetve a reagáló erők visszavonása,
- c) a beérkező állomány teljes létszámának megléte esetén a fegyverzeti szakanyagok tételes ellenőrzése,
- d) amennyiben az elfogás során a fogvatartott sérülést szenvedett és külső egészségügyi intézményben válik szükségessé az őrzése, abban az esetben a szakfeladat végrehajtásának előkészítése, illetve egyeztetés a BVOP Központi Támogató Főosztály vezetőjével tekintettel arra, hogy a biztosítás ellátását a Központi Támogató Főosztály Műveleti Osztály (a továbbiakban: KMO) személyi állománya hajtja végre,
- e) a műveleti törzs részére a folyamatosan beérkező információk kiértékelésére vonatkozó utasítások kiadása,
- f) jelentések, releváns információk összefoglalása,
- g) részletes elemző-értékelő jelentés elkészítése,

- h) parancsnoki kivizsgáló jelentés elkészítése, és felterjesztése a büntetés-végrehajtási szervezet ügyeleti tevékenységéről és az események jelentési rendjéről szóló 18/2022. (VII. 13.) BVOP utasításban foglaltak alapján,
- i) műveleti tevékenység lezárása, a feladatok végrehajtásának rövid lényegre törő értékelése, további – azonnali – feladatok végrehajtásának meghatározása,
- j) köszönetnyilvánítás valamennyi – a feladatban érintett – társ rendvédelmi szerv képviselőjének, vezetőjének,
- k) az érintett lelépő személyi állomány eligazítása, következő szolgálatok meghatározása, az eligazítás során a rendkívüli esemény és felszámolásának rövid értékelése, elsődleges tanulságok levonása és köszönetnyilvánítás.

118. A vezetői tevékenységgel párhuzamosan végrehajtandó feladatok:

- a) a fogolyszökésben érintett fogvatartott(tak) a bv. intézetbe történő átszállítását követő befogadási eljárás előkészítése,
- b) a fogvatartott meghallgatásának előkészítése, illetve alapos meghallgatása a fegyelmi tiszt és reintegrációs tiszt, valamint operatív tiszt bevonásával,
- c) a fogvatartott elhelyezésére szolgáló zárka kijelölése, melynek során kiemelten kezelendő, hogy az adott zárka elektronikus megfigyelési eszközzel ellátott legyen,
- d) a fogvatartott soron kívül Befogadási és Fogvatartási Bizottság elé állítása, a biztonsági kockázati besorolás, illetve rezsimgatória szigorítása (magas, szigorúbb),
- e) a Főnix3 rendszerben a többletinformációs adatmezőben történő információ rögzítés,
- f) a rendkívüli eseményben érintett fogvatartott egyéni kezelési utasításának elkészítése vagy módosítása, ennek során a fogvatartottat érintő – bv. szervben belüli és azon kívüli – korlátozások pontos meghatározása, valamint a mozgásával ellenőrzésével kapcsolatos feladatok egyértelműen szabályozott formában történő elrendelése,
- g) amennyiben szükségessé válik, az elkülönítés későbbi megszüntetésének eredményes végrehajtása érdekében a leendő zárkatárs kiválasztása, ennek során a felderítő tevékenységet folytató társ szervek bevonása.
- h) amennyiben indokoltá válik a fogvatartott más bv. szervbe történő átszállítása, abban az esetben a célszállítási feladatok előkészítése.

119. Fenti feladatok vonatkozásában – az esetleges polgári egészségügyi intézménybe történő szállítás és őrzés kivételével – általános érvényű, hogy valamennyi tevékenység végrehajtását az adott bv. szerv vezetője saját végrehajtó állományának bevonásával köteles megszervezni és lebonyolítani. Ettől eltérni az országos parancsnok vagy a biztonsági és fogvatartási helyettes által adott utasítások értelmében lehet az alábbiak szerint:

- a) a fogvatartott elfogását követően a rendőrség elsődleges nyomozati cselekményeinek végrehajtása során a fogvatartott őrzését a rendőrség erre kijelölt munkatársai hajtják végre.
- b) a hatósági eljárás befejezéséig a fogvatartott őrzését, illetve vele kapcsolatos bármilyen bv. szervezetet érintő tevékenységet végrehajtani szigorúan tilos, arra csupán a rendőrségtől történő átadás-átvétel szabályos végrehajtást követően kerülhet sor,
- c) a fogvatartott elfogásakor a rendőrségi őrizetbe vétel során a bv. szerv hivatásos állománya a fogvatartottal nem érintkezhet, ez alól kivételt képez, ha az elfogást a bv. szerv tagjai hajtják végre,
- d) az eljárási cselekményben illetékes rendőrségi szerv helyőrségére történő szállítást a rendőrség munkatársai hajtják végre, a szállítás során mint szállítmányt kísérő, biztosító Bv. Szervezetet a KMO kijelölt tagjai képviselik,
- e) a nyomozati cselekmény befejezését követően a fogvatartott bv. intézetbe szállítását, szintén kizárólag felvezetőként a KMO főfelügyelői hajtják végre.
- f) a fogvatartott átvételét a bv. intézetben a KMO beosztott állománya jelenlétével biztosítja, amennyiben a fogvatartott soron kívüli átszállítása válik szükségessé, úgy a szakfeladathoz szükséges személyi állomány megszervezésére a BVOP Központi Támogató Főosztály vezetőjével szükséges egyeztetni,
- g) az érintett KMO személyi állománya hajtja végre a fogvatartott civil egészségügyi intézményben történő őrzését is, amennyiben az elfogás során a fogvatartott olyan sérülést szenved, mely indokoltá teszi e biztonsági tevékenység fogantatosítását.

120. A Központi Támogató Főosztály tevékenységének közvetett, vagy az eseményhez kötött közvetlenül megvalósuló támogatása valamennyi érintett bv. szerv vezetőjének kiemelt prioritású feladata.

121. Tekintettel arra, hogy a szökevény azonnali elfogása bizonyos esetekben a bv. szerv, valamint a társ szervek azonnali és hatékony intézkedései mellett sem szavatolható, így az V. fejezetben felsorolt egyes intézkedések (pl.: biztonsági kockázati besorolás, rezsimkategória módosítása, meghallgatás megtartása) a VI. fejezetben foglalt feladatokkal valósíthatók meg az elfogás után.

A FOGOLYSZÖKÉS FELSZÁMOLÁSÁNAK BEFEJEZÉSÉT KÖVETŐ FELADATOK

122. A rendkívüli esemény lezárását követően szükséges valamennyi releváns információt elemezni, értékelni és az alábbiakra intézkedni:

- a) a rendkívüli esemény tanulságait széles vezetői körben fel kell dolgozni, kitérve a személyi felelősség megállapítására is,
- b) a bv. intézet vezetői- és középvezetői állománya (vezetői közvetlen, csoportvezetők, reintegrációs tisztek, BIT-ek, főfelügyelők), valamint – amennyiben van – a gazdasági társaság vezetői részére kettő munkanapon belül törzsfoglalkozást szükséges szervezni a bekövetkezett rendkívüli esemény részletes feldolgozásának céljából. Az erről készült jegyzőkönyvet és haladási naplót a BVOP Biztonsági Szolgálatának a végrehajtás napján meg kell küldeni,
- c) haladéktalanul felül kell vizsgálni a rendkívüli eseményhez köthető valamennyi tevékenység szabályozási hátterét, illetve a végrehajtásban feltárható hiányosságokat célszerűtlen végrehajtási tematikákat, gyakorlatokat,
- d) fogvatartotti munkaterületről történő fogolyszökés során meg kell vizsgálni annak biztonsági besorolását, szükség esetén módosítással lehet élni, de ennek a biztonsági rendszerleírásban meg kell jelennie,
- e) elemző-értékelő munka keretében vizsgálni szükséges a fogvatartott szökésének tárgyi körülményeit, a bekövetkezést elősegítő ok-okozati összefüggéseket,
- f) valamennyi releváns körülmény feldolgozását követően az érintett állománycsoportoknak soron kívül eligazítás, oktatás, képzés formájában szükséges feladatott szabni annak érdekében, hogy hasonló események bekövetkezése a jövőben elkerülhető legyen,
- g) fel kell mérni a fogolyszökés helyszínén (pl.: fogvatartotti munkahely, sétaudvar), valamint a bv. szerv hasonló területein történő biztonsági fejlesztések lehetőségét, arról költségvetési

tervezetet kell készíteni. Törekedni kell a saját hatáskörben megvalósítható fejlesztések soron kívüli végrehajtására. Az adott területet érintő biztonsági tevékenység meghatározását is újra kell gondolni,

h) amennyiben a fogvatartott elfogása az értesítés elrendelését követően nem realizálódik, abban az esetben a kiadott elfogató parancs eredményeként fogatosított rendőri intézkedés során elfogott fogvatartott későbbi rendőrségi elővezetés alkalmával az intézetparancsnok a befogadásról már saját hatáskörben kell, hogy intézkedjen,

i) a fenti esetben a fogvatartott hatósági eljárásban megvalósuló elfogásának tényét, és a bv. intézetbe történő befogadását a büntetés-végrehajtási szervezet ügyeleti tevékenységéről és az események jelentési rendjéről szóló 18/2022. (VII. 13.) BVOP utasításban meghatározottak szerinti jelentéstétel mellett szükséges végrehajtani,

j) az elfogott és a bv. szervbe visszaszállított fogvatartottal területbejárást kell végrehajtani a fogolyszökés útvonalának feltérképezése érdekében. A tapasztalatokat alapos kockázatelemzés mellett a bv. szerv szabályozási hátterébe, valamint gyakorlati feladat végrehajtásába is szükséges beépíteni,

k) a fogolyszökés felszámolása során keletkezett, jelölésekkel (EÁP pontok, területzárás, záró szakasz, fogvatartott útvonala, nyomon üldözés, stb.) ellátott térképet a műveleti teremben szükséges tárolni, vagy kifüggeszteni annak érdekében, hogy az az esetlegesen a jövőben bekövetkező hasonló események felszámolásához támpontot tudjon nyújtani (4. sz. melléklet).

123. Jelen fejezetben taglalt feladatokat értelem szerűen kell végrehajtani, függetlenül attól, hogy a szökevény bv. szerv általi elfogása sikeres, avagy sem (pl.: törzsfoglalkozás megtartása, térképek kifüggesztése, stb.)

a) A terrorcselekmény fogalma, elkövetésének helyszínei és módszerei.

Terrorcselekmény¹⁸ (Btk. 314. §), túszul ejtett személy kiszabadítása

A törvény átláthatóbbá teszi a hatályos Btk. terrorcselekményre vonatkozó szabályozását azáltal, hogy három önálló tényállásra bontja azt. A terrorcselekmény tényállása továbbra is olyan zsarolásszerű magatartást rendel büntetni, amelynél a követelést állami szervhez, más államhoz vagy nemzetközi szervezethez intézik, és e követelés kikényszerítése a személyi szabadság korlátozása vagy jelentős anyagi javak hatalomba kerítése révén történik. Azokat a bűncselekményeket, amelyek a terrorcselekmény alkalmazásában személy elleni erőszakos, közveszélyt okozó vagy fegyverrel kapcsolatos tényállásoknak tekintendők, külön értelmező rendelkezés tartalmazza. A cselekmény kiemelkedő társadalomra veszélyessége miatt a törvény fenntartja az előkészület büntetendőségét. Súlyosabban bünteti az előkészület azon eseteit, ha a terrorcselekményt terrorista csoportban történő elkövetés érdekében követik el, amelynek fogalmát az értelmező rendelkezés adja meg. A terrorcselekmény megelőzése fontos közérdek, ezért indokolt, hogy abban mindenki közreműködjön, emiatt a törvény fenntartja az általános feljelentési kötelezettséget, amely a hozzátartozóra is kiterjed. Ez kizárólag az előkészületi szakban lévő terrorcselekmény esetében büntethető.

A bv. szervezet esetében a jellemző elkövetés a *túszejtés* és az ahhoz párosuló, a bv. szerhez irányuló *követelés*. A követelés jellemzően a bv. intézet szabad elhagyására vonatkozik.

¹⁸ **314. §** (1) Aki abból a célból, hogy

a) állami szervet, más államot vagy nemzetközi szervezetet arra kényszerítsen, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön,

b) a lakosságot megfélemlítse,

c) más állam alkotmányos, társadalmi vagy gazdasági rendjét megváltoztassa vagy megzavarja, illetve nemzetközi szervezet működését megzavarja,

a (4) bekezdésben meghatározott személy elleni erőszakos, közveszélyt okozó vagy fegyverrel kapcsolatos bűncselekményt követ el, büntett miatt tíz évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki az a) pontban meghatározott célból jelentős anyagi javakat kerít hatalmába, és azok sértetlenül hagyását vagy visszaadását állami szervhez vagy nemzetközi szervezethez intézett követelés teljesítésétől teszi függővé.

(3) Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki

a) az (1) vagy (2) bekezdésében meghatározott terrorcselekményt abbahagyja, mielőtt abból súlyos következmény származott volna, és

b) tevékenységét a hatóság előtt felfedi,

ha ezzel közreműködik a bűncselekmény következményeinek megakadályozásában vagy enyhítésében, további elkövetők felderítésében, illetve további bűncselekmények megakadályozásában.

A félreértések elkerülése végett úgy gondolom célszerű tisztázni, hogy a bv. nem terrorelhárító szerv. A rendőrségi törvény meghatározza, hogy a rendőrség Magyarország területén

- a) felderíti a terrorszervezeteket,
- b) megelőzi, felderíti, illetve elhárítja magánszemélyek, csoportok, szervezetek terrorcselekmény elkövetésére irányuló törekvéseit és megakadályozza azt, hogy bűncselekményt kövessenek el,
- c) megakadályozza, hogy magánszemélyek, csoportok, szervezetek terrorszervezet működését anyagi források biztosításával vagy más módon elősegítsék.¹⁹

A rendőrség szervezetén belül működik a terrorizmust elhárító szerv, amely nem gyakorol nyomozóhatósági jogkö

A felszámolás módszerei

Tárgyalásos módszer. Minden esetben, ha erre lehetőség van, a tárgyalóknak meg kell kísérelniük az elkövetőknek a meggyőzését, hogy álljanak el további bűncselekmények elkövetésétől. Ha ez nem vezet eredményre, illetve a tárgyalás további folytatásától nem várható eredmény, akkor kell más módszerhez folyamodni.

Erődemonstrációs-tárgyalásos módszer. A hatóság bizonyítja, hogy ura a helyzetnek. Demonstrál, meghatározott céllal és mértékben erőket, eszközöket, szolgálati állatokat vet be, erőszakot alkalmaz, fáraszt, nyugtalanít, fenyeget, érzelmre hat, vádalku ígéreteket tesz.

Erőszakos felszámolás módszere. Épületben, objektumban folyó terrorcselekmény megszakítása az épület vagy objektum megrohamozásával, rohamcsoport, mesterlövészek, szolgálati kutyák, álcázott személyek alkalmazásával.

A tárgyalás célja

- az elkövetők rábírása a cselekmény abbahagyására és a hatóságnak történő megadásra;
- a fogva tartott személyek szabadon bocsátásának, illetve a veszélyeztetett javak sértetlenül hagyásának elérése;
- a fogva tartottak életét, a javak épségét fenyegető közvetlen veszély elhárítása;
- engedményekre rábírás, fogva tartottak helyzetének könnyítése;
- az elkövetőkben és a fogva tartottakban keletkező feszültség csökkentése;

¹⁹ a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. 1.§ (1) bekezdés 15. pontja.

- tárgyalási eljárás folytatása a leghatékonyabb válságkezelési taktika kidolgozására, a végrehajtás megszervezésére;
- az elkövetőkről, fegyverzetükről, céljaikról, gyenge pontjaikról, állapotukról, valamint a fogva tartottakról információ beszerzése, a taktikai beavatkozás elősegítése.

b) A terrorcselekmény bekövetkezése esetén teendő általános és speciális intézkedések.

A bekövetkezett rendkívüli eseménnyel kapcsolatban az alábbi fontosabb intézkedéseket kell megtenni.

- a) meg kell hallgatni a kialakult helyzettel kapcsolatos (az elkövetés helyszínére, az elkövetésben érintettek számára, a veszélyhelyzetre vonatkozó) jelentést, indokolt esetben a helyszínre küldött információs összekötő útján tájékozódik;
- b) haladéktalanul meg kell kezdeni a tárgyalást (az intézetben bent lévő legmagasabb beosztású vezető lehetőleg ne tárgyaljon), lehetőleg kiképzett túsztárgyalóval, amennyiben nem tartózkodik az intézetben, intézkedni kell az azonnali beszállítására; a tárgyalás néhány szempontja:
 - a tárgyalók feladata: hatásos kommunikáció kialakítása és fenntartása, a tárgyalás során lehetőleg kerülje a közvetlen szemtől szembeni tárgyalást, fokozottan vegye át a tárgyalás irányítását és terelje az elkövetőt a cselekmény optimális megoldása felé, szerezzen megbízható információkat az elkövetőkről,
 - tárgyalóként döntési jogkörben lévő vezető nem osztható be, azaz intézetparancsnok, biztonsági tiszt, stb. attól függően, hogy ki van jelen az intézetben,
 - alapvetően az erő pozíciójából kell tárgyalni, ettől eltérni csak megfelelő taktika okán lehet,
 - minél többet kell beszéltetni az elkövetőt családról, barátokról, kapcsolatokról, stb. azaz tereljük el a figyelmét, és bizonytalanítsuk el,
 - törekedni kell az időhúzásra, az egész tárgyalásnak az egyik alapvető célja az időnyerés, amit a különböző felszámolási taktikák kidolgozására kell felhasználni,

- dolgoztassuk meg az elkövetőt, minden követelésért küzdjön meg, illetve valamit valamiért teljesítsünk,
 - ne ajánljunk megoldásokat, azt az elkövetővel mondassuk ki,
 - ügyeljünk a határidőkre, ha nem ad meg az elkövető, akkor adassunk vele a tárgyalással, mint a jelen esetben, ha nem adtak határidőt, akkor mi egyezzünk meg velük lehetőleg egy nekünk megfelelő, de nem irreális határidőben,
 - a tárgyalás során kerüljük a konkrét „nem-et”,
 - legyünk hitelesek, szavahihetőek, ha valamit megígértünk azt tartsuk be.
- c) intézkedés a szükséges mértékű riadó (készenlét) elrendelésére, valamint az alábbi személyek haladéktalan kiértesítésére: műveleti csoport tagjai, túsztárgyaló, a résztvevő fogvatartottak reintegrációs tisztje, pszichológus;
- d) intézkedés az őrhelyek, valamint a szolgálatteljesítési helyek megerősítésére;
- e) haladéktalanul értesíteni kell a rendőrséget (TEK), katasztrófavédelmet, mentőket és fel kell készülni az érkezésükre (gyorsított beléptetés, tervek, térképek előkészítése), valamint a bv. ügyészt;
- f) be kell kérni és tanulmányozni kell az elkövetők és a túsul ejtettek igazgatási, reintegrációs- és egészségügyi anyagát, bv. dolgozó esetén a személyzeti nyilvántartást;
- g) intézkedés a hadműveleti napló megnyitására;
- h) intézkedés a törzs megalakítására;
- i) intézkedés a szükséges jelentések megtételére;
- j) intézkedés a fogvatartottak különböző tevékenységének (munkáltatás, szabadlevegőn tartózkodás, orvosi rendelés, vásárlás, stb.) beszüntetésére, zárás végrehajtására;
- k) intézkedés az esemény helyszínének biztosítására, körül zárására a rendelkezésre álló erőkkel;
- l) intézkedés a cselekmény közvetlen közelében elhelyezkedő helyiségek kiürítésére, a személyek más helyre történő áttelepítésére, a közlekedési utak szabaddá tételére;
- m) intézkedés a szükséges korlátozó intézkedések megtételére:
- a be- és kiléptetés megszigorítása, szükséges mértékű korlátozása,
 - a bv. intézet területén lévő idegen személyek és gépjárművek eltávolítása, ennek akadálya esetén ezen személyek biztonságba helyezése,

- az intézet területén történő indokolatlan személymozgás korlátozása, szükség esetén megtiltása,
 - a kommunikációs eszközök használatának szükséges mértékű korlátozása,
 - a szállítások, előállítások külön rendelkezés szerinti végrehajtása, szükség esetén azok korlátozása, beszüntetése.
- n) elegendő erő esetén intézkedik a fogvatartottak különböző tevékenységének (munkáltatás, szabadlevegőn tartózkodás, orvosi rendelés, vásárlás, stb.) beszüntetésére, körletre kísérésére és bezárására.

Az intézkedés megtételére jogosult vezető további feladatai:

- a) tájékoztassa a törzset a kialakult helyzetről, a riadó elrendelésének méretéről, a várható feladatról;
- b) szükség esetén terjessze ki a riadót a bv. intézet riadóterve alapján,
- c) készüljön fel az előjáró vagy az intézkedést átvevő rendőri vezető számára történő jelentéshez;
- d) csoportosítsa a bevonuló állományt, igazítsa el őket;
- e) a helyzetmegítélése alapján adjon utasítást a bv. intézet vezető törzse részére a felszámolás tervének kidolgozására. A bv. intézet vezető törzse mindaddig önállóan dolgozik, amíg a feladat végrehajtás irányítását az illetékes rendőri vezető át nem veszi;
- f) az irányítást átvevő rendőri vezető meghatározása szerint vegyen részt a válságkezelő csoport munkájában, biztosítsa a szükséges információkat;
- g) a rendőri vezető elhatározása szerint intézkedjen a szolgálati csoportok megalakítására, parancsnokaik kijelölésére, eligazítására;
- h) intézkedjen a felszámoláshoz szükséges anyagi-technikai feltételek biztosítására;
- i) az események alakulásáról tegyen folyamatosan jelentést az országos parancsnoknak.

A terrorcselekmény erőszakos eszközökkel és módszerekkel történő felszámolására a rendőrség erre felkészített állománya jogosult. Igénybevételükről és alkalmazásukról az illetékes rendőri vezető rendelkezik. Azonban a rendőri erők megérkezéséig arra az esetre, ha a terroristák cselekménye közvetlen életveszélyt vagy közveszélyt okoz, a halaszthatatlan beavatkozás végrehajtásához szükséges, az ilyen feladatra felkészített szolgálati csoportot el kell igazítani és fel kell állítani. Amennyiben felszámolásra kerül sor, a terroristákkal szemben a törvényben

meghatározott kényszerítő eszközöket alkalmazhatják. Megjegyzem, hogy az ilyen intézkedést nagyon alaposan át kell gondolni, mert tény, hogy szükség lehet rá, és a törvény is lehetőséget ad rá – lásd lőfegyver-használati esetek –, de az állomány kiképzettsége, valamint eszközellátottsága az esetek többségében nem megfelelő.

A túszerkésztetésére, illetve a hatalomba kerített terület, anyagi javak ellen intézett támadás felszámolására az alábbi szolgálati csoportokat kell alkalmazni:

- a) a biztosító csoporton belül:
 - a terület (körzet) összefüggő zárására záró csoportot,
 - különböző akadályelemek (ajtók, torlaszok, stb.) bontására műszaki csoportot,
 - az esemény körzetére, továbbá a meghatározott helyekre vonatkozó előírások betartásának kikényszerítésére rendfenntartó járőrt,
 - gyújtogatással történő fenyegetés esetén a tűzoltósággal együttműködve tűzoltó csoportot,
 - a megsebesült személyek ellátására egészségügyi csoportot,
 - az előre nem tervezhető feladatokra, más szolgálati csoportok megerősítésére tartalékerőt;
- b) a túszerkésztett személy kiszabadítására, a hatalomba vett területet, anyagi javakat uraló személyek elfogására elfogó-felszámoló csoportot;
- c) az elfogott elkövetők őrzésére, meghatározott helyre történő előállítására, kísérő csoportot.

A rendkívüli esemény felszámolása során jelentkező egyéb, illetve az azt követő feladatok:

- a) az elkülönítések végrehajtására szolgáló helyiségek kijelölése;
- b) a szükség esetén felmerülő egészségügyi ellátás megszervezése a személyi állomány és a fogvatartottak részére;
- c) a kihallgatások feltételeinek biztosítása;
- d) a felszámolásban résztvevő állomány pihentetésének, váltásának megszervezése;
- e) a riadó beszüntetése, a normális munkavégzés visszaállítása;
- f) a rendkívüli esemény felszámolását követően a rendőri vezetővel közösen a saját, illetve az együttműködő állomány tevékenységének értékelése, köszönetnyilvánítás az együttműködők részére, visszairányításuk a szolgálati helyükre;

- g) az eseménnyel kapcsolatos összefoglaló jelentés elkészítése és felterjesztése;*
- h) a rendkívüli esemény okainak elemzése, a továbbiak megelőzésére a szükséges intézkedések kiadása, fegyelmi, illetve büntetőeljárás kezdeményezése.*

MELLÉKLETEK

A BIZTONSÁGI TISZTEK ELLENŐRZÉSI TERVE

2022. év hónap

ELLENŐRZÉS TÁRGYA			ELLENŐRZÉSEK IDŐPONTJAI																															
			1	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
		N																																
		É																																
		N																																
		É																																
		N																																
		É																																
		N																																
		É																																
		N																																
		É																																
		N																																
		É																																
		N																																
		É																																
		N																																
		É																																

Aláírások a biztonsági tisztek ellenőrzési tervéhez:

Kelt:

Készítette:

1. szakasz: _____
2. szakasz: _____
3. szakasz: _____
4. szakasz: _____
5. szakasz: _____

Jóváhagyom:

szakterületi vezető

Láttam:

bv. szerv vezetője

Az előzetes szóbeli jelentés minimum tartalmi követelményei

1. Az esemény

- a) 1. melléklet szerinti megnevezése,
- b) pontos helyszíne,
- c) bekövetkezésének pontos ideje,
- d) lefolyása és annak körülményei

2. Az esemény elkövetésében résztvevő és az eseményt elszenvedő (sértett) személy(ek) adatait a következők szerint:

a) a személyi állomány esetében:

- aa) név, rendfokozat,
- ab) szolgálati beosztás,
- ac) elkövetés módja, eszköze,
- ad) elszenvedett joghátrány, sérülés(ek),

b) a bv. szerv állományán kívüli személy(ek) esetében:

- ba) név,
- bb) milyen minőségben érintett (pl.: hivatalos, vagy szolgálati ügyben, fogvatartott hozzátartozója, különböző kivitelező munkát végző, szállító, stb.),
- bc) elkövetés módja, eszköze,
- bd) elszenvedett joghátrány, sérülés(ek),

c) a fogvatartotti állomány esetében:

- ca) név, születési hely, idő, anyja neve, nyilvántartási szám,**
- cb) bűncselekmény(ek), visszaesés foka,**
- cc) végrehajtási fokozat, ítélet,**
- cd) biztonsági kockázati besorolás,**
- ce) befogadás ideje, helye (aktuális fogva tartásának, első, illetve az utolsó),**
- cf) szabadulásának várható időpontja (kedvezményrel, illetve kitöltve),**
- cg) foglalkoztatásra vonatkozó adatok,**
- ch) elhelyezési körülmények (pl.: rezsim, zárka száma, elhelyezett fogvatartottak létszáma, stb.),**
- ci) többletinformáció,**
- cj) elkövetés módja, eszköze,**
- ck) elszenvedett joghátrány, sérülés(ek).**

3. Az esemény megszakítására, felszámolására irányuló, valamint a jogszabályokban meghatározottak alapján tett és tervezett intézkedések.

3. melléklet a 18/2022. (VII. 13.) BVOP utasításhoz

Srsz .	Az esemény				A jelentést/értesítést		A tett intézkedések rövid leírása
	1. mellé klet szerin ti sorszá ma	ideje	rövid leírása	jelentésén ek időpontja	adta	fogadta*	

--	--	--	--	--	--	--	--

Jelentésre kötelezett események naplója

**valamennyi jelentést/értesítést fogadó személy megjelölése kötelező (főügyeletes, illetékes ügyész, tevékenységirányító központ, együttműködő szervek)*

4. melléklet a 18/2022. (VII. 13.) BVOP utasításhoz

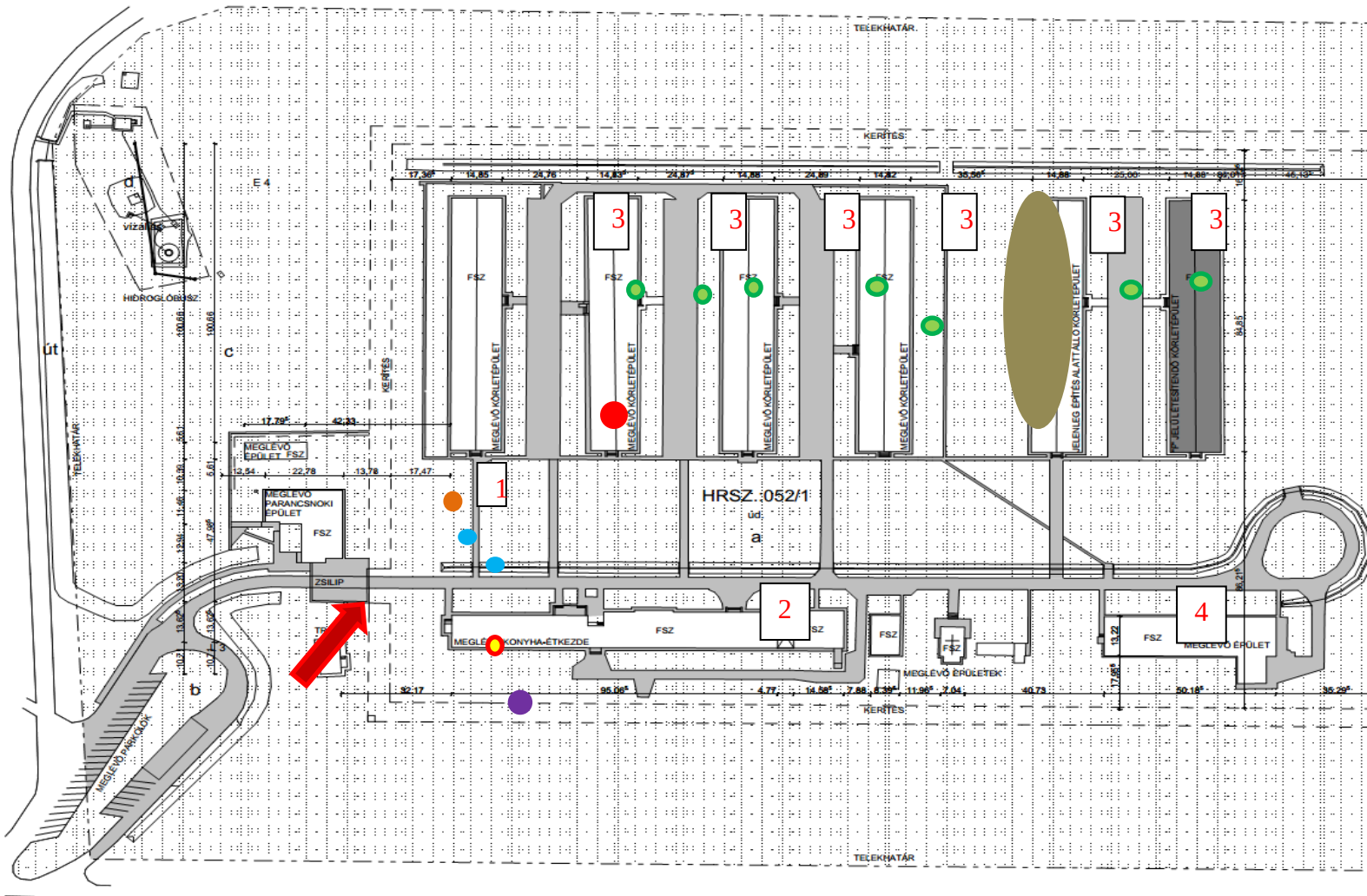
[illegible]

..... Átadó főügyeletes		 Átvevő főügyeletes

MINTA

TERVEZÉSI PARAMÉTER
Hrsz.:
Beépítési övezet:
A beépítés módja:
Tervezési feltételek:
Legkisebb zöldfelületi arány
Megengedett építménymag:

Intézeti alaprajz a stratégiai kockázatos pontok megjelölésével

Jelmagyarázat:

- fogvatartotti elhelyezési részlegek bejárata
- külső őrhelyek
- személy-, gépjárműbejárati-, valamint tartalék kapu
- fegyver szoba

 fegyelmi részleg

 aggregátorház

 sétaudvar

1. biztonsági ügyelet

2. kiszolgáló épület

3. elhelyezési részlegek

4. fogvatartotti munkahely

 bv. szerv megközelítése

INTÉZKEDÉSEK FOGOLYSZÖKÉS FELSZÁMOLÁSÁHOZ

(MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ I.-IV. FEJEZETEI ALAPJÁN)

Elsődleges intézkedések

- Az eset körülményeire vonatkozó információk vétele,
- Részleges, teljes értesítés elrendelése,
- Műveleti törzs felállítása,
- Jelentés országos parancsnok, majd biztonsági és fogvatartási helyettese irányába,
- Ezzel egy időben jelentés a BVOP Főügyeletnek,
- Hadműveleti napló megnyitása,
- Műveleti terem elfoglalása.

Párhuzamosan bevezetendő intézkedések

- A rendkívüli esemény helyszínének biztosítása,
- nyomon üldözés megkezdése,
- fogvatartott adatainak kigyűjtése,
- kiértesítések végrehajtása,
- a területileg illetékes tevékenységirányító központ, a fogvatartott lakóhelye szerint illetékes rendőrkapitányság, a bv. ügyész, az operatív tisztek, valamint a NVSz munkatársainak értesítése,
- fogvatartottról készített fotó sokszorosítása,
- fogvatartottról rendelkezésre álló információk átadása, a felszámolásban részt vevő társ szervek részére,
- beérkező állomány eligazítása, felszerelése, útba indítása,

- BVOP állomány integrálása a műveleti törzsbe,
- folyamatos információ feldolgozás, a társ rendvédelmi szervek bevonásával,
- a szökött fogvatartott elhelyezésére szolgáló zárkában biztonsági vizsgálat végrehajtása,
- a fogvatartott zárkatársainak, vele szomszédos zárkában elhelyezetteknek, valamint munkatársainak meghallgatása.

A fogvatartás biztonságának fenntartása érdekében bevezetendő intézkedések

- Fogvatartotti részlegeken teljes zárás elrendelése (létszám ellenőrzéssel egybe kötve),
- munkaterületeken a fogvatartottak foglalkoztatásának beszüntetése, fogvatartotti részlegre, valamint intézeten kívüli munkáltatás esetén a bv. intézetbe történő vissza szállítása, (több objektumos munkahelyen mérlegelni kell a teljes munkabeszüntetést)
- őrhelyek, szolgálati helyek megerősítése (pl.: folyamatosan működő munkahelyek),
- az egyes napirendi pontok szüneteltetése,
- a fogvatartotti állomány tájékoztatása,

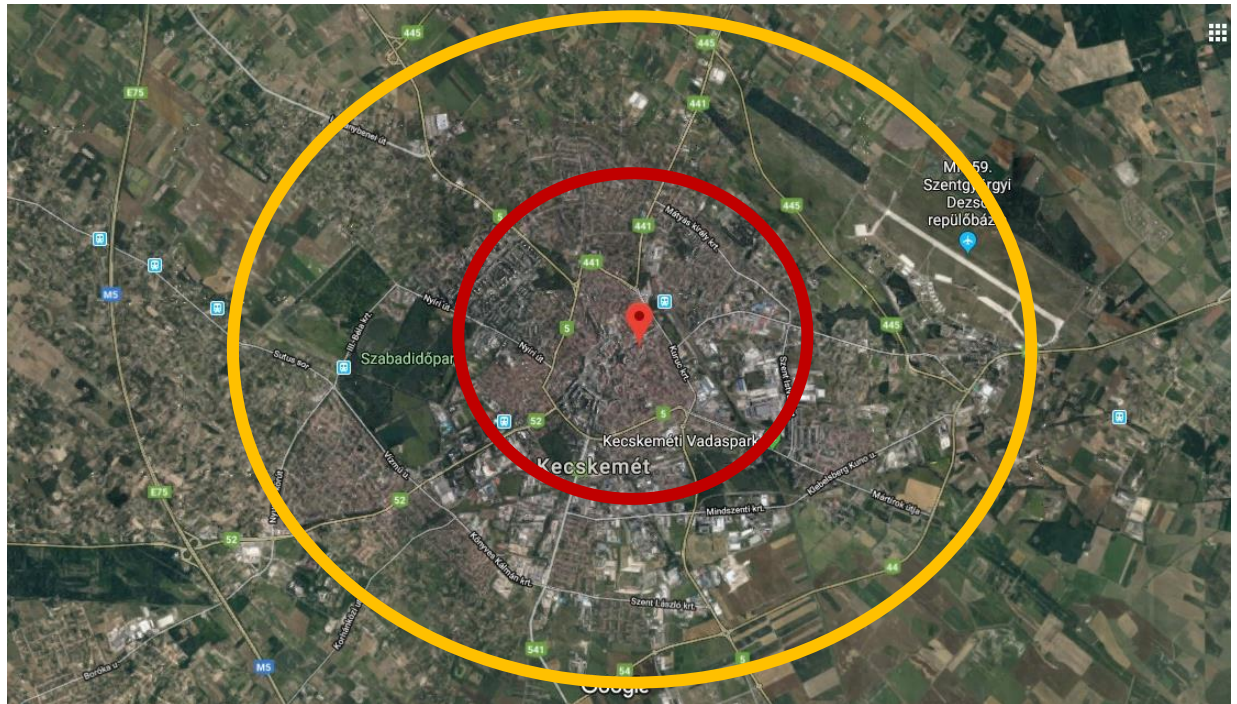
Műveleti tevékenység

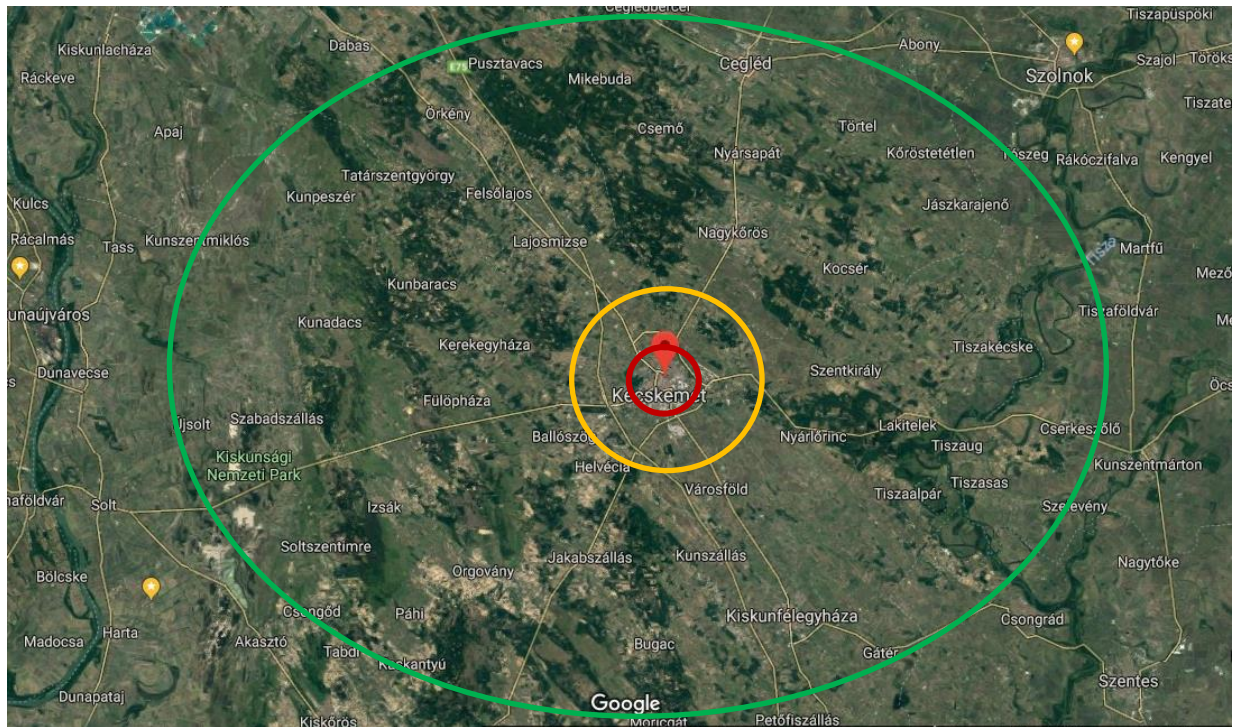
- Műveleti napló megnyitása,
- beérkező állomány létszámának folyamatos nyomon követése,
- erő-eszköz számvetés pontos vezetése,
- ellenőrző-áteresztő pontok kijelölése (a rendőrség által felállított pontokon felül is a szükséges mértékben és helyszínre),

- a fogvatartott üldözése során keletkezett releváns információk értékelése, a szükséges intézkedések megtétele a felszámolásban részt vevő állomány területen lévő tagjainak eseményhez kötött átirányítása,
- a műveleti térképen megjelenő tevékenység időrendhez igazodó nyomon követése a szükségessé váló átcsoportosítások azonnali végrehajtása,
- a rendvédelmi, illetve nyomozó hatóságoktól érkező operatív információk beépítése a műveleti tevékenységbe.

2. sz. melléklet

FOGOLYSZÖKÉS SORÁN VIZSGÁLANDÓ 1 ÓRA ALATTI MENEKÜLÉSI TÁVOLSÁGOK (illusztráció)

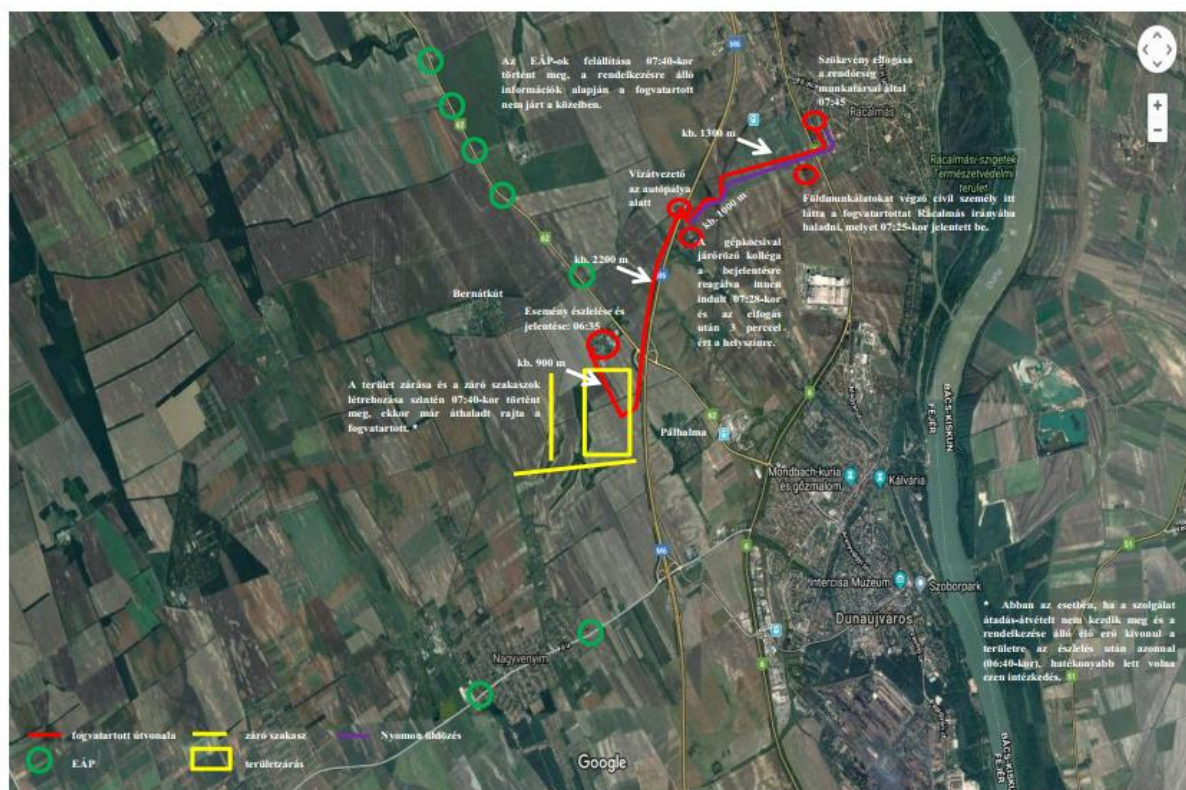

Színmagyarázat:

- piros: gyalogosan
- sárga: kerékpárral
- zöld: gépjárművel

A FOGOLYSZÖKÉS FELSZÁMOLÁSA SORÁN ALKALMAZOTT TÉRKÉP (JELÖLÉSEKKEL)

Jelmagyarázat:

- fogvatartott útvonala
- nyomon üldözés
- záró szakasz, területzárás
- EAP pontok

18/2022. (VII. 13.) BVOP utasítás

a büntetés-végrehajtási szervezet ügyeleti tevékenységéről és a jelentések rendjéről, valamint a különleges figyelmet igénylő fogvatartottakkal összefüggő eljárásrendről

A jogalkotásról szóló [2010. évi CXXX. törvény 23. § \(4\) bekezdés c\) pontja](#) alapján – figyelemmel a Belügyminisztérium és a belügyminiszter irányítása alá tartozó szervek ügyeleti szolgálatai által teljesítendő tájékoztatási kötelezettség rendjéről, valamint a Kormányügyelet működéséről szóló [33/2011. \(XII. 2.\) BM utasításra](#) – a büntetés-végrehajtási szervek ügyeleti tevékenységének és az események jelentési rendjének egységes szabályozása érdekében az alábbi utasítást adom ki:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. Az utasítás hatálya kiterjed

- a) a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságára (a továbbiakban: BVOP);
- b) a büntetés-végrehajtási intézetekre (a továbbiakban: bv. intézet) és intézményekre, továbbá a fogvatartottak kötelező foglalkoztatására létrehozott gazdasági társaságokra (a továbbiakban együtt: bv. szerv).

2. Az utasítás alkalmazásában

- a) *agglomerációs készenléti szolgálat*: az agglomerációt alkotó bv. szervek kijelölt személyi állományi tagjaiból álló szolgálat;
- b) *agglomerációs ügyelet*: az agglomerációs központ vezetője által működtetett állandó ügyeleti szolgálat;
- c) *állandó ügyeleti szolgálat*: a jelentési kötelezettség rendjét teljesítő, a rendkívüli eseményekkel összefüggésben az elsődleges intézkedések megtétele érdekében intézkedő, továbbá a büntetés-végrehajtás folyamatos feladatellátását a nap 24 órájában biztosító szolgálat;
- d) *bv. szerv vezetője*: intézetparancsnok, parancsnokhelyettes, főigazgató, ügyvezető igazgató;
- e) *BVOP főügyelete*: a Biztonsági Szolgálat Ügyeleti és Védelmi Osztálya által működtetett állandó ügyeleti szolgálat;

- f) csoport:* legalább három főből álló, egységes akaratelhatározással fellépő személyek köre;
- g) egyéb szigorú számadású nyomtatvány:* a számvitelről szóló [2000. évi C. törvény](#) alapján a szigorú számadási kötelezettség alá tartozó bizonylat, nyomtatvány;
- h) elektronikus jelentés:* e-mail formájában, a RobotZsaru integrált ügyviteli, ügyfeldolgozó és elektronikus iratkezelési rendszeren (a továbbiakban: RobotZsaru) vagy a Navigátor alkalmazásban tett jelentés, adatszolgáltatás;
- i) életveszélyes állapot:* életet veszélyeztető külső és belső vérzés, a keletkezési helye, mechanizmusa alapján akár az élet kioltására alkalmas enyhébb sebzések, keringési és/vagy légzési leállással járó állapot, eszméletlen állapot, mérgezéses állapot, a testfelület legalább 5%-ára kiterjedő II. fokú égési sérülések, fagyási sérülések, eszméletvesztéssel járó áramütés, elektro trauma, olyan fertőzéses megbetegedések, amelyek jelentési kötelezettségét jogszabály írja elő, valamint az életet veszélyeztető állapotot önmagában vagy szövődményeik által előidéző fertőző megbetegedések okoznak;
- j) esemény:* a fogvatartás biztonságát súlyosan sértő vagy veszélyeztető, külön intézkedések bevezetését szükségessé tevő, továbbá a bv. szerv biztonsága és működtetése szempontjából fontosnak tartott történés;
- k) fogvatartott:* a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló [2013. évi CCXL. törvény](#) szerint elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott személy;
- l) folyamatos ügyeleti tevékenység:* az események megelőzését, megakadályozását, megszakítását, felszámolását segítő, továbbá a bv. szervre háruló jelentési kötelezettség teljesítését biztosító kötelezettség;
- m) halál bekövetkezése, egészségügyi állapotra, sérülésre vonatkozó minősítés:* elsődleges vélemény alapján vagy orvos által megállapított állapot;
- n) készenléti szolgálat:* a BVOP szakirányító szakterületei vagy az Ellenőrzési Szolgálat által készenléti jelleggel működtetett szolgálat, amely az országos parancsnok vagy az országos parancsnok biztonsági és fogvatartási helyettesének (a továbbiakban: OPBFH) külön meghatározása szerint lát el feladatot;
- o) kiemelt események:* az 1. melléklet I. táblázatában nevesített események;
- p) kiemelt figyelmet igénylő fogvatartott:* az elkövetett bűncselekmény jellege, az elkövetés módja, a fogvatartott előélete, a bv. szervben tanúsított magatartása, veszélyeztetettsége miatt ebbe a kategóriába sorolt, valamint az országos írott vagy elektronikus sajtóban

nevesített és nagy nyilvánosságot kapott – a BVOP Biztonsági Szolgálat által meghatározott központi listán feltüntetett – fogvatartott;

q) megalapozott gyanú a személyi állomány vonatkozásában: olyan, a személyi állomány által fogvatartottak sérelmére elkövetett cselekmény elkövetésére utaló gyanú, amelyre konkrét bizonyítékok szolgálnak a fogvatartott nyilatkozata mellett, különösen az elektronikus megfigyelési eszköz által rögzített felvételek és a személyi állomány jelentései;

r) részben vagy egészben működésképtelenné, használhatatlanná tétel: az eszköz, berendezés, adathordozó, illetve számítógépes program rendeltetésszerű használhatósága, működtetése ellen irányuló szándékos vagy gondatlan cselekmény;

s) súlyos munkabaleset: a munkavédelemről szóló [1993. évi XCIII. törvény 87. § 3. pontjában](#) meghatározott esetek;

t) súlyos sérülés: orvos által megállapítottan 8 napon túl gyógyuló időtartamú sérülés;

u) szolgálati jármű: a bv. szerv tulajdonában vagy használatában lévő közúti szállító- vagy vontatóeszköz, önjáró vagy vontatott munkagép;

v) tömeg: egységes akaratelhatározással fellépő vagy véletlenül az esemény részesévé váló, tíz főt meghaladó létszámú személyek köre;

w) vezető ügyeleti szolgálat: a BVOP-n működtetett, készenléti jellegű, egyszemélyi szolgálat, amelyet a BVOP állományába tartozó kijelölt szolgálatvezető vagy főosztályvezető külön meghatározottak szerint lát el.

II. FEJEZET

AZ ÜGYELETI TEVÉKENYSÉGGEL ÉS A JELENTÉSI RENDDEL KAPCSOLATOS RENDELKEZÉSEK

1. Ügyeleti tevékenységi rendszer

3. A szolgálati feladatok maradéktalan végrehajtása érdekében állandó ügyeleti szolgálatot kell működtetni a BVOP-n, az agglomerációkban és valamennyi bv. intézetnél.

4. A 3. pontban meghatározottakon kívül az országos parancsnok engedélyezheti ügyeleti szolgálat létrehozását, amelyre az utasítás rendelkezéseit értelemszerűen alkalmazni kell.

5. Az állandó ügyeleti szolgálatot működtető agglomerációs központ és bv. intézet vezetője ór- vagy szolgálati utasításban határozza meg az ügyeleti szolgálatot ellátók által a hivatali munkaidőn kívül gyakorolható jogköröket és a foganatosítható elsődleges intézkedéseket.
6. Szükség esetén az OPBFH, bv. intézet vonatkozásában annak vezetője a feladattal érintett szakterületről megerősítő erőt rendelhet be, vagy meglévő szolgálatból csoportosíthat át az ügyeleti szolgálatokra.
7. Készenlétbe helyezés és különleges jogrend kihirdetése esetén a BVOP főügyeletét, az agglomerációs ügyeleket és a bv. intézet állandó ügyeleti szolgálatát az OPBFH utasításának megfelelően meg kell erősíteni, indokolt esetben az OPBFH vagy az igazgató rendelkezésére a Büntetés-végrehajtási Szervezet Oktatási, Továbbképzési és Rehabilitációs Központjában ideiglenes ügyeleti szolgálatot kell létrehozni.
8. A büntetés-végrehajtási szervezet ügyeleti tevékenységi rendszeréhez kötődő feladatokat a vezető ügyeleti szolgálat, a BVOP főügyelete, az agglomerációs ügyeletek, továbbá a bv. intézet állandó ügyeleti szolgálatai látják el.
9. A BVOP főügyelete, az agglomerációs ügyeletek, valamint a bv. intézet állandó ügyeleti szolgálata váltásos időrendszer szerint látja el feladatait.
10. Az állandó ügyeleti szolgálat személyi állománya részére a szolgálatellátás során az egyenruha viselése kötelező, melynek részletszabályait ór- vagy szolgálati utasításban rögzíteni kell.
11. Az állandó ügyeleti szolgálat személyi állománya a szolgálat ellátása során a rendszeresített kényszerítő eszközöket és lőfegyvert az arra kijelölt helyen köteles tárolni. Az agglomerációs ügyelet személyi állománya szolgálati feladatait lőfegyver és kényszerítő eszköz nélkül látja el.

2. Szakmai irányítás

12. Az országos parancsnok az ügyeleti tevékenység szakmai irányítását hivatali időben a BVOP Biztonsági Szolgálat vezetője, hivatali időn kívül a BVOP-n szolgálatot teljesítő főügyeletos (a továbbiakban: főügyeletos) útján látja el.

13. Az agglomerációs központ vezetője az ügyeleti tevékenység szakmai irányítását az agglomerációs ügyelet tekintetében hivatali időben a Szakmai Ellenőrzési és Koordinációs Osztály vezetője, hivatali időn kívül az általa kijelölt személy útján, a bv. intézetek tekintetében az agglomerációs ügyelet útján látja el.

14. A bv. intézet vezetője – az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegegyógyító Intézet kivételével – az ügyeleti tevékenység szakmai irányítását hivatali időben a biztonsági szakterület vezetője, hivatali időn kívül a szolgálatban lévő biztonsági tiszt, az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegegyógyító Intézetben a biztonsági főfelügyelő útján látja el.

15. A bv. intézet – az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegegyógyító Intézet kivételével – ügyeleti szolgálatát közvetlenül a szolgálatban lévő biztonsági tiszt, az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegegyógyító Intézetben a biztonsági főfelügyelő irányítja.

3. Készenléti szolgálat

16. Az agglomerációs készenléti szolgálat hajtja végre az agglomeráción belül bekövetkezett események kivizsgálását.

17. A készenléti szolgálat hajtja végre az események kivizsgálását

a) az 1. melléklet I. Kiemelt események esetén,

b) az országos parancsnok vagy az OPBFH utasítására.

18. Amennyiben a bekövetkezett esemény vizsgálatát a készenléti szolgálat hajtja végre, az agglomerációs készenléti szolgálat további utasításig az esemény kapcsán intézkedéseket nem foganatosít. A kivizsgálás során keletkezett dokumentációt a BVOP a vizsgálat lezárását követően az agglomeráció rendelkezésére bocsátja.

4. A vezető ügyeletes jogállása

19. Az országos parancsnok jóváhagyásával vezető ügyeleti szolgálat teljesítésére kijelölt (a továbbiakban: vezető ügyeletes), BVOP állományába tartozó szolgálatvezető vagy főosztályvezető felelős a bv. szervnél bekövetkezett, az OPBFH vagy az országos parancsnok gazdasági és informatikai helyettese (a továbbiakban: OPGIH) által aktuálisan meghatározott eseményekhez kötődő kivizsgálási feladatok szakszerű és hatékony végrehajtásának koordinálásáért, a BVOP vezetőinek folyamatos tájékoztatásáért, valamint a szükséges jelentések elkészítéséért.

20. A vezető ügyeletes jogosult

- a) indokolt esetben, hivatali munkaidőn kívül, az esemény kivizsgálásában érintett személyi állomány részére – beleértve a bv. szerv intézkedő vezetőjét és a főügyeletest is – utasítást adni, feladatot meghatározni,
- b) az eseményhez kötődő szolgálati feladat végrehajtására a személyi állomány bármely tagját berendelni, berendeltetni,
- c) a bv. szerv részéről tett jelentésekkel kapcsolatban kiegészítő információkat kérni,
- d) tájékoztatni és szükség szerint együttműködésre felkérni a társszervek vezetőit.

21. A vezető ügyeletes köteles

- a) hivatali munkaidőn kívül intézkedésre alkalmas és szolgálatképes állapotban a folyamatos elérhetőségét biztosítani,
- b) saját elhatározásra vagy előljárói utasításra az esemény helyszínén és/vagy szolgálati helyén szolgálatot teljesíteni,
- c) az eseményről, valamint az azzal összefüggésben megtett intézkedéseiről az országos parancsnoknak és illetékes helyettesének – az általuk meghatározott formában és módon – jelentést tenni.

5. A főügyeletes jogállása

22. A főügyeletes részére feladatot az országos parancsnok és helyettesei, a Biztonsági Szolgálat vezetője, a Biztonsági Főosztály vezetője, az Ügyeleti és Védelmi Osztály vezetője és a vezető ügyeletes határozhat meg.

23. A főügyeletes köteles

- a) fogadni és rögzíteni a bv. szerv által jelentett eseményeket, információkat, adatokat, minden lényeges körülményt, a megtett intézkedéseket, az eseményekkel kapcsolatos jelentéseket elemezni, értékelni, szükségyszerűen módosítani, indokolt esetben az események felszámolásával, kivizsgálásával kapcsolatosan szakmai iránymutatást adni,
- b) az 1. mellékletben meghatározott rend szerinti (további) jelentéseket megtenni,
- c) a bv. szerv, a társ rendvédelmi szervek (fő)ügyeleteivel kapcsolatot tartani, valamint a Belügyminisztérium és a belügyminiszter irányítása alá tartozó szervek ügyeleti szolgálatai által teljesítendő tájékoztatási kötelezettség rendjéről, valamint a Kormányügyelet működéséről szóló [33/2011. \(XII. 2.\) BM utasítás](#) alapján a Belügyminisztérium Ügyelete, valamint a Nemzeti Információs Központ kijelölt szervezeti egysége felé jelentést tenni,
- d) folyamatosan figyelemmel kíséni a Marathon Terra és az elektronikus távfelügyeleti rendszert,
- e) hivatali időn kívül, valamint munkaszüneti és ünnepnapokon figyelemmel kíséni az elektronikus faxot érkeztető „BV” e-mail-fiókot,
- f) végrehajtani a készenlétbe helyezéssel összefüggő, valamint a különleges jogrend kihirdetése esetén meghatározott feladatokat,
- g) a bv. szerv működésével összefüggésben tudomására jutott panaszügyekben felvilágosítást adni, a felmerülő szükséges intézkedéseket megtenni,
- h) a tudomására jutott, bv. szerv rendjét, a fogvatartás biztonságát veszélyeztető körülmények esetén az intézkedés alapjául szolgáló információkról az érintett bv. szervet, valamint szükség szerint a társ rendvédelmi szervet értesíteni,
- i) a kiemelt eseményekkel kapcsolatban a belbiztonsági államtitkár részére a jelentés vételét követő 1 órán belül elektronikus formában írásos jelentést előkészíteni.

24. A főügyeletes jogosult

- a) a bv. szervtől beérkező jelentésekkel összefüggésben további információkat kérni, annak teljesítését határidőhöz kötni,
- b) a bv. szerv által jelentett események minősítését, kategorizálását felülbírálni,
- c) a bv. szervtől eseti adatszolgáltatást kérni,
- d) az országos parancsnok utasítása alapján a bv. szerv értesítését és készenlétbe helyezését, a személyi állományi tagok és eszközök átcsoportosítását elrendelni,
- e) bármilyen elemzést, értékelést igénylő eseményről 24 órán belüli parancsnoki kivizsgálási jelentést bekérni,

f) indokolt esetben a bekövetkezett eseménnyel, valamint a soron kívüli adatszolgáltatás meghatározásával összefüggésben az érintett bv. szerv vezetőjével konzultálni, soron kívüli intézkedését kérni.

6. Az agglomerációs ügyeletes jogállása

25. Az agglomerációs ügyeletes köteles

- a) folyamatosan figyelemmel kísérni az elektronikus távfelügyeleti rendszert az agglomeráción belül reintegrációs őrizetbe helyezett fogvatartottak tekintetében,
- b) fogadni az agglomerációba tartozó bv. szerv által jelentett eseményeket,
- c) az írásbeli és szóbeli továbbjelentési kötelezettségnek eleget tenni,
- d) a részére, valamint az általa jelentett eseményekről naprakész statisztikai kimutatásokat vezetni, valamint a részére megküldött írásos jelentéseket kezelni, azokról havi, illetve görgetett havi mentést készíteni,
- e) közvetlen szolgálati elöljárója, az agglomerációs központ vezetője, a BVOP Biztonsági Szolgálat vezetője, valamint a főügyeletes utasításait végrehajtani.

26. Az agglomerációs ügyeletes – az agglomerációra vonatkozóan – jogosult

- a) a tudomására jutott releváns információk alapján fogvatartottal szembeni vagy az érintett bv. szervre vonatkozó biztonsági intézkedés foganatosítását elrendelni,
- b) eseti adatszolgáltatást kérni,
- c) indokolt esetben a személyi állomány értesítését elrendelni,
- d) kameraképen keresztül ellenőrzést végezni, továbbá ellenőrzést elrendelni,
- e) humánerőt, eszközöket biztosítani, átcsoportosítani,
- f) a bv. szerv által jelentett esemény minősítését, kategorizálását – a főügyelettel történt egyeztetést követően – felülbírálni,
- g) a bv. szervtől beérkező jelentésekkel összefüggésben szóban vagy írásban további információkat kérni, annak teljesítését határidőhöz kötni,
- h) szolgálati, illetve munkaköri feladatainak ellátásával összefüggésben az intranetes és internetes alkalmazások használatára, továbbá a közhiteles elektronikus nyilvántartási rendszerben, illetve a Navigátor rendszerben az agglomerációba tartozó bv. szervek adatait megismerni,
- i) az e fejezetben meghatározott tevékenységek irányítása érdekében az agglomerációba tartozó bv. intézetek ügyeleti szolgálatai részére utasítást adni,

- j)* a bekövetkezett rendkívüli eseménnyel összefüggésben az agglomerációs központ vezetője jóváhagyásával
- ja)* berendelni vagy ideiglenesen másik szolgálati helyre (bv. szervhez) átirányítani a személyi állomány bármely tagját,
- jb)* az agglomerációba tartozó bv. szerv parancsnokának kivételével a személyi állomány bármely tagja részére utasítást adni,
- jc)* zárást, létszámmellenőrzést elrendelni,
- jd)* tájékoztatni a társszerveket, intézkedés kezdeményezését kérni,
- je)* a bekövetkezett eseménnyel kapcsolatban a bv. szerv vezetőjétől a tett intézkedésekről tájékoztatást kérni,
- jf)* a személyi állomány által foganatosított intézkedéseket – a jogszabályi keretek között – felülbírálni, indokolt esetben további feladatokat meghatározni.

27. Az agglomerációs ügyeletes az agglomerációba tartozó bv. szervek egyes biztonsági feladatainak végrehajtása, rendkívül események megelőzése érdekében folyamatosan kapcsolatot tart az intézetekkel, a humán erőforrás-igényeket az intézetek biztonsági osztályvezetői egyeztetik.

28. Az agglomerációs ügyeletes az agglomeráción belüli átszállítások, célszállítások tekintetében folyamatos kapcsolatot tart az intézetek nyilvántartási szakterületeivel, a szállítások adatait nyilvántartja. A szállításokat a Központi Szállítási és Nyilvántartási Főosztály engedélye alapján a nyilvántartási szakterületek egyeztetik és szervezik.

29. Az agglomerációs ügyeletes a bv. intézeten kívül történő napi előállítások koordinálása érdekében a végrehajtandó előállítások számát a végrehajtást megelőző munkanapon köteles egyeztetni az agglomerációs bv. intézetek illetékes szakterületeivel, melyről nyilvántartást vezet.

30. Az agglomerációhoz tartozó bv. intézetekben elhelyezett kiemelt fogvatartottakról az agglomerációs ügyeletes nyilvántartást vezet, amelyet folyamatosan aktualizál. Az agglomerációs ügyeletesen rendelkezésre áll valamennyi – az agglomeráción belül elhelyezett – kiemelt fogvatartott hatályos egyéni kezelési utasítása. A kiemelt fogvatartottak bv. intézeten kívül történő mozgatása, valamint elhelyezésük megváltoztatása, az agglomerációs központ vezetőjének jóváhagyásával, iránymutatásával

hajtható végre, amely feladatok főbb mozzanatait az agglomerációs ügyelet felé jelenteni kell.

31. Az agglomerációs ügyeletes koordinálja az intézetelhagyással, valamint visszaérkezéssel kapcsolatos tevékenységek megvalósulását, amelyről statisztikát vezet. Amennyiben a fogvatartott visszaérkezése határidőben nem történik meg, azt a biztonsági tiszt haladéktalanul köteles jelenteni az agglomerációs ügyeletes felé, aki iránymutatást ad és ellenőrzi a megtett intézkedéseket, valamint tájékoztatja az illetékes megyei rendőr-főkapitányság tevékenység-irányítási központját.

32. Az agglomerációs szintű biztonsági vizsgálatok, szemlék irányítása érdekében a végrehajtással kapcsolatos adatoknak, információk rendelkezésre állását az agglomerációs ügyeleten biztosítani kell. A megfelelő adatszolgáltatási rendszer előkészítése érdekében a végrehajtást megelőző napon az érintett bv. intézetekkel egyeztetni kell.

33. Az agglomeráción belül bekövetkező, központi intézkedést igénylő rendkívüli vagy egyéb jelentésre kötelezett esemény esetén az agglomerációs ügyeletes köteles az elsődleges intézkedések és jelentések megtételére, az intézkedésre köteles állomány értesítésére, indokolt esetben az illetékesség szempontjából kijelölt műveleti egység készenlétbe beosztott tagjainak, továbbá amennyiben a BVOP részéről kivizsgáló bizottság nem kerül helyszíni delegálásra, úgy az agglomerációban e feladatra kijelölt személyi állományi tagok – az agglomerációs központ vezetője jóváhagyásával történő – berendelésére.

7. A bv. intézet állandó ügyeleti szolgálatainak jogállása

34. A szolgálatellátás érdekében a bv. intézetben folyamatos ügyeleti tevékenységet kell végezni. A bv. intézet ügyeleti tevékenységi feladatait a biztonsági osztály hajtja végre.

35. A bv. intézet biztonsági osztálya az állandó ügyeleti tevékenysége során köteles
a) a bv. szerv rendjét, a fogvatartás biztonságát veszélyeztető körülmények, események bekövetkezését megelőzni, valamint a bekövetkezetteket – egyes esetekben a rendelkezésre álló tervekben meghatározottak szerint, a személyi állományi létszám és az eszközök összehangolt irányításával – hatékonyan felszámolni,

- b) hivatali munkaidőn kívüli időpontban az 1. mellékletben meghatározott eseményekről – beleértve a fogvatartottak kötelező foglalkoztatására létrehozott gazdasági társaságok területén, valamint tevékenységük során bekövetkezőket is – a főügyeletes vagy az agglomerációs ügyeletes részére jelentést tenni,
- c) a vezető ügyeletes, a főügyeletes és az agglomerációs ügyeletes utasításait végrehajtani,
- d) az elektronikus távfelügyeleti rendszer felügyeletét ellátni, a Marathon Terra rendszer üzeneteit folyamatosan figyelemmel kíséreni,
- e) a bv. szerv vagy az agglomerációs központ vezetőjének utasítása alapján a bv. szerv személyi állományára kiterjedő értesítéssel, továbbá különleges jogrendi működéssel összefüggő feladatokat végrehajtani,
- f) az elektronikus levelezési csatornát – szolgálati okoseszközön is – folyamatosan figyelemmel kíséreni.

8. Jelentési rend

36. A jelentési kötelezettség körébe tartozó eseményeket, valamint a jelentés megtételének határidejével szemben támasztott követelményeket az 1. melléklet tartalmazza.

37. A bv. szerv személyi állományának tagjai az 1. mellékletben nevesített események bekövetkezésének közvetlen veszélyéről, valamint bekövetkezéséről – az észlelést, tudomásra jutást, valamint a hatáskörükbe tartozó és halaszthatatlan intézkedések megtételét követően – a közvetlen szolgálati előjárójuknak haladéktalanul kötelesek jelentést tenni.

38. Az eseményekről a jelentéseket az 1. mellékletben meghatározott rend szerint kell megtenni.

39. A belügyminiszternek és a belbiztonsági államtitkárnak az országos parancsnok tesz jelentést.

40. A bv. szerv vezetője az 1. mellékletben foglaltak szerint szóbeli jelentést tesz az illetékes törvényességi felügyeletet ellátó ügyész felé. Amennyiben a bv. ügyész a rendkívüli eseménnyel kapcsolatos írásos tájékoztatást kér, azt 72 órán belül teljesíteni kell. Amennyiben a szóbeli jelentéstétel az ügyeletes ügyész vagy helyettese részére többszöri

próbálkozás ellenére sikertelen, a bv. szerv vezetője a Fogvatartási Ügyek Szolgálata útján intézkedik a Legfőbb Ügyészség Büntetés-végrehajtási Törvényességi Felügyeleti és Jogvédelmi Önálló Osztály tájékoztatására.

41. A bv. szerv vezetőjének az eseményekről, a fogvatartás rendjét, a bv. szerv biztonságát veszélyeztető, megzavaró események megelőzése, megszakítása, felszámolása érdekében tett, halaszthatatlan intézkedések megtételét követően – eltérő utasítás hiányában – az 1. mellékletben jelentési határidőként megjelölt időtartamon belül kell szóban, valamint írásban jelentést tenni.

42. A kiemelt eseményekről a bv. szerv vezetője a halaszthatatlanul sürgős intézkedések megtételét követően azonnal – 2. mellékletben meghatározottak szerint – az országos parancsnoknak és illetékes helyettesének köteles előzetes, tényszerű szóbeli jelentést tenni. A bv. szerv vezetője döntése alapján szervezetszerű helyettese vagy a helyettesítésével megbízott vezető köteles az előzetes jelentést az országos parancsnok illetékes helyettesének megtenni. A további jelentési kötelezettség teljesítése az országos parancsnok, valamint illetékes helyettesének utasítása szerint történik.

43. Abban az esetben, ha az országos parancsnok akadályoztatva van, úgy a jelentést a helyettesítési rendnek megfelelően a bv. szerv vezetője köteles az OPBFH, az OPGIH, akadályoztatásuk esetén a vezető ügyeletes és az esemény kapcsán érintett szakterületi vezető felé megtenni.

44. A jelentésre kötelezett – az 1. mellékletben megjelölt esemény bekövetkezési körülményeit, a megtett és bevezetendő intézkedéseket részleteiben ismerő – személy a főügyeletes vagy az agglomerációs ügyeletes felé a bv. szerv vezetője vagy helyettese által az országos parancsnok és illetékes helyettesének vagy az agglomerációs vezetőnek tett jelentésével egyidejűleg, egyéb esemény esetén anélkül köteles jelentést tenni.

45. Hivatali munkaidőben az esemény jellege szerint illetékes szakterület vezetője tesz jelentést a főügyeletesnek vagy az agglomerációs ügyeletesnek, a gyors és hatékony információáramlás érdekében – valamennyi releváns információ beszerzése okán – köteles a szolgálatban lévő biztonsági tiszt részére valamennyi feltárt információt, dokumentumot rendelkezésre bocsátani.

46. A jelentésre kötelezett személy az esemény felszámolását követően, a főügyeletes külön utasítására, az általa meghatározott tartalommal – a bv. szerv részére előírt írásbeli jelentési kötelezettség teljesítésén kívül – a legrövidebb időn belül köteles tényszerű, írásbeli tájékoztató jelentést tenni.

47. Az 1. mellékletben külön megjelölt eseményekről részletes parancsnoki kivizsgálási jelentést kell készíteni, melyet az országos parancsnoknak címezve a Biztonsági Szolgálat vezetője részére az esemény bekövetkezésétől számított 24 órán belül kell felterjeszteni RobotZsarun keresztül. A jelentést a BVOP főügyelete részére elektronikus formában is meg kell küldeni.

48. A beérkezett jelentések nyilvántartása, véleményezése, kezelése, jelentések megtétele – az érintett szakterülettel együttműködésben – a Biztonsági Szolgálat feladata.

49. A BVOP szervezeti elemeinek vezetői az 1. mellékletben megjelölt, az alárendeltségükbe tartozó beosztottakkal, továbbá a szervezeti elem működésével kapcsolatos eseményekről a közvetlen szolgálati előljárójuknak kötelesek jelentést tenni, továbbá a főügyeleteset tájékoztatni.

50. Az 1. melléklet 15. és 24. sorszám szerinti tervezett ellenőrzésről való tudomásszerzést követően a jelentést szóban haladéktalanul meg kell tenni. Az írásbeli jelentéssel szemben támasztott minimum követelmény, hogy tartalmazza

- a) az ellenőrző, szakmai látogató nevét, beosztását (munkakörét),
- b) az érkezés időpontját, célját,
- c) az ellenőrzés, szakmai látogatás eseményeit (ki fogadta, mit tekintett meg, kivel/kikkel milyen körülmények között folytatott beszélgetést, kire irányulón végzett vizsgálatot stb.),
- d) a tett észrevételeket, megállapításokat, a bv. szerv vezetőjének címzett felkéréseket,
- e) a távozás időpontját.

51. A fogvatartott és a személyi állomány egészségügyi állapotát is érintő jelentéstétel esetén a személyes adatokra vonatkozó adatvédelmi és adatbiztonsági szabályok szerint kell eljárni.

52. A főügyeletes vagy az agglomerációs ügyeletes részére történő jelentés teljesítése a jogszabályokban és más belső szabályozó eszközökben meghatározott szóbeli és írásbeli jelentési, tájékoztatási kötelezettséget nem korlátozza és nem váltja ki.

53. A Büntető Törvénykönyvről szóló [2012. évi C. törvényben](#) meghatározott katonák, valamint a magyar büntetőjog hatálya alá tartozó szövetséges fegyveres erő tagjainak elhelyezésére szolgáló részleg vonatkozásában, továbbá a személyi állomány tagjai által – szolgálati feladataival összefüggésben – elkövetett cselekmények parancsnoki kivizsgálását követően, annak eredményétől függően, bűncselekmény gyanúja esetén parancsnoki nyomozást kell elrendelni vagy feljelentést kell tenni.

54. Abban az esetben, ha az esemény vizsgálata elhúzódik, minősítése, jellege megváltozik, új adat vagy bizonyíték merül fel, továbbá az esemény során indult büntetőeljárás bármilyen okból megszüntetésre vagy felfüggesztésre kerül, az országos parancsnok vagy a jelentést telefonon fogadó személy, vezető ügyeletes által meghatározott határidőn belül és módon kiegészítő jelentést kell tenni.

55. A személyi állomány, valamint a fogvatartottak által elkövetett bűncselekmény gyanúja okán indított büntetőeljárás eredményéről a bv. szerv általi tudomásra jutást követően a főügyeletet tájékoztatni kell.

56. Amennyiben az esemény jellege, minősítése az 1. mellékletben rögzített határidőn belül teljes pontossággal nem állapítható meg, az a jelentéstételnek nem lehet akadálya.

57. A minisztériumi vezetők, az országos parancsnok vagy helyettesei jelenlétében megrendezett szervezeti eseményekről a bv. szerv és a BVOP Hivatal Koordinációs Főosztálya a főügyeletet a végrehajtást megelőző napon szóban, valamint a lebonyolítást követően szóban, majd 18 óráig írásban tájékoztatja.

58. A főügyeletesnek vagy az agglomerációs ügyeletesnek szóló kiegészítő írásbeli vagy szóbeli jelentésben meg kell jelölni az esemény szóbeli és írásbeli jelentésének időpontját, megnevezését, a jelentést korábban fogadó főügyeletes és a jelentést adó személyi állományi tag nevét és rendfokozatát is.

59. A főügyeletes vagy az agglomerációs ügyeletes részére külön jelzés nélkül elektronikus formában továbbítani kell a jelentéssel összefüggésben keletkezett valamennyi dokumentációt, különös tekintettel a keletkezett meghallgatási jegyzőkönyvekre, látteletekre, fényképekre, videófelvételre, azok elkészülését követően, az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló [1997. évi XLVII. törvény II. fejezet 4. § \(2\) bekezdés e\) pontja](#) alapján, a [\(4\) bekezdésében](#) foglaltakra figyelemmel.

60. A főügyeletes és az agglomerációs ügyeletes jogosult a személyi állomány érintettsége esetén, az állománytag személyes adatainak megismerésére a büntetés-végrehajtási szervezetről szóló [1995. évi CVII. törvény 4. § \(3\) bekezdés g\) pontja](#) és [5. § b\) pontja](#) alapján.

61. A bekövetkezett eseményről minden esetben fotókat kell készíteni a büntetés-végrehajtási szervezetről szóló [1995. évi CVII. törvény 11. § \(8\) bekezdése](#) alapján. A fotók elkészítésekor törekedni kell arra, hogy azok minél jobban szemléltessék az esemény körülményeit, különösen a sérülés jellegét, tiltott tárgy esetén az előtalálás helyét. Az elkészített fényképeket és – amennyiben rendelkezésre áll – a kamerarendszer által rögzített videofelvételeket a legrövidebb időn belül, de legkésőbb az esemény bekövetkezését követő nap 6 óráig a főügyeletes vagy az agglomerációs ügyeletes által meghatározott módon számára elérhetővé kell tenni. Szükség esetén az informatikai szakterület segítségét kell kérni.

62. A jelentett eseményekben érintett személyi állományi tagok és fogvatartottak adatait elektronikus formában kell megküldeni a főügyeletes számára.

63. A főügyeletes és az agglomerációs ügyeletes a bv. szerv állandó ügyeleti szolgálata részére rendszeresen vagy eseti jelleggel meghatározhat jelentési kötelezettséget, melyeket a bv. szerv határidőre köteles teljesíteni.

64. A bv. szerv biztonsági tisztje vagy a helyettesítését ellátó személy köteles minden nap 24 óráig elektronikus formában a bv. szervet érintő napi adattáblát feltölteni a Navigátor alkalmazás „éjféli adatszolgáltatás” almoduljába. Az adattábla tartalmi elemeinek

módosítására az Ügyeleti és Védelmi Osztály vezetője jogosult, aki az esetlegesen időközben alkalmazott módosításokról az ügyeleti tevékenységet ellátók és a biztonsági szakterületek vezetői részére tájékoztatást küld.

65. A tiltott tárgyakkal kapcsolatos elektronikus jelentést 08.00 óra és 18.00 óra között történő előtalálás esetén 2 órán belül, egyéb esetben a következő napon kell megtenni.

66. A szóbeli jelentések megtételekor – a késő esti órákban bekövetkező események vonatkozásában – törekedni kell arra, hogy a tárgynapon történt események 24 óráig, valamint a kiemelt események tekintetében arra, hogy a lehető legrövidebb időn belül jelentésre kerüljenek.

67. A főügyeletre vagy az agglomerációs ügyeletre történő jelentések tényét a 3. melléklet szerint, annak pontos kitöltésével rögzíteni kell, amely a Navigátor alkalmazás „E-naplók” modul, „Jelentésre kötelezett események nyilvántartása” naplóban történik. A közmű szolgáltatások tartós leállása esetén elzárva biztosítani kell a 3. melléklet nyomtatott formában történő elhelyezését a biztonsági tiszt szolgálati helyiségében.

68. Valamennyi esemény során továbbítani kell a főügyeletre vagy az agglomerációs ügyeletre részére mindazon információkat, amelyet a bv. szerv vezetője vagy helyettese az országos parancsnok és helyettesei felé jelent.

9. A főügyelet és az agglomerációs ügyelet jelentése

69. A főügyelet a bv. szerv által jelentett eseményeket – szolgálatteljesítése kezdőnapjának 0 órájától 24 órájáig terjedő időszakára vonatkoztatva – a szolgálatteljesítés másnapján 3 óráig köteles összegezni, arról jelentést készíteni. Hétvége és munkaszüneti nap esetén a jelentés az utolsó munkanap 0 órájától az első munkanapot megelőző nap 24 órájáig bekövetkezett eseményeket tartalmazza.

70. Az agglomerációs ügyelet a jelentést az agglomerációba tartozó bv. intézetek tekintetében a BVOP által meghatározott adattartalommal – az agglomerációs központ vezetője által elvárt esetleges többletadatokkal – készíti el, melyet minden nap 23.30 óráig e-mail formájában megküld a főügyeletre.

71. A főügyeletes az 1. mellékletben meghatározottak szerint munkanapokon 6 óra és 21 óra között, munkaszüneti napokon 7 óra és 21 óra között szöveges üzenetben és elektronikus formában tesz jelentést. A kiemelt események tekintetében a megjelölt időpontokon túl a vezető ügyeletes meghagyása alapján tesz jelentést a meghatározott címzetti körnek.

72. A főügyeletes a szolgálata alatt történt eseményekről az 1. mellékletben meghatározottak, továbbá a jogszabályokban, belső szabályozó eszközökben rögzítettek szerint köteles jelentést tenni, továbbá valamennyi, részére jelentett eseményről szöveges üzenetet küldeni az országos parancsnok és helyettesei, valamint az érintett szolgálatok, főosztályok vezetői részére. Az esemény jellegétől függetlenül a jelentett eseményekről szöveges üzenetet kell küldeni továbbá a Hivatal, a Biztonsági Szolgálat, a Humán Szolgálat, az Ellenőrzési Szolgálat, a Fogvatartási Ügyek Szolgálata, a Kommunikációs Főosztály, a Biztonsági Szolgálat Ügyeleti és Védelmi Osztálya, a Nemzeti Védelmi Szolgálat Büntetés-végrehajtási Főosztálya vezetőjének, valamint a BVOP sajtószóvivőjének.

73. A főügyeletes a jelentését személyes adatokat tartalmazó és korlátozott adattartalommal is köteles elkészíteni.

74. A főügyeletes a személyes adatokat tartalmazó jelentést köteles minden nap 3 óráig elektronikus formában továbbítani a Belügyminisztérium Ügyelete, valamint a Nemzeti Információs Központ felé.

75. A főügyeletes a korlátozott adattartalommal készült jelentést valamennyi bv. szerv vezetője részére köteles megküldeni, valamint az OPBFH jóváhagyását követően az intranet hálózat <http://intranet/napijelentesek/Forms/AllItems.aspx> elérési útra feltölteni.

76. A főügyeletes és az agglomerációs ügyeletes jelentésében az események lényegi tartalmát az alábbi eseménytípusokra bontva készíti el:

- a) a személyi állománnyal kapcsolatos kiemelt események,
- b) a személyi állománnyal kapcsolatos egyéb események,
- c) a fogvatartottakkal kapcsolatos kiemelt események,

- d) a fogvatartottakkal kapcsolatos egyéb események,
- e) egyéb kiemelt események,
- f) egyéb jelentésköteles események,
- g) kábítószergyanús anyag előtalálása,
- h) nem engedélyezett mobiltelefon előtalálása.

77. A főügyeletés által készített jelentésben megjelenítendő események körét a Biztonsági Szolgálat vezetője határozza meg.

78. A bv. szervnek a jelentésre kötelezett eseményeket a 3. melléklet szerinti naplóban nyilván kell tartani, amely naplót helyben kell elkészíteni és kiadni, és az ügykezelési szabályoknak megfelelően iktatni és megőrizni.

79. A bv. szerv vezetője vagy döntése alapján a helyettesítésével megbízott vezető az utasításban meghatározottakon kívül a saját megítélése szerint fontosnak tartott, a mindennapitól eltérő, a média érdeklődését kiváltó eseményekről is köteles jelentés tenni az országos parancsnoknak, az országos parancsnok illetékes helyettesének, valamint – a jelentésre kötelezett személyen keresztül – a főügyeletésnek.

10. A BVOP főügyeletén, az agglomerációs ügyeleten és az állandó ügyeleti szolgálaton használt nyilvántartások

80. A BVOP főügyeletén, az agglomerációs ügyeleten és az állandó ügyeleti szolgálaton az alábbi okmányokat kell vezetni:

- a) a 4. melléklet szerinti RobotZsarú ügyeleti napló és nyilvántartások,
- b) szolgálatátadás és ahhoz tartozó átadási jegyzék,
- c) ügyeleti statisztikák,
- d) Navigátor alkalmazás ellenőrzési napló (kivéve agglomerációs ügyeletek),
- e) fegyverzeti szakanyagok nyilvántartására szolgáló napló (kivéve agglomerációs ügyeletek),
- f) beépített tűzjelző berendezés üzemeltetési és karbantartási napló.

81. A bv. szervek ügyeleti tevékenységét ellátók az alábbi okmányokat kötelesek vezetni:

- a) RobotZsarú szolgálati napló és nyilvántartások,

- b) szolgáltatátadás és ahhoz tartozó átadási jegyzék,
- c) Navigátor alkalmazás ellenőrzési napló,
- d) fegyverzeti szakanyagok nyilvántartására szolgáló napló.

III. FEJEZET

KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ FOGVATARTOTTAKKAL KAPCSOLATOS FELADATOK

82. A BVOP főügyelet országos, az agglomerációs ügyelet agglomerációs nyilvántartást vezet a kiemelt figyelmet igénylő fogvatartottakról (e fejezetben a továbbiakban: nyilvántartás).

83. A kiemelt figyelmet igénylő fogvatartottak nyilvántartásában szereplő személy a bv. intézetek feladatrendszerének szempontjából azon fogvatartott, aki a bv. intézetben történő tartózkodása során az általánostól eltérő kezelést igényel az alábbiakra tekintettel:

- a) bűncselekménye vagy az azzal kapcsolatos büntetőeljárás kiemelt sajtónyilvánosságot kapott az országos médiában vagy folyamatos médiaérdeklődés kíséri,
- b) szervezett bűnözői kör(ök) tagja vagy azok vezetője,
- c) terrorcselekmény, terrorizmus finanszírozása bűncselekmény elkövetője,
- d) a bv. intézetben belüli magatartása súlyosan sérti vagy veszélyezteti a bv. intézet rendjét, biztonságát,
- e) közszereplő, médiaszemélyiség, bv. intézetbe történő bekerülését megelőzően valamilyen szervezet, politikai párt képviselője, vezetője volt,
- f) etnikum elleni, faji alapon elkövetett bűncselekmény elkövetője,
- g) migrációval kapcsolatos erőszakos bűncselekmény elkövetője,
- h) személye, a bűncselekmény jellege, valamint a várható ítélet hossza miatt fokozott figyelmet igényel,
- i) fogvatartása alatt kiemelt súlyú bűncselekményt követett el.

84. A nyilvántartásba kerülésről, valamint az onnan történő törlésről a Biztonsági Szolgálat vezetője rendelkezik, ugyanakkor a bv. intézet vezetője a Biztonsági Szolgálat részére – RobotZsarun keresztül megküldött – javaslattal élhet alapos és körültekintő mérlegelést követően.

85. A nyilvántartásban szereplő fogvatartottak részére minden esetben egyéni kezelési utasítást szükséges készíteni, amit a fogvatartottal érintkező valamennyi személyi állományi tagnak ismernie kell. Az egyéni kezelési utasítást a befogadás vagy a nyilvántartásba kerülést követően soron kívül el kell készíteni és elektronikus úton megküldeni a főügyelet részére.

86. A kiemelt figyelmet igénylő fogvatartottak elhelyezését, zárkatársának kiválasztását az operatív felderítő feladatokat ellátó társ rendvédelmi szervek bevonásával, azok beleegyezésével, javaslatára kell végrehajtani.

87. Folyamatosan figyelemmel kell kísérni a kiemelt figyelmet igénylő fogvatartottak napi tevékenységét, mozgását, mozgását, azt a szolgálatot teljesítő körletfelügyelő szolgálati naplójába vagy bv. intézetben kívül történő mozgása során az előállító felügyelő, szállítmányvezető az e célra rendszeresített okmányában dokumentálni köteles. Rendellenesség esetén a szolgálatban lévő biztonsági tiszt részére soron kívül jelentést kell tenni. Az egyes intézkedéseket kizárólag a bv. intézet vezetője engedélyével lehet foganatosítani.

88. A bv. intézet köteles folyamatosan figyelemmel kísérni a kiemelt figyelmet igénylő fogvatartott fegyelmi helyzetét, fogvatartotti populációban betöltött szerepét, munkáltatását, esetlegesen folyamatban lévő ügyeit, az adott ítéletből hátralévő időt, és ezekre tekintettel 3 havonta előterjesztést tenni az adott fogvatartott nyilvántartásban történő további feltüntetésére vagy törlésére.

89. A bv. intézet a Biztonsági Szolgálat vezetője részére háromhavi rendszerességgel adatot szolgáltat a kiemelt figyelmet igénylő fogvatartott hangulatáról, reintegrációs tevékenységéről (foglalkozások, jutalmazás, fegyelmi helyzet, kapcsolattartás, sporttevékenység), bv. intézeti magaviseletéről.

90. A Biztonsági Szolgálat vezetője havonta felülvizsgálja a nyilvántartást, amennyiben további szerepeltetése nem indokolt, az érintett fogvatartott a nyilvántartásból törlésre kerül.

91. A főügyelet hetente az első munkanapot megelőző napon aktualizálja a nyilvántartást, valamint végrehajtja a szükséges egyeztetéseket az agglomerációs ügyeletesekkel.

92. A főügyeletes a mindenkori aktualizált nyilvántartást a hét első munkanapján a BVOP illetékes szakterületei részére 6 óráig megküldi.

93. A bv. intézet elhagyásával járó – tervezett és nem tervezett – mozgásokat a nyilvántartásban szereplő fogvatartottak vonatkozásában a főügyelet és az agglomerációs ügyelet részére szóban jelenteni kell.